۶۸۱
۱۶۴۰۴۷

دیوان فیضی

۷۴۷۴

۴۸۱
۱۶۳۴۷

دیوان فیضی

۷۴۷۷

۶۱
۶۸۱
۱۶۳۴۷
کتابخانه باقر ترقی
شماره ۲۱۴

بسم الله الرحمن الرحيم وبه ثقتي

يا محسن قد قال الهي فيض احسان بي پايان ترا چگونه شكر گزارم كه از بين ناتوانان
امد و زبان ثناي عظمت و كبرياي ترا زكجا ارم چون اين زبان از اني شايد كه طوطي
بيان در هواي هواي تو شكر شكر تو بي جويد و بابل بيخ در كلزار فتوح بنواي
عجز و انكسار ثناي كبرياي تو بي كويد خيال جمال رخسارت قهرمان عشق را بر
قلوب مشتاقان ديدارت نگاشته تا جز تو نبينند و كلك بدايع اثارت اقلام
حقايق انجام الهام بر الواح ارواح اهل عرفان نگاشته تا با غير تو نشنيدند فقهان
معرفت هموار حب حب در رياض دلهاي سالكان راهت بكارد تا
برد اليقين بر دهد و سحاب جود و كرمت پيوسته فيض احسان از بحر
الحقايق ايقان بران بي بارد تا هر چند زود تر ثمر دهد ساقي عرفان مرزي
بر وزد در مزاج زنجبيل سلسبيل عاشقان بي افزايد تا مست ايند و
مطرب محبت دم بدم بنغماي دلربا هوش از سر عارفان بي رباید تا از
نيست بهست ايند لك الحمد يا ذا الجود و المجد و العلى تبارك تعطي من تشاء
و تمنع و درود نامعدود بر مرقد مطهر سيد رسل و هادي سبل سيمرغ
قاف دني قتدلي و عندليب كاشن و ما ينطق عن الهوى بلبل كابين بلاغ
و طوطي قفس مازاغ بيان معناي انا افصح و شاهد هواي انا المرسل محمد
كعبه دركاه الوهيت محمد خلوتخانه لي مع الله چراغ افروز چشم اهل بينش
طراز كارگاه افرينش و بر ارواح مقدسه اهل بيت حقايق شناسان سر
مارميت اذ رميت در راي هستي و غير چنين واقفان كوي خدا پرستي

سلام الله عليهم و على من انتسب اليهم اما بعد چنين كويد مولف اين كلمات
و ناظم اين ابيات محسن بن مرتضى الملقب بفيض افاض الله عليه ذوارف
المعارف كه در اوان صبا كه هنوز طبع لطيف بتكرار لغت عيف مرسوم و عنان شريف
در ضبط قواعد نحو صرف ميمنودم رغبت تمام باشعار و ابيات اهل معرفت
و محبت پيدا شتم و هوان تخيل مقاصد ايشان در ذهن من دل ميكاشتم و
از نفحات كلمات ابدار ايشان نفحه هاي يافتم و بتار و پود سمع و بصر
بهجت فواد لباس تجمل كمال مي بافتم تا بحدي كه در زمان شباب كه اتش
طبيعت در التهاب بود كاه كاه با قلت بضاعت از بادي معرفت و
محبت بقدر حوصله بهره مي بردم و فيضي كه وارد ميشد فراخور استطاعت
در لباس تمثيل و استعارت بضابط نظم و خازن تاليف مي سپردم
و هر چند طبع را ترقي در اطوار كمال رو ميداد شوق سرشارتر و سخن ابدار
تر ميشد چه همچنانكه هريك از درجات محبت و معرفت از ديكري
متولد ميشود همچنين مراتب هريك از ديكري تكامل ميكردد و اصل محبت بدون
معرفت ممكن الوصول نيست و اصل معرفت بي محبت ممكن الحصول نيست
هريك از درجات شوق و سخن كه از درجات محبت و معرفت ناشي ميشود
از ديكري كمال ميكيرد و اصل هريك از ديكري بوصول و حصول مي پيوندد
اكرچه هنوز از زيور عشق و عرفان خاليم اما بحلية شوق و هوا ليم و هر چند
پيرو سالكان راهم اما از قدر و مرتبه پيش روان كوي عشق كاهم بيت
محبت بخود مي بندم تا شايد بحكم من اشبه بقوم فهو منهم بعشاق پيوندم
نميكويم كه عشقت هست با من كه مي بندم بعشقت خويش را من
و هوان حلقه وار سر زان بر در اهل عرفان ميكردم تا شايد بحكم من تبع با با
و بج و بج از زمره اهل عرفان كردم نكويم نسبتي دارم بنزديكان درگاه
كه خود را بر تو مي بندم بسا لوبي و نزراقي پس از سخنان منظوم را هم

اورده در صحیفه ترتیب دادم تا منعطشان بوادی طلب که بواسطه تراکم حجب
ظلمانی در فیافی حرمان سرگردان مانده باشند بدستیاری ان کلمات شوق
انگیز وان اشعار مهر امیز کند شوق در گردن جان انداخته خود را در مهاوی
خلوات بیرون کشند وازان بیها جوع بجویند چراکه سخن بوجهی بمنزله پیمانه
است ومعنی بمنزله راح وبوجهی بمنزله قالب است ومعنی بمنزله روح و
بوجهی بمنزله نامه است ومعنی بمنزله ریح وهریک از سخن ومعنی را درجات
ومراتبست بحسب تفاوت درجات سلاست الفاظ ومتانت مبانی و
بسبب اختلاف مراتب مقاصد ومعانی سخن چونیک نکوئی هزار نسبت یکی
ولی چونیک بکوئی یکی هزار بود وسخن نیک را بازانواع واصناف است چنانکه
قایل را بمقتضای یحبهم ویحبونه والذین امنوا اشد حبا لله محبت حقیقیه غالب
گردد یا شوقان محبت مستولی شود ودر وصف عشق حقیقی سخن پردازد
وگاهی بود ای الاطال شوقا الابرار الی لقائی وانی الیهم لاشد شوقا شوق
لقای محبوب حقیقی غلبه کند ودر وصف حقیقت در لباس مظاهر سخن
پردازد گردد وگاهی بحکم وابتغوا الیه الوسیله بغلبه محبت نبی یا ولی که وسیله
قربست بحق جل شانه در شوق او سخن گوید گاهی باشارات ان الله جمیل یحب الجمال
در مراتب ناسوت جمال لاهوت مشاهده نموده از ملاحظه صنع در صانع
نگردد وحسن حقیقی در نظرش جلوه کرده واز وی مجاز سخن راند گاهی
بوجهی وذکروا فان الذکری تنفع المومنین کمال حقیقی را که موجب وصول
بمقصود نصب العین نموده در ضمن حکم ومواعظ سخن گسترد گاهی در بیان
که کلزاریست از علم قدیم کلمهای رنگارنگ شگفته ودر ان کلها سلهای
گوناگون بهشته از ان کلها نغمهای جانفزای روحانی بشام اهل دل میوزد تا
هزاردستان سخن انس را بر ترنم دارد واز ان سلها طربهای حیات بخش
ربانی بروان مشتاقان میرسد تا می پرستان بیکدم قدس را در اهتزاز

وخط رخال ـ

اورده چون بخدمات معارف وحقایق وپردگیان معانی ودقایق ازان
پوشیده ترست که بواسطت وضع ودلالت الفاظ متصدی اظهار ان
توان شد لاجرم بدستیاری امثال واشباه در برابر ان کوشیده هر حقیقتی را
باسم یکی از محسوسات که رقیقه مناسبتی با او دارد تعبیر کنند چون مخ وزلف
وچشم ولب وشراب وساقی وخراباتی وبت وزنار وکفر وبیدلی وغیر ان
که هریک ازان اشاره بمعنی است از معانی حقایق تا هم اهل معنی از رموز حقایق
محظوظ گردند وهم اهل صورت از صورت مجازی ان بی بهره نمانند وتلک
الامثال نضربها للناس وما یعقلها الا العالمون واما انچه گروهی از قاصران
گمان کرده اند که نسبت عشق ومحبت بجناب الهی روا نیست بلکه محبت حق
تعالی بنده را عبارتست از خشنودی او ومحبت بنده حق سبحانه را عبارت
است از فرمان بری او گمانیست باطل که از جهل طبع ناشی شده وبنای ان بر
قصورست از شناختن جناب الهی وچشیدن شراب محبت گاهی اتفاق
اکثر الفاظ که در شان محبت الهی وارد شده در مدایح ومناجات اهل البیت
علیهم السلام احتمال امثال این تاویلات ندارد چنانکه تتبع ظاهر میشود ومعنی
عشق نیست مگر ربط محبت واستیلای انکه در قران مجید ازان بشدت حب
هر ندید چنانکه میفرماید والذین امنوا اشد حبا لله واشد حبا ازان بمحبت
وموده که ایشان سر وجان خود را برضا ورغبت تمام از برای او می باخته اند
ودر راه عهد وپیمان او سر از پای نمی شناخته اند چنانکه میفرماید رجال صدقوا
ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من ینتظر وما بدلوا تبدیلا او
نکوان محبت را باصطلاح اهل معرفت زاهد میگویند چه زهد در اصل
بمعنی رغبت کردانیدنست از چیزی وایشان از محبت الهی رغبت کردانیده
اند وزاهد بانمعنی است که اهل معرفت او را مدامست میکنند ودر اشعار
نکوهش نمایند زاهدی که از دنیا رغبت کردانیده باشد چراکه ان زهد از

اخلاق انبیا واولیاست واز شرایط مهمه معرفت ومحبت وهیچ‌دین عقلی راکه
این قوم نکوهش نمایند عقل اهل دنیاست نه عقل اهل آخرت چه عقل کامل آن
که احوال معاش ومعاد بان منتظم کرد د اهل دنیا اندازه عقل ندانند که
کار دنیای خود را بان میسازند وامور آخرت نمی پردازند واهل آخرت امر
عقبای خود را هم میدانند بکمال عقلی که دارند وبکار دنیا نمی پردازند مکر
بقدر ضرورت واین عقل کامل بزرگترین نعمتی است که حق تعالی باهل
ارزانی داشته ودیگر همه کمالات بر نیست ولعقل اهل دنیا فی الحقیقه عقل
نیست چنانکه در حدیث وارد شده تلک النکراء تلک الشیطنه وهی شبیهه
بالعقل ولیست بعقل چون عقل را بیدانام کرد کام دنیی مردم را کام کرد
وما بعضی از الفاظ ائمه معصومین را علیهم السلام که در مناجات ایشان وارد شده
نقل کنیم تا جستجوی باشد بر مذاق عشق ومحبت وبالله التوفیق در صحیفه کامله
حضرت امام زین العابدین علیه السلام وارد شده که فرغ قلبی لمحبتک هرکاه
دل از تو فارغ سازد برای محبت خود کاه محاله جای چیزی دیگر در ان نمی ماند
واین عینه معنی عشق است که عبارتست از استیلای محبت وهمچنان
حضرت در بعضی از مناجات خود میفرماید الهی هامت القلوب الواصفه
وعامت معرفتک جمعت القلوب المتباینه فلا تطمئن القلوب الا بذکرک ولا
تسکن النفوس الا عند رویاک وشک نیست که همان وولهء از مقتضیات
عشق است ونیز میفرماید الهی فاجعلنا من الذین تریحت لاشجار الشوق
الیک فی حدایق صدورهم واخذت لوعة محبتک بمجامع قلوبهم ومیفرماید
والحقنا بعبادک الذین هم بابدارالیک یسارعون وبابک علی الدوام یطرقون
وایاک فی اللیل والنهار یعبدون وهم من هیبتک مشفقون الذین صفیت
لهم المشارب واعتنقتهم الرغایب ومیفرماید وبلات ضمایرهم من حبک
ومرویتهم من صافی شراب وذلک فیک الی لذیذ مناجاتک وصلوا ومنک علی

انتهی مقاصدهم حصلوا ومیفرماید فقد انقطعت الیک همتی وانصرفت
نحوک رغبتی فانت لا غیرک مرادی والک لا سواک سهری وسهادی ولقاوک قرة
عینی ووصلک منی نفسی والیک شوقی وفی محبتک ولهی والی هواک صبابتی
ورضاک بغیتی وقربتک حاجتی وجوارک طلبتی وقربک غایة سالتی وفی
مناجاتک مروحی وراحتی وعندک دواء علتی وشفاء علتی وبردلوعتی وکشف
کربتی پس میفرماید ولا تقطعنی عنک ولا تباعدنی منک یا نعیمی وجنتی ودنیای
واخرتی ومیز میفرماید الهی من ذا الذی ذاق حلاوة محبتک فرام منک
بدلا ومن ذا الذی انس بقربک فابتغی عنک حولا الهی واجعلنی ممن اصطفیته
لقربک وولایتک واخلصته لودک ومحبتک وشوقته الی لقائک ورضیته
بقضائک ومنحته بالنظر الی وجهک وحبوته برضاک واعذته من هجرک
وطلاک پس میفرماید وهبت قلبک لارادتک وجتبته لمشاهدتک واخلیت
وجهک لک وفرغت فؤاده لمحبتک پس میفرماید اللهم اجعلنا ممن ابهم
الارتیاح الیک والحنین ودیدنهم الزفوف والانین وجیاههم ساجدة لعظمتک
ودموعهم سائلة من خشیتک وقلوبهم معلقة بمحبتک وافئدتهم مفطرة من
هیبتک یا من انوار قدسه لابصار محبیه رائقة وسجحات نوره وجهه لقلوب عارفیه
شایقة یا منتهی مطلوب المشتاقین وغایة امال المحبین اسالک حبک وحب من
یحبک وحب کل عمل یوصل الی قربک وان تجعل حبک احب الی من سواک وتزید
فی حبک ومیفرماید الهی یا الذی خواطر الافهام بذکرک علی القلوب وما اطلی المسرالیک فی
سالک الغیوب وما اطیب طعم حبک وما اعذب شرب قربک ومیفرماید وعلتی
لا یبردها الا وصالک ولوعتی لا یطفئها الا لقاوک وشوقی الیک لا یلیله الا النظر
الی وجهک وقراری لا تغرد دون دنوی منک ولهفتی لا یردها الا روحک وبغیتی
لا یشفیها الا طبک وعتی لا یزیلها الا قربک وجرحی لا یبرئه الا لصاقک وصدای
لا یجلوه الا عفوک وسواد صدری لا ینیره الا منک ودمدعای شهوة رضای

خضر کرا از حضرت امیر المومنین علیه السلام مروی است میفرماید فهب لی یا الهی و سیدی
و مولای صبرت علی عذابک فکیف اصبر علی فراقک و امثال این کلمات در کلام
ذیشان ایشان بسیار است و از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام منقول است
که از جمله کلماتی که حق سبحانه و تعالی با حضرت موسی علی نبینا و آله و علیه السلام
بان مناجات فرموده بود این بود یا ابن عمران کذب من زعم انه یحبنی فاذا جنه
اللیل نام عنی الیس کل محب یحب خلوة حبیبه ها انا ذا یا ابن عمران مطلع علی احباءی
اذا جنهم اللیل حولت ابصارهم الی محاسن قلوبهم و مثلت عقوبتی بین اعینهم
یخاطبونی عن المشاهده و یکلمونی عن الحضور یا ابن عمران هب لی من قلبک
الخشوع و من بدنک الخضوع و من عینیک الدموع فی ظلم اللیل فانک تجدنی
قریبا و در بعضی اخبار است اکثروا ذکر الله حتی یقولوا مجنون و لفظ عشق نیز در
بعضی اخبار وارد شده و در این مقام این مقدار کافیست و الله در اشاقی
و الله المعانی و ان ما کفتیم الله بعلوم و نیز دانکه از اشعاری که در این کتاب
مذکور است آنچه قبل از شروع نبیت که رسول الله در شرع از ان منع کرده اند و اطلاق شعر نموده
بلکه بعضی از قبیل دعا و مناجات و اظهار شوق لقای حق و بعضی از قبیل تحمید و
تمجید است و وصف کبریای حق و بعضی از قبیل حکمت و موعظه است و ترغیب
از دنیا بلقای حق بکرات و مرات و بالجمله کسی که این معانی تواند بود و بذکر شعر را
برد و من اطلاق نکند بکلام موزون متفق خواه حق باشد و خواه باطل کفتن و خواندن و
شنیدن از طاعت باشد یا معصیت و ناظر باین معنی است حدیث نبوی ان من الشعر
لحکما یعنی بعض الکلام الموزون المقفی و حدیث ان الله کنوزا تحت عرشه و منایحه فی
السنة الشعراء و حدیث اهل بیت ان مرورهم علیهم من قال فینا بیت شعر بنی الله بیتا
فی الجنة و ما قال فینا قال شعرا حتی یؤید بروح القدس و حدیث لا باس بهر من الشعر فلا بن
فی حدیث من سئل عن انشاد الشعر فی اثنا الطواف الکعبه و حدیث تعلموا الرا کم شعر العبدی
فانه یدین الله و حدیث اول من قال الشعر ادم علیه السلام یعنی موثبتها یل علیه السلام بالوزن

والقافیه و جناب مقدس امام معصوم علیه السلام کلام موزون مقفی در مناجات و حکم و مواعظ
و رثاء و غیر آن مکرر میخواند و میکفته اند چنانکه در کتب معتبره مذکور است و دیوان حضرت امیر
المومنین علیه السلام مشهور است دوم قولیست که مشتمل باشد بر تخییلات کاذبه فریبنده و توهمات
مزخرفه فریبنده که اصلی و حقیقتی نداشته باشد خواه موزون و مقفی باشد و خواه نه و قریب باین نظر
بیمعنی بوده که قوال بحبیدر اشعر میکفته اند و بغیر از اصلی الله علیه و آله و سلم شعر اما عنی ذلک
تا آنکه حق تعالی این آیه فرستاد و ما علمناه الشعر و ما ینبغی له ان هو الا ذکر و قرآن مبین و ناظر
باین معنی است آنچه در مذمت شعر و خواندن آن در مسجد و در ایام متبرکه و مطول ایراد
و ارد شده و شعری که باطل نامیده اند اینست و این قبیل است قال و قیل اکثر
مجادلین که حب ریاست ایشان را بر طالب علم و فقیه پدید آورده و بدعتها در اصول دین و فروع آن احداث
مینمایند و بهیچ حجتی بر اثبات مدعای خود قانع نمیشوند تا بدین وسیله شهرتی کنند
و کرسی و مجلسی بر ایشان افتد و ایشان را اطاعت کنند و ناظر باین طایفه است و الشعراء یتبعهم
الغاوون که شیخ الثقلین بر اهیم بن هاشم القمی از ائمه اطهار علیهم السلام محمول بر تعریض کرده اند
ثم اعلم فی تفسیر القرآن المجید و تفسیر هذه الآیة انها نزلت فی الذین غیروا دین الله و خالفوا امر الله و
جعلوا امر ایتم شاهرا فلم یتبعه احد و انما عنی بذلک الذین وضعوا دینهم بآرائهم فیتبعهم الناس علی ذلک
قال الم تر انهم فی کل واد یهیمون یعنی ناظرون بالباطل و یجادلون بالحق المضلین و فی کل
مذهب یذهبون یعنی بهم المغیرین دین الله انهم یقولون ما لا یفعلون یعنی یقولون الناس کلوا یتعلمون
و ینهون عن المنکر و لا ینتهون و یامرون بالمعروف و لا یعملون قال و هم الذین غصبوا الحق حتی
الصدوق محمد بن علی بن بابویه رحمه الله فی کتاب معانی الاخبار و روی عن الصادق علیه السلام انه قال فی
هذه الآیة هل اتیکم علی من تنزل الشیاطین تنزل علی کل افاک اثیم یلقون السمع و اکثرهم کاذبون
جنان جمعی مردم کردند بکوی کرمی خود کام در سر مرد مکار ایشان شیاطین و الشعراء یتبعهم الغاوون
اعاذنا الله و اخواننا من شرهم و ختم لنا و لهم بالحسنی و جعلنا من اهل الآیة الظاهرین و عباده
الله الذین اصطفاهم لقربه و کرامته و اخلصهم لمودته و جعلهم الی القاسم و رضاهم بفضله و منه و جودهم
و اجتباهم لشاهدته الذین فی قوله الملائکة [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

ای در هوای وصل تو کشته جانها بالها — تو در دل ما بوده در جست وجو سالها
ای از فروغ طلعتت تابی فتاده در جهان — وی از نصیب هیبتت در سلک جان نزالها
ای پاکبان کوی تو دستار نهر اب بخوری — وی عاشقان روی تو فارغ ز نقل و قالها
سرها ز تو پر غلغله جانها ز تو پر ولوله — تنها ز تو در زلزله دلها ز تو در حالها
تن میکند از جان طرب جان داد از جانان طلب — بر مقتضای روحها جنبش کند تمثالها
گر دی تجلی بر نقاب تابان نه از صد آفتاب — ما را فکندی در حجاب از ابر استدلالها
آثار خود کردی عیان در کاشف حسن بتان — تا سوی حسن بی نشان جانها کشاید بالها
دادی بتازه اب و رنگ در بیدلان آب و رنگ — در پرنیان دام بلا از زلف و خط و خالها
ما را ندادی صبر و تاب و ز ما کردی فتی بر تاب و تاب — وز دیدگان نیستی حجاب از ذره و شنقالها

ای فیض بر کن زین امین در خلع صانع را یقین
تا ان زمان کز این زمین افتد برون تمثالها

هان ای رسخیز جان بر سیدی مرا بیدی نزا — افکند تن اثقالها بگشود جانزا بالها
افکند در حاصل چنین از هول زلزال زمین — گشتند مست این چنین از اندر اختند الحالها
بر شرح هر ضعه از شدت این واقعه — دست از رضاعت باز داشت بخود شد از اهوالها
انسان چو دید این حالها گفت از تعجب سالها — گفتا از ارض بدلت بیرون فکند اثقالها
گفت این زمین اخبار ما وحی امد تو در کار ما — از بهر آن وحیها کز ان دید عیان احوالها
در ابتدای جسم و جان کردند مکتبها نهان — کشتند در تخم جان تا بر دهد اعمالها
تن را حیات از جان بود جان زنده از جانان بود — بر مقتضای روحها جنبش کند تمثالها
ابدان ز جان عمران شود روز قیامش بر ان شود — جان از بدن عریان شود تا کسترد بالها

زامد شد این جسم و جان گستید یکدم کاروان — افتاد شوری در جهان زین حل و این ترحالها

پر شد دل فیض از انین زان میکند چندین حنین
تا از دلش چون از زمین بیرون فتد اثقالها

ترا نه راست خالی نه جسم را و نه جانرا — ترا سزد که خود ایی نه جسم را و نه جانرا
تویی تویی که تویی و منی و مائی و اویی — منی نشاید و مائی نه جسم را و نه جانرا
تویی که تایی تاری و جید و فرد و یکتا — نبوده غیر و نایی نه جسم را و نه جانرا
ترا سزد که در اینه جمال خویش نمایی — جمال خویش نمایی نه جسم را و نه جانرا
ترا سزد بحسب کلام آله احمد — نه هیچ چیز کشایی نه جسم را و نه جانرا
ترا سزد بحسب ان هزار نقش بدایع — ز کلک صنع نمایی نه جسم را و نه جانرا
ترا سزد که دو صد ساله زاد کعبه کنندرا — ز لوح دل بزدایی نه جسم را و نه جانرا
ترا سزد که چو جان شد ز جسم و جیب بجنبد — در کراعاده نمایی نه جسم را و نه جانرا
ترا سزد که در اینه نعیم و عقوبت — بلطف و قهر درایی نه جسم را و نه جانرا
بلطف خویش بخشا اسیر قهر خودت را — چو نیست از تو رهایی جسم را و نه جانرا
نیم از تو جدا سوجایی بحر وجودیم — نباشد از تو جدایی نه جسم را و نه جانرا

زمانه چو پرداخت فیض خانه دلرا
ترا سزد که درایی نه جسم را و نه جانرا

ای که در این خاکدان جان و جهانی مرا — چون بروم زین سرا باغ و مکانی مرا
جان مرا سان تویی اصل ارکان تویی — در دل ویران تویی گنج نهانی مرا
انکه بدل سید مدروح سخن هر دمم — تا تو نگویی کیی چون تو بدانی مرا
شب همه شب تا بصبح نفس من تویی — روز چو کار ایکنم کار و دکانی مرا
تا کی بجفل دهم با تو سخن بی سکنم — چونکه بخلوت روم مونس جانی مرا
یکنفس از پیش تو گر بروم کم شوم — چون بتوام پرتناه امن و امانی مرا
گر تو برانی مرا جان ز فراقت دهم — جان بوصالت دهم گر تو بخوانی مرا

امانی

کر بصالم کنی کز تو فراقم سکنی | کاه چنینی مرا کاه چنانی مرا

فیض تو دو کند روی چو بر سو کند
نور تو عالم گرفت قبله ازانی مرا

ای ز تو خرم دل اباد ما | وز تو غمگین خاطر ناشاد ما
عشق تو از ادبی در بند یکی | بند تو کردن از اد ما
ای کشاد بنده ای بسته تو | بسته تو بند ما در نژاد ما
ای ز تو اباد دلهای خراب | وی ز تو ویران دل اباد ما
ای که هستی در دل یاران تو | وقت جوش لطف تیکن یاد ما
داد تو بر عاشقان بیداد کرد | داد بیداد تو اخر داد ما
داد ما بیداد ما از داد تست | ای اسیر داد تو بیداد ما
شکوها داریم از بیداد خود | داد ما ده داد ما ده داد ما
از تو میجوییم هر وقت مدد | ای ز تو در هر غم استمداد ما

فیض از تو هم پناه ارد بتو
ای تو خوش خاطر ناشاد ما

ای دوای درد بیدردان ما | وی شفای علت نقصان ما
اتشی از عشق خود در ما زنی | تا بسوزی هم دل و هم جان ما
اتشی خوشتر ز اب زندگی | کان بود هم جان و هم ایمان ما
صد هزار احسنت ای اتش فروز | خوش بسوزان هفت بر جان ما
خوش بسوزان نار در ما تا شویم | تیز تر کن اتش بسوزان ما
انست این عشق الا حیا | یا بهشت و کوثر و رضوان ما
یا که باغ و بوستان اکلست | یا کلست و لاله و ریحان ما
یا که خارستان بیابانی یکی | شد گلستان کلبه احزان ما
صد هزاران افرین بر جان و دل | باد هر دم فیض بر جانان ما

ای فدای عشق تو ایمان ما | وی هلاک عفو تو عصیان ما
گر کنی ایمان ما را ترا بیت | عشق کرد دعا قبل ایمان ما
ز اتش خوف تو اب دیدها | ز اب حلت اتش طغیان ما
ای بما اثار صنع تو پدید | وی تو پنهان در در جان ما
ای تو هم اغاز و هم انجام خلق | وی تو هم پیدا و هم پنهان ما
گوشها را سمع و چشما را بصر | در دل و در جان ما ایمان ما
ای جمالت کعبه ارباب شوق | وی کمالت قبله نقصان ما
عاجزیم از شکر نعمتهای تو | عجز ما بین بگذر از کفران ما
ای بدی از ما و نیکویی ز تو | ان خود کن پرده پوشان ما
فیض را از فیض خود سرشار کن | ای بهشت و کوثر و رضوان ما

یا رب بریز شهد عبادت بکام ما | ما را ز ما بگیر بوقت قیام ما
تکبیر چون کنیم بحال سوی مدل | در دیده بصیرت و لا اسقام ما
ابلیس را بسلسله پیل کن و بریز | زام الکتاب جام طهوری بکام ما
وقت رکوع مستی ما را زیاده کن | در سجده ساز در رو اعلی مقام ما
وقت قنوت در ره ما با ما ان | خود گوی و خود شنو ز لب پر پیام ما
در معتدی که صدق بود در شهادتان | نزد ملیک معتدلی ده مقام ما
در لجه شهود شهادت غریق کن | از ما بگیر مایی ما تا سلام ما
هستی ز هر تمام خدایا تمام تر | تا بد کز تمام کنی ناتمام ما
فیضست و ذوق بندگی و عشق و معرفت | گر بندگی بریز شرابی بکام ما

یا رب نهی بکن ز می عشق جام ما | از مهر بت بریز شرابی بکام ما
از بهر بندگیت بدنیا فتاده ایم | ای بندگیت دانه و دنیات دام ما

چون بندگی نباشد از زندگی چه سود
از باده چون تهیست چه حاصل ز جام ما

با تو حلال و پی تو حراست عیشها
یارب حلال باد بلطفت حرام ما

جام می عبادت مستان بفال تن
خون میشود ولیک در اینجا مدام ما

جام شراب بندگی از خاک ساختی
بشکست تا رسید شرابی بکام ما

رفتیم تا چشیم شرابی ز جام عشق
در حسرت شراب تو شد خام جام ما

عیش تنغص دو سرا روی در دن
شد رهزن قوافل عیش دوام ما

در راه انتظار پی چشم دوختیم
مرغی ز کوی دوست نیامد بیام ما

مرغی کجاست کاورد از کوی او پیام
یا سوی او برد ز پی ما پیام ما

ما را اگر نخواست چرا داد وقت عشق داد
ور نیز چراغ دارد از هجر کام ما

از تار و پود علم و عمل دامنی ار تنم
فیض او فتد های سعادت بدام ما

ای کوی تو برتر از مکانها
وی گم شده در رهت نشانها

سرگشته بیر و بحر گردند
المدر طلب تو کاروانها

این غرقه بحر پی نشانی
وان گمره وادی نشانها

هر سو ختیات ز تو بیان
وز تست نشاط شادمانها

از تست زمین فتاد بنجود
وز شوق تو شور آسمانها

رای تو نیست جز ره عشق
خاصان کردند اختیانها

در عالم عشق سیر کردیم
دیدیم یکان یکان نشانها

دل بر سر دل فتاده سلطوش
تن بر سر تن سپرده جانها

نزدیک دلدار رفته دلها
سوی جانان روان روانها

جانها همه آکنیده از تن
دلها همه کنده دل ز جانها

سر بر سر نیزهای حسرت
تنها بر خاک جان فشانها

هر کو از عشق گفت حرفی
افتاد چو فیض بر زبانها

ای کمال ز وصف تو زبانها
کوته ز ثنای تو بیانها

با آنکه تو در میان جانی
جویای توایم در کرانها

هر کو شه فکند تیر فکرت
نگرده بهر کمان کمانها

کای بی تو شویم مفتون
جویم حالت از نشانها

کای از نمک تو کام ابرو
کای از لب کهی دهانها

کای از لطف تو کام زهر
کای پیدا کهی نهانها

که سیر کنیم در خط و خال
جویم ترا در میانها

کاه از سخنان توی برنی
کای ز کتاب و کمیانها

القصه بر طرین پویم
با بال دل و پر روانها

گیریم سراغت از که و مه
کاه از پیران که از جوانها

ما را با تو سری و سریست
پنهان ز تن و دل و روانها

سودای تو هر کجاست چون فیض
دارد بس [illegible] زبانها

بوی تو ز کاشنی است بلد خار ما
با ما که نکند کلی از خرز خار ما

در نقش هر نگار نگر نقش آن نگار
کز پیر نگار و نقش ندارد نگار ما

رفتم چو در کنار ش از من کنار کرد
کز خود کنار کیرد و در کنار ما

کردیم از دو کون غم دوست اختیار
بگرفت اختیار ز ما اختیار ما

کو هر که هر چه کند ز ما سراغ کن
جام جهان نماست دل بی غبار ما

ما را بهار و سبزه و کلزار در دلست
از مهرجان خزان نپذیرد بهار ما

اندوه عالمی بدل خود کرفته ایم
کس را غبار کی مرساد از رهکذار ما

بردوش خویش بار دو عالم نهاده ایم
کی دوش کس کران شود از بار بار ما

از یک شرار ه بسوزیم هر دو کون
یاران حذر کنید ز سوز شرار ما

روزی کل مراد نخواهد شکفت فیض
تا من کریهای دیده شب زنده دار ما

بر رهگذر نخجیر ما دست دل ما — خرم تر از آیام بهار است دل ما
از غیب میرسد قافله تازه بتازه — ان قافله را راهگذار است دل ما
روشنتر از آیینه و آب و رخ مهرست — پاکیزه ز زنگار و غبار است دل ما
خالی نبود یکنفس از نور سر شمع — پیوسته نگارش بنگار است دل ما
هر دم رود از جا بهوای سر زلفی — اشفته تر از طرح بهار است دل ما
یکلحظه قرارش نبود لیک میشه — در شیوه رندی بقرار است دل ما
هم صومعه هم میکده هم سجده هم خمر — یک معنی و بنموده هزار است دل ما
غافل مشو ای منعم فیض است دل فیض — کشتاخ مبین مسند یار است دل ما

بالا دوم بر که زاندازه گذشتم
در عالم دل در چه شمار است دلها

برتابد عشق تو بر شد دل ما — با درد و غم و غصه برشد دل ما
صد نکته بدستادش از این کج سعادت — کز عشق نبود چه سیکرد دل ما
دهقان ازل کشت درین بوم محبت — زان بر دهد غیر بلا اب و گل ما
کز درد نبودی بچه پرورد شد جان — یا دد تو نبی بود چه میکرد دل ما
احرام سر کوی تو بستیم بر ان خاک — شاید که شود ریخته خون بجمل ما
کر ملک صفوتو باشد که بجوشد — بیرون نرود از تن جان بجمل ما
دانیم ابد از کرش و ذره ز تقصیر — تقصیر نشد ذره ز فیض ازلی ما

فیض فنی رهنمای دست دلها — از دل بماست نور سنن دلها
نقل بماند از حروف شیرینش — یادان مروی شمع محفل ها
در دل از دوست عقد مشکل — در کف او ست حل مشکل ها
تخم محبت بسینه ما کشت — انکه سرشت سرشته در گل ها
در بحر فراق افتادیم — نیست پدید آبها ست ساحل ها

مهر بود و وفا که میکشتیم — از چه جور و جفاست حاصل ما
دست و پا بس زدیم بیهوده — داغ دل کشت بحی باطل ما
دل بمیغ فراق شد بسمل — چند خواهد طپید بسمل ما
چونکه خواهد فکند در بندش — سر بما دست مزد قاتل ما
بوی جان میوزد درین وادی — سار بانا بدار محمل ما
جان بوها رود دل جو باده — زامان اوفتاده در کل ما
زهر ماست زهر دنیا — شهوانست چاه بابل ما
از الهای این چه بابل — نیست واقف روان غافل ما
کجک در پی تا سیر نخورد — زور فیل نفس کاهل ما
فیض از فیض جوشن ما را — نیست روی شکوه کاهل ما

فشرده شد دل زار از دو دیدها — کار بگریه کردم زافسر دیدها
دل بره از ره دیدار دیدها — عمر بوها شد از سا دیدها
هر چند شستم دامان تری — زان نگردید الود دیدها
از افتاد موزغم نرستم — نگرفت دستم افتاد دیدها
نوشتیان خیری ندیدم — خوش باد رفت بیگانه دیدها
سامان نخواهم ایوان نخواهم — بیجا گزیدها اوار دیدها
شاهین شادی فال بامید کی — تو بان هداری کو بند دیدها
دیوانه وشت کانها بر بندد — ای در بر شتم زان بر دیدها
اندیشه ات کو استقامت — زین بند دیدها شو منه دیدها
صوفی و میده نا صوفی نیند — بر گشته خوشتر زین ره دیدها
کر عشق و رندی شیوه تو نیست — طوق بسم زا مود دیدها
از خود بدر شو خود بدر شو — صحرای نیست تو در دیدها

ای آنکه داری در سر خم عشق — از زاهدت باد اشتکیها
یارب کجا شد عیش جوانی — خوش عالمی بود آن کودکیها
ای فیض در عنبر خاکی تبریز — در بهانهٔ آن اسود کیها

نادیدیم کاری در بن بدکیها — ندیدیم خیری از بن زدکیها
از بن زدکیهاست کام حاصل — در بن بدکیهاست شر بدکیها
یا عشق ویران کن صبوریها — کز اسود کوریم زار و دکیها
اکوهست خیری در آن تنگیها — کز اشقر زاریست خنگیها
ز نگار عقل اندیش بیشه — خوشا سازگیها و دیرآشیها
رهرو ز عشق است شورنگیها — خوشا عیش سودای شورنگیها
پرشان ز سودای لفهای پرشان — مجو خاطر جمع از اسودگیها
بیا تا لافی کنیم اینجا بلند — که داریم از غیر شر بندگیها
بیا تا بگذاریم فیض بیداریم — که مرکست چیزان ز خفتگیها

فضای جان بود خرم قدم نه سوی این صحرا — که کس کی بشکفاند دل بکوی خود روی این صحرا
جهان مینستان انواع کان شد بهر صورت — بیا تا بنگری از قابلیت صورت نه در این صحرا
معطر دار از بوی کرم قدسی جهانی را — بیا ای جان من فیضی بسوی این جهان صحرا
درین صحرا هویدا کز شیاطین ابدیت — ز فیض صیادی چشم خوش اهوی این صحرا
بیا ای آنکه داری در دلت از — بیا ای آنکه زلف مهوشی مهر تو در صحرا
بیا ای آنکه در صحرا نپوشد — بیا ای آنکه در صحرا نپوشد
بیا ای آنکه سوز عشق داری — کشاد دل بجوان در صحرا
بیا ای آنکه سوز عشق داری — دلت را شعله زن چون مه در این صحرا
چه گویی جان افتاد کو کوی میدانی — کنایت را کو کوی میدان این صحرا

کنار سینه فیض از کشاد روی این صحرا — بحسن دلبران کی بیدهد بکوی این صحرا

عشق گسترده است خوانی بر خاصان خدا — میزبانی صوم صلاتی سایر عوانخوالقفا
بر سر خوانش نشسته قدسیان با کوکبان — هین بیا ید اهل دل اینجاست اکسیر بقا
یا عباد الله تعالوا شربوا هذا الرحیق — یا عباد الله تعالوا استغاثکم عند نا
سوی میدان خوبان صهبای الست — تا برون آیند جان از جیب و قالوا بلی
دلکشا ره بی نهایت بس طرب با راست — بهر هر غمخوار اندوهگین سبتلا
باده و عشق است و طرب ساقیان مهربان — باده روان جمله سران نیلت خوان خوش لقا
هر یکی از دیگری در بیخودی بیگانه تر — هر یکی در دیگری مست گرفته دست ما
بیکتاندان جان استقبال اهل ارتیام — خیمه ها بالطاف خیر مقدم مرحبا
هر که نوشد ساغری بی آنکه یابد جان ازو — ست آتش میشود ظلمات و ظلمات انتما
سرخوشان الله خان زنان کوه و جلوه زان — هر که کوه ست اندر ایدیتا اندر فنا
جاهلان کوه کنده از مرکان کوه زنان — عاقلان کوه بسته بر جان بی منتها
الصلا ای یار نوشان بی نیاز بی خمر شید — تا بکی همانند بستانی ز اقران شما
می ز راق ناشتن سختی بود معراجیان — سیر از ارواح شاز از ذین سوی ما
الصلا ای عاقلان باشق شود لاکیف — هر که نوشد باده لاتی گردد از مستی ورا
الصلا ای خاکیان عرفا شوید — تا بیا موزد شما عشق جزا سایرها
الصلا ای نالان عشق زنده شیان — هر که خواند کرد او کرد خدا سوتا بها
الصلا ای آنکه کوه ست اندر ان نشسته — الصلا ای کوبکن کوه معصیا نیک نما
ابدا ذیب این نخواهد بر رهم خاکیان — تو بیا تا هم عشق ابد هر که بیچد بر خدا

فیض عشق در جهان ماند عیش از هم عشق
فیض یار بیزوال عشق جود از می ما

اشکهای گرم ما و آههای سرد ما — کی بماند کز کجا آید مگر جاید ما

عاقلا ز اکی خبر باشد ز حال عاشقان
کی شناسد درد ما جز آنکه باشد درد ما

خام بیدردی چه داند اشک گرم و آه سرد
مرد خندیدنی باید شناسد درد ما

شهسوار عرصهٔ عشقیم کردون زیر ران
نیست این چار ارکان کی مرا سازد مکرد

شد گواه عقل عاقل کوههای سرخ او
شاهد ان عشق ما این کوههای زرد ما

پرده بر خیز و یقین کرد د که این بی پرده‌ای
عقل تن پروردشان با عشق جان پرور د ما

خار ما ورد ما جور حبیب و لطف او
نیست کس را هم چنان چون خار ما گل ورد ما

حور ما ورد ما عشقست و وصل دوستان
جنت ما حور یا و روضه ورد ما

یک حرف فیض ما نماند نبود در جهان
جفت حروف ما نباشد غیر حروف فرد ما

ز مهر اولیا آنچه شانی کرده ام پیدا
برای خویش جاودانی کرده ام پیدا

رسا کز نیست دستان بقرب دوست پیوندی
ز مهر دوستانش زندگانی کرده ام پیدا

کتاب الصبر بر معراج روح من
بجز این احتیاطی اسمانی کرده ام پیدا

بحبل الله مر اعلویست استعصام
برای نظم ایمان ریسمانی کرده ام پیدا

ز مهر حق شناسان هر چه خواهم میشود حاصل
درون خویش را گنج نهانی کرده ام پیدا

سخنهای چو در ثمین دل پسند از من
ز اسرار حقایق ترجمانی کرده ام پیدا

جمال عالم ارایش اگر پنهان شد از چشم
حدیثش در زبان گوشوارانی کرده ام پیدا

کلام اخر و حق بخشد مشام اهل معنی را
ز کلزار الهی بوستانی کرده ام پیدا

قدم در راه او نهم شد و طی مرحله‌ها
برای دلخوشی نیو کمانی کرده ام پیدا

عصا ایخار و عصیان را شفیع انجات دانم
دو عالم کشته ام تا مهربانی کرده ام پیدا

بخاک در گه النجی پرده ام چون غیض
برای خود ز جنت استانی کرده ام پیدا

از ایشان وافی و صافی فیضیا زاد و کلام
از این رو در حقیقی نزد بانی کرده ام پیدا

بگوی عشق جاودانی کرده ام پیدا
برای خویش نیکو اشیانی کرده ام پیدا

مرا از دولت دل شد بسر هر چه بخواهم
درون خویش گنج نهانی کرده ام پیدا

ز عکس روی او در هر دلی بر تابد
بگوی دوست از دلها نشانی کرده ام

شام اهل معنی بوی کل می‌باید از انفاس
ز باران حوانح بوستانی کرده ام پیدا

چو در انت ز باد حسب الخوان رزق دل
میان جمع یاران دلستانی کرده ام

اگر چه در غم جانان دل از جان در گداز
ولی در دل ز عکس او جهانی کرده ام

ز داغ عشق کلها چیده ام چون لاله خودرو
درون سینه خود گلستانی کرده ام

ز خان و مان اگر چه بر کنم دل باد داد
بگوی عشق لیکن خان و مانی کرده ام

اگر در پرده دارد یار طرز مهربانی را
من از غیرت ز انیس مهربانی کرده ام

کنم تا خویش را از آن ازان بر دوان نگذارد
بدست آورده ام تیری کمانی کرده ام

اگر جان در ره جانان فدا کردند گو کردند
ز ان عشق جان جاودانی کرده ام

نجات خویش را کردم مسجل نزد اهل حق
ز داغ عشق بر جانم نشانی کرده ام پیدا

تجلی چون نماند ابر کم شود از تجلی را
تسلی چون دهد انجو نخواهم ان تسلی را

تا اثر خشم چه کند با من و با تو
دعای عزیزان همایت در اینجا

ان را که ادب کشانش نظری هست
باصوفی صافیش عنایت در اینجا

بر شعله دل زن شرری زانش قهرش
ایخا کرانش بود ایت در اینجا

دشنامی از ان لب کندم تا ز بن و بیخ
نادکل بخن لخ کلایت در اینجا

هر چیز جهان کو بود اینجا بنماید
انجاست حیم انچه خرابیست در اینجا

رو دیدن بیست اگر دیده حق بین
انجا همه انچه صوابیست در اینجا

این دزمه نزیست که با شادی و خرمی
می نوش دل احباب کبابیست در اینجا

اینجا نکوه جام شرابیست در اینجا
در چشم بین باده سرابیست در اینجا

با دوست در اویز بکو اینجا ز راه لطف
از دشمن و از دوست حسابیست در اینجا

ایدم نریب عالم الوهیت لبهش
هشیار شو هر گز خوابیست در اینجا

ایدز سرا نیل چو لیل فضه کوشش
بیدار شو هر گز خوابیست در اینجا

هر تو شه نزاد ارزخلد بنا شد | نیکو بنگر فیض چسرا نیست در اینجا
فرد اسکر انضا کند ش لطف تو معبود | ان دل کمز ذکر تو خراب است در اینجا

ای فیض نگهبان شو از تو تا نوح ابد
اینجاست محل عیش چه شتاب است در اینجا

از دو عالم در دو سرای دل دلدار ما
کافر عشقم اگر غیر تو گیرد نام ما

با تو باشم در دو عالم گر نباشم در دو عالم
پی تو باشم مرد و عالم گر نباشم در دو عالم

من نمیدانم چه سان باشم ندانم
انقدر دانم بگاهی از تو نبوس

عر خوانم یا بلاد و جان شیرین
بر تو می افشاند یا شم تا نفس

هر کبی زد هم بر نخوانم
سر نهم در پای جانان بر زمین

تو نیای بدع گر جان کنم ایثار
گر بخاک پای جانان دست یابم

جمله کن نگاه من شو زنده
فیض تا کی ست سر جون بکس

جمال تست بر دل تافته بر روزن ما
خیال تست دشبها چراغ مسکن ما

کرشمه زن بما در نه دو داد بجان
زبس عشق تو شد نقد روان بر ما

کمان ببر بکجا نشسته تا رخ
دو کون طی شد و یک تیر زد بدین ما

دل من از من و عشق تو بود مضاعف
ربود جذبه ات من ز پای تا سر ما

صفا ئینه ما کینه نکس نگذاشت
نه ایم با کس و شمن بجز بد شمن ما

بابد مکن و نیکی بمن و بجز بر کن
خبر چو بجان نیست ضرر نیست مرا

هزار خون و خطر بود در اندیشه ی
کتاب معرفت ما و مای جوشن ما

دل فراخ بیابد نمک از بخشش
یا بسوگ معرفت زنخدان ما

حسن زمام بلا میشه
غنیمتی شمر این لمحه که خواهد شد

جهان بدین ما تیره شد کجا رفتم
نشانه ها همه شد شاب این دو چشم تر

مان بهار و مان گلشن و مان گلستان
چه شد تو ای خوش بلبلان گلشن ما

دلا اگر نشنیم طرف گلزاری
بیاد دوست دیگر خوش ما بکردن ما

چه بر حضیض زمین ماند ایم سرگردان
چو اوج عالم بالا بود نشیمن ما

خوش فیض حدیث دلست بی پایان
بیان ان نتواند زبان الکن ما

هر کجا کشد از فضا نه ما
عاقبت پی برد بخانه ما

انکه جوید نشان نشان نیز
پی نشانی بود نشانه ما

بگذراند ز عرش هر که نهد
سر طاعت بر استانه ما

تو سر چوخ را بدین شوکت
رام کرده است تازیانه ما

ز سر دست کوشه حمت
گیرد دست اشیانه ما

قدر یار اکجی رسد اند
غیر از صاحب زمانه ما

هر جا اگر شود دشمن
ما وان دوست یگانه ما

هر که با ما بسر برد نعمی
دانما و عیش جاودانه ما

هر کو اوصل با بجنان اید
هوش باید ز جام خانه ما

غیر درگاه ما پناهی نیست
سر خلقی و استانه ما

کاروانسانده کاروانیم
غیر بانیست کاروانه ما

هر سا و بساز اغیار
کو کجی بشکند بهانه ما

دام پیدا و دانه ناپیدا
عنبر بیت مرغ دانه ما

از سر اهل دل ربا بهوش
دم مزن فیض از فضا نه ما

بهل ذکر چشمان خونریز را
بیان کن زلف دلاویز را

دل و جان بیاد خدا بنده باد
بحق چیز کن این دو ناچیز را

اگر مستی اندو با شد دست
بکش ساغر عشق لبریز را

ز عشق حق رونق شب طلب
بزن در دل این آتش تیز را

گذر کن ز شیرینی زبان مجاز
بیاد آر فرهاد و پرویز را

بجد باش در طاعت شرع و عقل
مهل رسم تقوی و پرهیز را

مکن چون تو کردی بخوان شوخ حق
حق تلخ شیرینی امیز را

بروز دلت غم چو زور آورد
بجو مطرب شادی انگیز را

چو در طاعت افسرد مکروه دست
بیاد آر عهد شبخیز را

بدل میرسانند بهم ادرکت
چو برمرکب سبب مهمیز را

چو رازی نهی با کسی در میان
بپرداز از غیر دهلیز را

مجابت ز قوت غیبت خیز کن
حذر کن ز کس در برین چیز کن

نماند دی خوبپا لیز دهر
بکاوان بماندند پالیز را

خدایا اگر چه نیوزد بهیچ
بحیز بی بخور فیض مهمیز را

بده ساقیا آن جام لبریز را
بده باده مشرب انگیز را

مجو ده که جاز ابرد تا فلک
درد کهنه غربال غم پیز را

چه پرسی ز بینائی اعز کدام
بیک دعده ان دو لبریز را

کلویم و لذت ساق بده
کنم جام و بینا و خم بیز را

اگر صافی بی نیابد بدت
بده دردی و در بهی میز را

دمی چند جام دیدم بهشت
خبر نز اهد خشک انجیز را

پریشان چو خواهی دل عاشقان
پراکنده کاکل مریز را

بشرح تو خون دل ما ندات
اشارت کن از چشم خونریز را

چه انگیزد ستمداری ستیز
بجانم ز جان نشئه شیز را

دل فیض لبزان لعل تو فوش
بسر تره مرجان شجیز را

اگر خزانه چشاق جان بموخته را
روان بدست برم از روان خونریز را

کشد چو شعله ز حرف فراق دود نفس
کشم بکام خموشی زبان سوخته را

زانش دل ریزم چو دود در دهان سوزد
کسی چکوه نماند بیان سوخته را

خبر ببر دلبر ای صبا و بگو
سزد که رحم کنی عاشقان سوخته را

بگو سوختگان انتظار جان بلبند
تراچه شد که نپرسی فلان سوخته را

زهم بپاش صبا نامه پاش انگن
مهل که دفتر کند استخوان سوخته را

نبوخت زانش عشقش دل از سن کم شد
دریغ زانش عشقش نخم طبیب بود

فنا دانش عشقش دل از سن کم شد
کجا رود ز که پرسم نشان سوخته را

حدیث سوختگانت بر هاد بین چیست
خبر کنید زین حد سان سوخته را

دهان و کام و زبان بر بخته زاهدین چیست
بگو بیض بنده دهان سوخته را

اظهر بسی نماند مارا
دور هم بی نماند مارا

رفتیم ز دل غبار اغیار
جز دوست کسی نماند مارا

بر فرق هوا زدیم با فی
در سر هوسی نماند مارا

رفتیم باسانه خویش
رنج قفسی نماند مارا

از بس که نفس زدیم بجا
جای نفسی نماند مارا

یاران رفتند رفته رفته
دمساز کسی نماند مارا

کوی بروند و دشت پویان
زایشان قبسی نماند مارا

کلها رفتند ز بوستان
جز خار و خسی نماند مارا

دل را بسی در کند ارسم
در هر هوسی نماند مارا

کو خضر ره بی در بیابا
با نانگ جرسی نماند مارا

جز نام کرم ز دنیا است
وز یاد رسی نماند مارا

بستیم دهان و دم کشیدیم
چون من نفسی نماند مارا

بس راز نهفتنی که گفتیم
چندان که بسی نماند مارا

از داغ تو شکیب بست برداشت — بروای کسی نماند ما را
بستیم چو فیض لب ز گفتار — چون هم نفسی نماند ما را

بنواز دل شکسته ما را — رحمی بنمای خسته ما را
میکن چو گذر ز کینه کاهی — بر خاک رهت نشسته ما را
بیگانه شو بخویش پیوند — از هر دو جهان گسسته ما را
مهلت کنی گر التفاتی — دل بر کوم تو بسته ما را
مگذار بدام نفس افتد — از چنگل دیو جسته ما را
یا باز فتد بچنگ ابلیس — با خیل ملک نشسته ما را
مگذار شود بکام دشمن — دل در غم دوست بسته ما را
میسند دگر شود گرفتار — هر تو ز خویش رسته ما را
بی دانر و اب زار مگذار — مرغ پر و بال شکسته ما را
یا رب چه شود که دست گیری — از پای فتاده خسته ما را
فیض است و غم تو ورد هر صبح — وصلی از خود گسسته ما را
بسته است دل شکسته و پر — بیدل بر شکسته بسته ما را

شود شود که شود چشم من بمقام ترا — شود شود که ببینم صباح و شام ترا
شود شود که شوم غرق بحر نور و شهود — بدیدن تو بهر بینم سرک و بکام ترا
شود شود که نهم روی مسکنت بر خاک — بدرگه تو و خوانم علی الدوام ترا
شود شود که دل و جان و تن کنم تسلیم — برای خویش بناشم شوم تمام ترا
شود شود که سراپا چو دو چشم شوم — بدین وسیله بگردانم بدام ترا
شود شود که نهم دل بحبت و بجوی — بدیدن آیم و بویم علی الدوام ترا
شود شود که سر فیض در رهت رود — که تا بکام رسد هم شود بکام ترا

ز خود سری بدر آرم چو خوش بود بخدا — ز پوست مغز برآرم چو خوش بود بخدا
نکنند ام دل دیوانه را بتلزم عشق — اگر دهی بکنم ارم چو خوش بود بخدا
کنم ز خویش تهی خویش را ز خود برهم — ز هم دمار برآرم چو خوش بود بخدا
زدایم از رخ جان زنگ نقش هر دو جهان — کدورت بروی تو آرم چو خوش بود بخدا
کنم ز صورت هر چیز روی معنی آن — عدد کر نشمارم چو خوش بود بخدا
بنور عشق کنم روشن این رخ جان — مقابل تو بدارم چو خوش بود بخدا
ز پای تا سر من گر تمام دیده شود — بحسن دوست نگارم چو خوش بود بخدا
بران خیال کنم وقف دیده دل و جان — بجز تو یاد نیارم چو خوش بود بخدا
درون خانه دل روم از خیال روی — بجز تو کس نگذارم چو خوش بود بخدا
بود که رحم کنی بر دل شکسته من — ببوی سینه برآرم چو خوش بود بخدا
نهم جبین مذلت بخاک درگه دوست — ز دیده اشک ببارم چو خوش بود بخدا

برای سوختن فیض آتش غم عشق
ز جان خویش برآرم چو خوش بود بخدا

بگفتن یاد جانان برنمی آید مرا — ساعتی بی شور و مستی سر نمی آید مرا
سر بر کشتم جهان را خاک و در دیده ببینم — جز جمال او بچشم در نمی آید مرا
هم بحبت جان دهم ایمان ندانم جان من — بی محبت هیچ کاری برنمی آید مرا
شربت شهد تنها دوستی بکام دل ما — صفر نمی از عشق تا بر سر نمی آید مرا
جان بخواهد داد خود در ره عشق کسی — هیچ کار از عاشقی خوشتر نمی آید مرا
تا نفس دارم نخواهم داشت دست از عاشقی — یک نفس بی عشق و مستی سر نمی آید مرا
غیر وصف عاشق و معشوق و حق و فیض حق — در ثنای از در پای فکرت برنمی آید مرا

گر بخن گویم دگر از عشق خواهم گفت بس
جز حدیث عشق در دفتر نمی آید مرا

آفتاب وصل جانان برنمی آید مرا — وین شب تار بلی هجران سر نمی آید مرا

دام میخواهد که جان در پایش افشانم دلی — بگسلد از هر وفا پرسونی ایدمرا
طالع شوریده بین کان مایه شور و بدی — هیچ بیکار از در و دیوار نیی ایدسوا
از لب شیرین دشنام نوش لبکن هیچ دلی — قامت چون نخل او در بر نیی ایدمرا
بخت بد بین کز پی خاطر ما خونین کرد — از رویی از کوبان بر نیی ایدمرا
زرد شد یک نهال عیش در دل سالها — لاله رخساری بچشم تر نیی ایدمرا
من ز نالهای مظفر با که غوغا میکنم — هیچ کاری فیض این خوشتر نیی ایدمرا

وصف تو چون بکنم نگارا — از وصف برون ناخدارا
از اده بکست نرگست — رویت زکند داروی خمارا
شمشاد ترا که داد رفتار — کز پای نکند سروها را
از لطف که شد دلت چو زلفش — وز قهر که شد لبت چو خارا
چشمان ترا که فتنه انگیخت — کز مار نمی نماید مارا
در مملکت هزار که مرد اند — از غمزه شوخ دلربا را
در چشم خوش تو ملکت سحر — کز مایی می ربود ما را
بردانه خال عنبر بیخت — از دام که کشد بدین پارا
اب رخت از کدام چشمه است — کز چشم ریخت اب ما را
تیر و ژه از کمان ابرو — بر دل که زند بگو خدارا
ای حسن و جمال دلبریت — از هر که صید کرد ما را
از شیوه یار فیض این بخت — در پرده ثنا کند خدارا

یارا یارا تو را چه باما — تا دل بربایی از کیارا
این دلبری از تو نیست ناشد — این فتنه زد کجا ست بارا
انگس که نگاشت خط عشقت — بر صفحه نکوی نگارا

در پرده حسن تست پنهان — دل میبرد از برا نگارا
از خال و خط تست کتابت — داده است بدست دین مدارا
تا در نگریم و باز خوانیم — در رویت تو صور ثنا را
هر جزوه قرائتی ز قرآن — هر شیوه ستایشی خدارا
هر لحن ترانه ثنایی — در پرده جناب کبریا را
این حسن تو نمایید — بی صورت و صحبت خدارا
از فیض کی دگر بود دل — تو نجبری بدل نگارا

بتوان بداشت دل ز خویش و شد ز جان امید — با یک شکر بتوان شد از یار ناامید
صحبت یار از خوشست و الفت یار دلکش — این دو رواجم یار باد این همه لطفی از مدا
از کلفت دیگرست و یار الفت دیگر — صحبت آن جدا و صحبت این از جدا
صحبت آن قوی خواهد تجدید صحبت این — صحبت این نشاط آن صحبت آن ز این جدا
صحبت آن بلای جان صحبت این صفای جان — صحبت این دوای درد آن درد جان جدا
یار باید یار ناید مرد حق پیر شود — تا نکند سازد یار را از دین و از ایمان جدا
یار باید یار با شد در فراق و در وصال — تا نبود در وصل یار را رود در هجران جدا
یار باید یار را خوار با شد در بلا — تا نبیند هر دو کز کرده کر شود از جان جدا
در غم او خوش با شد یار با یار شریک — در شادی و کامرانی نبود از یکدیگر جدا
چون یکی یار باید یار جگر ان شود — تا کنان کریا بد جدا گاه ان شود گران
هر چه بستاند بخویشتن دهد از بهر یار — هر چه از خود دهد و بخواهد بستاند از ان
دشمنان یار را شمن بود از جان و دل — دوستش یار دوست دار با شد جان فشان
مال کاندر ره دوست یار باشد صرف نیست — ور نباشد تو کن بباش از یکی آسان
بگذر از راست خواهی بخواه از کژ کژی — ور نخواهد یار بی یار و سر کردان
فیض میدان که الفت چها نهاد با به

وصل با دلداری باید مرا | فصل از اغیاری باید مرا
چون نیم از اصل خود بیگانه | تا الهی زاری باید مرا
من کجا و بیم عقل و دین کجا | مست یاری باید
بی وصال او نخواهم بهشت | دار بعد از جاری باید
عشق از نام تو نک آید شب | عاشقم من جاری باید مرا
عقل دادم بستدم دیوانگی | شیوه این کاری باید
تا بکی این سر ز سر ها نهان کنم | مستی و اظهاری باید مرا
سر زمان سر زند بی اختیار | محرم اسراری باید
گفتگو بگذار فضول و کار کن | در ره او کاری باید مرا

علم رسمی از کجا عرفان کجا | دانش اکوی کجا وجدان کجا
عشق را با عقل نسبت کی توان | شاه زمانه دیگجا دربان کجا
دوست راه او نشان دیدار عیان | کو نشان و دیدن جانان کجا
کی بجانان میرسد عشق جان | جان بی عشق از کجا جانان کجا
کی دل بی عشق بیند روی دوست | قطره خون از کجا عمان کجا
جان و دل هم عشق شاید در بدن | نامه از داد کجا یا جان کجا
درد ما را عشق درمان میکند | درد درمانی عاشقی درمان کجا
عشق باشد این و آن را ان کند | گر نباشد عشق این و آن کجا
هم سر با عشق و هم سامان ما | سر کجا و عشق با سامان کجا

عشق خان و مان هر بی خان و مان
فیض را بی عشق خان و مان کجا

دار چو بیتم بخند احسبی الله و کفی | نوره سوزنده دری حسبی الله و کفی
تن من خاک ره عشق دل بر جلوه اش | سر و جانم بخند احسبی الله و کفی

او چو در دیده دهد م یا کد داغی نهدم | نبرم نام دوا حسبی الله و کفی
هم نوازست و رضا هم رویست او صفا | هم مهرست و وفا حسبی الله و کفی
او کند هر دو وفا من کنم جور و جفا | من مرخواه ست شفا حسبی الله و کفی
گر بخواند بدهم ور براند نروم | چون توان رفت کجا حسبی الله و کفی

فیض از من نکوی کز هم دوست بوی
در دو جان سازد احسبی الله و کفی

تن خاک راه دوست کنم حسبی الحبیب | جان نیز در رهش فکنم حسبی الحبیب
چون عشق در سرای وجودم نزول کرد | از خویشتن طمع بکنم حسبی الحبیب
دل سوخت چون ز آتش سودای عشق او | پس هم در آتش فکنم حسبی الحبیب
چون ناصر من اوست چو منصور دم | خود را بدار عشق زنم حسبی الحبیب
حلاج عشق چون بزند پنبه تنم | بر دست و از وی کنم حسبی الحبیب
مهرش چو ذره ذره کند پیکر مرا | من در هوایش رقص کنم حسبی الحبیب
دل بر کنم چو فیض ز بود و نبود خویش | بر هر چه رای اوست نم حسبی الحبیب

بیمار زارم انت الطبیب | درد تو دارم انت الحبیب
از تست دردم کو درد تو کردم | درمان ز کو ان انت الطبیب
بر تو میانت سوز نهانم | پرسد و اعلان انت القریب
هر سو کنم روانی تو آن سو | با هر من و ما انت القریب
اسد رقبی شی للذی | بربی انت المجیب
اسد بر تو خاک در تو | با جرم بخشد انت الحبیب
هم چشم گریان هم دل بریان | ترسان و لرزان انت المنیب
فیض عجزی به درگه تو | یا قابل التوب ها انا تیب
اغفر ذنوبی و استرنی | انی اتیب یا مستجیب

در وصل تو میزند احباب — افتح یا منفتح الابواب
چه شود گر بتو رخ بنماید — کم بتوانا ظفر بخلق الباب
تا کی از حضرت تو صبر کنیم — طال لطوانهم و رأی حجاب
در پس پرده تا کی حیرت — ارنی نظرة الاحباب
از تو شان خرقه لعالی خیمت — مالدیهم سوی لقمان ثواب
خود حساب کتاب خود کردند — انتم فسطاطهم بغیر حساب
وجنوا قبل موتهم ثمرات — وانوا قبل تقاطهم شرابا
سکروا فی هواک ثم صحوا — مالهم فی سوی هواک مآب
از سبوها که شد اندر جوف — خرقوا الجوف اخرقوا الاباب
کرده با نفس و با هوا غزوات — هزموا الجند قاتلوا الاحزاب
فیض از خود اگر سیر شوی — ان للمتقین حسن مآب

در وصل تو میزند احباب — تاب هجران نماند شان و نشاب
بتو جان تا کی تو اند نظرت — دل چو جان چند دارد تاب
بنما آفتاب رای اب — بکشا از جمال خویش نقاب
تا جانها طلسم حیران — خسته غزان شوند مانند لولاب
بنوازان شوند جان جوید — شیب را نوک غمزه مضراب
بندهٔ خواجه در هم آمیزند — بقای العبد فی الارباب
با خود آیند چون جوان هوا — هوشیاران شوند مست خراب
نه بصر ماند نه بصیرت — نه ادب ماند نه ادیب نه آداب
آنچنین روزی شود در بر — لیس فیض و عکسه الحجاب

فیض بردان نماز در محراب — ای بلای جمله در اصحاب

سوخت از آتش هوس جانم — برد ایم هوا مرا در آب
لحظه لحظه خودی بنمودنی — کرد ام از خدا مرا در آب
صحبت خلق دور ازان کردند — عرس بنهاد ما مرا در آب
هر دم اید کرانی از طرفی — کرد از بس مرا مرا در آب
در کلوخ غصه قصد مرجانم — محرم راز ها مرا در آب
کشت یکتا نام بنحو اری — یکرنگی اشنا مرا در آب
زدم در بوریای جوع نفسی — برضا آخدا مرا در آب
بکدایی بدین درامده ام — نظری کن شها مرا در آب
فیض بر اسوی چون نشانی ده — رهبر و رهنما مرا در آب

گفتش دل بر انش تو کباب — گفت جانها زیاست در قراب
گفتش اضطراب ها چیست — گفت ارام سینهای کباب
گفتش اشتیاق راه خوابیست — گفت کی بود عاشقان را خواب
گفتش بر هاشتان چه کنی — گفت بگریم از جمال نقاب
گفتش پرده جمال تو چیست — گفت سکنه نرخ خویشتن در اب
گفتش تاب از جمال تیست — گفت چون بی نکوی باشد تاب
گفتش باده لب لعلت — گفت از حسرتش خمار شد اب
گفتش تشنه وصال تواه — گفت اینی کی تشنه خورد اب
گفتش جان ندل ذاکردم — گفت اری چنین کنند احباب
گفتش مرده فیض در غم تو — گفت خوب لمروحسن ساب

ای که چون تو نمیرد یک تشنه — خستگان را بجزه در یاب
کرده ای کی بود دل قبل — کار ما زان ستم بروه تشنه

غم تو راحت دل غمگین — عشق ارام سینهای کباب
چو دم کن از اداب بگون — تشنه ایم در سراب
شب نشینم بیاد ابروت — پشت بر خواب و روی بر محراب
عاشقان را ز غنودن نیست — دیدهٔ بیداران خواب
خواب در چشم من چو یار آید — چون دمی غیبت خالی از ریاست
بر رخم بست تا کی در وصل — افتح یا منفتح الابواب
فیض اندم بدست جوی — گر تباشی تو در میانه حجاب

بدم چماند سرشار امشب — مرا بستان خمار امشب
ندارم طاقت بار جدایی — مرا از دوش من بردار امشب
نقاب من ز روی خویش کم کن — بیفکن رو ز اسرار امشب
ز خورشید جمالت پرده بردار — شبم را روز کن ای یار امشب
بیا ان یکدگر را بی بگیریم — فلک در خواب و ما بیدار امشب
شب عذر وصال ما چو خواهد — مهل تا قدر ما داند امشب
انا داب شریب و شیم ده — مرا با خویشتن مگذار امشب
بیوبت دم بدم از مار رود دل — قرار دل تو دانی یار امشب
بوی محنت که از هجران کشیدم — دلم را زنده دل دارد امشب
بیا ای یم دمی از لطف عیشی — مرا مگذار بی یار امشب
بدست خویشتن خیال من کن — مرا آگاه کن از احوال امشب
نخواهم شد ز پیش از جان خود — سرم قربان کویت یار امشب

زان لب چشم بدام مستی — سبکش محفل خط جام شراب
مشتری از فروغ چهرهٔ تو — میشود اینکه مهر تاب

غمزهٔ شوخ چشم فتانت — میرباید دل از اولوالالباب
هوشمندان ز فکر کس ستت — بخود افتاده اند دور از اب
تا ستی خواهد امد در بر — دو بش دیدم قیامتی در خواب
خون دل تا کجا بدیده برم — چون کنم در چکد ندارم اب
در وصلت چو بست بر فیض — افتح یا منفتح الابواب

این چه خلقست و چه ابروست چه ناز — این چه خلقست و چه خالست چه حسن
این چه شکرست و چه لعلست چه اب — این چه شکر چه چها و چه اداب
هر یکی از دگری شیرین تر — لب و دندان و دهان و غبغب
جلوهایت همه رایش بازت — غمزهایت همه اسباب طرب
حرکات همه موزون و بجا — سکنات همه مطبوع و عجب
پای تا سر همه شیرین و لطیف — این چه خلقست سراپای ز رب
شب هجران تو غم بر غم — روز وصلت همه شادی بر شب
شب اغیار ز دولت تو روز — روز من از غم هجران تو شب
شب اغیار ز تو روز و چه روز — روز من از تو شب تیره چه شب

برادرم خود ز بدم مپرس — مکشم ز مهر تو در اب و در اتش
گفتم چه باشد نزد من اینچه — گفتا چه مطلب انرا نزد تست
گفتا چه مطلب انرا نزد من — گفتم جان شد فدای تو مطلب
گفتا بیا هم منزل ما باش — گفتم تو کشته مهر و هوای ان
گفتا ثنا مرا کن و دینار — گفتم ثنا مرا کن و دینار
اسعد بنزل ما شو و مهمان — گفتم که جان فدای تو بشتاب
گفتا چه خواهی از کف تو جانا — گفتم که دست انچه کم کن بهتاب

از زلف کاهی خاطر پریشان ... از غمزه کاهی در تاب و در تب

گفتا که چشم مست تو خونخوار ... وین زلف و غمزه مار است و عقرب

چون تو کرشمه دارم بسیار ... در دام زلف و در چاه غبغب

گفتی که شکر خوش‌تر و کمتر ... گفتی که شکری یا در لب

گفتم لبت را بوسم ... شد در حیا ز ما گفتا بی‌ادب

گفتم دهات گفتا گستاخ گفت ... بی جام باده و ناکرده لب الب

گفتم که لالت گفتا بلا لغت ... بگذر بخیری زین کو مطلب

این گفت و بخواست صاف راند ... روز قیامت دیده من زان تب

چون بنگریم کس را ندیدم ... فی پیش فی پس راست و چپ

در سوز دل یا مالک العرش فیض ... یا اله و خالقا یا مالک یا رب

دل این چنین جانا ازین در بی‌خراب ... کاحسان مرا فرصت دارد دمبدم

گر تکیه‌ای بستم بدان ایجاد حالت ... تو بانی بی‌دل ایجاد مرا راب

حرفی بماند بدل از آن داد ... دل بی‌خبری کو نشد ذاکر کیا

هستند یاجوج سراپرده‌ها ... نشنوی سر اسکندر دانا رسل

ایدوست هم سرای در نظر ... سوی آن دانی تعجل ای شتاب

ان تباشاب او بگیر حین ... هر کو از دنیا نکرد تکیا

تشنگی برتشنگی افزایدت ... ناشناسد آن سراب را سراب

هر چه را دل بندد ای خواجه یکی ... غیر هیبت دل الا الله الله

از سراب این جهان گر بگذری ... سیری در عالم دیگر یاب

از سراب این جهان گر بگذری ... آنگهی ابصر یکی خوش آب

سلسبیل الرحمة خواهی ... من هدانا تعذبوا تشرب

خل غیر الله اقبل غیره ... هر چه جز حق خیر جان رو تا

دو دم را بگذار و صافی برکش ... بگذر از تقرای دل و دستان لباب

تا شوی با جان عالم متصل ... تا شوی از تن روح عالم کانیا

گفت با توفیض اسرار سخن ... نیم کن والله اعلم بالصواب

سالک راه حق بیا مت از اولیا طلب ... همت خود بلند کن سوی حق از نقا طلب

فاش بین نکرده‌ام روی خلاف در اولیا ... بهر جمال کبریا این نه صفا طلب

گفت خدا که اولیا روی من دیده‌اند ... هر چه بخواهی از خدا بر در اولیا طلب

سر ولایتیست وز بهر مصطفی علی ... خلعت مصطفی کن و همت مرتضی طلب

پیروی رسول حق دوستی حق آورد ... پیروی رسول کن دوستی خدا طلب

چشم بصیرت تو خود نور پذیرکی شود ... نور بصیرت دل از صاحب انا طلب

شرع سفینه نجات آل رسول را خدا ... ساکن این سفینه شو دامن ناخدا طلب

دم بدم بگوش هوش زین فلک دان سروش ... معرفت امر طلب کن از برکات ساطلب

خشت جهل بر نگون غیر دریا بجست جو ... از بر ماشفا بجوز در مراد و اطلب

مفلس بی‌نوا بیا از در ما بجو نوا ... صاحب مدعا بیا از در ما مدعا طلب

چند ز بیشه هستی فرش شوی بزیر پای ... روی بروی عرش کن راه سوی ما طلب

چیست سرای پر طرب ملکت بری زرب ... جای بقای جاودان مجو کز آن بقا طلب

نیست خوشی در زمین سر ابجو عیش در ابن سرا ... عیش مجو در زمین عیش در ابن سرا طلب

راحت جان طلب کرد طالب دیدار جان ... تا نشوی ز جان جدا راحت جان مجو طلب

هست طلب بحر بی‌کنار او را طلب ... هر که طلب کند چو فیض یابد و مکرجا

شیخ مرا بجان ابن جان بخشید ... سال از غم و درد جان بخشید

تا جان دارد بدو بر دم ... بیوسته شکر ز دهان بخشید

بیت شعر کجا و ما کجا ... دیگر نشد نکرای جان بخشید

کجا یک شب روده شایان بشود | بان خواب راحت بدو نان بشود
تخصی بی شب نه در دخت | اگر جان زتن بر بود دهان
بخسب ار نه خسبد در جهان | وگر نه بجان خیزد ان نخسب
چو خواب ابدیت سرا زانو نه | بتر صیقت و بی امان
حکر خوبسان خروشان شوند | تو هم چون خروسان خروشان بشو
اگر خواب تن را فروتی دهد | بود روح را خواب نقصان
اگر اول شب نخسبی چو فحص | چو نیمی رود باکه نالی زخسب

فتح ابدی پیروزی حق و عبادت | مفتاح در خیر نمازی بجماعت
معنای نماز است حضور دل و جان | زنهار بصورت مکن ای دوست قناعت
راضی شو از بندگی تا نمازی | اداب و شرایط همه رانیک رعایت
هر چند کسی وا پس کنی سود ندارد | خود را بندهی تا بدهد جان بعبادت
خواهی بعبادت ظلی راه نیابد | یکدل از وسوسه دیو حمایت
خواهی که زدست تو رود وقت فضیلت | سکذار که ناوقت کشد کار طهارت
از دست مده راتبه ورد شبانروز | تا انکه نویسند ترا از اهل عبادت
بر خیزی و وتری بکذاری بسحرگاه | مفتوح شود بر رخت ابواب سعادت
هرگز نوائی که نمازی بجماعت | کز تو نشود فوت نمازی بجماعت
طاعت بتلی داد ترا چون تقوی | زنهار مکن معصیتی داخل طاعت
این کار عبادت نشود بر ست خدا را | هنکام عبادات بهر هیز ز عادت
هر روز بحکم در ره عبادت تکشی | در اخر ت ان یابد تبدیل براحت

ای انکه تو بی همدم و یاب کجاست | چون تو نبود راهنمائی بنجاست
کر دعوی دانش کنی از بهر ریاست | تحصیل تو عبادت تو لاحب هواست

ای سابر اغیار بتعلیم وهدایت | نفس دغلت را نکنی هیچ سیاست
ای حارس بیکانه ز انواع جهالت | خود را نکنی هیچ ز ابلیس حراست
عیب طلبی خویش نه بینی بدد و دین | عیب خفی غیر بیابی بفراست
کوبی همه را در پی بقا نون و اثارات | خود هیچ شفائی نیابی زدرایت
تمییز شریفان و خسیسان ز تو پرسند | از نفس شریفت نکنی دو رحماست
باطن همه الوده با نواع رذ ایل | پاکیزه کنی ظاهر خود را زنجاست
چیزی بدی از کس نکنی صبر بر اخفا | در نیک عداوت نکنی از رشک نقاست
کوبی همه عیب کسان را بعلانیه | در خویش نه بینی شره و بخل و ریاست
اصلاح خود اولیت ندانی غرضت چیست | در کار کسان کار صفرهای کیاست

هر تخم که کاری ثمران در روزی بیش
سیکن بنکو کاری انواع عزاست

امروز بین از تو خدا را غریب نیست | از بنده جرم و عفو ز مولا غریب نیست
وهابی و جوادی معطی و ذوالمنن | توزی ار لطف کدار غریب نیست
افتاده ام بخاک درت از زبان راز | راهم دهی بعالم بالا غریب نیست
سودی نمیرسد بتو از طاعت کسی | کو بکذری ز جرم مرا با غریب نیست
از بنده دون نیست کجرم و خطا کند | بخشیدن از خدای تعالی غریب نیست
او از یکنم بکامان خویشتن | رحمی کن این کریم و بخشا غریب نیست
کر طاعتم سزا نبود راه جان بخش | کالا ز ریشو صاحب کالا غریب نیست
کر معصیت ز انبوه معصیت بین | بیچارکی بین تو تنا غریب نیست
از من غریب نیست کسوزم در اتش | در تو دهی بیفزود و خود را غریب نیست
از حد فزون زیاده کر میکنم طلب | در حضرت کریم تنا غریب نیست
فیضت همه کرم تو از این در میدهد | الحاح و در تو خدا با غریب نیست
دارم محبت نبی و خاندان او | کر دوستان شان دهیم با غریب نیست

الهی بکام شرابی فرست — شرابی زجام خطابخش تر

مرا کشت رنج خمارالست — دگر بار از آن نوشرابی فرست

دلم تا صفا یابد از زنگ غم — بدردی کشانت کنم تابی

شد افسرده جانم در این خاکدان — زمیرت بدالب رنابی

ز سرچشمهٔ خانهٔ حب خویش — بجام شرابم حبابی فرست

بلب تشنه چشمهٔ معرفت — بیاقی کوثر کبابی فرست

بعصیان سراپای آلوده ام — زجام طهورم شرابی

بعاری کن حوالت مرا — امیری بملک خرابی فرست

بدانخم ابد کشتم سببی — بدین کشت زارم عذابی

زدریای غفران وابسو کوم — مرا رحمت بیحسابی فرست

برای برائم زآتش کند — زسوی یمینم کتابی فرست

زفتر بخش فیض دلگیر شد — زمعنای بکر و اسابی فرست

قصهٔ عشق گفتنم هوس است — در اسرار بستنم هوس است

کنم افشای راز در بسرده — گفتنی در نهفتنم هوس

حال خود دل رسید بخویش — از لبات شنفتنم هوس

در فراقت دلم چو غنچه شکفت — در وصالت شکفتنم هوس

با تو بودن ز شام تا بصبح — وز بحر تا بخفتنم هوس

وصف حسن تو در حجابی غیب — در حضور تو گفتنم هوس

کرد خوشش از زن تو کردن دین — بهلکدا رفتنم هوس

چو دم کز دم ادم افتوشم — با تو بی خویش خفتنم هوس

زین معانی و گوهرین فیض — گریبان بهم نهفتنم هوس

ای جواب غزل که حافظ گفت — رازدل با تو گفتنم هوس

کیف معرفت که طلبش نه نهفتن است — راهش ضمیر روشن زادراک برفتن است

گر بحر معرفت بکف آید کنش مخر — کان موجهم جواهر اسرار سفتن است

خشکی کز دو چار شود خشک شو مگو — اهل دلی چو بی از جای گفتن است

جان را دل ز معرفت او شد سبز و — جانرا دل ز معرفت او شد سبز و

در هم کشید روی در ایدون چو غنچه باش — با گفتگوی کم بکنام خفتن است

خون دل چو غنچه مبین جانش باش — کز گل شکفته شو که محل شکفتن است

گر برخوری بخنده جان دل شکسته — غم از دلش برو بر که محل برفتن است

دانا دلی ار بدست تو افتد کند عبادت — رو جامه کوش این کم جای شنفتن است

چون با کجی بجلس انسی مزن نفس — کان خاشی سوای زاغیار رفتن است

بد گوی را بوصف نکوئی زبان بشاد — پر گوی را علاج بترک شنفتن است

شبها چو از عشا رعشا با نتی فراغ — لب از سمر بهند که ان وقت خفتن است

اشعار فیض حکمت مخزن است شعر نیست
کی سایق طریقه او شعر گفتن است

رازها با اهل گفتن زاهل عرفان خوشتر است — با یکدگر شدن از قوم و خویشان خوشتر است

نصرت دین خود و در رای بودن نیفتن — زاهل علم و بینوایان و فقیهان خوشتر است

این فقیهان بجادل از کجا حکمت کجا — در پی بحث علم و حکمت از کجایان خوشتر است

خواندن قرآن و امیدن با واز حزین — با خضوع جان و تن از اهل قران خوشتر است

چون نمازی در جماعت میشود کوتاه تر — ترک تطویل و ریا از مقتدایان خوشتر است

گر نزاعی میکند مومن بحق نیکوست آن — تقوی از باطل نمودن زاهل ایمان خوشتر است

رو بهون با لغ شو با بدبخت روی آور — خنده و از بی و خوش خوی بچه طفلان خوشتر است

زنگ با کین برگ لای در روشن نکو — وان قبای تار زر بر قد خوبان خوشتر است

سهل با شد گر کرت دانا فتد کار خطا — مهربانی و تواضع از بزرگان خوشتر است

اقتصار بالاثر بقوت از رای نکو — بخشش بی جان و ایثار از کریمان خوشتر است

هر کسی را حق تعالی بهر کاری آفرید — هر که کار خویش را نیکو کند آن

عاقلان را عاقل خوش عاشقان را عاشقی — مستی و شور و بیخودی از می پرستان

زاهدان را زهد گویند عابدان را نیم شب — عاشقان را جز نشان از دلبر و دلبر مجو

واعظان را وعظ و حدیثی از کلام انبیا — عارفان را سر دیدار است و راز گفتگو

فیض یکدم جمله گنجیدن تواند در سخن
گفتن شعر از دم سنجیدگان نیکو بود

برخ سر طلعتان زلف پریشان خوشتر است — دلبری و ناز را دانستن از ایشان سر است

عاشقان را زاری و بیکسی و افتادگی — دلبران را پرسش احوال ایشان در خور است

خوبرویان را پریشان اختلاطی خوب نیست — اختلاط و شرم و تمکین از نکویان بهتر است

هر جفایی کز نکورویان رسد باید کشید — صبر بر آزار یار از مهر کیشان خوشتر است

از لب شیرین عتاب تلخ شیرین خوشتر است — تیز رفتاری ز گلرخسار نازک بدتر است

هر چه با هر کس کنند این قوم ایشان را رواست — از نکوکاری عالمی سازند و ویران خوشتر است

تا نظر افکند چندین عابد از زهد آورند — دلربائی این چنین از دلربایان خوشتر است

بر درت افتاده ام خواهی بکش خواهی ببخش — هر چه با عاشق کند دلبر همه جان پرور است

هر چه خواهی گو کاید بر زبان از تلخ و شور — تلخ و دشنام از لب شیرین دهان خوشتر است

ساعتی با خویشتن خلوتگه جان ساخته — جلوه های فاخته سرو خرامان خوشتر است

عاقلان کو چشم بر هم زد ز کوران عیب نیست — از خود و خلق جهان با صاحب نظران خوشتر است

بخل از من بس که گوئی عمر در طوبا بسر — نیستی تا طوبی و اهل هنر نادان خوشتر است

آکبر باغ دهر ساقی از آن خوشتر است — یک چمان از خود بتوان رفت

حرفی از لعل حاجی یاقوت — اشارتهای ساقی میکند

چه غم زمه روی از ما در کشد — گر کمان هم در پی ما بتوان رفت

بیا تا من خوشی تو با تو بگویم — بنوعی که خلقی بهم برنیاشوبند

خوشا آنان که از اغیار بیرند — خوشا آن جان که از خود بگذرد

خوشا آن دل که با دلدار آرد — خوشا آن جان که با جانان برآرد

خوشا آنکو ز سر کونین برخاست — بخلوتخانه توحید بنشست

بامید تو آنکه تند بسیار — نیامد جز مرا این صید در دست

بلندی بیتواند کرد هرگز — کسی کو نزد تو چون فیض پیوست

نه فلک چرخ زنان گر سر سودائی نیست — بخود افتاده زمین یک تن شیدائی نیست

جز تماشای جمال تو تماشائی نیست — هر کجا زیبائی است تماشائی نیست

هر که افراخت بهواوی نکوئی کردن — کو بود راست همان سایه زیبائی نیست

سرو فردا که ز بالای بلا بالا شد — آن زبالای بلندش بالائی نیست

هر گلی را که بود رنگ در این گلشن بوئی — غنچه از گل خود هرسته زیبائی نیست

از ازل تا بابد بیش هر بینائی — همرهش بیش در پرده بینائی نیست

هر چه را در دو جهان نور هویدائی هست — همرهش ذره ز خورشید هویدائی نیست

سر پنهان شدن روح نهان بودن تو — رمز پیدا شدن قالب پیدائی نیست

هر کجا وصف توانائی و دانائی هست — نود و نه آیتی از صد و نود توانائی نیست

بند خود کیست که خود رای بود در کارت — لاف خود رائی ما پرتو خود رائی نیست

لیز رای تو نکردیم دمی بند کسی — آنچه از هست سزاوار تو آنرا نی

فیض خود را تو نکو دار که خوش آراستگی است
حسن گفتار نه در خوبروی خود آرائی است

در صف جان در روی بست یکدم دوست را — یار چیده در هوای تن روی هوا نیست

مغز دین نه طبق خویش بکار حق حق — هر چه جز حق حق نیست جز هوس نیست

قد سرو قامتان زان حسن راست راست — روی پری رخان زان گل رخان دوست

عشق را چشمه شد در هر دل و در هر سینه — نیست خالی ز جهان من و تو هیچ کسی

نهد رخ مهر روی دوست را سینهٔ من مهابت
بر سر خاک رهش دیده من چو ست جبوت

چون رخ ظلمتان جان من افروخته
چون کرد لب ران این تن من سوخته

اوست عزیز و نیاز سامه دل و نیاز
خواری ما بهر او عزت ما ز اوست

او صاحسان وجود ما همه جرم و جحود
اوست چنان ما چنین کس چه کند با کسی

بوی خدایی بود از نفس اهل دل
نیست سخن شعر فیض عطری ازان بوست

نیست از ما غیر رایی اوست خود رای اوست
نیست ما را ما یی بلکه آنچه هست اوست

هر چه در عالم بود او راست نغز و بی خطا
مغز او معنای او و صورت ما پوست پوست

صورت ار چه شاه و بدا لیک تابع آمد است
معنی ار چه شد نشان لیکن سر بر زیر دست

معنی هر چیز تسبیح خدا و حمد اوست
صورتش بر دلبر آن معنی او ست او ست

از بیان فطرت اصلیت نسیج
نیست تکلیفی بر ایشان طبعشان تکلیف

عارفانند اهل معنی مغز بینند مغز
جاهلانند اهل صورت ظاهر بینند پوست

من نیم از عارفان و نیستم از جاهلان
از کف بحر معانی روزنی بر جوی جوست

چون ندارم زین بدر آگردهام با جوی خوی
چون ندارم زین مجلس سکن من کوست

فیض را دیدم بکلزار حقیقت در طواف
گفتش زین یافتی گفتا نصیبم بوی اوست

آنکه پنهانست از چشم کسان پیدا ترست
در دل هر ذره خورشید نهان پیدا ترست

آنکه دارد سایه از ما تا نیفتد بر زمین
هم زمین در سایه اوست بر زمین پیدا ترست

سر ز جیب هیچ یک از طبقه زمان او
کار زمانی نیست زمین و زمان پیدا ترست

آنکه زو پیداست همه پیدایی
از ذره پیدا و بدلی نهان پیداست

ظاهر یاهو نمای و اظهر ظاهر نما
در جهان پنهان و در پنهان جهان پیداست

آنکه او پیداست چون خورشید زیبا رخ نقاب
در نقاب از دیده نامحسوسان پیداست

آنکه روی خاطر از اطوار او شد تابناک
آنچه بندد سوی نامش عاشقان پیداست

آنکه حسن خوبیان پرتوی از حسن اوست
هر جمیلی شاهدانه ز وی نشان پیداست

آنکه بهر او زمین بحود فلک سرکشته است
کوه از و کاهان و دریا در نهان پیداست

آنکه هر دم صد قیامت انکار آید پدید
در دل دانا نهان از جاهلان پیداست

آنکه شوری در دل هر ذره انگیزد ز تست
جلوه عالم ز وست همه وهمان پیداست

آنکه جسم و جان از و پیدا و او از جسم و جان
ذات پاک او بری از جسم و جان پیداست

آنکه او بنیاد کون است و کون از پاش
بر ضمیر بی غبار عارفان پیداست کیست

آنکه مقصود ست از کفتن بهت و غرض
نزد صاحب دل چو خورشید عیان پیداست

کر نداند اهل شان فیض از آنکه میکوید سخن
نزد ارباب بصیرت بکمان پیداست کیست

این جهان از غیر حق پرورد کاری هست هست
هیچ داری بجز حق در دو یاری هست هست

عارفان از جز خدا پاکند الفتی
عاشقان از غیر عشق دوست کاری هست هست

حق شناسان از کمر باطل فشانند آستین
غیر کار حق و یارش کار و باری هست نیست

دل بعشق حق بندان غیر حق بیزار شو
غیر عشق حق و حق کاری و یاری هست

ست حق شو تا کمر باشی هوشیار و ز خود
غیر هستش در دو عالم هوشیاری هست

اختیار خود بار کذار و یکذره را اختیار
بنده را جز اختیارش اختیاری هست

کر غمی داری بیار و عرض کن بر لطف او
خسته کان از غیر لطفش غمکساری هست

روزکار راستکاران با دوست بکذرد
غیر ایام وصالش روزکاری هست نیست

عمر ان شاکه صرف طاعت و تقوی شود
جز دمی زان بندکی لیل و نهاری هست نیست

بیخبرانند کز حق پرورد کاری بود
بیکرانه دستشان از زر نثاری هست

آنکه را کشت از تقصیر خود در کار حق
جز دل چون چشم اشکباری هست نیست

سعی کن تا سعی تو خالص شود از بهر حق
غیر خالص سعی در عالم شماری هست نیست

ابر بیاد تست کاید در دل شب بکذرد
کر نباشد خالص او را اعتباری هست نیست

فیض در دنیا برای آخرت کار نکرد
شرمسار در عرصه محشر شماری هست

ا میکش الا بکس شعر بکو مینویس | ز نگار ما غیر دیوان یاد کاری هست

بیا که از آن ما با تو آشنایی هست | ز عکس روی تو در سینه روشنایی هست
بدل ز چشم خراب خرابی و مستی | بجان ز باده لعل تو جانفزایی هست
ز ناب زلف تو کو دل بخویش می پیچد | ز لعل و نکهت اسباب دلکشایی هست
مرا ز شیوه یکانگیت باکی نیست | میان عشق و محبت اشنایی هست
اگرچه دست من از دامن تو کوتاهست | ولیک دامن لطف تو در رسایی هست
ز مشک طره تو بر دل شکستی ما را بد | ز لطفهای لطیف تو مومیایی هست
دل شکسته کجا بندم و دهم بکدام | ز بای تا سر ت این دلربایی هست
سزد که فخر کند بر شهان گدای درت | که پادشاهی عالم درین گدایی هست
نمیرسد بخدایی غنی درین عالم | چه هر کجا که غنی هست در جدایی هست
چنانکه با تو مرا جانب وفا مرعیست | ترا وفای مراعات بوفایی هست
نیاز بنده خدا از دو کون مستغنیست | که هر چه در دو جهان هست در خدایی هست
توان بتقوی و طاعت جهان بدست آورد | ریاست دست کسی را که پارسایی هست
تو ان انکه کفی بود و کون پادشهیست | اگر ترا بر خویش پادشایی هست
جهود بنگر و فرض چنو ایا مرا | هزار راحت در رنج بینوایی هست

اگرچه فیض بمقصود ره نمیدانند
ولیک در طلبش نور رهنمایی هست

هر که در دوست زد دامن احسان او شد | و انکه در دوستی بایمان او شد
در دستی کرد کار معرفت آمد پدید | هر که از این تخم کشت حاصل از ایمان او شد
از ره احسان هر انکه روی بمقصود کرد | دید جمال خدا احسن از احسان او شد
هر که ببود داد تن بلا بایمان ستد | و انکه ببود داد دل در عوض جان او شد
آنکه ببود داد جان زندهٔ جاوید شد | عمر بهر روز نیز داد عمر فراوان او شد

هر که ز دنیا گذشت لذت عقبا گذشت | و انکه ز عقبا گذشت کام ز جانان گذشت
آنکه باخلاص داد در ره او هر چه داشت | قطرهٔ بدریا گذاشت بهره ز عمان گذشت
نیک و بد هر که هست روی خود آرد بدوست | هر چه در امروز کرد روز جزا آن گذشت

در ره عرفان و عشق فیض لبی چی کرد
تا کرم تو فروغ عشق ز عرفان گرفت

عاشق در بند کبریا سر بر اهم کرده ست | بی نیاز از بندگان لطف الهم کرده
تا مرا از خود ربا بد نهر دو کونم خبر ادهم | کهربای عشق ایزد برگ کاهم کرده
نوری ار بر چهره ام جنبی ز داغ عشق دان | سینه ام کو صاف یابی اشک گلفامم کرده
بر نیاز و طاعتم دانی که می ناید مدام | انکه روی خویشتن را قبلهٔ گاهم کرده
هیچ دانی کز چه کیفیت ل بر روی من | انکه او بد رکه خود خال راهم کرده
ایمنم از فتنهٔ اخر زمان دانی که کرد | انکه از ریب المنون خود را پناهم
نیست مدح خود که میگویم ثنای ایزد ست | انکه خوار او شدن عزت پناهم
پای مال غلبه دارد شهرت چجا مرا | رنجه سنان حوادث دست جاه مرا کرد

فیض اگر دعوای عرفان میکند بر وفق حق
معرفت از بوست اثمی در کلاهم کرده

پای تا سر همه دام و دغل اندیشه شد | زدن تیشه برین کوه مرا پیشه شد
خواهش من ذکر و انچه تو خواهی کردست | نخل امید مرا غیرت تو تیشه شد
هر نهالی که خیال قد و بای تو کشت | ریشه شد بد لکنون همه دل ریشه شد
دست بدم در دلم از غصه نهالی کارد | از در خت غم تو باغ دلم پشه شد
پیش از ین تاب جفای تو ندارم جانا | بکه رکه انچه سر آید بای دلم شیشه شد
منصل یکدش اگه مرا رد از پای | غم هجران تو نیاد مرا تیشه شد
نالهٔ ام مطرب و خون باده چشم ساغر | یاد تو ساقی این رزم و دلم شیشه شد
کل رخت رخت یا شد ان بای کاکون | زعفرانیت رخم یاکه کافیشه شد

بکه در حسن سراپای تو اندیشه نمود | پای تا سر دل حیرت زده اندیشه

فیض هر روز بنظم غزلی پرداز د
سه تن کو هر معیشش بکر بشر شادست

عشق بچون تو ارب در دل پر خون نرسید | کو هر روشناس پاکی چو سان در خون

کشت عالم را سراپای کجا تابش یافت | غیر صحرای طلب زان در یتیما نون

اینقدر دانم که جا کرد است در ویرانه ام | می ندانم چون در اینجا نگجا و چون

پادشاه عشق بر ملک خرد دست یافت | ملک را بگرفت سر تا سر چو خود بیرون

هر خردمندی که بوی از عشق نشنید | سر بجز اداد عقل و بر لوی مجنون

جو یبا از چشم خونبارم روان شد لوف | هر که نزدیک من آمد آجرم در خون

اشک تا سر کرد از چشم بدو عم شد محیط | تیر آه از سینه تا بر خاست بر گردون

چون خم هر چند از ترحم سر بانی پیش کرد | کرد محنت بر سر روی دهم افزون

در غزل یکروی نبا بد کرد چندان فیض
معنی برخاست تا از خاطرش بیرون

دلم گرفت از این خاکدان پر وحشت | زهی بهشت کجاست و بسوی او رفت

بلاست صحبت بیگانه یار غریب | کجاست منزل یاران و یار دلکشت

ز بسکه کشت جدا و نیافت محرم راز | نفس گرفته شد و در گلو بماند زغربت

اگر بعالم غیبم دریچه بود دی | زده دمی بنسیمی مجنده دل کرفت

بگو سروش کجا گوش جان ابد | دل گرفته کشا بد زکوبت غربت

ز بسکه صبر بیچی بدل بیارصبا | که محنت غربت کشیده است اشک فرقت

بگو بگیر انیس دلم نمی آید | زهی امید و زهی عاشقی زهی محبت

اگر امید دهد میلت وصال تو فیض | من و خدا و کتاب و گوشه خلوت

هزار شکر که کاری بخلق نیست مرا
مقام بنده فیض مرا زهی نیشه

کرانی ار بدر ون ایدا ز در جنت | برون روم ز در یکرای خانه من ت

خیال قرب کرانان دلم کران دارد | چه جای دیدن ایشان رکلفت صحبت

شود ز دور چو سکین عمامه پیدا | بخود باللہ از ین قوم فاقرا و اتبت

بسر بسته و بجمد جلبهای سد | برد ز جلبش عمامة الحطب غیرت

عمامهای کران بر سر کران جانا ن | چو کوه بر سر کوهی است در دل الفت

از ان عمامه سکین بسر نهد سکین | کر بر زمین بنشاند قران کلفت

اگر عمامه سکین کران بسر نهد | زهاد را بدر کیرد همچمان وحشت

معنی است کران چون کبر دلست کران | تنش اگر چه سبک باشد از ین صورت

خلاز شر کرانش نگاه میدارد
کسی که خوی کند چو فیض با خلوت

چون توان بود در سرایهای کسانین بیت | با کجا صد نبود فارد کجایش جبت

چه دهی دل بسرایی که دل از وی بکنی | یا نبی رخت بدر ان خانه کسایش

هر کرا وعاقبت اندیش بود دل نهد | در سرایی که بقاران کجایش

نعت دنیی دون هیچ نگیرد در سفت | بعبث دست بیالا کر جز ایش نبت

مال دنیا که بدان روز بروز افزایی | کاهش جان بود ان مایه افزایش

خویشتن را بحسون دهیل ابرات | نخوت عشوه دنیا کر جز ایش نبت

هر کرا زینت این منزل دلجا بربود | خون رود از نظر و فرصت پاکایش

دست شاطر نیارد در خرد نیا را ست | نزل بد نظر دون [illegible]

هست تندار بخود سد در بهشت شادان | نزد ارباب بصیرت قاس استایش

هر چه در پوس کند دست بود بجا اورزد | ور زبانت بیان طاعت و ستایش

طاعت حق کن و بکذر ز ثنا طاعت | زه سبیلی و روزه فرصت ثنایش

منشین شاد و بجو غالم و هم و دل خوش
فیض از بود رحلت کار بخوش اسایش

ای که در سراه خلایت چشم عبرت مهر است
باغ را بنگر که از آثار رحمت آخضرت

کیف یحیی الارض بعد الموت ترا نظاره کن
تا عیان گردد ترا معنی که حشر کبرست

صبغة الله را نگر آثار قدرت را ببین
حبذا ایات آنکو خالق خلق و ورست

مرد درختی راست نیکو ذکری در وجود
از زبان حال بشنو کو ز شرکت کر کرست

یک بیک از شاخسار برد درختان جابجا
در ثنای حی زهر یک زبان دیگرست

باز بان بی زبانی نیز دارد راز ها
لیک کوش جاهلان از انجام ادراک کر

هر ورق از هر درخت با بان حق ناطق است
از کسی خواهد که او را چشم گوش دیگرست

هر یکی از هر ورق از صنع چون آیتی
ان مرا در مهران آیت که حکمت آدمیست

حکمت این رنگها و نقشها در برگها
از کسی خواهد که او را عقل و هوش دیگرست

از زبان حال گوید در سبا را شکوفها
هر یکی را لطفت این که در سبا از خداست

هر یکی در بارگاه رحمت و وزیدن
ایستاده در ریاست و طراوت در حضور

سیم و زر کرده نثار مقدم صاحبدلان
هر شکوفه از طلی کو تنگ سیم و زر پرست

غنچه دلتنگ است و کار خندان و شیرین
لطف و ناز از طی هر یک بنوعی مضمرست

لطف و شرم دلبران در شکفتن باهم است
از دریچه دل دادار و از رویه ناز

ترکس چشمان نازی مرا بد بر ستاد
اهم دیگر مرا با سرو سیمین برابر

فصل تابستان بود هر سو ز جلوه
هر یک را رنگی دیگر و چشم دیگرست

در خزان انواع الوان بود درختان جاودان
چشم هر سو تنگ می آید ز دیدار دگر

در زمستان نیز کند پنهان عبارت از خزان
از برون گر خشک و پستی در درون تازه تر

پس بکمان هر کو تامل در درختان صنع کند
هم بصیرت هم ادب را بگذراند کو بر

سوی فیاض و اسباب الهی را ببین
جستن از چون خویش این دیگران ابتر

چون خون نشد تن ریش یا حبیب ریشی
ور نیستی بیدا جنت کار ما ریشی

دستم دل بیدا از الست بغماست
خاص بی خبر از ازل کاین بر و زاول بود
کو شور هو غوغا بنی مسمع بود از حق
هر دو کون مرا یک دم باد در نجاست
بهر صید جان پاک دامها کند از خاک
مرغ جان اید در شباک تن افتد
فوج فوج از ان عالم اورند جانها را
زمره سعید اینند زمره شقی گردند
زانکه غم عشق جان و دل آشفته

جمال آنکه پیوسته پرده از رخ اوست
میشه دلفریب و نگار خونخوار است
هم اوست پیشه هم شاهد و شکم شیرین
هم اوست عاشق و معشوق و طالب و مطلوب
برای خود بود و عشق با کمال خود
بکام کس نشود هرگز از انکه خود کام است
یکی فیض عام اگر کس نبیند
بقدر دانش خود هر کسی بیکار
مدام خون جگر میخورد زبیم خود

در بهر هم فتنه و سودا نیست

ور نیستی بیدا جنت کار ما ریشی
تا الست شنیدای فیض ده اشات

از بلی بلی جان را تا زن تا زن اسلامت
بعد از ان بخن بگشا بین چه جای عات
و انکه او نمی بیند در کمان که بغماست
خلق غرقه زا مرکن سنی که بیجاست
تا شود به اصل اصلی باز این جا نعمات
در بلا شود بخرز انکه بی بلا خاست
تا کدام ناکام و تا کدام ناکامست
تا چه در قضا رفته تا چه هر کرانات
ساز ان نکردی فیض کار ما روا ز تو خاست

چه در رضا و چه در سیلی و قهر خوبست
مدام شیفته زلف تا بدار
بزیر زلف و خط و خال پرده دار
براه خویش نشسته در انتظار خود
هوای کس بکند هیچ و بیهوده
بحال غیر نبود از آنکه غمخوار
بقدر دانش خود هر کسی بیکار
چو از ان دل بر گشته و اعراض

در بهر هم فتنه و سودا نیست

در دلم شوریست وصف غایت

هر دم از ترک چشم غازی
در دلم عارف و غماست
پر این پرده دلربا وهست
دل نجاره تن من از جاست
ساقی هست زیر پرده غیب
که بر کوشه ست و شیدا ست
در درون هست خرو خاری
کز برون هستی مبهماست
از تو ای ارزوی دلشاکان
در دل هر کسی تمناست
عالمی پر ز در و کوهرشد
مکر این طبع فیض دریاست

چو دل قرار در ان زلف چو قرار گرفت
چون عشق زدست دل اختیار گرفت
قرار کار بیی جستم و نشد حاصل
بر بیقراری اخر دلم قرار گرفت
سپاه حسن بفن ملک دل گرفت ازین
باختیار ندادم باضطرار گرفت
زعلم دم نزنم با نعقل لاف دگر
که هر چه بود مرا زین متاع بار گرفت
مرا زکشته امسال هیچ نبت بدست
زبخش حاصل صد ساله عشق بار گرفت
دران مدم که سکر بی بسر کار ببرد
که سکار زدستم عنان کار گرفت
بران شدم که زدهر اعتبار بر نتابم
چنان شدم که زین دهر اعتبار گرفت
خیال بیم کز دل غبار برد ایم
ازین خیال که بستم دلم غبار گرفت
بیا بیار بخمهای فیض فیض ببر
که هر چه کفت و نوشت او زکرد کار

زبخش خویش نگوید حدیث و نشنود
که در طریق ادب راه هشت و چار گرفت

سکوی چهره و در انقاب در پوشت
تو از هستی و هی حجاب در پوشت
حجاب در دلستان روی خوبی خود بینی
زهستی نور بخش بر انقاب در پوشت
کهی بپرده دری بر رخی کهی عقبی
بسی ز ظلمت و نورست حجاب در پوشت
وجود او بمثل بحر و تو ما هی
خبر ز اب نداری و اب در پوشت
نه ایا انکه بود او نه اوست غیر و شی
تو تا به اب رهی بس سراب در پوشت

نظر بان تواند کرد چون تو مهوشی — بدو مرا بش هزار آفتاب در پیش
نگه بان تواند رسید چون تو دلبری — زنار زلف تابی جمع و تاب در پیش
کتاب حسن تبان صورت و معنی — بهوش باش کر بتان کتاب در پیش
چو صورت بیا مد چون علی کردان — اگر محیط شوی اضطراب در پیش
نبرا ست خضر از ین ره چو تو سکندر کجا — نشسته صد بخر بجاب در پیش

مرا ز جام خیالش شراب در پیش است — بهر کجا نگرم آفتاب در پیش است
ز تو بدم نتوان زد مدام از ان لب لعل — بهر کجا که نشینم شراب در پیش است
مرا که سینه کبابست و لعل ان شراب — زخوان تو نهم بجاب در پیش است
اصول دین چه کنم با فروع ان چو مرا — ز خط و خال بتان صد کتاب در پیش است
اگر نه دل ببر زلف او کرفت قرار — چرا همیشه مرا اضطراب در پیش است
ز عشق تو ناصح فتاده در پی من — بلاست در پس و طال خراب در پیش
بهر تی که ببینم سبک زجای دوم — کران بروز برم انقلاب در پیش است
کجا روم که ببینم محیط کشت سرشک — بهر کجا که کنم روی اب در پیش است
کذشتی ار بره زتقوی و علم از زهد و ادب — هنوز فیض ترا صد حجاب در پیش

دل بوفای تو نهاد نخوش ا — جان بتمنای تو داد نخوش ا
کر سر عاشق برود در رهش — بر قدم عشق ستاد نخوش ا
پای کشیدن ز سر کارها — سر بره عشق نهاد نخوش
یکسر و برخاست ز خویش کرد — بر قدم دوست فتاد نخوش
دل ز جهان کند چو بکلی کسست — بعد ازان دل بخدا داد نخوش
پای بره تو د سفر از زدن — بر سوی زد توشن نهاد نخوش
نیست خوشی فیض مرا جز خدا — از عدم ایاد نزاد نخوش

عشق ره راه طلب با سر بریده رفت — وقت مستی مطرب با لا پریده رفت
سفران نیست که از صبر بغلطد دری — مرغ تن از میان بوی جانان پریده رفت
ظفر ان نیست که در هر کوی بر آید دری — از سر خویش کذشتن خلفر پریده رفت
هنران نیست که در هر فنی کامل کردد — بپر عشق پریدن هنر پریده رفت
بهر دلهات فتوح همه جانها تاراج — کرم و افر و ختاه حریر بریده رفت
چشمه کوثر و سرچشمه بستان بهشت — خبری از اثر چشم تر پریده رفت
کهر اشک ندامت بشبان بود — هر که در فکر شکست کهر پریده رفت
فیض اکر اب حیات از کهر نظم چکد — همه از ان روست که او فال سر پریده رفت

هر کل اکرم نالد و فایی هست — بجان تو اکرم جز تو مدعایی هست
بکو بکو زکجا امیدی بکجا رفتی — ببین ببین که بجز سایه تو جایی هست
بکو بکو بجهان اشنا کرا داری — ببین ببین بجهان جز تو اشنایی هست
مرا بغیر هوای تو و رضای تو — هوای دیکر اکر هست و مدعایی هست
هوا بغیر زیانم بدعا نرسم — چه مدعا چه هوا جز تو روی و رایی هست
بجان در کر تو کردم بجای دکر — کجا روم بجز ان استانه جایی هست
مقابل کل رویت نشینم و نالم — چو عندلیب که در کلشن نوایی هست
وصال دوست چو خواهی بیا زبا غم دوست — چو کنج باشد ناچار اژدهایی هست
اکر جهان همه کانه شد ز فیض هوا — چو التفات نهان تو اشنایی هست

بیا بیا که مرا با تو ماجرایی هست — مرو مرو که ترا نیز مدعایی هست
بیا بیا که هنوز نفس برا ست — بیا ز سر بن کرد کو بلایی هست
بکوش یکدمه تا نم خبر ترا کردن — کشم کشم دکرت نیز اکر حنایی هست
بکن بکن بن حسنت انچه خواست کردن — بجز وفا اکر این در دو را دوایی هست

بکن بکن که جفای ترا نهادم سر | مکن وفا و مرو تا کرت وفا باشد
همان همان زن خویشم چو پیش بود ای بت | بکن بکن که بتر عشق را روا باشد
بگو بگو بوصالت که عشرت ما کیست | شب فراق ترا هیچ انتها باشد
وفای وعده ندارد ولیک وعده مده | مرا بس است که گویی مرا وفا باشد

بخارا رویم زدست بچسان برهم رسد | صد جا رسیدشست مرا گرفت دست
بکنی شست خویشم بکشی بلست خویشم | بکش و بکش که جانم بفدای چشت و دشست
بمن فقیر بکن چو کنه کرمی بمکن | نظری چنانکه دانی بزکوة چشم ست
بنوازی ار کدایی بتفقد و عطایی | نکنی ازین زیانی نرسد ازین شکست
نکهی نمازیکن در فش بازیکن | بره نظاره بس دل ما بسد نشست
کنیم خراب و کوبی زچه بین شدی | زکناه بیم ست زدوچشم تو مست
چه شود کر التفاتی بکنی بحال فیض | سر لطف اگر نداری ره قهر اگر نشست

مثنوی

بنظر ستانه کردی عافت | عقل را دیوانه کردی عافت
باغم خود داشتا کردی مرا | از خودم بیکانه کردی عافت
در دل این کنج خود کردی نهان | جای در ویرانه کردی عافت
سوختی در شمع روت جان من | جان بپروانه کردی عافت
قطره اشک مرا کردی قبول | قطره را دریا نه کردی عافت
کردی اندر کل موجودات سر | جان من کاشانه کردی
زلف را کردی مکین بر جان و دل | خان و مان ویرانه کردی
سوی بوراجای دلها تاختی | سویدا را شانه کردی عافت

در دهان خلق نکذ شت مرا | فیض الفانه کردی عافت

مصحح

مارا با دوست اشنایست | در دل از دوش روشنایست
در حضور ست اکر چه بس حقیریم | مارا بر کون پادشایست
انکس کز شهر یار ست داند | کاین کوه هر قنی بکایست
مارا نتوان خرید ارزان | در صف بلا بهایست
این کوهر شجراغ در برش | از خزن خاص کبریایست
بر باد و جهان بر نهد حرب | این عشق عنایت خداست
کر با دشمی کنیم شاید | مارا بر اوت کدایست
این فیض کر حق نیض بخشید | بر جان شکسته مومیایست

مارا که نوای جو ایست | ستی ز شراب کبریایست
تا حشر بخویشتن نیایم | هشیار بما ز حق جدایست
سی زهر الست داریم | این بیخودی از نجی خداست
از باده ما بکو بنوشد | از اکسر ز خود رهایست
ساقی قدحی بده کر ستی | بهتر ز عبادت ریایست
ما معتکفیم در خرابات | مارا چه بحال پارسایست
از ما طمع صلاح خامست | ستیست چه جای خود نمایست
پکانه بیاش زاهدا زیرا | مارا با دوست اشنایست
ای فیض از این مرج تو کوی | مارا از دوست کو جدایست

نرشته اند در یکدم الا هوای دوست | سر تا بپای من همه هستی ز برای دوست
تن از برای انکه کشم بار او بجان | جان از برای انکه شمارم بپای دوست
دل از برای انکه بیابد مشق او | سر از برای انکه رود در هوای دوست
چشم از برای انکه ببیند جمال او | لب از برای انکه بجویم شای دوست

دست ازدست تو برای آنکه بدامان آویزم | پای از برای آنکه دوم در رهت پای
کوش از برای طاعت و کردن برای طوق | عینا سیر و بندام و بتلای تو
در هر خیال و هر بدل سینه پر از | در لب دعا شاز زبان دیده جای
خوش آنکه سایه‌ای بن از زوی شود روا | لیکن بشرط آنکه بود سایه‌ای تو
کرد و دست مرا بجای بن بتلا بست | بی او شوم اگر بودم کس بجای تو

ای فیض فوش باد تو را هرچه میکنی
از جام عشق بایده مهر و وفای تو

نار و فتار و خشتم و پیغار بر تو دست | از من صبا بخیری ناد یار تو دست
کو یاد کن زحال جگر خستگان هجر | ان سرکه هست هر نه و شب اشکه بکنار
کی در خورد غست و فراق انکه سالها | بوده است در نعیم وصال و جوار تو
قطع امید کرده ز دنیا و اخرت | نومید از دو عالم و امیدوار تو
ره کذار دوست نشستاست منتظر | برکف کرفته جان ز برای نثار تو
در کوی دوست صبا چو تنم خاک ره شود | در کوی دوست ریز شوم در رهکذار تو
ای انکه واقفی ز درون و برون کار | رمزی بیا بکوی نیاز بر کار تو
جز کار و بار دوست ندانیم کار و بار | ما و جان و دلی و کار و بار تو

صبر و وفا نیاز و رضا فیض کار ماست
جور و جفا و خنج و کلالت کار تو

سر کرده ایم پا بره جست و جوی تو | کو رهبری که راه نماید بکوی تو
از بی نشان نشان نداهد غیر بی نشان | خود بی نشان شویم پی جست و جوی تو
با پای او سکر بسپاریم راه او | در نیخوبشتن نتوان شد بکوی تو
هرچند بر دیم بجایی نمیرسیم | کو جذبه عنایتی از لطف سوی تو
بوی ذکوی دوست کرا دید بوی ما | در کس نه خویش تواند شد ازبوی تو
چل سال راه رفتی و ندر کام ابولی | ای فیض هیچ شرم نداری ز روی تو

اچندست با شی از باده هوس | یکجرعه بنوش زجام و بسوی ادوست

یکجرعه‌ای ز ساغر جانانم ارزوست | سرمستی ز بیکده جانم ارزوست
پا بی زدم بدنیی و پا بی باخرت | فی این مرا زبید و فانم ارزوست
از هردو کون بیخبر و دست بند کبا | ازادی ز مالک و رهوانم ارزوست
افسرده شد دل از دم سرد هوای نفس | انجا ب بن دم رجانم ارزوست
اب حیات هست نهان در دهان یار | بهر لبی و عمر فزانم ارزوست
زان چشم غمزه وز نرکان ستیزه | تنک شکر ازان لب و دندانم ارزوست
شیرین تبسمی که خورد جانم از خرد | مستی ز جام لولو و مرجانم ارزوست
من جان بکف کرفته و داغ ابدار | سر چون کنم شار بپایانم ارزوست
بنمار زین زلف سیه عارض چو | کز کفر توبه کردم و ایمانم ارزوست
لب نه مرا لبیک کنم اب زندکی | در عین نور چشمه حیوانم ارزوست
ازدست شاهدان تو و از لعل دلخراش | صهبا و کوه و نالهٔ افغانم ارزوست
از دیده خون ببارم تا جان شود روان | چون فیض اجر خون شهیدانم ارزوست

طوفان در سرشده ام ارزوست | بر دیده او سرزده نم ارزوست
چند بر اد پریشان توم | خاک در او شده نم ارزوست
خاک درش بوده سرمه سالها | باز هوای وطنم ارزوست
تا که بجان هدیت جانان کنم | دامن جان بر زده نم ارزوست
بهر فشانی سر پای او | دیده سراپا شده نم ارزوست
دیده ام از غرقه تو سفید | بوی از ان پیرهنم ارزوست
بوده در اب فضل خوشی زدم | سوی خوشان شده نم ارزوست
عشق بهر فیض که با جان زده | زندکی تیره کفنم ارزوست

اهنك جانان كرد جان اي مطرب اهنگي بساز
ديوانه شد دل زان پري ديوانه را زنگي بساز

ساقي بجام ديو شيداي دشنام ديو
صلحي ازين جنگي بساز

اي بيخودان بيدار شويد هان بيا هشيار زيد
دردست ما اشكستگان از زلف او چنگي بساز

مطرب بسرود اغاز كن برگ نوا را ساز كن
گو جان و دل پرواز كن تا بارت شنگي بساز

سنگين دلا سنگين كه با ما سنگ چندين جفا
با خستگان نازك دلي اين شيشه را سنگي بساز

دل بيخودي اغاز كرد اهنگ رفتن ساز كرد
اه و دريغا و درد كو اين غم چنگي بساز

از عشق جانان سرخوشيم كو را نخواهيم ار كشيم
ما را نخواهيم ما عشاق را ننگي بساز

ما در درون دل خوشيم كو بر برون ننگي كشيم
وسعت چو باشد سينه را كاشانه ننگي بساز

هركس بود در كار خود فيض و خيالي در خود
زهاد را بوئي بس و عباد را ننگي بس

گذشت ان كل و صحبت بياد كار گذشت
برفت از نظر مذيب و خار گذشت

چو اسمان بسرم سايه فكند از لطف
بعبوتم ز زمين بركرفت و خوار گذشت

چشيد ذوق وصالش چو دل نهان كرديم
ببرد لذت مني ز سوخمار گذشت

بود چون زبان دل كنان كو دارمن
وفاء مريكبار بركنار گذشت

شكفت غنچه دل از كشاد چهر او
ولي برشته جان هفده چشمار گذشت

شال زخت دنياست حسن مهروبان
خوش انكه زين دو گذشت و باختيار

بفيض گفتم خوبان وفا نميدارند
ترا چگونه بباين نارود دلفگار گذشت

ببرد رختم زال و زن غبار گذشت
ببرد حضرت صحبت بياد كار گذشت

خوشا كسي كه چو او كرد جوي از دنيا
باختيار گذشت و باختيار گذاشت

بدا كسي كه طلب كرد وصل خيالات
باختيار گرفت و باضطرار گذاشت

گذاشت هر كه عجز گونه كار صحبت يار
خوشا كسي كه دلش را بكرد كار گذاشت

فلك نكرد دلا بيدهاي سكيت
كه كار خويش بفلاخن كار و با گذاشت

چو فيض هر كه بدنيا نبست دل جان برد
دعاي خير ز يكان بياد كار گذشت

مراكه دل ز غم معصيت ورق ورق است
اميد نور تجلي ز حق بطبق طبق است

غم از وجود و ز شادماني دل او
ز بيم و دست هم و درد من بدل نفق است

كنا و ساير حجابات در ميان افكند
كه بارش اين همه كرد و هنوز در عرق است

سپهر نيست كه دود دل غريز انست
نشان خون دلست اينكه بر اتق شفق است

نهم قضاي خداوند را سر تسليم
كه بند را ز كتاب خدا مبين سبق است

فروغ حسن تو لاهيت سوي حق بر تابد
كه اين صباحت از افتاب را ملق است

جمال رويت بر نور بر كنف هردان
نثار رويي ز اسمان طبق طبق است

تو كز فرشته و كز حور بتتري و كز نيري
سوئي روي كه نظار تو را دعق است

سخن تمام نكردد بيكغزل اي فيض
اگرچه گفته تو صفحه و صفحه در صفحه است

بدل و جان ز دانش جهان حسن و دست
بجهان نكند شوري حركات دلفريبت

دل عالمي نجاشد ز تجلي جمالت
دو جهان بهم برامد ز كرشمه غريبت

تو كل كدام باغي چه شود بسي سرائي
كه برم بدان و سر نه بلبان دلفريبت

كل كامش بتابي همه مهري و وفايي
چه شود كه كويد داري بفغان عندليبت

بنشين دمي بچشم بروان دمي بخويشم
بحلاوت خطابت بلاحت عجيبت

بنشين دمي و بنشان غمي از دل پريشان
بنوازالطف و احسان كه برد هزار نيبت

بنشين دمي و برخيز بلطافتي و بكريز
بكجا روي كه من دست بندام از ركيبت

دل من نميتپيد ز خيال دوست زاهد
تو كه طالب بشتي تو و وعده و نكيبت

من و دود بر و نقد تو و انتظار فردا
من و حضرت چيستم تو و كيستي نصيبت

بديه تو فيض امد اميد انكه بايد
ز عطاي چشمارت ز نوال دلفريبت

ز شور عشق مراد مهرست شور قیامت
ایا که عشق نداری برو ببر ز سلامت

قیامتست بهر گام راه عشق و بیشی
خنک کسی که قیامت ندید تا بقیامت

کار عشق حریفی کند که باک ندارد
شود اگر هدف صد هزار تیر ملامت

هزار خوف و خطرست گر چه در ره عشقی
ولی ز عشق توان یافت عز و جاه و کرامت

نبی ز عشق نبی شد ولی ز عشق ولی گشت
ز عشق یافت ثبوت و ز عشق یافت امامت

چو عشق هست تو را هم چو هست در دو جهانی
چرا که عشق بود اصل هر دو کون تمامت

حیات عشق و بقاست عشق و عشق نشور است
نعیم عشق چو جنت عشق و عشق تمامت

حساب عشق و کتابت عشق و عشق ریاضی
صراط عشق و نجاتست عشق و عشق قیامت

وسیلهٔ عشق و ولا عشق و عشق عروة وثقی
درخت طوبی عشقست و عشق دار مقامت

لقای حق نبود غیر عشق پاک ز اغراضی
چو فیض عشق بود مدار بر سپری تو تمامت

جمال تو عرصاتست و قامت تو قیامت
بجلوه آی و قیامت کن آشکار بقامت

وصال تست بهشت و فراق تست جهنم
وصال تست غنیمت فراق تست غرامت

وصال تست سعادت فراق تست شقاوت
وصال تست سلامت فراق تست ملامت

دمی ز عمر کران بی لقای تو نکنم رام
ندارکش نتوانم نمود تا بقیامت

ترا چه غم که مرا نیست تاب دیدن دیدت
ز مجلس شب هجران افتاب را چه سلامت

تو را چه غم که ببرد هزار چون من از غم
مرا ست غم که مبادا ترا کنند ملامت

ز درک پاک ندادم دمی ز غم که نشیند
بجای اگر ندهی بر دلت غمی بدوامت

کرا ست یک نفس آرام بی ز غم عشق
چو غم غم تو بود میشود مزید کرامت

اگر بلطف نوازی وگر بقهر گدازی
نگوست هر چه بین بیکی سر تو بر سلامت

شب فراق بخت لطف ها که با دل من کرد
حساب آن نتوان کرد تا بروز قیامت

خدا نکرد غمی بی تو در دلم بنشیند
تمام راحت دل شد چه هجران و چه دوامت

ببرد رخم ار فیض تا که جان بری از نمک
بیاز در قدمش تا که سر بری بسلامت

جان بجانان عرضه کردن عاشقانرا آداب
سفله زا با کریمان کارها دشوار باشد

هر کسی را سوی حق از سلکی راه میباشد
راه حق منصور را جز نردبان دار

سنتی جام هوا بگرو کنیز از دست دین
در میان این خم نتوکی هشیار

خواب غفلت بین که غیر از دیو بیداری نبیند
در همه روی زمین یکدیو بیدار نیست

عقل را در عشق دلبر کن که در درگاه دوست
عاشقانرا راهست و عاقلانرا باد

عشقت ار در روی خ اندازد کلاه تاجری
در بهشت کردهد جا عقل بیاندار

امکی انا ربیارت از بکانگان
کو کند ان اشنا بیرون زحد بسیار

مرکبا شد هر چه خواهد در خ او کو بکو
سر نشهای ملامت عاشقانرا عار

بر مدار ای خوشدست اعتصام از پای عشق
در جهان جز عشق یار سوز غمخوار نیست

کو بود عقل از سر و در سر هوای یار نیست
کو بود دل از نبه و در بر غم دلدار نیست

بر تنم سر نگون شود ش خ شوخ چشم
دیدهام کو غرق خون شوخ چشم دیدار نیست

در کدو ی سر شراب عشق در دل بود و بس
در سر و ن عاشقان خمخانه و خمار نیست

کر خیال روی او کاهی خیال غیر او
در سر شوریدهٔ عاشق بهشت و نار نیست

هم دل و هم جان فدا کن یار هم جانان هم
جان بر جانان فراوان دل بر دلدار نیست

ای که منظار گلستان گلستان بسکنی
دیده جانرا جلاده در دولت گلزار نیست

با تن بر جان شکر با خوابی بر در شب
کافرم من گر کران جانرا بر او بار نیست

بر دل و جان من کو الا هر چه او فرماید حیف
حرف و رایهای او بر هر سر یاران نیست

کار جانرا تن ندادم روز کار از دست شد
دست در کاری نزد دل تا کنکار از دست

جان نشد در کار جانان بار جان تن بنداشت
دل پی هر لوز و شد کار و بار از دست

عمر بر بیهوده شد هر وقت و شد کار بی دل
روز کار ای دل ترا مده روز کار از دست

یار بگفتم که مرا پیش خوانم کرد کار — سر بسر سال و تم همچو بهار آراست

فرصتی از دست مده باده در ساغر کن — تا کنی ساز مستی نو بهار آراست

کوتهی عمر بین تا نکند بهر عبرت — تا کنون چشم عبرت رو کار آراست

گوش بر کبانگ دل نه که ز الهامی غیب — چشم بر کل تا کنادی نو بهار آراست

وصل جانان کرشمه دو روزی بیش نیست — تا کمر شهریار بشکند لیل و نهار آراست

امد تا شهریار از شوق روی شهریار — در نظاره شهریارم شهریار آراست

نقش عالم را بیاد دهر وی نگار ما بجو — کز نظر بر نقش افکندی نگار آراست

با دلم کردم قرار آنکه با تم برقرار — چون بکوی او رسیدم ان قرار آراست

از ستاع این جهان کردم غم او اختیار — اختیار غم چو کردم اختیار آراست

جان من بگداخت در هجر رویت جان جان — جان تا بکی فکر این مکار آراست

گفت و گو بگذار با خلق و بجز رو از غیض
پاکبش از صحبت اغیار یار آراست

از غم هستی چو رستم غمگسار امد بدست — چون گسستم رشته اغیار یار امد بدست

خود چو رفتم از میان دیدم مرا و او یکیست — نقش خود از خود چو شستم آن نگار امد بدست

بهر ان جان جهان دادم جهانی جان بجان — جان چو دادم در برش جان بیشمار امد

در دلم جا کرد و عشقش اختیار از من ربود — چون مرا از من برون کرد اختیار امد

سر نهادم بر سر عشق از جهان پرداختم — پا ز هر کاری کشیدم تا کنار امد

عاقبت بین کاشتم و از جز کردم کار بیش — انچه مرا سال بی بایست بار امد

جا نم از عشق جوانی تازه شد بهر امید — کهنه خزان عمر با ز نو بهار امد شد

نیش خرکان در دلم چندی بحسرت بود و رفت — خار در دل کاشتم تا گلعذار

انچه جویندیاران از کتاب فلسفه
فیض را از سنت هشت و چهار

عشق امد و اختیار نگذاشت — در کشور دل قرار نگذاشت

از جان اثری نماند در تن — وز خال تنم غبار نگذاشت

کیفیت چشم پر خمارت — در هیچ سری خمار نگذاشت

پنهان بخوابت دل غمت را — این دیده اشکبار نگذاشت

تا جلوه کند در و جمالت — انکم در دل غبار نگذاشت

عبرت نتوان گرفت از ما — چون فرصت اعتبار نگذاشت

نشکفته بر یخت غنچه دل — تحصیل خزان بهار نگذاشت

رفتم که پاش جان فشانم — دستم بگرفت یار نگذاشت

رفتم که کنم شکایت از غیض — گو تا می رو نه کار نگذاشت

خار کشت مرا ساقیا شراب کجاست — نگردد جان این درد درد ناب کجا

شکیب و صبر بفرمان نماند صبر شکیب — مزن ز تاب و توان دم توان و تاب

چو نام او شنوم دل در اضطراب اید — دلست مضطرب ان جان را اضطراب

شباب عمر بود وصل یار و هجران شب — ز شیب هجر بجان امدم شباب کجا

دلم گرفت در ین خاکدان تیره و تنگ — گجات روزنه تا بین جهان را و باب

گرفت لشکر غم مملکت دلم یا مطرب — فنی و کانچه چه شد عود کو رباب کجا

بیا فیض بخوان از کتاب خود غزلی
مگر دلم بگشاید بیا کتاب کجا

مژده امد از قدوم انکه دل جویای اوست — جان بایستقبالش امد انکه جان سودای اوست

مژده کافی ده قدوش را کزاینک میرسد — انکه جان مست شراب عشق بر سودای اوست

اینک امد انکه در جان و دل من جا کند — انکه هم جان جای او پیوسته هم در جای اوست

اینک امد انکه هر جا سرو قد ماهروی — هر جا پیدا دارد از نکویی جلوه از بالای اوست

اینک امد انکه جانرا است چشم و گوش و دل — انکه در هر چشم و گوشی جلوه از زیبای اوست

اینک امد تا نواند خاطر هر خسته دل — گو دلش صد فرسخی اواره در پای اوست

اینک امد تا برند جام می در جان و دل
اینک امد ساقی ما با قدح صهبای لعل
در دل هر عاشقی تا بی ز مهر روی او
نالهای زار ما بر بوی گلزار وی است
خیز و استقبال کن این جان و دل در پای او
فیض خاص آن کسی یابد که تواند زر و صفش در نیافت

انکه در هر ها خمار از ساغر و مینای ما
انکه هر جا هستی از لشاصهبای ما
در سر هر بیدلی شوری ز استغنای او
داغهای سینه ما سایه کلهای اوست
انکه را جان و دل و قوت و منزل و ملجا توئی
انچه گفتم هم کفی از موجه دریای اوست

قد تجلی جمالہ حلوات
لم یدع فی القصور من تایب
لم یذر فی الروس من عقل
من رای مرة محاسنه
ما سبی بالتمام ذو غنج و
طعنه فی الفواد ما احلاه
فاق حسن الملاح قاطبة
قال لی بالخیال ما تنفع
ذقت ذاک الشراب کیف لی
فیض دع ذا و کان شطا
و توجه جناب قدس الحق
کم سمان بدته و الملکوت

وتبدی جلالہ خلوات
سلب القلوب بالحرکات
قهر العقول باللحظات
حار فیها و هام فی الفلوات
سبیه للعقول بالغزات
غمزه بالعیون و الجنبات
حسنه فی لطایف الجلوات
قلت بعد الوصال ایها ما
بر اب بشیعة الخطرات
قراب الکلام ذو برکات
بحضور صفاتش الکدرات
لقلوب تکابد الحسرات

یار در آمد بدل سبوی منست
نظر لطف هر کجا فکنده
چشم او ساغر و نگاهش مے
سبع لطف و بوی منست
گوشه چشم او سبوی منست
لطف و مهرش خم و سبوی منست

در لبش اب و شیر و خمر و عسل
وصل او منتهای مقصد ما
کار من جست و جوی او دیدم
خضم گفت و کوی او ستدام
هر کجا فتنه و اشوبیست
ناله کز سینه ما شنوی
هر کجا هر چه هست هر چه بود

از دهان اصل چار جوی
جلوه حسنش ار زوی
کار او نیز جست و جوی
خشم نیز گفت و کوی
شرح احوال تو بوی منست
از صدایی ندای دوی
بیکان فیض گفت و کوی

بند او من او خدای منست
مقصد اصلی ندای کنم
هادی این رهم صلا نزنید
میروم بر براق عشق سوار
بیشوا و امام قافله ام
افتاب سپهر امر منم
ظلمت از های و هوی من قصر
هر چه در عالم کبیر بود
افرشم اگر کلان و خرد
زیر این قبه نیست خانه من
غربت افکند است در عالم
سر بر دار لامکان دارم
چون تمام کرم ز بخشایش

من برای وی او برای منست
سایر خلق چون صدای منست
هر کرا پیرو هدای منست
قبه اسمان در ای منست
همه خلق در قفای منست
خلق را نور از ضیای منست
در ملک نیز های های منست
همه در جبه و ردای منست
همه در سایه لوای منست
عرصه لامکان سرای منست
صدا و اوا عرش جای منست
کون چو خ بند پای منست
با من انکس کرد هنای منست

فیض این زین بلند پرهانی
این صفتهای او ز بای منست

باده عشق در کدوی منست ... ستی چرخ از سبوی منست
هفت دریا اگر شود پر می ... کمترین جرعه کلوی منست
ماه بهر منست کاغذ و زر ... مهر هم کوه جست و جوی منست
بهر من بید و سپهر برین ... انجمش هم نثار کوی منست
الف قامتم چو بر خیزد ... تا شود ظاهر انچه خوی منست
شق شود اسمان زتنگی جا ... ریزد انجم که در و زلوی منست
هر چه خرحق بن بود محتاج ... کر محبت و کر عدوی منست
نفس کلی و عقل اول را ... کوشش اسیاز جوی منست
عشق شاطرات حسنم را ... کون اینه دار روی منست
پا سبانیت عقل بر درمن ... وهم سکین کدای کوی منست
هست چوکان عشق در دستم ... هم نرد هم چهار کوی منست
بهر من ساخته هست بهشت ... نارهم بر شت و شوی منست
کون مرا فی الحقیقة قبله منست ... روی هر دو جهان ببوی منست
دم رحمانم امد از زمین ... هر عالم کر فته بوی منست
هر حدیثی که بوی مر کند ... تو یقین دان که گفت و کوی منست
خوش مرا غوش اورم دوزی ... قات انکه از ز وی منست
فیض بکلا دوی بر است هم ... شعر معراج عالی دعوی منست

عرصه لامکان سزای منست ... این کهن خاکدان چه جای منست
دلم از غصه خون شد و کاسه ... سوز جان من خدای منست
انکه ماهی خشت دارد و شب و روز ... خود هم او هم رشفای منست
هر که زشوی در دمی اید ... مصیبتش ما یه دوای منست
هر که او اند و کهان بکاید ... در ره دوست تا شای منست

مقصدم حق و در کیم عشق است ... شعر من نالهٔ درای منست
هست با من کسی بپیشه کرو ... تا رو پود من و بقای منست
سازدم هر چه قابل انم ... دهدم هر چان سزای منست
خوب من هر زبر نتوانست ... کر بدی هست مقتضای منست
من اکر هستم او نه هستی من ... در شوم نیست او بجای منست
از خود ار یکدمی رسم بخدا ... بخدایی که منتهای منست
بفضا فیض اگر شود راضی ... هر دو عالم بدعای منست

یار ما کر بیاض صحرا سیکند صحرا خوش ... سیل ما کر کند در چشم ما دریا
کر نماید روی از خود در فتد دلها نکو ... ور بپوشد رخ زحسرت شور زد سرها
در وصالش چون نوازد دستی ما خوش بود ... در فراقش کر کداز د نالهای ما
هر چه خواهد خاطرش ان خرم و ان نیم ... هر کجا ما را دهد جای ما انجا
زاهدان را زهد و تقوی عاقلان را عقل و رای ... عاشقان را غمزهای یار بی پروا خوش
عاشقان را باغ و بستان عارضش انار بود ... داغ سودا شان بجای لاله حمرا
ای که خوای خورد دریا ابر چشم ما بین ... در و لعل از خون دل در قعر این دریا
ای که هستی بیخبر شو در جهان جای تو نیست ... بیسر و پایان کوی نیستی را جا خوش
هر کرا چون نیخ خوشبخت باشد انبانی ... کوش پیوسته لب خوش و چشم نابینا

دلم پیوسته با مهرش قرینست ... محبت خاتم دلرا نکینست
سرم ویرانه کنج الهی ... دلم دیوانه عقل امینست
دو عالم در سرم جایی ندارد ... نه پنداری وجود من همین
که پرواز دلم اسمانست ... اگرچه اشیان من زمینست
سرین کرسی سلطان عشق ... دل من مسند عرش برین

فضایی بینم از لکد دوست — درون این صدف در ثمین
چو با حق در سخن آیم کلیم — کلام اندم ایات مبین
چو از حق دم زنم پرواز گیرم — مسیحم اندم این تن رخ بهین
بنای جسم بر جانم طلسمیست — درون پیکرم گنجی دفینست
سرشت از مهر اهل البیت دارم — زاب کوثر و تخمیر طینت
اگر پیکانگان حرفم نفهمند — بنوداشنایان ستمین
اگر بر فیض بارد دم بدم فیض — عجب نبود که با حق هم نشین

از دل مقصود عشقبازی — تا ظن نبری که عشق بازیست
کو عزه مجنون دیده باشد — بر اهن عاشقان نمازیست
یک مصلحت از هزار خوبان — رفتن بحقیقی از مجازیست
بر وجه مجاز جلوه حسن — تعلیم طریق عشقبازیست
ورزیدن بندگیست مطلوب — گر عشق حقیقی از مجازیست
ناکامی عاشقان بود کام — تا ماری عشق کارسازیست
بیماری عشق تندرستیست — نیستی در عشق سرفرازیست
سرمایه عاشقان نیازست — بر ایه حسن بی نیازیست
هر کس سخنی که داشت طی شد — افسانه ما بدین درازیست
جان بر سر عشق شاهدان نه — ای فیض شهید عشق غازیست

در پرده حسن دلربائیست — این مرشته بدست شاهدانست
من بنده مرد خویشتن داوست — هشیاریان ما و کیست
معشوق که عشق را بهانه — این نیست زکجا و این چه سنست
در چشم حقیقتاش مجازی — این نیست زکفر کدام سانست

این روشنی از کدام خورشید — این آب ز چشمه کدام جاریست
دیدست بر اب کس چنین نقش — شاطر حسن تو خط ار کیست
بیماری چشم کلرخان ترا — در پرده دلبری بهیست
در هر نگهی هزار فتنه — این معجزه کدام عیسیست
یک تیر اید بصد نشانه — زه زه زکمان و بازوی کیست
هشدار کمند یکرویست دلبر — در یاب که عشق با حقیقیست
در حسن تان تجلی اوست — حسنت از عشق و عشق از حسنست
حسن از تست و عشق از تو — نامی بر سار عشق بازیست
ای شاهد شاهدان عالم — معشوقی بجز تو در جهان کیست
فرهاد تو صد هزار شیرین — مجنون تو صد هزار لیلیست
ای فیض خراب عشق بیباک — ابادی تا درین خرابیست
از خود بکذر بعشق پیوند — باقی عشقست و جمله فانیست

در پرده عاشقی نهان کیست — در جلوه دلبری عیان کیست
حسن و احسان و جمله اوست — محبوب بجز تو در جهان
نکذاشت بجز غیرت تو غیری — ما و من و او و این و ان کیست
عاشق چو تویی و عشق و معشوق — لیلی که و قیس در جهان
عالم چو ثنای تست یکسر — ان شنوی بی لب و دهان
شنوی تویی و ثنا و جز تو — انرا که ثنا کند ان کیست
پنهان بجهان تو و عیان تو — غیر از تو عیان که و نهان
هجر و وصل تو هر کداند — داند بجز از جنون و جان

خود را جو شناخت فیض درویست
تا فی که و هست با و ما کیست

هرجا معشوق تازه رویست | از سجده خدا بوییست
زان چشم جانفزا روانست | هرجا از خمر آب رنگیست
زلف سیه دلبران عالم | از طره یار تا رسویست
هرجا شکر و شعر نیز هست | از گیسوی ان نگار بویست
در هر که جمال باکمالیست | از بحر محیط دوستجویست
از روح نروی که اوست مقصود | هرجا دهر دل ازو بویست
غافل نشوی که اوست مطلوب | هرجا طلبی وجست و جویست
این طرفه که قبله خرگیست | رویید دل هر کسی بسویست
ای فیض بجز حدیث او نیست | هرجا سخنی و گفت و گویست

بالا بلائی قامت قیامت | شمشاد را گو این قد و قامت
در شام زلف خورشید تابان | پنهان در آن شب روز قیامت
جوکان شد آن زلف بر مه چوگان | بردی ز خوبان گوی ترکتازت
زان تیغ زه کو بر باچشم ما رد | صد سر بپا جا در قیامت
ان دل که باشد در شام زلفت | دیگر نخواهد صبح سلامت
شیرابه‌ای شکرد هانی | ارام جانی ای جان غلامت
ابی برین روح روانی | برخیز ای از جا شور قیامت
در مرحلوح امد ای فیض ان یار | یکذره ز مسجد بگذار ما را
یکذره ز محراب بنمود ابرو | بگذار زانرا نو اخاست قامت

رفتار ناشوب بالا قیامت | رفتار سر کن بنما قیامت
پیدا شدی شد خورشید پنهان | پنهان شدی شد پیدا قیامت
این رستخیز کامروز زانست | چشمش چه سنجد فردا قیامت

در هر زن و صد شور و فغانی | از پای تا سر صد جا قیامت
شد چون نشانی از دلبرانی | برخاستی شد برپا قیامت
در هر نشست پنهان نشستی | در هر قیامت پیدا قیامت
نزد هر جبی دور از عیان | او را بهشتی ما را قیامت
فیض ار نگوید جز خوب و خوبان | ممنون و بیم ما تا قیامت

چنین رخسار زیبایی که دیدست | چنین قد دلارایی که دیدست
چنین زلف کلاویزی که دیدست | فتاده بر سراپایی که دیدست
کمانی را که تیر انداز باشد | نگاه چشم شهلایی که دیدست
چنین چشمی که خلقی بیخود و مست | فکنده هر یکی جایی که دیدست
بدشنامی بردچندین دل از کار | چنین لعل شکرخایی که دیدست
لبش مرجان دهان پر در و گوهر | عنایت تنگ دریایی که دیدست
قیامت میشود چون میخرامد | چنین رفتار بالایی که دیدست
دو عالم میشود روشن ز رویش | چنین خورشید سیمایی که دیدست
بغیر از فیض در دیوانه دل | چنین اشوب و غوغایی که دیدست

دوش از برمن رمیده میرفت | دامان ز کفم کشیده میرفت
میرفت و مرا بحسرت انداخت | در یا در یا ندیده میرفت
میرفت بناز و رفته رفته | ارام دل رمیده میرفت
میرفت و دل تکستانی | تالان تالان طپیده میرفت
میرفت و روان روانبایی | تن در عقبش خمیده میرفت
میرفت و سر و سرشادمانی | از سینه مرا دریده میرفت
میرفت و بباد هجر شد ازپی | هوش از سر من پریده میرفت

میرفت و فغان من بدنبالش — او فارغ و ناشنیده میرفت
میرفت و دلم فتاده در پایش — صد پرده من در پرده میرفت
میرفت و جهان جهان تماشا میرفت — گفتی که مرا ندیده میرفت
میرفت بصد هزار تمکین — سنجیده و وارسیده میرفت
کس سرو روان چنین ندیدست — ان سرو روان چنین میرفت
حیفست که بر زمین نهد پا — ای کاش ز دیده میرفت
بس فیض ز رفتنش عیان شد — در دیده من فصیده میرفت

باده تلخ لعلم ارزونست — ساقی چنین دهم ارزونست
زهد ریا معیش مرا تلخ کرد — دلبر شیرین دهم ارزونست
صحبت زاهد همه عار و غمست — شاهد گل پیرهنم ارزونست
خال مصور چو بخ چون قمر — زلف شکن در شکنم ارزونست
خیز و لب خود لب من بنه — بوسه بران لب زدنم ارزونست
خیز که از توبه پشیمان شدم — ساقی پیمان شکنم ارزونست
تلخ بگو زان لب و دشنام ده — باده ز جام بخنم ارزونست
خیز و بکش تیغ و بکش تا بحشر — زندگی در کفنم ارزونست
فی غم زر دارم و فی بیم فیض — دلبر چنین بدنم ارزونست

ان ملاحت که تو داری بطرحی کز انست — جهانیش نوسد هیچ ملاحت ازانست
ما ندایم شاهی که بود در بر خود صد لب — قوکز انقش و هوسها ترا هست کرانست
با تو سودا نتوانیم مکر لطف کنی تو — کانچه ما را بازان نه هیچ رسته ازانست
بوسه کز پای تو یابد ز لبت سوخته جانی — شود او زنده جاوید و لب لعل چنانست
سهل باشد ز تو دیدن همه ساله ستمگر — کز عطایای تو ترا هیچ نه نقصان نه زیانست

میرفت و بلب من بدعا نالش — او فارغ و ناشنیده میرفت
میرفت و دلش فتاده در پایش — صد پرده من در پرده میرفت
میرفت و جهان جهان تماشا میرفت — گفتی که مرا ندیده میرفت
میرفت بصد هزار تمکین — سنجیده و وارسیده میرفت
کس سرو روان چنین ندیدست — ان سرو روان چنین میرفت
حیفست که بر زمین نهد پا — ای کاش ز دیده میرفت
بس فیض ز رفتنش عیان شد — در دیده من فصیده میرفت

میزد بر لب من دست و بفضل خویش — ور زر نبسیار سخن هست که محتاج بیانست
حرف سود انجا سخن سود و زیان هیچ مگو — کاین سخن چون سر سود ازده کوته دانست

بر سر راهش فتاده غرقه اشکم دیده دوست — زیر لب بر گو بر خونین من خندد بدوست
از دو عالم بود در دستم همین بن دیده دوست — یکنظر در دیده کردان هر دو عالم دیده دوست
گرچه دل از پا در اید در سر عشقش ولی — اندرین ره میتوان در حال رفتن غلطید
بر سر البتم امد گفتش یکدم بابت — تا جان بر پایت افشانم زمین بوسید
جان بلب اورد یاد ان لعل لبکن گفت — از خیالش بوسه بر دل جان نو بخشید
این جهان جای اقامت نیست جای عبرتست — زینتش بر دل نباید بست باید دید
فیض اید تا زوصال دوست یابد کام جان — یکنظر تا دیده روشن جان و دل بخشید

زهستان خرابیم پند دوست — که هر کو عشق ازد هوشمند
خوشا ان دل که در زلف تو سر بست — بزنجیر جنون عشق بندست
فرو نایم سر از بر دوست — اسیر عشق را همت بلندست
مرا عالم طلبکارند او را — اگر مومن وگر زنار بندست
مرا از اسباب عیش این جهانی — دل پر درد عشق او پسندست
نخواهم از کسی او را رهایی — که جان از شوق او با جان کمندست
مدامم چشم بر خونبار و ریزست — زهستان خرابیم پند دوست
همین دانم که تاریکست روزم — نمیدانم شمار عمر چندست
مرا در عشق او بیخویشتنی — چو نفس نیست در موی اویند

نه زلفستان که دلها را گرفته — هزاران دل بهر مویش بندست
نه اندامست و قد سرو بلندست — نه گفتار ست و لب قند شکرخند

نه چشمست آن که چاره بیند بپایت
نه ابروان کمانش یارا مکندت

نه خالست انکه بنی بر عذارش
برای چشم بد انرا سپندست

نه مجنونست کو دل بار آرد
که هر کو شد اسیر شش هوشمندست

نه بیماری بود بیمار عشق
شفای بیش مردم درمندست

ز زلفش تا رسد فیض ابد بس
ازان شب عمر جاویدان بلندست

بزم آنروزه مرکان خواهدم کشت
طبیب من بهمان خواهدم کشت

ندارد هیچ پروای دل من
تغافلهای جانان خواهدم کشت

بنازم بانگاهی یا بناز دم کار
بلطفی یا باحسان خواهدم کشت

بخوابم دوش عرف وصل گفتند
سکر امروز هجران خواهدم کشت

سلامت گرچه میخواهد بجانم
کرا فی زین کرانان خواهدم کشت

سکر ابشان بشیر نخ کشندم
وگرنه زهر انان خواهدم کشت

بر سوایی و شیدایی ز ابتدای فیض
وگرنه در پنهان خواهدم کشت

رهم از هوش اگر بینم بخواب
ندارم طاقت شرح بعدت

خیالت گر بخاطر بگذرانم
رهم از خویشتن بیرون ز تابت

نیی یارم بشوق یک تو امد
که دو رست از طرق تو اجزاست

نیم چون قابل بزم وصالت
بسوزم سندم و نکران ناست

خوشا ان مرکه در پای تو باشد
خوشا چشمی که بیند روی تو

بخود دیگر نیاید تا قیامت
سری کو جره شد بر آستانت

شود از اد از زنخ تا عقبه
اگر مرغ دلی افتد بدامت

سیارش طا بری فرخنده مرغی
که صبح و شام در کوی تو باشد

چو بر خاک رهی افتد کدارت
نهم انجا جبین بر نقش پایت

کنم چاره فلانی خاک پایش
کی کار دبسوزد من چه باشد

سلامت در سلامت باشد انرا
سلامت گه روزی گردش روزی

ندانم تا چه مستیها کند فیض
چو کوی کوستی باجیت نامت

سخن کوته کنم تا کس نگوید
که چندو چند ازین نامه سیاهست

گل بنفشه دمیدن گرفت کوه عذارت
ز چشم بلبل گریه گرفت کوه عذارت

غلط نه ازین دو داه عاشق زارت
بلند گشت و دیدن گرفت کوه عذارت

نه ان جمال که او بر یکدو است ملالت
سیاه مور چریدن گرفت کوه عذارت

غلط که اهوی چشم تو کرد نا زشایی
نسیم مشک وزیدن گرفت کوه عذارت

نه خال کوشه چشم از نگاه کرم تو کرد ید
تمام اب وچکیدن گرفت کوه عذارت

غلط که طوطی جان در هوای قند لب تو
قفس شکست دریدن گرفت کوه عذارت

نه چو حسن بها حل نکند عنبر سارا
مریض دل چو طپیدن گرفت کوه عذارت

غلط که عکس در اینجمال توانا د
زلالها چو تپیدن گرفت کوه عذارت

نه در هوای رخت بود در میان دلها
بسوختن چو تپیدن گرفت کوه عذارت

غلط که ان نه هوای سیاه سایه فکن شد
چو سایه عکس فتیدن گرفت کوه عذارت

غلط که حسن نقابی بروی خویش فکند
ز شرم دیده چو دیدن گرفت کوه عذارت

نه ترک تاز ملوکانه کرد نرگس مست
سپاه خوبدن گرفت کوه عذارت

غلط نداشت دل شوخ چو تاب طاقت
ز سینه جست و تپیدن گرفت کوه عذارت

نه باغ روی ترا اب داد فیض ز دیدن
چنانکه سبزه دمیدن گرفت کوه عذارت

اگر راه ما بیوم دیوت
سراپا قدم کردم ایم بوت

بکوبت نیایم اگر رخصتی
بیوبت کنم جیش در کیشوت

ندارم شکیب از توای جان
توانی بیوم یا من ایم بوت

قدم رنجه فرما بیا بر سرم | بتربان پایت بگردم سرت
وگرنه بده رخصتی تا برم | که سرپای سازم سیاه بر سرت
تو آب دل و جان نثار تو کنم | من ایم شوم خاک ره بر درت
نیم گرچه شایسته صحبت | ولی هستم از جان و دل چاکرت
جز این آرزویت دگر دل | که پوسته باشد سرم بر درت
چو فیض از غم عشق گردم غبار | بگرد بادم اردبیوم در پیت

من کجا جان برم زدست تو خیز | وخ که با من چه میکند دست تو
بخت جان دهم که در محشر | با شم از خیل کشتگان تو خیز
چون شوم خاک در ره تو قیم | تا قیامت سرین رود دست تو
غمزهات گر ستم کند بر من | دادم آنگاه خواهد از تو خیز
سخت هرچه میکند کرشت | کا اوحش اقه چها کند کرشت
سخن دم بدم کراستکن | ای کرده سانجل بر سنت
سخن عشق چون تو بی فیض | لوح سوزد ز آتش قلمت

کعبه وصل تو پنا هست | طاق بر وست قبله گاهست
چشم فتان مست خونریزت | خود زبد اخود پناهست
خود زه لشکر غمت دارم | غارت جان و دین گناهست
بنگاهی اگر خراب شدم | چشم مست تو عذر خواهست
شد دلم خون ز روی گلگونت | اشک خونین من گواهست
روی و راهی دگر نمیدانم | لطف و مهر تو روی و راهست

فیض روز قیامت هم از تست
بخشش من هم سیئ از تست

دل گرفتار ماه سیمایت | جان هوادار سرو بالایت
که جنون نگاه عقل و کیست | در دل تنگ ما تماشایت
در غم عشق هر پریرویی | سر شوریده بصحراست
بر سر راه هر هلال ابروی | از هجوم نظارگان غوغاست
بر سر کوی هر بتی مهری | هر طرف زاب چشم دریاست
از لب لعل هر شکر دهنی | در دل هر کسی تمناست
نه همین فیض مست و شیدا ست | که بر کوشه مست و شیداست

دلم دگر جنون از سر گرفت | خیال شاهد دیگر گرفت
ز سوز آتش عشق نگاری | سراپای وجود در بر گرفت
زاه آتشین برهنه پاش | که دودش در همه کشور گرفت
سوی بتخانه ام راهی نماید | که دل از سجده و منبر گرفت
اگر شیخم خبر پرسد کویید | که ان شیطان دیگر گرفت
صلاح و زهد و تقوی و رع رخت | ز سرا پای تم آتش در گرفت
غلام همت آنم که چون فیض | بیک پیمانه ترک سر گرفت

دگر از ما مدر دل گرفت | دگر اسان ما مشکل گرفت
سبا دان دست کرد در نجد ما | غم جان نه غم قاتل گرفت
دلم تا بد کدست از جان نامم | که در روی عشق او منزل گرفت
کنم اظهار اگر شوریدگی | خرد گوید مرو با طفل گرفت
اگر پنهان کنم غم سینه گوید | که بر بیتا را مشکل گرفت
چه مشکل بود کار عشقبازان | ره آسودگی عاقل گرفت
پریشان فیض اگر گوید عجب نیست | ز وضع روزگارش دل گرفت

دلم با کلرخان تا خو گرفت | ز کلزار حقیقت بو گرفت
ز مه رویی کتابی چند دارد | بمعنی انس و با خط خو گرفت
ز حسن بوفا میخواند ایات | رهی از کاه بالا هو گرفت
بهنگام نمازش روبخوبی است | ولیکن قبله زان ابرو کج گرفت
برای سنت عطرش نسیمی | انان زلفان عنبر بو گرفت
کهی زان لب کرفته ساغری | کهی نرگس جادو گرفت
سیه چشمی که بهر قتل عشاق | هزاران دشنه از هر مو گرفت
بن یکدره از من نیست باقی | سراپای وجود مرا او گرفت
سر قتل من بیمار دارد | بنازم شیوه نیکو گرفت
کمان و تیر بهر صید دلها | انان چشم و انان ابرو گرفت
خط سبزش خبر آورد ناکه | که ملک روم را هندو گرفت
بیا تا رخت بر بندیم زین فیض | که دل زین کشور نو گرفت

جنونی در سرم سودا گرفت | سرم را سر بسر بر هوا گرفت
خود کردار این بود کار عاقلان | خوش آن سر کش جنون آشنا گرفت
ندارد چشم مجنون کس کزینه | دو عالم را رخ لیلا گرفت
بچشم خلق چون طفلان زینها | کبا زیشان زره تا پا گرفت
زهند عاقلان از چرخ کهن پیر | زبس فریاد کرد او را کر گرفت
مسلمانان ره عقبی گذاشت | دلم از دوخت دنیا کرگرفت
بحمد الله که محتاج کسی نیست | شه دل ملک استغنا گرفت
بپای جان ز غفلت نی بجنبید | وگرنه زین سوی عنقا گرفت

شوای فیض با یکانه هم راز | چو با بیگانه ها آمیزش آغاز کرد

نمی بینم که غم تو دلش پاران نیست | لیکن چه جان کز غم عشق تو جان نیست
تا کی جفا کنی صنما از خدا بترس | آخر دلست جای غمت سنگ خان نیست
هر دم هزار جان کنی در جفای ما | ما را ولی ز دست جفای تو جان نیست
شاید که روز حشر نپرسند جرم ما | در عشق سر بخیم عقوبت دوران نیست
دل بر ملال نر بهبت دست و پا مزن | کاین قلزم هوا و هوس را کران نیست
ای فیض عشق و درد کمال است هر چه هست | آن دل که عشق نیست در و هیچ کان نیست

کو جان طلب کند تو بجانان رسان بدو | در کار خیر حاجت هیچ استخوان نیست

چراغ کلبه عاشق خیال دلدار است | سری که عشق در و نیست خانه خار است
هزار خرمن شادی بر نیم جو نخرد | بجان دلی که غم عشق را خریدار است
بعشق زنده بود هر چه هست در عالم | جهان نیست در و جان عشق و دلدار است
چو هستی طلبی از جناب عشق طلب | که هر دو کون بجود تو عشق را عار است
حوالی دل عاشق بگذر و غفلت | که عشق بر سر او پاسبان بیدار است
رسد چو شادی بیجا برانش شه عشق | سیاه غم چو کند رو بر عشق غمخوار است
اگر ز پای در آیم عشق گیرد دست | اگر خطا بی برانم عشق ستار است
تو رحمت و تکا رهو خرو باری | من و عادت این کار جمله دشوار است
تو ای فلان و ریاست که هر کس و ناکس | ترا بخال زن ادبر زند بسیار است
نکندی بتو شوار و بو بن اسانت | قلندری بن اسان و بر تو دشوار است
کسی که راه ندارد بجان در و شش | ز هر چار دکر جان ایش ناچار است

ز | ز اختیار کم از اضطرار زاد است
غ | چو فیض هر که بزندان عشق قهار است

کر کشی و کر بخشی هر چه میکنی خوبست | کن تن از تو نپیچد بخش از تو مجذوبست
کر نوازی از لطفم ور کدازی از قهرم | هر چه میکنی بکویت الغیاث مطلوبست

کرو فائی نیاید و رجفا کیی باید | قبوفات مستحسن لطفهات محبوبت
جلوهای تو موزون غمزهای تو شیرین | نازها بجای خود شیوهات مرغوبت
غمزه را چو سر دادی هر چه میکند بیکوست | ناز را چون دادی هر چه میکند خوبت
دم بدم زنی بر هم ان دو نرگس خم در خم | عالمی کنی ویران شیوه تو الوبت
یوسف زمانی تو زیبد جهانی تو | هر که قدر تو دانست در غم تو معیوبت
دل بعشق ده زاهد دلبری کن ای عیبست | حق بعیب نستاند دلبری که معیوبت

وچه میکند با دل نالهای دور از تو
در غم سالهای فیض نالهای مرغوبت

بیا بیا که دلم در هوات بیمار است | بخور غمم که سر ایام از غمت زار است
بس بس که زعمر نمانده جز نفسی | بوصل خویش بده وش که عمر بسیار است
مرا ز نور حضورت دمی مران با من | که پی درخت نفسی کرو را ورم نار است
بغیر تو چو نشینم دمی شوم تیره | ز پیش تو روم ار یکنفس بهم تار است
شوم صبور چو از تو سزای بن هجران | اگر شوم ز درت دور بجای بن دار است
بغیر جور تو جوری اگر کنم یاوه است | بغیر کار تو کاری اگر کنم بار است
بغیر یاد تو یادی اگر کنم نا وان | بغیر نام تو نامی اگر برم عار است
تو ای که کار ندارد ی جان خویش بین | مرا مهم تر ازین کار و بار بسیار است
سیاه دیو نشسته است در کمین که عمر | دلا بخسب که چشم حریص بیدار است
مجوی شادی ز زلف کج و مجعد او | که هر چه سنگری روی خود ز ان سو بر است
هر چه بینکری روی خود ز ان سو بر است | شفا مخواه ز جسمی که سست بیمار است
تو بیدجان بجا رکان بفیض رسان | که تا جهان رسیدن حیات ناچار است

لب بر لبم نه ساقیا تا جان ز تنم مستی | این باقی جان کو بود ان جا ز لبت هستی
چشمان مست دلبدم مستان ز چشم تو | چشمان مستی بدست مستان ز چشم تو

هم چشم مست فتنه خوبم چشم مست عربده جو | در هند و در ایران فتنه بر فتنه ان از تست
گر چشم پارت بلاست پیدا چرا دوا نیست | هم از بلا پدید شفا ان کز بلای عشق جست
در پیش خورشید رخت با شد رخ خورشید زرد | در پیش عشاد قدت با شد قد شمشاد پست
سودی شدم ز اندیشه سنبل ندیدم از تو بوی | ای سیمبر مست بخت یاد همی ز من مجست
خواهی خلاصی از بلا در عشق گم شو ما و ما | هر کو شد اندر عشق گم جست از بلا و غصه

کو فیض بوی یار عشق گم کنی اندر عشق یار
در عشق یار اگم شدی یار ترا جوید

شوید دکان عشق را ای مطربان غمناک | برگ نوا بساز کن ساز بنه ساز نوا
پنج طرب در چنگ ما اندوه غم در دامنک | لذات دنیا تنگ ما ساز ابیزم ز ورجات
زاهد ز جنت دم زند سلطان ز ملک و دولت | ما را بر این زیبد ان وقت دو عالم جای ما
جا در زمین کو تنگ باش یار اگر در بر بود | در سر زمین کو سنگ باش یار اگر در بر بود
چکانای شنرخ ما را تو از ان مخموری | کی بی شناسد جز ترا کی کو ترا داند
کو هر شناسد کو هری کی داند کو هر شری | ان کی بود معرفت دانکه ان در چه نهان
پرورده عشقیم ما داریم در دل عشقها | ما را ز عشق و زاده در جان و دل ما عشق ها
کو غیر ما سنگ باش ان را نشانی در نباش | ان یار ما ما اشتی این عشق یار افروز ما

هر درد در عالم جلای فیض دارد دوا
هم درد من از عشق خاست هم عشق درمان من

مرا سودای عشق این و دین است | معیشت ها تم کار من این است
دلم شادست اگر دارم غم عشق | غم عشق ان ندارم دل غمین است
بود عشقم بجای جان شیرین | چو عشق از سر رود مرگم همین است
سرم سیخانه صهبای عشقت | دلم دیوانه عقل افرین است
ز دردانهای عشق این بس کمد مرا | ز هر سودا مرا بی درمانی است
مرا گر عاقلان دیوانه خوانند | یکی زانا ز خیر عشق این است

مرا در عشق یار بدمهر و جان برد | نجات جان و دل فیض از دیر آید

کنارا دخترت جانم حزین است | بهر جور و ستم در دی دفین است
ترا رحمی بباید بام را صبر | چه سازم چون زمانت و بر این است
ا چرخ من را خوی بخت است | اسیر عشق را خلوا چنین است
تقاضای جناب حسن آنست | تمنای خیال عشق اینست
دلم تاخت ابروکا نیست | بهر جایم بلا بی در کمین است
چه سازم با دل سودا پرستی | که بهر بیخمان دایم غمین است
چه سازم با جفای بوفایی | که اینش شکت عنایی بدین است
بما ناحکم رای او همانست | ما ناسرنوشت من همین است
بلی دلدار با من بیخبانست | ا ناحال دل فیض حزین است

دل کز ویران اوست آباد است | جان چو غمان از و بود شاد
سو بسو خویش را بدو بندم | هر که در بند اوست آزاد است
این سعادت بسعی بی نشود | غم او روزی خداداد است
در خرابی بود عمارت دل | خانه دل ز عشق آباد است
عشق استاد کار غمزه ماست | کوشش ما بر او خلق ارشاد است
هیچ کاری نمیکنم بخود | هر او بکند کرا ستاد است
کار کن کار و کت رو کناد | فیض بنیاد حرف بر باد است

جان بر وش کمان کرم خطر است | پر توی از جمال او هنر است
ستی عاشقان شیدایی | از لب لعل روح پرور است
دل ما پاکبان سودایی | خسته غمزه ستمگر است

ست بخور از شراب تو بیم | غم و شادی باز سا غر نست
باعث اختلاف لیل و نهار | زلف مشکین و روی انور
سبب انقلاب بد و نیک | روی خوب و میان لاغر
هر که اشکال کوی تو بیم | هم بدو می عجز برد نست
هر چه در عالم کبد بود | هم شرح کتاب اکبر نست
تو زمن حال دل چه میپرسی | من چه گویم ز دل چو دل بر
لطف و رحمت ز بنده باز مگیر | فیض از جان کمینه چاکر نست

صحرا و باغ و خانه ندانم کجا خوشست | هر جا خیال روی تو باشد مرا خوشست
در دوزخ از خیال تو ام منشین بود | یا در بهشت بی تو نکنم بیکجا خوش
عمخوار کو سیاش غمین از بلای ما | با عاشقان غمزده باد در بلا خوش
یا اب چشم و آتش دل کشته ام سقیم | بر خاک کوی دوست کباب و هوا خوش
مقصود سازد بدرخوبان لقای تو | زاهد ترا نقا خوش و ما را لقا خوش
خوبیت دلبری و جفا و ستمگری | کز بهوشان شوخ و کیی هم وفا خوش
خوبان این زمانه ز کس دل نمیبرند | حسن ار چه در کمال بود با حیا خوش

تا چند فیض شکوه ز سنگین دلان کنی
الحق نکو بود بان رحیم جفا خوش تست

گفتم چه جان سازم با عشق جان شورت | گفتا که جان او رد این کار ها برورت
گفتم که سوخت جانم در آتش فراقت | گفتا که کار خاست باید جفا نمودت
گفتم ز سوز هجران امد و ا لب جان | گفتا که ها زی اخر سر بر کند ز سورت
گفتم تو ز هجران در مرن تکند اتش | گفتا بها روصلی اید پس از تو زورت
گفتم که با سکانت دیریست اشنایم | گفتا بلی ولیکن نشناختم هنورت
گفتم که نیست جایی از عاشقان بریدن | گفتا که ما معافیم از جا ز لا بحورت

رشته حیرت تو بود با اهل دانش ای فیض کز حال تو دور است

گفتم که روی خوبت از من چرا نهانست — گفتا تو خود حجابی ورنه رخم عیانست
گفتم که از که پرسم جانا نشان کویت — گفتا نشان چه پرسی ای کوی بی نشانست
گفتم مرا غم تو خوشتر ز شادمانی — گفتا که در دو عالم نیز شادمانست
گفتم که سوخت جانم از آتش نهانم — گفت آنکه سوخت او را کی دل بجا فغانست
گفتم فراق تا کی گفتا که تا تو هستی — گفتم نفس بهفت گفتا سخن همانست
گفتم که حاجتی هست گفتا بخواه از ما — گفتم غمی بفرما گفتا که را بکانست
گفتم ز فیض بیدل این نیم جان که دارد — گفتا نگاه دارش کین گنجخانه تو جانست

عاشقان را در بهشت آرام نیست — مشک بار زلف کار هر خوبرو کام نیست
پخته باید بلای عشق را — کاین سودا بر زبان خام نیست
چار عاشق بین بپرهیز کیست — ملک شو جز بخت نافرجام نیست
کام خوان یا فقر در راه عشق — غیر ناکامی در این بازار کام نیست
دست باید داشتن از ننگ و نام — عشق را عاری چو ننگ و نام نیست
زین شب و روز سکر دل کوفت — ای خوش آن جانی که صبح و شام نیست
خیز از خال و زلف دلبران — دانه بر دام ریا و دام نیست
ای دوی نیکوان دلدار ماست — لیک با این خاکشینان رام نیست
تا وصالش دست ندهد فیض را — این دل سرکش ندارد آرام نیست

بی خیالات نمیتوانم زیست — بی جمالت نمیتوانم زیست
تشنه باده وصال توام — بی وصالت نمیتوانم زیست
بی جمال تو نیست آرامم — با جلالت نمیتوانم زیست

از چشم سیه بت تو سنند جهانی — زان بیکدل ویران و خرابات خرابست
یکذره که یک ذره بماند ز وجودش — خورشید دل آرای ترا فیض نقابست

یار از باغ حسن تو چو رفت آن گل رعنا — از قلم غم تو بجست کهربا آن
گلزار وصل کو نبود خار غم خوش — از کشت عمر حاصل ما اینقدر آن
دوزخ چه حاجتست چو ما را بود تو هیزم — سوزیم پاک سوخته را این بس آن
میزان چه میکنیم حساب ار نه هم بود — تا نور عشق و کوره ما در نظر آن
ساقی بیار باده تا بشکنیم توبه را — امید بها ز خود دون غم ابتدا آن
تا کی دریم پرده ناموس زهد و تقوی — یکبار پرده بر فکنیم این حذر آن
آسوده با تو فیض کند عمر خویش ضایع — سودای عشق در سر و نه سر نه سر آن

صورت انسان دگر معنی انسان دگرست — صورت انسان سر و معنی انسان دگرست
سر چه بود نحو و پست زیر چه بود دون و پست — این سر اگر زر شود از دو جهان برترست
عشق بود روح دین چشم و چراغ یقین — هر که در و عشق نیست کفر و مضرتست
عشق سر اندر تراب از پی اصحاب خدا — در پی اطوار صنع راهرو و رهبرست
سوی تو ای دی بر تو یا دم نی از ثمامت — از رگ جانست نی کاین سخن از آن ترست
کاش ترا جای آن باشد و کجای آن — تا بیان آورم از چه سبب اینقدرست
ظرف تو از حرف عشق جام لبالب کنم — جات بتا لب کجا گوش کجا این مخبرست
مست شوی گر کمی ز آن تو برداری این — نیست گر خیر و نه چه شور و شر و شورش
شور نشور است این بعث قیامت ابن — شرح صدور است این از همه بالاترست
این اثر صاعقست زلزله ساعتست — حامله را نه کند در ره ضعه کور و کرست
بر تو عذابست این ز آنکه همین صور تو — نزد من او همین گوهر دل و جان خوشترست
فیض مهل صوت و حرف پیش ما ظرف — غرقه این بحر را دم نزدن اجدرست

راز دم دل شد کی محرم بکجاست | مردم فهمید در عالم بکجاست
در کلوبن قصه دل مختصر شد | بر نیارم زد نفس هدم بکجاست
زخم این ناصر یا م دل بخست | محرمی کو در جهان مرهم بکجاست
غم نخواهد کند بیاد مرا | راه ان مهوش بی غم بکجاست
در جهان کو صاحب فهم درست | تا بگویم جان این غم بکجاست
در دو عالم یک سخن فهم نیست | تا دل خالی کنم از هم بکجاست
کشته پکانه از خویش و تبار | عشق را بروایی خال و عم بکجاست
شد بخون طپیدن ادم بغم | در بغل ادم دل خرم بکجاست
نیست فیضی در جهان بی غش غم | یک کل بخار در عالم بکجاست
فیض تا کی تکیه از نابای دهر | تا الم کن محرم این غم بکجاست

یک محرم راز در جهان نیست | یک دوست بر دوستان نیست
غیر از غم عشق هدمی کو | کز محنت او دلم گران نیست
فریاد ز دست این کرانان | جانرا ز عذاشان امان نیست
سر طاقت احقان ندارم | جز بر سر سوای احقان نیست
یارب یارب غم تو خواهم | داغ جز بغم تو شادمان نیست
تا یافت بکوی عشق راهی | دلرا غم جان سر جهان نیست
خود جان جهان بجان جانان شد | دل را بهوای این و آن نیست
مو رشتی چو هست در سر | جایی تو ان نشست بی فیض

ز غفلت تو ترا صد حجاب غین نیست | صفای چون جزا نقاب در پیش
بسی کتاب بخواند کتاب خوانان | نکرده‌ای تو جزا کتاب در پیش

حساب کرده خود کن حساب خود کنجی | کرا ماند ازپس و در پیش حساب در
عذاب روح بکن بر بدان فزون و دون | عذاب قبر و سوال و جواب در پیش
ز بهر انچه ز پس ماندنت دریغ بسوزی | ز بهر حشر و قیامت افتاب در پیش
جواب پرسش اعمال خود مهیا کن | شدن ز شرم و خجالت جواب در پیش
توانی ار بعبادت شبی بروز اری | بکن بکن که بهشت و ثواب در پیش
توانی ار بکنی معصیت بدار فنا | مکن مکن که جحیم و عقاب در پیش
زمانی ار بکنی خواب در دل شبها | شود که در لحدت وقت خواب در پیش
نصیحت فیضی فیض دهان نگرفت | ترا ز گفته خود صد جواب در پیش

غنیمت دم بکار ان بفکر کار کذشت | فتاد در سر ان غم که روزکار کذشت
نداشت در دل من در دو کرد بدردی | نکرد کار و لیکن بدرد کار کذشت
بکار دوست نپرداخت یک دم غافل | کرد روزکار چرا بیهوده بار کذشت
بفکر کار فتادن دلیل هشیاری ست | تو غنم شمر ان دم که هوشیار کذشت
تو غنم شمر ان دم ز بهر استغفار | کان هم از نکی کار ان اهتذار کذشت
تو وقت کار مران از ان بفکر کار هست | بکوچه کار کند کس چو وقت کار کذشت
بفکر کار فتادی کنون بکن کاری | که وقت سبکذ رد فصهای بار کذشت
بکیر تخم ز ان فصهای ربانی | وکرنه عمر تو اسال هیچ بار کذشت
بفکر کار فتادی بکنج (؟) بردی | تو پیر کنج شو اکنون که رنج مار کذشت
بکار کوش و بیان فکر کار فیضی | کذشت انچه بر ین خاطر نکار کذشت

کذشت عمر تو اسال هیچ بار نخست | چرا چنین کذرانند روزکار نخست
بسی نماند ز عمر و بسی بماند ز کار | هزار حیف که بکذشت وقت کار نخست
کمان بیر کرترا افرید حق با طلب | کمان مدار ترا ساخت کردکار نخست

تو از دریچه جهان تا روی برجانان | بکوش تا بر بینی خویش را مدار عبث
تو جان هر دو جهانی و مقصد ایجاد | عزیز من چه کنی خویش را تو خوار
تو خویش را مفروش ای پسر چنین ارزان | که بهر جنتی و میروی بنار عبث
گران بها و عزیز الوجود و بی بدلی | نه چنین سبک و بی بها و خوار
چو کردهای تو نه در های جان ترا زکار و بار | مدار ای جان تن را زکار و بار
غنیمتی شمر این یکدم که ماند ای فیض | بکار کوش و سخن در میار و مبار

دلی که عشق ندارد وجود اوست عبث | چو پر توی ندهد شمع وجود اوست
وجود خلق برای پرستش حقست | کسی که حق نپرستد وجود اوست
کسی که سود و زیانش نه در ره حقست | زیان اوست بسی بهل و سود او
عبادتت نکند سود معرفت چو نداشت | چو جامه را نبود تار پود او عبث
گمان مبر که سراب جهان شوی سیراب | مر آنچه بود ندارد نمود او هست
بیا عبادت حق کن ز باطلان بگریز | که هر باطل باطل درود او هست
اگر نه فیض برای خدا سخن گوید | سخن سراب او چون وجود او هست
خموش باش محیط جهان ز اوست بجوش | بحر هر که کمر ریخت جود اوست

مر آنچه بود ندارد نمود او هست عبث | چو جامه را نبود تار پود او عبث
بسی زم نغمه سرایان چو کاسه طنبور | سری که عشق ندارد سرود او هست
چو نیست روشنی مردان اگر نیست دلی | چو پر توی ندهد شمع دود او هست
نهان چه سود دهد چون گمان و بی خبری | ندارد آنکه ایدی سرود او هست
چرا ندانی جنت ثنای حق گوید | ثنای حق نبود آن درود او هست
چه دولتی بود آن عشق و او که کشد | چو چوب تر بود آن خشک و دود او هست
اگر نه چشمی عاشق ترا عرض باشد | کجا جهنم و بی من ورود او هست

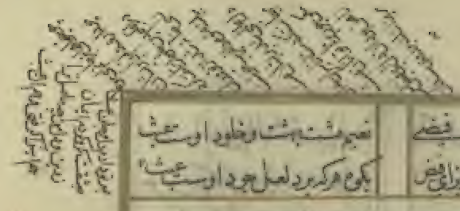

آگر بدل نرسدم بدم زحق فیضی | نعیم هشت بهشت و خلود اوست عبث
برای سنگدلان خون دل مریز ای فیض | بکوم هر که برد لعل جود اوست عبث

شدیم بارگش رهزن هوا بعبث | وفا بعهد نکردیم با خدا بعبث
براه حق نزدیم از سر وفا قدمی | بجد و جهد شدیم از پی هوا بعبث
عنان خود بکف آرزو دل دادیم | تمام صرف هوس کشت عمر ما بعبث
ز بهر نیکی کانرا اساس بر نفسی ست | نبی بدش کشیدیم ابها بعبث
فتادی از پی خورشید طلعتان ای دل | تمام عمر تو ای فیض شد هبا بعبث
گمان ندارم از این بحر بیکران برهیم | چه سبز نیم در این موج دست و پا

جان ندارد جز تو کس یا مستغاث | خستدل افزاید این یا مستغاث
خستهدل در غم تو بسته | چند نالد چون جرس یا مستغاث
مرغ جانرا بال همت برگشای | تا بپرد زین قفس یا مستغاث
هر دمم خاری ز غم در دل خلد | بگسلم زین خار و خس یا مستغاث
سر ز بدل زن هر دم سبتی | هم تو گیرش باز پس یا مستغاث
محو خود کن فیض را تا بی رخت | برنیارد یک نفس یا مستغاث
رحم کن بر سلمی بیچاره | کو ندارد جز تو کس یا مستغاث

جز نغمه و نغم یا بعث بود بعث | هر چه کردیم جز این کار عبث بود
هر چه جز محض از سر روی غلط بود غلط | جز حدیث لب دلدار عبث بود
پی نبردیم که مقصود نبردیم بعقل | قطع این وادی خونخوار عبث بود
اشک خونین بکنار نگرید ندانم چرا | کوشش چشم گهربار عبث بود
هر چه بردیم نکردار بها بود هبا | هر چه بستیم نکفتار عبث بود

جنك با نفس خطا پيشه خودپرايست | با كسان اين همه پيكار عبث بود عبث
خويش را كاش در اول بخدا مي بستيم | از خودي اين همه آزار عبث بود عبث
هرچه گفتيم و شنيديم خطا بود خطا | غير حرف و خط دلدار عبث بود عبث
جز دل سوخته و ديده پر از پرخته فيض | هرچه ورديم بدنيا عبث بود عبث

اين جهان بي تو نه آنست كه هست | هرچه ميكرد دنا هست
كرجها را سر بر بكرفت | چون نبي باشد پيدا هست
شله را اين نكتا غيب انكاد | در دو عالم جز خدا هست
كر نه سر در راه عشق آورد | ان سر كشتر زپا هست
كر نه صرف خدمت و طاعت بود | حاصل از عمر دما هست
كر نبود در جان و دل در عشق او | در تن اين مرده ها هست
دل ابشوق كلرخان اي جان ملك | سر بپاي هر وفا هست هيچ
صحبت پيكانكان پيكانيست | جز ندامت اشنا هست هيچ
كر حزن كويد كران نوكو | فيض جز حرف خدا هست

داغ دل عاشقان بي نيلبرد علاج | درد و غم جاودان مي نپذيرد دعلاج
اتش دل اكبا عجز كفايت كند | سوز دل عاشقان مي نپذيرد
هركه باخلاص ره بخطر خويش برد | اين خطر مخلصان مي نپذيرد علاج
تشنه وصل توام كر نكند لطف تو | درد من از تو بدان مي نپذيرد
سوختن يكس تو بي يكسم و جز تو | يكسي يكسان مي نپذيرد علاج
كردن در بان نجيو داشك چو آران چو رود
پخته نخواهند شد كر همه اتش شوند | در دل و سوز جان مي نپذيرد
فيض تو خود را بسوز چشم ز مردم بدار | خوي بد مردمان مي نپذيرد علاج

عشق بي پيكران مي نپذيرد علاج | خويش و بيكانكان مي نپذيرد
تا نظر افكند اين دولت بيدار كجا | دلبري دلبران مي نپذيرد
قصد دل بيجان كنند ناجار كجا | فتنه اين روزكان مي نپذيرد
بر صف دلها غارت جانها | اين همه شاهدان مي نپذيرد
در دل غار چه سان رخنه كند اب حيوان | اين دل سنكين دكان مي نپذيرد
سوز دل كم نكرد اشك چو باران | اتش عشق جان مي نپذيرد
فيض از تو بدين نامكرر چون كرد | عشق تو ه وضان مي نپذيرد

در تنم دل خون شد از نه لهاي كج | سينه ام بريان شد از ناراي كج
مي كند هر لحظه چندين فتنه راست | اين فسون ديو در دلهاي كج
از زبان اين بخن در كوش ان | مي رود چون كفش كج در پاي كج
در بدن از دل سرايت مي كند | تو بكج دل راست سوتا پاي كج
چشمان كج كوشمان كج كج زبان | خلقشان كج خولشان كج راي كج
كج برايد بر زبان و چشم و كوش | چون بود در سينها دلهاي كج
پشو اچون كج بود پر و كجست | كج سر از اينست جزء مهاي كج
سوختم تا چند بينم زين جوان | انصاف تست دلهاي كج
از كجهاي كجان افلاك راست | كج روي اين و سز تا پاي كج
راستي خواهي نيارم دم فيض | پيش از ين دلهاي كج اراي كج

من و ياد خدا دكر هيچ | بد كيف و فا دكر هيچ
شمع پكانه پرتوي ندهد | من و ان نشاد دكر هيچ
صحبت با خدا دكر هيچ | صدم نبود دكر هيچ
دل پر درد و شاهد غيبي | عشق و ه و ياد دكر هيچ

در وصالش شبی بروز آرم | شد مست لقاد کرمه
باده مصطفای خوش خورده | از کف مرتضی دکر میم
بناجاتش ار شبی کذرد | بس بود ان مراد کرمه
در دل شب چو شمع کریه زار | طاعت بیریا دکر میم
بی نیازی ز خلق و صحبت این | دوری از ماسوا دکر میم
کوشه خلوتی و یکدم کس | ملک فقر و فنا دکر میم
یکدم سوا ریم دم ندارد | هم یکی هم ستاد کر بیم
فیض را بس بس از نبی علی | یازده پیشوا دکر میم

اکر ار عشق حق بر سر نهی تاج | تلفی زین جهان و زان جهان باج
وکر سر در سر عشقش بیازی | شوی بر تارک هر سروری تاج
خدا از عشق کرد اغاز عالم | نبی از عشق جست انجام معراج
سکون از عشق دارد کوه و صحرا | خروش از عشق دارد بحر امواج
کجی کم کن زیاد از عشق شد مه | ز عشق او بخت رخ خورشید وهاج
ز نور عشق دارد روشنی روز | سیه از دود وحشت این شب داج
ز نور عشق شد معروف عارف | ز عشق کعبه یابانست و سنباج
ز عشق خسرو ریانست و سنبل | غلامان کرد زد در ان حاج
چو فیض از عشق شد فیاض سرخیل | سزد کر کیرد از اهل سخن باج

رام قتلی وما علیه جناح | قتل عشاق علیه مباح
هر دلی کو اسیر عشق نبی شد | نیست اورا دکر ابد فلاح
نشئه باده وصال تو ام | روز وصل تو فالکؤس اقاح
شب هجر تو جاعل الظلمات | العطش لا جیبه ان الراح

از بی وصل تو صبوح دلم | مست و مخمور را غداة وراح
از تنکزار لعل شیرینت | اب حیوان همی برند الاح
باسن ان کن که مصلحت دانی | کر مراد وصال تست صلاح
کر بسوزانیم ندارم باک | ور کشی خون من ترا است سماح
تو نه قابل وصال ای فیض | کفت و کو را بان مکن الحاح

چشم او کرد تیغ را تصریح | نکهش کرد بعضو مرتاح
سوی من کرد نکاه کرمی | کر دران بود بوصلش تلویح
کرد مژکانش اشارت باب | کر بفشان شکری با تلماح
لب لعلش شکری داد بمن | نکین شکر شیرین بلماح
خفی رفت بیان من و او | با شارت در کنایت توضیح
بطمع شد دهان من الطا | کر سکر وعد او هست صحیح
دل چو بستم بوصال ز کفتا | همی ندانی که بوصلیم تصحیح
کر نبد لب فیض شود | خفانش همه شیرین بلماح

یا ندیمی قم فان الذیل صاح | غن لی جتا و ناولکاس راح
لست اصبر عن حبیب لحظة | هل الیه نظرة منی تاح
بذل روحی فی هواه هین | یعم القوم السری عند الصباح
رام قتلی لحظه من غیر سیف | اسکرتنی عینه من دون راح
قد کفتنی نظرة منی الیه | من بهالی فی غداة اورواح
هام قلبی فی هواه فاطمان | راح روحی فی قناه فاستراح
لم یفارقنی خیال سنه قط | لم یزل هو فی فوادی لا براح
ان یشأ یحرق فوادی فی النوی | او یشأ یقتل لم قتلی مباح

سلام یا فیض اسرار الغیب | لیس فی شرع الهوی ترجاح

دم فیض باز از لقای صباح | ببر عطر جان از هوای صباح
تا هر چه مشکل شود تیره شب | بجوئی حل آن از لقای صباح
صباحت مشکل گشای جهان | صلاحم کرد دارد هوای صبا
صباح از شبت می کشاید گره | بدست آر مشکل گشای صبا
نخستین قدم شرط وادی خود | سعادت پیر اتحاد صباح
بهند پای چون صبح شب را بسر | سرا کی نه پای صفای صباح
دهد مژده روشنایی دل و دیده | جمال خوش دلکشای صباح
چو خواهی دل حزین را دلشاد | شبی زنده دار از برای صبا
اگر بر لبش نهی دل دیده | بری بوی جان از هوای صبا
بود ساعتی از بهشت برین | شب و روز باد فدای صبا
کند روح را تازه در بر حیات | دم تازه جان فزای صباح

کاش از جانان رهیدم غم نداشت | تا کجی شیرین نمیشد زان کام
از لب چون شکرت ای کان لطف | تلخ شیرینت این بی شرم
ستمی من از لب شیرین تست | نیست از جام می کلها تلخ
رفت چشم تو دلم از کار برد | وه چو شیرینستان او دام
زهر هجرت تلخ دارد کام من | جز بوصلت خود تو کم کند کام
سهل و آسان می نیابد کار | عشق دارد عاقبت الخیر
بر لب من زان لب شیرین خوش | تا نیابم بوسه بکرا مر

فیض از شیرین سخن تلخ گوی | هست شیرین از لب شیرین کلام

جز خدا را بندگی تلخست تلخ | غیر را افکندگی تلخست تلخ
زیستن در هجر او وز وی بتن | بی وصالش زندگی تلخست
جز بعشقش نیست شیرین کام دل | روح را افسردگی تلخست
گر نبودی مرد مشکل پسند | در بسیط پایندگی تلخست
از گناه امروز ای جان تو بکن | بر مبادا شرمندگی تلخست
عمر جز در طاعت حق کی گذران | با طلا تو بندگی تلخست
تا رسد در تو بدولت فیض را | در بهشت و بندگی تلخست

خوش از زبان کسره و جان بر لبم فراخ | خوش آن نفس که برآرد ز گلوی فراخ
ز غصه در قفس تنگ آسمان بردیم | برون خرام از این تنگنا بجای فراخ
به بند طایر جان اندرین قفس تا چند | برون دویم و بپریم در هوای فراخ
ز حبس پر غم دنیای دون غلط نوری | رویم خرم و خوشدل بدان سرای فراخ
نه جای ماست سرای و آکنده در تنگ | رویم تا بطرب جای با صفای فراخ
ز چه چو یوسف کنعان برون رویم آزاد | شویم پادشه مصر دلکشای فراخ
چو بوی نافه ز شکم ماهی جهان بردیم | برون رویم و بگردیم در فضای فراخ
ز تنگنای هیولای عالم اجسام | سفر کنیم با قلیم روح وجای فراخ
چه ماند اینجا در بن خاکدان ای بیخبر | چو جان ما ست از آن جای با صفای فراخ
خوش کنیم و خوش تا قلمه بگذاریم | زبون خانه تنگ و تنجای فراخ

خوش آنکه هستی من بر باد رفته باشد | سر تا بپای خویشم از یاد رفته باشد
ای دوست با من زار بیکدم وا بجو مرا | کز دست هوای وصلت صد ره بنی دم
وقت رحیل خواهم آن سو بوی کام | پا بسته کس ز کوی عشقت دل شاد رفته

گریستن صبر هجران نهاد مرا ورد — باد بقای شیرین وفا دور باد
کردون ابی غم نبخت بر سرو لبای شاشا — از من بوی کردون فریاد رفته
در راه عشق باید با رای ثبات باشد — سر کو در بیابان بر باد رفته باشد
در وادی محبت بخون اسیر لیلت — هر چند از دو عالم آزاد رفته باشد
شوخی بیک کرشمه صد خرمن آفریده — تا چشم بر هم آید صیاد رفته باشد
ماهی بر نگاهی بسمل کنند سیاهی — تا دیده می کشاید جلاد رفته باشد
با کس بدی چو کردی در خاطرت نگه دار — وز نیکی است بگذار از یاد رفته باشد
ای فیض در غم یار تن را خراب میدار — تا جان بشود جانان آباد رفته باشد

کسی کو چشم دل بیدار دارد — نظر پوسته با دلدار دارد
وصالش هر کرا کردد میسر — سرشت و دل همیشه یار دارد
کجا بیند رخ نکوی تو بینی — نظر پوسته با اغیار دارد
کسی کو را رهی نیست بر دوست — کجا در بزم رندان بار دارد
ترا زاهد کل بیخار جنت — که کلهای محبت خار دارد
تنی خواهد سراپا چشم باشد — که در هر موی دلدار دارد
روان من بموی جانان دوانست — کهی شبکیر و کاهی بار دارد
کهی فکر و کهی ذکر و کهی حب — کهی جان بر سر راهش نثار دارد
نباشد لذتی از عشق چون حزن — اگرچه غصه بسیار دارد
شب اندوه خندان باد صبح عشرت — غم تا فیض را در بار دارد

کسی کو چشم دل بیدار دارد — نظر پوسته با دلدار دارد
بهر جا بنگرد چشم خدا بین — تماشای جمال یار دارد
تماشا در تماشا باشد او را — که در دل دیده دیدار دارد

دل هشیار هر جا فکند چشم — روان چشم را بیدار دارد
تماشا باشد ش پیوسته انکو — سرشت و دل هشیار دارد
دلی کو میتواند عشق ورزید — نشاید خویش را بیکار دارد
درون شادست و خرم عاشقان را — برونشان کو چه حال نزار دارد
دلش با دوست تن با غیر مشغول — دل خرم تن بیمار دارد
چه پروا دارد از تاریکی لیل — که از شمع رخش انوار دارد
دو روزی فیض را مهلت بده ای غم — دلش با عشقبازی کار دارد

روح بر افروزی دل من غلطان اندر شود — در بیوشانی زمین این مردم خاکستر شود
طاعتش ناقص بماند هر کرا بر وی ندید — هر که بسم الله نخواند کارش ابتر شود
هر که بیند روی میمون ترا هر بامداد — تا ابد هر روز و هر دم کارش بهتر شود
دیده دل هر کرا افتد بخط سبز تو — از طراوت سر بسر بیوم دلش اخضر شود
باغ رویت هر که دید ایمان بجنت آورد — ور بود مومن از درون چون زهد کافر شود
هر که در هجرت فتد ایمان بدوزخ آورد — ور بود مومن بنار ایمانش محکمتر شود
هر که بیند اصل تو بین ترا وقت سخن — در حلاوت غرقه کردد سر بسر شکر شود
هر که بیند چشم پر روی تو اندر خواب ناز — خسته رستا و فتد هم اب و هم آذر شود
دل که در بند غمت افتاد شد در بند غم — قطره باران چو افتد در صدف گوهر شود
بهر دانش عاشقان را حاجت استاد نیست — هر که ورزد عشق بی استاد دانشور شود
ای خوش آن روزی که بازم در ره عشق تو — هر که در عشق خدا بی سر شود سرور شود

من نمیدانم چه بادا کرد تا بر خاک فیض
کیمیای پر تو لطف تو افتد زر شود

تا کی این نیرنگ و این کافر ترشو — تا بچند این دیده بی شرم تنک سر شود
بس فسون خواندم بر و بس سحر و افسون بر دمش — بس نصیحت کردمش تا بد بحق رهبر شود

عرخود را صرف کردم در فنون علم و فضل
تا بود چشم دلم از علم روشنتر شود

بر سر این علم و هنر رهبای جرئت باز شد
دیدم هرکس کلید قفل فضل در خود

گفتم اخر میکنم کاری که بهتر باشد ان
من چه دانستم که اخر کار من بدتر شود

ای خدا رحمی بکن بر بنده چون ات
بد بود نیکوش کن نیکوست نیکوتر شود

بنده را ارشاد کن شاید رسد در درگهی
هرکرا ارشاد شد تو باشی ز اسمان برتر شود

انکه قابل نیست زا ارشاد تو قابل بشود
در بود قابل ز ارشاد تو قابلتر شود

دانشی مرا لطف کن کز وی محبت سر زند
شاید از اکسیر عشقت این مس من زر شود

عزم و اخلاصی بده تا معرفت کیرد کمال
معرفت کامل چو شد اخلاص کامل تر شود

چون شود اخلاص کامل رسد سلطان عشق
انچه بود اغیار در ره بعد ازین افسر شود

سهل و اسان کی دهد دستار فضل و کبر کی
پای تا سر زاری و افغان و چشم تر شود

تا نباشد بنده را عزم و اخلاص علی
کی امیر المومنین در نفس پیغمبر شود

سالها باید بکرد را فتاب و مشتری
تا کره مریخ سعادت نظم جدولگر شود

در زمین دز نکاری فیض تخم معرفت
پس ز چشمش اب دده تا ریشه محکم تر شود

بس بچه ها از شاخسار شوره های کوفه کن
کز لطافت رشک باغ جنت و کوثر شود

بی خداوندا دوست حاشا دوز کارم بکذری
بی حیات جاودانی چون مدارم بکذری

بی جمال عالم ارائیش نیارم زیستن
عمر بیحاصل مکرد مرا نظارم بکذری

کی مرا بی کس بی دوست کی بی کذ
در تلافی عمر کوتاهم بکذری

بقراری بر قرار ستم اکر صد بار باد
بر دل پر صبر و جان بقرارم بکذری

کرچه میدانم نبویم نکرد از کبر و ناز
می نشینم بر سر ره تا کنارم بکذری

لذ برای یکنظر بر خاک راهش سالها
می نشینم منتظر تا شهسوارم بکذری

جو یاری کرده ام از اب چشم خود روان
شاید ان سرو روان بر جویبارم بکذری

بر سر اوکر نکذری تا جان بود در قالبم
میشوم خاک رهش تا بوغبارم بکذری

صد در از جنت کشایند بهر رضوان مرا
نضر از کوی او کو بر مزارم بکذرد

بر مزارم کر کذار ا رود زسر کیرم حیات
یا رب ان عیسی نفس کی بر مزارم بکذرد

یاد هیچش بکذرد چون بر کنار خاطرم
دجله از اشک خونین بر کنارم بکذرد

در دل و جان داده ام جای خیالش زیر و بم
اشک تا ندارد بچشم اشکبارم بکذرد

روز نیکویم مکر شب رود بهر شب چو روز
در امید یکنظر لیل و نهارم بکذرد

پار بکذشتم مکر سال دکر این هم کذشت
سال دیکر نیز سیر هم چو پارم بکذرد

عمر شد مرفیض را در حسرت و در انتظار
کر بود حسرت هم نماند انتظارم بکذرد

تا کی بی یاد و طرب روزکارم بکذرد
تا کی در نیلت نایی روزکارم بکذرد

عمر ضایع شد کی در فانه کم شد در بسی
یا رفی یاران که در مستی بدارم بکذرد

جامه در عشق و رندی نیز می باید درید
در لباس زهد تا کی روزکارم بکذرد

عمر بکذشت و نچیدم هیچ بهر روی کار خی
چند فصل زندکانی بی بهارم بکذرد

تا کشیدم باده و اعظ تو مرا سیر ابیم
صبر کن ای بی دوست تا خمارم بکذرد

نیست کاری غیر مستی کار ایکار ست بس
می بده ساقی مدام تا روزکارم بکذرد

کرده ام با بیقراری از دل و جان قرار
می بده تا بیقراری برقرارم بکذرد

چند بکاری کز نیم بهر کاری اسد مر
شاید این پیرانه سر چندی بکار ایکار کذ

کار دیکر با سر کوی تو می باید کرد
تا کی در بر هم و عادت کار ایکار دم

بعد ازین دست تعدی بر نکار نیم
تا کی هر روز تا روبارم بکذرد

در خیالم می کذارد بعد ازین تیغ تیز
تا کی عمر کرامی بی نکارم بکذرد

بعد ازین روی چو ماه و زلف چون شب بر سرم
تا بکام زندکی لیل و نهارم بکذرد

دلبرا کر کو کمان بخشد مرا دکر
کر شوم خاک رهش چون بر غبارم

بر قدم کرد و بهشتی بعد ده دن سالها
یک نفس کر کلعذاری بر مزارم

بر هم بوده سال دکر ایم فیض چند
سر بر اسال روز بر شب چو ارم

علی الصباح نوید هو الغفور رسید | شراب در قدح نحوریان تازه دمید
شراب بست در اسد کمانیان او ردم | نوید مغفرت از حضرت غنی رسید
ندیر خوف برون رفت از دل مخمور | بشیر اراده درآمد زخم بر بد بوید
بعفو و عفو زهی پایه شارت داد | بجز و جزو زهی رتبه مژده نوید
نوای ابشر طرب زاخت کانیان عود | صلای اشرب ساقی بادا کامد عید
کسی که منع سن از باده کرد جامم داد | کسی که سنگر مستیم بود دستم دید
بهیچم خویش کنون دید و منع نتوانست | شراب خوردن سالک مذهب ماست شنید
دلی که بود ش از راه اتقوا الله بیم | درآمد در کرشمه ساقی بادا مرا بید
نریم روز جزا کو تری شدش قالب | ز ساغر درآمد زنده شاهبازی دید
خرد که بود بزندان دیو بود در بند | کنون بتعد صدقونا بیانات ایدید
روان که بود در پرکنده در افتاده | کفش بهمت ساقی باوج عز رسید
تنی که بود ز قوم دیو در دی کش | ز دست حور و بلابل شراب ناب کشید
سری که بود لگد کوب چرخ مردم خوار | بیال عشق و طرب تا بیام عرش رسید
کجا فراق و کجا اتکاندم ز رحمان | روان بنزد تحه وصال او رسید

از این مقوله مزن دم دگر ز راز درون
که فیض راز خم جز دی در از نکشید

بیا بیا که نوید از جناب دوست رسید | کلید نوبه و هو ویا [illegible]
مجال دیو بدد در بیات سالک [illegible]
ندارد ار تو دل قابل نزول ملک | بیا ز میخانه دل که جا و الی خر باد
بکوش تا بتلافی آنچه رفت قلم | شود شفی است نبود از ازل سید عبد
بود که کوشش ما نیز در قلم باشد | تو از سعادت روز ازل شو نوبید
بیار بدد رحمان و منتظر می باش | که آیتک از این قدس نفحه نضر و زید
دلی که جای شیاطین دد و بود تند است | دلستان بود که بود بود ش قرب عید

برون شدن پسندد دیو ملایک را | درون شدن نگذارد جنود دیو مرید
درون خانه دل دیو راچه زهره و رود | خدای هست چو ذیلک تر ز جبل و رید
شراب تازه کشادم بدم تعالت | کسی که یافت حیات ابد نخاق جدید
خوش چنین شود از کلمتن بلی انکو | بگوش هوش خطاب الست از تو شنید
شهود عشق ز نجوا نخوز اقرب ست | جنود زهد نادون ز مکان بعید
و نحن اقرب حظ معرفت باشد | که قرب راز ز خویش میتواند دید
و لیس ذلک الا لمن یخاف وعید | و لیس ذلک الا لمن یخاف وعید

بین فیض هدایت کرفت عالم را
که رهنمای کسانت از ضلال بعید

خنک از و روز کز از عقل نجاتم دادند | سوی از آنکه عشق بر اتم دادند
یار ستان خرابات الستم کردند | از دم روح فزایشان برکاتم دادند
عشق بکرفت مرا از بن و بشست نجا | سیاتم ستدند و حسناتم دادند
فیض هر نشاز فیض دکری بهتر بود | وقتا از خوش کرانشان نشاتم دادند
عشق صوری بحجی در دل افروزه دید | مرک را سر بریدند و حیاتم دادند
هر چه دادم بعوض خوبتری بکرفتم | چون که شتم ز صفت جلوه ذاتم دادند
چون بر دم صفت و ذات بالعیان یکباره | نور خلعتی از ذات و صفاتم دادند
با رعونی کز ان دوش دلم بود کران | چون نکندم ز غم و غصه نجاتم دادند
ز بر خطاب حیات از لب او نوشیدم | زین ابر چشمه خضر از ظلماتم دادند
چه کدای که شدم از دولت عشقم روزی | شکر لله که در این شیوه ثباتم دادند
هر چه را یافتم از پرتو شبخیزی بود | کام جان از برکات خلواتم دادند
کاسه فقر کرفتم بکف عجز و نیاز | چون بدیدند فقیر و صلفاتم دادند
فیض تبدیل صفت کون بصفات معشوق | کاین مقامات ز تبدیل صفاتم دادند
این جواب غزل حافظ کاه کرفت | دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند

عارف خدای دید در اصنام و حال کرد | زاهد ز حق بریست دو چشم و دو بال کرد
باز اهدان خام نخوشند عارفان | انکار این خیال نجست خیال محال کرد
زاهد بر و که نیست مرا با کسی نزاع | دانا باهل حال بکی قیل و قال کرد
هر کو نکرد حال چه داند که حال چیست | انکس شناخت حال که خود را بدو حوال
حق بین ز خویش رفت چو طلعتی بدید | از ذوالجلال روی بسوی ذوالجلال
عارف ز روی خوب بپندد خدای را | یا چشم عبرتش چو نظر بر جمال کرد
کو در سما و ارض و کی خلف جلال | در هر نظر ملاحظه ان بجال کرد
مشتاق بخودی نظرش سوی جام نیست | جام از نداد دست بی ابهام هر مغاک
واعظ چه گفت دیدی نخواند جلال نیست | گفتم ترا حرام و بر احق حلال کرد
ناصح چه گفت روی نکو انت داشت | ان ساده لوح بین که مر او را بخود خیال
گفتی که باطلت کدامین دخن کدام | حق بر و شست و باطل انکه این و آن
دنیات باطل و نظر هر که سوی اوست | و انکس که بر سیم ز نظر قبل و قال
از خاک بر گرفت و در کر سوی خاک برد | این صد هزار مرتبه چما بجال کرد
از با فکند نخل جوانان سرو قد | با خلق بین چه شعبده این پیر زال

جای تو نیست فیض بکن دل از بن جهان
ببیار سروری چو ترا با جمال کرد

ای دل بخواه کام که حاصل نیشود | حق ز برای کام تو باطل نیشود
لذت شناس نیست کز او دست فاقه | لذت کسی شناخت که قائل نیشود
تا جا کرد عشق تو در سینه یکنفس | از دل خیال روی تو زایل نیشود
زنده است انکه در ره تو میشود شهید | مرده است انکه بر تو بسمل نیشود
رو دل بدست آر بسی از کفا زتن | تن در کفا ز تا ندهی دل نیشود
تر کرد می بانجمن نشست در ازل | بیخی که سیر او ز تو باطل نیشود
عاقل اگر بعشق دهد دل بسیرست | عاقل بود ولی بوعظ عاقل نیشود

جاهل اگر رود ز پی علم نیشود | عالم محقق است که جاهل نیشود
ای فیض راه سیکده عشق پیش گیر | دل بی طواف سیکده کامل نیشود

مخموری از خمار بجامی که میخورد | تا کردش اسیر غلامی که میخورد
از دستی الست خماریست در سرم | سر را ازین خمار بجامی که میخورد
جان در تن ابدم ز پیاله مدام | جانی بجان من بپیامی که میخورد
داد کرم بباد معارف که میدهد | جانهای کرسنه بطعامی که
خیز و چو نیشه عبادت بساد | خود را ز فوض بنامی که
تو کیت ترا خوارکی از بین شیخ | عیش شبی بتران سنامی که
فرمود سجد کن و ز ابلیس ننگ | در قرب حق ابجد ساجد
خود را چو داد کام تو اند کرامت | خود را که میفروشد و کامی
نامی برا و رد کسی و در هر شهر | جانی که میفروشد و نامی که
ان کیت کو زلانه ز روز الست | در باغ خلد عیش دوامی که
از حسن تا قیام بیار د اکیکه | از حسن سازحسن تماکی که
ام الخبایث است ز هر شیخ بخبای | شرب حلال را بحرامی که
بر نعیم خلد تحفه زین کلخان | کامی ابد بتلخی کامی که
دشنام مشنو چو ز او ز | کنج سلامتی ببدامی که
خود فیض نیم بخته و شرمنده ز انام | از نیم بخته کفته خامی که

از بهر من خراب بجامی که میخورد | مخموری از خمار بجامی که میخورد
کر زاهدی بدست بن الخمار | امی بدست آرم خامی که
زین قوم عرض خود بلا | زایشان دریغ جان بلا
از زاهدان مرا بکلامی که

کو انکه هوس خاص تواند بدلم گفت | جز یار خاص تو ندارد هوسی کو بخرد
جز یار سرو قد که دلم شد طلبگر او | آزاده چون بخرایی کو بخرد
جز چشم مست او که ربا هوش می برد | عیش جهان من بدایی کو بخرد
ان کیست کو بدست سر اندر بلای کم | یاد دیار نو و سر اندر بلای کو بخرد
از انکه نامه بنام دیار من | سر بدهم سری بیایی کو بخرد
انکو ز من بجانب او نامه برد | او را شوم غلام غلامی کو بخرد
تا کی فراق تو جانا خلقی کند | از بهر ز وصل تو کامی کو بخرد
ان کیست حال فیض بگوید بدوست او | از قهر او مرا بکلامی کو بخرد

جز شوق مرا هو کو بیاران ببرد | چه صناعت حسابی کو ببران ببرد
سیاهش حسنات ابد و در دش درمان | خبر درد مرا هو کو بدرمان ببرد
چه دغا کنش کو خبری باز آرد | از دل بن غم و اندوه فراوان ببرد
مژده وصل کو آرد بسری من بکی | چه ثوابی کو بپاداش بدیوان ببرد
یک عنایت که از ایشان برساند بمنی | چه دعاها چه ثناها که ازایشان ببرد
کو طوافی بکند ان سر کو را از من | ببرد اجر حج حج که بپایان ببرد
اجر صد حج ببرد کو خبر من عرض کند | قصد ریخ مرا سوی طبیبان ببرد
قصد خصم دوری چو خواهد دربک | اجر از زاهد در بک بپایان ببرد
تن جان بر طبق عرض نهم بهر نثار | تا چو قاصد خبرد بهوش جان ببرد
دل و جان هر دو بکوبد دهم تا مکتوب | دل بدلدار دهد جان بجانان
قاصدی کو که خبر را تواند برداشت | سال انکه مکران کو بپایان ببرد
اتش هجر کزان جان و دلم میسوزد | کو تواند شرحی را بایشان زان ببرد
ای ابر هم از سینه بسوزد دو رخ | رخصت دیده دهم قلزم و عانف
سکر این اتش هجران بتنم در گیرد | یاد خاکم بسر کوی هم زنان ببرد

فیض یاشوق عزیزان جهان یافت | کیست کز وی خبری جانب ایشان

اهل معنی همه جان هم و جانان همند | عین هم قبله هم دین هم ایمان همند
در ره حق یکی سفر و همراهند | زاد هم مرکب هم اب هم نان همند
همه یکدشته زدنیا بخدا رو کرده | همگنان در ره فردوس رفیقان همند
همه از ظاهر و باطن هم آگاهند | انکاری هم و واقف پنهان همند
عقل کل شان پدر و مادر شان نفس کلست | همه اشفته هم نادره خوان همند
همه اینه هم صورت هم معنی هم | شاهد روی هم ان شاهد عرفان
همه از صورت هم معنی هم میکوند | همه هم اینه هم اینه داران همند
همه زخم همند و غم هم را غمخوار | چاره درد هم و مایه درمان همند
یکدگر را همه کافی و نیکخواهی | در ره صدق و صفا قویت ایمان همند
همه چون حلقه زنجیر بهم پیوسته | دست دهم در ره حق سلسله جنبان همند
همه کجی از نه و از کش یکدگرند | خار جان و دل خویشند و گلستان
یکدگر را پسندند چکر خود را تیر | بدل خویش همه نوش و خود اساز همند
همه خویش ستایند و ستا خواهانند | سانح خویشتن و خبری جان همند
دل هم دلبر هم یار و وفا پیشه هم | چشم و کوش هم و دلدار و نکهبان همند
کر بصورت نکهی پیر و جوانی یابند | ور بمعنی نظری سر و سامان
هر یکی در دکری روی خلایق بینند | همه اینه هم و اله و حیران همند
حسن و احسان یکی از دکری تواند دید | مظهر حسن هم و مشهد احسان همند
همه در روز و هم اینات الهی خوانند | همه قران هم و قاری قران همند
طوبی از ای هم و جان هم و دلدار و کار | سایر شادی هم کلا احزان همند

غزل دیکر اکر فیض بکوید بدنیست
شرح حال دکر از انکه غم جان همند

این فقیهان که بظاهر همه اخوان صفند
کز ریا خرقه بآب خرابات زدند

چکر خویش و دراهم نرهند بفایند
پوستین بر تن پوشیده و کرکان دزدند

تا کما باشند در اقلیم ریا شاکی شاکی
در شکست هم و جویند نقصان کسی

واعظان گرچه بلیغند و سخن دان لیکن
کفتن و کردن این قوم بیکجا نپسند

آه از این جمع ریادار نخواهد اخلاص
کز حسد رهزن اخلاص بریدان کردند

ساده لوحان که ندارند ز اهرمن نصیب
ریشه اندر حسنات و بحسان بندند

زاهد و عابد و عارف همه در کوی حق
خواجه تاشان هم و بندگی سلطان کنند

خوبرویان جهان طعمه لطفند و طلبی
ست پرستان هم و رخت بکان کنند

در دمندان مجازی که بحکم سوخته اند
چون نشستند بهم شمع بستان کنند

کاشیانند بهم کاهربا هم میسوزند
همه دانند یکی کاهربا نتوان کند

اهل صورت که ندارند ز معنی خبری
همه در شاهد زیبا ز بهر سو نگران کنند

خوش باخویش چراسوز کنند هر آنی
پنج روزی که در این بادیه مهمان کنند

عجبی نیست که از بهر خدا ارایند
تا نشستند بهم رهزن ایمان کنند

اهل نزی که در ان حضرت نازند بناز
بلاهی و منافی همه شیطان کنند

فیض خاموش از این حرف و سخن کوته کن
از کروبی که در ایمان همه اخوان کنند

زهر ان بزی در دم دل دیوانه شوی
سر بهر شعله ی شد دل ز تمام این خانه شوی

شراری بر دل ان نشاشته ایم
وز ان شعله دل نا رسیده بکاشانه شوی

شبی امد به نزد ما که تا او ظلمتی
کشیدم اهوای از بهر این دیرانه شوی

فروغ ام انه دل هاله بهر سوی روشنی
ز در شعله ی عشق ان کاشانه شوی

چو ایم بر دل این ز انکه بدین شده با
چو دانم تا بدین ابدا نخم ز ایم خانه شوی

شبی پروانه جانم بکرد شمع او کرد به
ز عشق شمع انش بر دل پروانه شوی

بجا ایم بخت سلوی ده بر حکم تا شدم ایم
شراب کز صفا بخشد دل دیوانه شوی

کشیدم جام و کردم بدار نوروزی بر ایام صفا
صفا پیرون فرا و بدانه خم بیخانه زدن

کذشتم بر در میخانه دلهای سیه دیدم
ز توحید ابتی خواندم بتمخانه زدن

حدیث فیض دلهای سیه را بیکدم روشن
دل زهاد را دیدم کزین افسانه روشن شد

تا می نوشم زان کف ستانه نخواهم شد
تا او نزند راهم دیوانه نخواهم شد

تا تن نکنم کاغوشم نشود ویسه
تا جان ندهم از کف جانانه نخواهم شد

از خویش نمی کذشتم تا پرشدم از عشقش
دیگر ز چنین یاری بیکانه نخواهم شد

ناصح تو مه بندم بهوده مده پندم
صد سال اگر کوبی فرزانه نخواهم شد

کفتی که شوعاشق دیوانه کند عشقت
کر تو نه همی بینم دیوانه نخواهم شد

عقلست کرا دیوی دیوانه کیم خویشم
ور عقل شود کنجی دیوانه نخواهم شد

از قصر بارانم کاندر چه صدف افتد
در پرورش در یا در دانه نخواهم شد

معشوق همایی را هنکام بازی را
کر شمع شود هشتم پروانه نخواهم شد

دلرا بخدا بندم تا خانه حق باشم
دلرا بتان ندهم تا خانه نخواهم شد

در عشق بتان بودم کز افسانه عالم شد
من لیک بدین افسان افسانه نخواهم شد

دیوار کند هم جا دور از عشق پریدان
دل کی بسد هم از کف دیوانه نخواهم شد

فیض است دل بردن شوریدگی دهقان
تا دیده فرزانه هم خانه نخواهم شد

ای خنک آن نیستی کز هستی ست
آنکه این جمع اظهار ز بود هستی ست

چون ز ابدا ذره می راجع هرست
در حقیقت جمله بعض اند و بستی ست

هستی این دارد که نیستی خویش
غیر او کی پرسد کو بود هستی ست

نیست هستی هیچ هست جز خطای خود را
هستش از دعوی کند هستی نه هستی ست

ان ز بود ست کو وجود ندیده
انکه بود از خود ندارد چون بود هستی ست

رفتان دارد کز او جمله در بیان
هر که در ما شد بود نا چار او بستی ست

جاهلستان مست غفلت کز کند دعوی هوشیاری
دعوی هوشیاری کند کز عشق حق مستی کند

ان نفس هشیار کز دم کز کردم ست او
ست ست حق بود هشیار هشیار خدا

بیروم با پای دل تا دست در زلف نگار
غیر زلف دلبران کز دل چیزی را کی

در کف فیض الهی ان بیابد هر مقال و هر سؤال
از لئاط و خربی ناخورده می مستی کند

باده خواهم بدن مستی کند
چون بجام آید بدن مستی کند

چون رسد در لب نرفته در دهن
موبموم جان و تن مستی کند

باده خواهم که جان بخود شود
سهل باشد کز بدن مستی کند

باده خواهم که از بوی خوشش
عشق حق در جان و تن مستی کند

از سرم بیرون کند هوی و منی
ساون بی ما و من مستی کند

کف فرا بان مرد و کرد و دست از ان
هم بتین و شک و ظن مستی کند

باده کان بیخ منم را بر کند
حزن در بیت الحزن مستی کند

غلغل از چون خلد در ما و ان
هم ز بین و هم ز من مستی کند

کز سلک تو شد فلک بخود شود
عرش و کرسی بی بدن مستی کند

جرعه بر خاک اگر فصت کند
سر و بر نامد و زن مستی کند

تا ابد دعا بدا کر تو شند از ان
هر دو را سر و علن مستی کند

در چنین کز نغمه زان بگذرد
لیل و کل در حین مستی کند

کز دو بر افشان افشد از ان
در صدور و اعدین مستی کند

کز دو بر از ان رکوه ناصب
جان و تن تا در یقین مستی کند

جمله از بی کرد ای شود
فیض جان با ما و من مستی کند

ان دل که تو در وی نخانه چرا باشد
چون کشت ستون سند خانه چرا

خانه دلی باشد کو چنبر ست از تو
چون جای تو باشد ان خانه چرا باشد

بیکانه کسی باشد کو با تو نباشد یار
انکس که تو اش یاری بیکانه چرا

دیوانه کسی باشد کو عشق نمیداند
انکس که بود عاشق دیوانه چرا باشد

فرزانه کسی باشد کو معرفتی دارد
انکو نبود عارف فرزانه چرا باشد

در خانه بود سوی کو در صدف سیناست
سنکی که بود چنان در دانه چرا

ان دل که بدیدان رو بوبرد ز عشق هو
عشق دکر انرا او کاشانه چرا باشد

ان جان که تو اش جانان غیر از تو کرا بیند
وان دل که تو اش دلبر بیگانه چرا

نورست چو بدل تابد ظلمت نفس از جان
شمع رخ حور انرا پروانه چرا باشد

تا هد چکند جانان چون جنت نفس از جان
در کالبد چنان جانانه چرا باشد

روسوی یوسف خوان تا شوی از قرآن
خست حدیث عشق افسانه چرا

فیض است زخ خرم هر کز نخورد ان خم
چون بافت عمارت دل ویرانه چرا

شود و حصاری و مرا جان باشد
از عقل چو شد چون فرزانه

تا نکند و از سوی سن یاد
جان ندهد ان کف جانانه

عشق تو کز سنت کی دیت
نامی نخورد از کف ستانه

بیخانه نباشد بی لذت
بکده چو تی نامد میخانه

ان را چو نشانی کشند
بامردم بیکانه میخانه

از کز کند عاقل عاشق تواند
واز کز کند عاشق فرزانه

از کز کند فاش از دن
از کز کند ابادی ویرانه

از کز کند یاری کو نوشد
واز کز کند دوزاری بیکانه

از کز کند بخون از عقل چون
واز کز خرد بخشد دیوانه

از کز کند عشق جهان نوکه
کو بود نشد زوافسانه

تا دل نبرد دلبر شوری نفتد در سر — شور از نفتد در سر غمخوار جان نباشد
چون فیض یاور آید بر یکسو از ان نیاید — جز عشق رخ او کاشانه جان نباشد

با هیچکس از من نفس ان یار ندارد — جز با دل سرگشته ما کار ندارد
بر دوش من افکند ظلم بار امانت — زان چرخ زنانست که این بار ندارد
بیمارم و بیمایم از جور طبیب است — درد اگر طبیبم سر بیمار ندارد
گویند کز رنج تو زود بدار شود به — این چشم ترم طاقت دیدار ندارد
غمخواری یارست علاج دل بیمار — ان یار و لبکن دل غمخوار ندارد
سهلست اگر مه نوارا بش جان کرد — یکذره ز دلم این همه آزار ندارد
زاهد کند م سرزنش عشق که عارست — عارست کسان را ز همه کس عار ندارد
غمخوار بود جان ان دل کز غم این است — بیچاره دل فیض که غمخوار ندارد

خدای عزوجل کو بخشدم شاید — سزای بندگیش چون زمن نیاید
بهر دمم جز حق شکسته باز آمد — دل مرا بجز از یاد حق نمی شاید
برای توشه عقبی نبود م سیمی — زمن بنامدکاری کدان بکار اید
زیم ان که مباد اجل شوم فردا — دلم بطاعتی امروز می نیاساید
مرفتم ام بر حق چنانکه باید رفت — نکرد هیچ عبادت چنانکه می اید
مکرد هیچ بخشندهم مرا هیچ انرا — نه هیچ هیچ نیاید نه هیچ هیچ اید
تمام روز در و غم ببرم که صباح — برای من شب اسنتم چه می زاید
دلم ربوده زمن نو عروس می باید — اگر دو جان نکند کوش با زاید
حدیث واعظ بر کوبه در خور فیض است — بیا بخوان غزلی تا دلم بیاساید

برد سر که تو حاجت طلبان روا شود — از آنکه تو روانی ازین در کجا شود

خود را چو حلقه بر در لطف تو میزنم — باشد که روی من در لطف تو وا شود
از آنکه رد کنی زدر خویش بو لعجب — وانگه تواش قبول کنی مصطفی شود
از تو اگر کسی تواند خلاف کرد — هر کو سر از قضای تو پیچد کجا شود
پیمان کرم چو کرد سر از طاعت — کرد د دلش سیاه و امید عصی شود
فرخنده رهروی که اطاعت کند ترا — چشم دلش بعالم انوار وا شود
در بندگیت هر که زین صبر پیشه کرد — او از حضیض صبر بر اوج رضا شود
در های خیر بر دو زبختین گشود — اسید هست روز پسین نیز وا شود
از سایل مواهب تو خورده ایم — نومید یک شود دل و غمگین چرا شود
از فیض بحر جود تو بسیار برده ایم — دایم چشم انکه کرم عطا شود
در بستی کرلطف کنی از زه کرم — توفیق ده که شکر بکا یک ادا شود
ما کرچه نیستیم سزای کرامتی — لیک از تو ناسزای سزد کر سزا شود
کرم چاره ایم بلین درمان بریم — ای وی ما که روز قیامت چها شود
ما بنده در تو و شرمنده توایم — داری روا که عاقبت ما مبا شود
فیض است ورد کرم تو ازین در کجا رود — کام روا بهر زین در روا شود

باد دست کو رازی هر چند ازین باشد — شاید بر وند در دهن بکین باشد
چون دوست بود مادم دم نبود بحرم — اکبود از رازت با دل چو قرین باشد
از انچه پروازم از دل بدل انازم — اکر نشود تا دم جون دم بکین باشد
والله که نبی از حق بیدم شود انسوا — روحش نبود بحرم هر چند ازین باشد
از حسن جمال تو کزین زیبی انم کوید — در سینه نکد ارها پرده نشین باشد
رایند زین یکدم پرداز دل من حسدم — کفتم که مین یکدم کفتا که چنین باشد
کفتم چه کنم با دل تا غم نبود در وی — کفتا غم من دارد یکذا ر غمین باشد
چون دید که هشیارم رفتاز برم و کفت — عاشق چو چنان باشد معشوق چنین

شیرین سخن دلبخش شوری بجهان افکند | چون لب بسخن باشد حرفش نکین
برکرد سرش کشتم گفتا مهل ازدستم | عاشق چو شود خاتم معشوق نگین باشد
گویند بهجر او شاید بگشاید دل | صبر انکشاید دل اخاطر چو حزین باشد
گویند زاین وان تا چند بخن گویی | زان رو که دهان باشد زان رو که دهن باشد
گه بیکرم از گه میکوم مر این را | چون طوق که حسنش کم ازان وکم این باشد
بیکوی از مهرش تیری زندم بر دل | من منتری از تو کان زمن حبین باشد
از آکه هوای او در فیض نماند اب | در آتشم ار سوزد جان خاک زمین باشد

چون غم غم عشق تو بود زار توان بود | چون خنجر بیرحم تو بود خوار توان بود
با زار جهان از پی خلقت نیست شتابی | هر چند فروشنده بزار توان بود
کو عاقبت اینست که این بخجل زات | شکر از چه اری بما رقتان بود
یکذره کز مهر تو نابد بدل وجان | بر هر دو جهان قاسم انوار توان بود
یکدم کز ان زلف دو تا بوی توان بود | عمری دو جهان از همه عطار توان بود
کو قصر تو خواهد ز جهان هیچ نماند | در ملک وجود تو نگهدار توان بود
در بیکدن لطف تو بخویش توان زیست | در مصطبه قرب تو هشیار توان بود
در حضرت قهر تو خطایی تو انکرد | در مشهد عفو تو خطاکار توان بود
کو راه تماشای ترا در نکشایند | در حضرت تو بر همه دیوار توان
کو روی تو در خواب نماینده بعشاق | جز شادی از شوق تو بیدار توان بود
از آکه غم تو طبش بهبود نیابد | کو خواهش تو هست طبکار توان بود
چون نیست رضای تو بجز بودن تو | منصور توان بود بدو دار توان بود

غم فراق تو ای دوست چشم ریز بود | بدل چو غصه کم شد یکی هزار بود
نهان کنم غم عشق تو در درون جانم | کز نا دلم بدرون شمع این مزار بود

بهیچ چیز بجز وصل یار خوش نشود | دل از خوشست بغیری بهوش یار بود
خوشا دلی که بجز خون نکرد کیر دانس | اکر غمی رسدش زود دست غمکسار بود
ز سینه بی نکذارم که غم برون اید | چو غمکسار بود دوست خوشکوار بود
درون سینه بدل راز خویش میکویم | دست پرده درون سینه راز دار بود
باب وتاب چو اید برون ز دل سخنی | بعنوانش و در صورت ابدار بود
مرا چه حد که کنم دعوی محبت و قرب | بدیکه که سر و سران بدار بود
شود عزیز ابد انکه داد هی عزت | نبی چو داغ مذلت همیشه خوار بود
چو لطف تو نبود سعی کس ندارد سود | اکر صیام و قیامش یکی هزار بود
دعا اثر نکند تا عنایتت نبود | هزار اختر سعد ار چه در کنار بود
اکر نخواسته باشی نجات عاصی را | شفاعت شفعا را چه اعتبار بود
بدست خواهش تست اختیار مختاری | چو تو نخواهی کس را چه اختیار بود
دلم چو پیر کند در حقایق ملکوت | ز بعظ و واعظی و شاعری عار بود
بجلسی که ثمار از لاهل عرفانند | ز فیض دم نتوان زد چه در ثمار بود

بتاب عارض تابنده جان بهار شود | بتاب زلفان تا لیل دل نهار شود
تمام روی تو خوبان بیاد نکرد یدند | اکر چه بر نظر چشم کس چهار شود
ستاره بنما یا هلالی از رویت | که قرص بدر بنجل اقتاب خوار شود
بکف نهاده سر خود وصال میخواهم | کدام تا بتو زین در و اختیار شود
برای دوست بود جان کرد خاکسار | براه دوست فتم چون تنم غبار شود
بیا که تا غم شهای هجر عرض کنند | که کر لبینه بماند یکی هزار شود
بیا و درد دل من یکی یکی بشنو | تو چون نبی بلهم کوش خو نکوار شود
دمی چو شاد شوم ان بکاد میخوانم | ز شش جهت که مبادا نبی دو چار شود
من و غیم هم دشمنان یکدیکر | ز کار زار مباد اکه کار زار شود

اگر بوصف درآرم خم فراق ترا | زبان وصف شود شعله دم شرار
رود چو جان ز تنم دل ز غم همان سوزد | درون خانه تن شمع این مزار شود
بسوزد دوست روای فیض ویل بدانجبر | شمرده گر نشود عقصه بشمار شود

جور زحد ببرد چو جور زیاد میشود | از نظری بروی تو جور تو داد میشود
جور و جفا ز تو روا است هر چه تو بکنی بجا | گر تو همه وفا شوی حسن مکاد میشود
جور و وفا بهم خوش و مهر و جفا بهم نکو | هست جفا اساس حسن و ز نهاد میشود
لطف نهان بجلوه از آید برون دم دگر | حسن چو جلوه میکند عشق زیاد میشود
نیست مرا بجز تو کس مونس من تو بی بس | غم بدلم چو میرسد دل ز تو شاد میشود
برگ و نوای من تویی باد صبای من تویی | عقد مخیصه دلم از تو گشاد میشود
چون تو بیاد ایم خود بروم ز یاد خود | فیض دهر از زمان همه معنی زاد میشود

خواست دلم که ماتم سور شود نمیشود | از سر ما تشر هوا دور شود نمیشود
از سر بوالهوس هوس رخ خوش کی برد | ظلمت شب بغیر روز نور شود نمیشود
مهر تان دلفریب عقل ز سر نمیبرد | مستی باده هوس شور شود نمیشود
آنکه چشید ذوق می سل بزهد کی کند | دیدکه دید ریخ دوست کور شود نمیشود
زاهد خشک را شراب مست کند نکند | دیو بصحبت ملک حور قرین نمیشود
زاهد اگر ز بهر خلد خلعه شود دلش چه برد | مو چهری ز لقمی طور شود نمیشود
خوی بدی چو جا کرفت هی نرود بپند کس | مار چگونه از فسون طوق شود نمیشود
دوش دلم ز یار خلق کاش رهد نمیرود | پای کران ز سر مرا دور ز سر نمیشود
یار بوصل اگر کنی خاطر فیض خوش کند | ما تن بلبن فسون سور شود نمیشود

خوش بود عدم هستی یار اگه خبر کرد | این سایه اش بسر بلا را که خبر کرد

خون شد دلم از یاد سراپرده فطرت | نا سایش جان بجور و جفا را که خبر کرد
این تن بکجا راه ببر منزل جان برد | این زنده بلا مرده بلا را که خبر کرد
ار امکه چه خبری بود بهشتی | بیداری و هشیاری ما را که خبر کرد
در دایره کون بغیر از تن کنجد | من چون بیان آمد و ما را که خبر کرد
از کثرو وحدت در جهان چون بدر آمد | تقدیر بکجا بود قضا را که خبر کرد
روزی که الست تو بیاراست جهان را | هشیاری اصحاب بلی را که خبر کرد
عشق تو بر پیمر و پا راه جهان یافت | معمار خرابات فنا را که خبر کرد
این عقل چسان راه بوی رانه ما برد | بوی ز عشق دل ما را که خبر کرد
سودای سخن فیض جهان بر سر ما فتاد | این بوده در شور و جنا را که خبر کرد

خنک دیدکان زاد دیدار باشد | زکلزار حسنت کلی چیده
سراپا نظر گشت باشد کسی کو | جمال ترا بکنظر دیده باشد
چه دیدات چشمی که روشنی آنرا | چه نشنید آن کز تو نشنیده
بجمعی نبود دیده نگذشته آبی | کسی دل ز حسرت نخراشیده
نقاب از کشایی و کوری بپوشید | زبکدان روی بپوشیده
کرین کرزنی زلف را بر کشایی | بهر طور باشی نبینند دیده
نشاط دلم از نشاط تو جوید | نخندیده باشی نخندیده
کسی کو کرفت صورت حالت | بیداری و خوابها دیده
خیال کسی را که در سر تصور | محالست بکلخنا خسبیده
کسی را که عشق نکارت بسر زد | ز سیمای او غم ترا دیده باشد
چو در وصف حسن تو کویم سخن را | سرایای موزون و سنجیده

هر انکس که خود را بیند بباشد | بهر سو نیز الیس خدا باشد

نباشد پسندید مر آنکه خویش | در ایات قرآن بیندیشد باشد
ز انوار ایمان و اسرار عرفان | فروغی بیفزاید تابنده باشد
ز دیدار او حق بدیدار آید | که نور خدا نور تر او دیده باشد
در اینده بودا و صاحب دلان | خدای جهان را عیان دیده باشد
بحق بسته باشد دل بی غرض | زیکانه و خویش بیرون بود
بود بهره جنبش از زنده دلرا | نفر سوده باشد نجنبنده
خلاف زنی سوی باطل کرایند | زنی سوی حق او کرا بنده
بود مرد سازا مترس از هم | خدا بین ز هر خود نترسنده
نبیند بد و چشم دوبینان مزن | کی بین د و چشمش نبیند بد
بسنده بد دشمنان بیز باشد | ز بد دوست او را بسنده بد
خنک آنکه چون فیض کلمات حق | ز کلزار لاهوت بچیده

عیش دنیا بجز خسران نرسید | جز ریاضت عاقلان نرسید
سود کرد آنکه دل ز دنیا کند | مرد از زاد راز یان نرسید
کشت بچان آنکه دنیا خواست | هر چه را بسته دل ان نرسید
سود دنیا زیان زیانش بود | زین دو چیزی بما رغان نرسید
جان عارف که گذشت از دو جهان | دو جانش یکرده جان نرسید
از هوا و هوس کسی نگذشت | که بعشر یکه جان نرسید
هر که دل در سرای فانی بست | همت کوشش ان نرسید
هر که روزی زیاد خواب فروت | دست جانش بقوت ان نرسید
هیچکس سر بنان فرو نارد | که بنانش بآب و نان نرسید
هر که دنیا بآخرت نفروخت | هم از ین ماند و هم بان نرسید
همت هیچکس نشد عالی | که بفضل علو شان نرسید

نتوان شرح این معانی فیض | نه بدیعست کز بیان نرسید

سوخت هر چند دل بجان نرسید | کار دو غم با ستخوان نرسید
جان لبی کند و روی باز دید | انچه میخواست دل بان نرسید
پای خواهش ابی جهان کند | دست کوشش بدامان جهان نرسید
خواستم تا باسمان برسم | دست کوتاه بود بان نرسید
خواستم دل ز غم بپردازم | دست رازم بهیچ بان نرسید
غصه این راند دلم خون کرد | قصد دل باین بان نرسید
غمگساری نماند در عالم | بکسی از کسی فغان نرسید
از غم جان خبر نشد دلرا | ناله دل بگوش جان نرسید
بس دعا کی که از زمین برخاست | باز گشت و باسمان نرسید
غم بپری نخورد پر سیمرغ | بفغان دل جوان نرسید
غم جانی نخورد جانانی | دل ناری بدلستان نرسید
سوخت پروانه شمع رحم نکرد | کان بفریاد بیلالان نرسید
نالهٔ چند از دلم افروخت | شهری زان باسمان نرسید
ای خوش انکس که نان اندوخت | نوبهارش بهیچ جان نرسید
هر که چون فیض دل بدنیا کند | بوی عقبیش زیان نرسید

گذشت سی و سی غم فصل وصل یار نرسید | نوای دلکش بلبل بنوبهار نرسید
حجاب خرمی ابی بروی کار آورد | نوید عیش بفریاد روزگار نرسید
شکفته شد گل موری طلب هوش اید | بیاری بملک ستی هزار نرسید
رسید نالهٔ عاشق بگوش یار اخر | بروی او نظر مرحمت زیار نرسید
صبا بیام وصالی ز کوی یار اورد | شفا بخسته قراری بیقرار نرسید

قرار گیرد و کامیابی قرار امد | کنار بازگن ای جان که ان نگار رسید
شب فراق بصبح وصال انجامید | نکفته شو چو گل ای دل که کلعذار رسید
فراق دیدن مخمور از شراب وصال | ز لعل یار بصهبای خوشگوار رسید
بپای لنگ و دل تنگ رفتم این ره را | دلم بیاد و دوانم بدان دیار رسید
بسی جفا کز اغیار بر دلم امد | کنون نماند غمی یار غمگسار رسید
هر انچ خواست دلم شد بدان حاصل | هزار شکر امید امیدوار رسید
دعای نیمشب فیض را کردی شد | کنون اجابتی از لطف کردگار رسید

دل از ادا فکند انکس که بر اعلی نظر بندد | نکو نبود ز افتادگی تا بادام تر بندد
ترا رفعت اگر باید دمن افتادگی ببر | ز بالا طوطی ای کید در این کهسار نشیمن کرد چون پر بندد
نبود تا دل از عشقی بسر شوری نمی افتد | ندارد در سر چون کرچه اینخوی بر بندد
نیکجا بند دل غیر از مشوق بیکس نیست | نبندد تا زمشوق بمشوق نظر بندد
سر اندر راه ان بازی کرد در حد ستاند زیرا | که فوق راند ج و بیاست را کمر بندد
نمی سر در پی بخشد ترا از معرفت ایمن | کمر بندد ولایت را ز بهر خود کمر بندد
بدانقدست جان کز بهر انقدمی بر فشاند | اگر بعد از فنا بهر انقد مشتی پر فشاند
دل اجزا بهم بیوند کز اغوش دمان باز | کسی نخلاص تواند شد کجا بهر خطر بندد
بیا ای فیض دست از خویشتن بردار یکبارگی | کنار دست خدا بر دوست از اغیار بر بندد

جان چو خیال دوست نقشی در کنند | دل چو بعزم کوی دوست رخت سفر کنند
بوی تو تا نیابد بجان تنگ دل کلی | روی تو تا نبیند بر بیت نظر کنند
مرغ تو تا نتابد بیک جان زیا نخورد | کر خانه دست نباشد لبک دل کمر کنند
ان روح کاروان بدل در چشم تو نهان کرد | چشم قصاب بیند دست خدر کنند
در کیش جفا تو لبک کار چو تو شوخ بد | در هر رویه خلق تو چون تو ثمر کنند

نمایی از هر خار از کنایی از لب او را | ز خار گل نروید در فنی شکر نبندد
انکس که دیده در رویی چو خود از بوت | غیر تو در ضمیر ش صورت دگر نبندد
روا نپذیرتا بم تا کام خود نیابم | دانم یقین خداوند بر بنده در نبندد
سودای عشق کفتن از نست در ره فیض | تو انکه در دسر نیست چیزی بسر نبندد

مرغ خیال کس را کس بال و پر نبندد | هر جا پرد بر و کس راه کذر نبندد
عاشق چو هست صادق یکلحظه از تو چیزی | معشوق بر خیالش راه نظر نبندد
یاری که دلنشین شد با جان چو جان قرین شد | بی هجر دن بیندد بر وصل در نبندد
عارف ز حسن خوبان بیند جمال یزدان | لیکن بعشق صورت پای نظر نبندد
از عشق حق نصیبی زهاد را نباشد | نقش خیال جانان هرکز بصر نبندد
بر پشت بند زاهد کز طاعت | جز بر خلعت دوست عاشق کمر نبندد
خواهی ز راه مقصود تو بید بر نکردی | حاجت بنزدان بر کوبر تو در نبندد
از خلق باش پنهان تا جمع تو شود جان | تا در صدف نیاید باران کهر نبندد
اشعار خشک دارد با وصف تو کاوند | چون فیض در حقیقت کس ثمور نبندد

در سر جو خیال تو نرسید | در های فرح برخ کشاید
هر کاه بیاد خاطر ای | نور دوس برین بخاطر اید
نام تو چو بر زبان بر انم | هر موی زبان شود سراید
جانرا بخشد حیات تازه | بکی که ز جانب تو اید
چشم از خط نامه تو کیرد | جان فیض ز معنیش رباید
تا دیده بخون دل نشوید | حاشا کرد دست رخ نیاید
چشم نکریست در اغیار | از حسن و جمال را نشاید
تا دل نکنی ز غیر خالی | در وی دلدار در نیاید

حق دمرا ان کند سجدی | کجا این ایشه از وی زداید
چشمی کز کند کذه رصورت | معنیش جال سینماید
چشم سر بسر کشوده دارم | تا الوز کدام در درآید
چون فیض دل شکسته دارد | او دار سدا رضی سرآید

شکر تو چه سازکم که شاید | از جز تو ثنای تو نیاید
کرم نکم ثنا چه کویم | نطقم بچه کار دکو اید
ان لب کشای تو کوید | اخر چه خوشدلی کشاید
ان دست کدات بکیرد | از بیچه زاستین برآید
ان پای که در رهت بوید | سوی که دوید کر اید
ان سر که هوای تو ندارد | بر تن بکدام اید پاید
ان دل که در ان محبت نیست | در سینه چه نغمی سرآید
ان جان که تو توشان ندارد | حقا که بجای تن نشاید
ان دیده که دید روی خوبت | بر غیر چکونه میکشاید
ان کوش که نام تو شنیدم | چون خرد کر دران درآید
در سرتا پای فیض از تو | هر لحظه بحق تو اید
انم که سراسر وجودم | بوسته بحد تو سراید

هر دم سر شوریم سودای دکر دارد | اهوی جنون رم بصحرای دکر دارد
طوفان محیط عشق با دل چه تواند کرد | این قطره خون دم بدریای دکر دارد
ای خواجه سودا کر سودا بم از سر | کاینم سر سودای سودای دکر دارد
پیش نظر عاشق بالای خاک پست است | بالاتر از این پایه بالای دکر دارد
بهنای خاک کرهست ضرب المثل و هست | صحرای دل عاشق پهنای دکر دارد

روی تو بر لحظه روی نظر اید | هر لحظه کر بنم سیمای دکر دارد
لبل انکران کل پر و انرا سیر شمع | حسن تو بر روی شیدای دکر دارد
مجنون ز تو مجنون شد و زتو کبر عزی | هر چند که در صورت لیلای دکر
شیرین دهنان هستند شیرین سخنان هستند | اما لب نوشت طوطی دکر دارد
کویند که عنقا نیست در نام جهان پنهان | قاف دل عاشق عنقای دکر دارد
از حسن دلفروزت فردای من امروزست | امروز دلی زاهد فردای دکر دارد
با عشق یکی نسبت سودای همه کس کان | کان جای دکر دارد این جای دکر
هر دل که در و تار زلف تو بسودارد | در هر صدفی عشق یکتای دکر دارد
دلرا سوی تو راهست از انکه تو جانی | تن را چو زسر کرد مأوای دکر دارد
فیض ار چه زما سوخت این ناله دلسوز | جانرا چو تند صیقل سیمای دکر دارد

بشارت کو لب ساقی دکر صافی بجای اید | صفای سینه ده پرسو اصافی
رسید این مژده ما زکلا بشارت ده بیغمارا | که عنقای بی صافی زکوه قافی اید
همه عالم زلیلی پرست لیکن اختلافی هست | نه عاشق بینی چیزی زنامکلافی
زلیلی جاست سیمینا تفاوت شد از زیبا | که زاهد میکند در وی دم اصافی
نمی باشد دل بیغش غلط بود انچه میکفتند | که عنقای دل صافی زکوه قافست
صفای نیست در جامی چو از دل صاف نوشی | بکوش از صاف صرف صهبا ز اوصافی
ز لعل کوهر اشک نه عطر از زلف می | ز اهو کر جدا شد نافه عطر از نافه می
جدا کشتم ز اصل خود چو جزوی کز کتاب افتد | ولی شیرازه اجزا از ان صحافی می
من بیدل زدل دارم نبی اید مرا دارم | بشارتهای بهبودی مرا از اطرافی می
کشد لطف اکر غرقم از ان قعری بر اید | نسوزد کر بنارم صرصر از ان الطافی می
تنا دان ایش را زلدم مرا بیع نقد دهد | زمن پذیرد ار قلبی از ان صرافی می
مراد من رضای عشق او بیهی افتاد مشکلها | کشد کر شکلاتم حل از ان کشافی می

نزد از مرکب کاری کشده حاصل بادی — ز خوان ترک انصاف و زنا انصاف
بدساق بی خبر کم چون از نصاف زنده جوئی — بدل از عالم بالا معانی صاف می اید
سر غوغا ندارد فیض بلا گفت و گوکم کن — ز اهل دل نیابد تنها از الطاف می

چو من کی کمن ستقیم میداند — صفای صوف و قدر حکیم میداند
طریق اهل بدل جمله افتست و ملل — ره سلامت قلب سلیم میداند
ز چشم مست تو برده است نخوه عارف — دلیل منتخش را ستقیم میداند
چو عشق مظهر حسنست قدر بیند دانی — از انکه قدر کدار گوهر میداند
کی کی که حس تو دیدات و عشق حیات است — مزاج طبع مرا ستقیم میداند
ز روز سر محبت حبیب می نهمد — شود ز کنه سخن با کلیم میداند
بدوست دارد اسید و زخویش دارد بیم — کی که معنی اسید و بیم میداند
براه مرگ روانست با اهل غافل — سا زیست که خود را ستقیم میداند
ابوی حق بود اهنگ عارف حق بین — ز حزن با شادی را نرنجم میداند
کی که لذت دیدار دوست مرا دریافت — نعیم هر دو جهان یکی نعیم میداند
ندیدا ست جمال دشنیده است نوال — که ترک لذت دنیا عظیم میداند
میان خوف و رجا زاهدات سرگردان — دو دل شده دل خود را نمی نمیم
بگرد رفت ز خود فیض و طفل اشکم را — حساب دان صدف در یتیم میداند
نتیجه ندهد از دواج مصرعها — که شعر را دل دانا عقیم میداند

شود شود که دلم سوی حق ربوده شود — بجذبه مرا خلاق من ستوده شود
شود شود که روان سوی حق روان گردد — با تغرش دوست اسید سوده
شود شود نفسی دیدن دلم در عرش — شیار الش برد الیقین خنوده شود
شود شود که رسد بوی حق ز بوی این — چنانکه هوش ز سر جان ز تن ربوده

شود شود که بجلوی رسم ز رفت قدد — که اسمان و زمینم چو دود توده شود
شود شود که مصیقل شود بعلم و عمل — غبار شرک ز مرات جان زدوده
شود شود که بهبود یتم شود خالص — بصدق بندگی اخلاصم ازموده
شود شود که نسیبی ز کوی دوست برد — ز روی چون جان پرده ها گشوده شود
شود شود که برافتد حجاب ناسوتم — جمال شاهد لاهوتیم نموده شود
شود شود که بتاج عشق و دست نیاز — دری ز عالم غیبم بدل گشوده شود
شود شود که گشم سر ز نور یقین — بود که بینش چشم دلم فزوده شود
شود شود که شود فیض کنوز خاموش — بود ز عالم بالا سخن شنوده شود

ز کته ای بیانت خرد فزوده شود — ز لطفهای نهانت نبوده بوده شود
چو نکته شنوم زان دهان پنهانی — دری ز غیب بروی دلم گشوده شود
بگوهر سخنی ز اب عقیق مرا — هزار عقده مشکل ز دل گشوده شود
جمال شاهد غیبی بچشم حق بینان — عیان دهد ز اینه طلعت نموده شود
نبوده چهره در اینه جمالات حق — که صدق بندگیم در ترازو نموده شود
اگر نبی ز سر لطف بر سر دستی — ز رفت این سر پستم بچرخ سوده
بیا و این ید بیضا بسینه من نه — بود ز زلمت کفر و ریت دلم زدوده
جمال تو ز سر اهل دل ربا بد هوش — بمن نمای که هوشم ز سر ربوده
خوشا دمی که بریک جلوه ام کنی بخود — نبوده بوده مرا بوده ام نبوده شود
سرم چو خاک شود بر سر رهی افتم — بود که در کنی اینجا بیات سوده شود
ز نالهای بلندت خرد ز دست رود — ز حلقهای یکندت جنون فزوده شود
که هلال دیگی بدر شب زلت — نماید از نسبی زخم کوده شود
بچشم الزچو بندم بروی غیب تو بخش — جمال شاهد لاریبش نموده شود
زبان بندم از این بیش حکایت کوشاید — ز بسته شکر لیت سخن شنوده

شود که از دهنت بوسه ربوده شود | شود که از دل من عقده کشوده شود
شود که فاش شود سر ان دهان بر لب | ز تنگنای عدم نکته شنوده شود
شود که دل ز وصالت بدها بر بد | غبار حسرت ازین آینه زدوده شود
شود که تیغ کنی و بعبارت کردن | توجه تو و عشق من ازمیان نرود شود
شود که بر قدمت سر نهم بزاری زار | ز حیی که بدل داری ان نرود شود
شود که باردهی تا که سر نهم بر هت | بخاک راهگذار تو چهره سوده شود
شود که اتش عشقت بسوزد ان تن من | برهگذار تو تا ان سیاه تو ده شود
شود که دست امیدم بدها بر سد | ز کاوشت من حسرتها کشوده شود
محال باشد ای فیض انکه عاشق را | بدین هنر براحت دری غنوده شود

ان نوح که داد دلبری داد | در قرن شکر نیست استاد
بنیاد مرا بخواهد او کند | کرده است دگر بنیاد ما
از جور و جفاش کی برم نام | ورزید او نرگ ما کریم داد
از غمزه کافرش مدانها ن | وز دست غمش هزار فریاد
یکلحظه نمیرود ز یادم | یکلحظه نمیکند مرا یاد
با دست بکوش او بحد شم | انگه که ربایدش بنا باد
خود چون شوم دلش نباشد | کردم چو غنین دلش شود شاد
کر جان خواهد خدا توانم کرد | ور دل بخواهد جان توان داد
بیهوده بکرد عقل کشتم | مشغول شکنده را بهنده
سر رشته دلش عشق | در سینه فیض جا باد باد

جان از لطافت بدنش تا ن میشود | دل از ملاحت بخشش تا ن میشود
هر دم حیات تا ز مان از خط جدید | کوش کدم بنو جنبش تا ن میشود

ار یکند نبتم و بن سر و بر زخود | مستیم هر دم از دهنش تا ن میشود
چون عنچه بیدلم شکند چون کل از نشاط | کوش کدل ز خرن سخنش تا ن میشود
تا بنکند دلم شکند زلف دم بدم | در دل جراحتا ز شکنش تا ن میشود
کل کل شکفته میشود از روی نازکش | جانی چو میشود بسخنش تا ن میشود
چون در خیال اکس کذرد لطف از نفس | در دم طراوت دگرش تا ن میشود
یکبار هر کند در رخ خویش نظر کند | یابد دلش روان و تنش تا ن میشود
بکذار فیض حرف بتان از خدا بکو | جان از خدا و از بخشش تا ن میشود

انان که در عالم ارواح بوده اند | مردانه زلایزن نرد عشق باخته اند
بر فوق فلک رفته بجانات رسیده اند | بویکل غیب و کل از خویش بریده اند
این طایفه نوزند و حیاتند و وجودند | با هر که نشسته بجان در بر ان دیده اند
وانان که بدر بسته تن پای خرد شان | هر کز کلی از عالم ارواح نبوده اند
زنجیر نشان زانه جان نزدایند | دل را ز کل عالم اجسام نبوده اند
این طایفه نوزند و عدم ظلمت و جهلند | بر خضر نشان سوز دارواح بوده اند
وانانکه نایند و نه از اصل من و تو | در کش مکش این دو نه پشتند و نه روند
جوکان قضا سوی زمینشان بردکه | افتد کلی زیر سر اسیمه چو کویند
رفتن توانند و بمقصد نکرانند | نصف دلشان شاد کز اراه بکویند
غرمی کند و جانب تن در کار زنانست | مردان خدا فیض چنین راه نپویند

تا کی ز صلاح من و زهد تو کویند | بی کاش ز بن شهرت بی اصل بویند
تا کی چنین طاعت ما خوش ننماید | زین باغ سلایک کل اخلاص نبویند
برنا مه ما چند نویسند کناهان | کو اشک ندامت که بدان نامه بشویند
دارم نهان سینه از خلق ز خلت | دانیم خدا بیند ایشرا چه بکویند

دمبدم از تو یاد خواهم کرد
هوش جانرا ز یاد خواهم کرد

دستم از وصل چون نمود کوتاه
دل بیاد تو شاد خواهم کرد

تا کی از خود شود فراموشم
لطف و قهر تو یاد خواهم

زاد عقبای جان ز عشق تو
زاد جانرا ز یاد خواهم

دمبدم عشق تازه کرنبود
بیچه تحصیل زاد خواهم

هم ز دام فراق خواهم جست
هم شکار مراد خواهم

با صبا شرح غصه گفتم
پیک این قصه باد خواهم

ناله را مرکبی خواهم داد
از غم هجر داد خواهم کرد

فیض را در دو عشق میسازم
دل بدین ره گشاد خواهم

غم نشسته ز دست غم داد
فریاد ز غم هزار فریاد

اجزای مرا زهم فرو ریخت
غم داد مرا چو گرد بر باد

بنیاد مرا نهاد بر غم
از روز که ساخت دست استاد

بنیاد منست بر غم و هم
غم میکند از نخ و بنیاد

ای دوست بکوش تا نمیری
بر جان اسیر خویش بیداد

تا کی بکنم شکایت از غم
وز دست غمت فغان و فریاد

چون نیست مرا بدست هرگز
گوهر شادی ندای غم

کز غم نبود کدام شادی
ویران بادا که کرد آباد

از غم دارم هزار چندان
ای غم بادا روان تو شاد

خوش باش ای فیض و کار بگذار
کز شادی و کوشش جهان آزاد

از پی آن کار خواهم شد
در رهی و غبار خواهم شد

قصه غصه شرح خواهم کرد
بر دل یار یار خواهم شد

خون دل را ز دیده خواهم ریخت
در غم عشق زار خواهم شد

چند بیهوده بگذرانم عمر
بر سر کار و بار خواهم شد

خویش را کار نامه خواهم ساخت
عبرت روزگار خواهم شد

همچو مجنون و وامق و فرهاد
شهره هر دیار خواهم شد

عقل مرهبست موجب عقلت
بجنون هوشیار خواهم شد

زان لب و چشم مست خواهم گشت
رفته رفته خمار خواهم شد

فیض گر جان نثار او نکند
تا ابد شرمسار خواهم شد

زاهدم گفت زهد می باید
زین ریا کارها نمی آید

جام می گیرم از کف زیبد
شاهدی گر کشم ببر شاید

زهد جز اهل عقل را نسزد
زاده را جام باده می باید

من و مستی و عشق مهرویان
ناصح بر خویش می گماید

آنچه باید نمیتوانم کرد
کنم از دست آنچه می اید

داده ام خویش را بدستان
بکنم آنچه بر سرم اید

خویش را وقف شاهدان کردم
تا چه هم کند و جان زاید

گر کشندم بلطف می زیبد
ور کنندم بقهر می شاید

بر سر ما شقا ز خود ارزد
فرچه از ما شاید و ما اید

خوشا آنان که دل بکس ندهند
زهر گر دست دوستان اید

زاهد و توبه و زهد می زیبد
بیکم آنچه عشق فرماید

کرده ام خویش را بدو تسلیم
بکند با من آنچه می باید

بکف عشق داده ام خود را
کشدم خواه و خواه بخشاید

دمبدم صورت عشق در بندد
عقد را بنخه بگشاید

مرغض از جهان جان دلرا | شاهدی تا زن روی بنماید
مرصبا می تازگی شویی | شب ابیت عاشقان زاید
جان فزون میشود ز تو قتل | تن اگوچه ز غصه فرساید
عشق تن گیرد و روان بخشد | عشق کل کاهد و دل افزاید
فیض هردم ز غیب معنی تازه | اورد نظم تا زمان اراید

شراب عشم الذکر کام جان شد | ز جانم چشمه حکمت روان شد
ز ترک کام کام دل کرفتم | چو در ره در نخ شدم دوزخ جنان شد
ز خواهش چون کذشتی دیر هشتی | بکوز من چنین کو در جنان شد
چو دل دیدار جانان بر زار شد زین | ز حق اکچه شد زان هم جهان شد
جهان شد زین جهان روان جهان دل | فراز هر مکان کو لامکان شد
بخدمت از بزرکان بتوان بود | بهمت از ملایک بتوان شد
بنام دوست انچه بتوان رفت | یا دوست بخود میتوان شد
بفکر خویشتن نیچ ویرانست ده | در ره غم مخور اکشه زان شد

ندادم دل بعشق و جان بروان شد | در ره جان حاصل عمر زیان شد
بتن تا میزدم جان شد از دست | بجان تا میزدم از جان شد
نفس تا میزدم میشد بغفلت | مکان تا کو مسکو در زمان شد
مرا در خواب کرد انفاس و بکذشت | بخود غافل شدم نا کاه دران
شدم تا بر خدا بندم هوا سر د | بیک دم صد چو خواجم دلرا جان
جهانم در زمان ندیشه بکذشت | کهر هم صرف باطل شد همان
بغفلت رفت عمر و کو بغفلت | بدانستم بسان اب چسان
اکرچه کو بغفلت عمر شیارت | ولیه از خویشتن کی میتوان

نبردم بهره از عمر صد حیف | که جان فیض بجان از جهان شد
خوش انکو کشت دلدار ش کامرانم | غم جانا نش جان افزای جان شد

هر که روی تو ندیدا زد و جهان هیچ ندید | هر که نشنید ز تو هیچ کلامی نشنید
هر سری کو ز پی عشق تو در هوش نشد | چشم دل زان کو ش و زان چشم چه دید
از ازل تا بابد در دو جهان کس نه رساند | هر که از عالم عشق تو طعامی نچشید
تا بشام ابد از نیخ خمارین نشد | هر که در صبح ازل لعل تو از عشق نوشید
اب جوان کز خضر و ظلمات نیست بهت | بجز از عشق تو دین خبر از غیب ندید
غیر عشق و غم عشق از دو جهان هیچ مجو | مردم چشم دل اهل بصیرت نکزید
هر که در بحر غم عشق تو شد غرقه چون ما | نه بکس فی زکسی نه بدو شد نخرید

یاد باد انکه اشر در دل شیدا میکرد | ان نسیمت که مرا لطف و صلا میکرد
یاد باد انکه مرا بود دل دانا بی | عالمی کسب خرد زان دل دانا میکرد
اختیار از کف من برد کنون عشق تو | که بدل کاه کن مینو که روا میکرد
تا خته بر ملکت دین و دلم یکسان | انکه قصاب من دلخسته تنا میکرد
برد از دست من او زمتاع دل و دین | رفت ان کاین دلم اندیشه خود را
کو یا کفر من داشت بکو بلا | انکه از دفتر دینم ورق وا میکرد
کو یا عالی و بر کرسی جان بخته | کر پس پرده ام از عشق تماشا میکرد
لشته دیدا ز صور ا ره عالی زود | دل کاهی مویی لف چلیپا
نکنم بیت از ین دام خلاصی هیهات | جا ش خوش باد کا ن دلبر زیبا شا
دل بجان چو فتاد در بن و بیخت | روز و شب رود می اشرح بینما
اخر الامر بکرداب بلا فتن در ما | انکه بان بحر عجب راب ندرا میکرد
بت پرستیده و برهمن شد و زنار بست | رفت از فیض کما او ذفر دین بوا

طرف گلزار کذشتی ز بلبل یاد باد
خار حسرت ز دلت در دل گلزار بماند

انکه در سوی تو آورد دکر باز نکشت
مرکب شوق بحرم دل درهم یار بماند

زاهد از خبر از زهر ز خم دست نداشت
انکه این کار ندانست در انکار بماند

یار یکدانه شب ما بس و یکدانه شد از من
راحت جان شد و اغیار دل آزار بماند

کشت بسیار کسی شاید جبادت ای
تکرفتی خبرت از دل و بیمار بماند

هر کرا این چمن خانه عشق تو چشید
دیدن ناید در مرکب خار بماند

فیض جانان رو جانب متصور نبرد
در بیابان نم بهمن نا بیا بماند

یاد آن روز کزار زلف کن وا میکرد
دو جهان بستان بعد جانب ما

نظری سوی من خسته نهان می افکند
نکه حسرت زده در وقت تماشا میکرد

تیر مژکان بدلم میزد و جانم بدعا
تیر دیکر بمان لحظه تمنا میکرد

رفته رفته زمن و خستکان دل سیرش
نرم نرمک بدل از عشق کری جا

هر چه سید بدرین ملک بنا رست فتاد
هر چه می بافت درین نامه بجا

اتشی در دل و جان زد ز لب نوش که تا
علم فتنه بپا زان قد رعنا میکرد

خویش را جمع و پریشان دلها میخواهد
کاه بر زلف کن میزد و که وا میکرد

کاه بر ملکت عقل شبخون میبرد
کاه تا لب دل و دین بغما میکرد

کاه جان در غم از اتش حسرت میسوخت
ازین دیدن کهم غرقه دریا

کاه با من ز در لطف دی و ایشد
کر بغم دل من قصد بر اعدا میکرد

غمزه قهر بجناب دکه و خشم و ناز
بهر صید دل اسباب مهیا

انچی بر جور خماری بی و ناز
انچی بر جو قصد صف دلها

دل دیوانه نمی کیرد و یکدانه بود
کاری بستد فیض و یکی و

ما بتو خوش چو قناعت بدرین بحر محیط
با فشان کو هر معنی که تمنا میکرد

کاری بکن از برای فردا
خوش باش و کار ها است ای

امروز توان برای فردا
کاین کار بدست ما است

چون کار تو ست با بروت شد
در دولت کبریا است ای

ما نا مفتون شاهدانی
رنک زردت کواه است ای

کردم بطبیب حال خود عرض
کفت از اثر هوا است ای

کفتم که هوا ز سر بدر شد
کفتا هوست بجا است ای

قائل شتن ز قتل نفس
این نفس تو از دها است

بکذار حدیث نفس و بکذر
بس شر که ز کفت خاست ای

عشقت دین و برغبات ای فیض
جز عشق رهی بجا است ای

در عشق بین جمال مقصود
عشق ایینه خدا است ای فیض

هر چیز کر ایدان رود باز
عشقت کدان بجا است ای

جان دادنا عشق یافتیت
عشق اب حیات ما است ای

جز در غم عشق شاد و خرمت
غمهای دکر بلا است ای فیض

از عشق طلب هر انچ خواهی
کو سعد همه عطا است ای

از عشق توان ز قفه رستن
عشق افت فتنهاست ای فیض

در عشق کریز و در غم عشق
جز عشق همه فنا است ای فیض

بیوسته ز فیض عشق جو فیض
کو نیم فیضها است ای فیض

غیر عشق رخ دلدار غلط بود غلط
هر چه کردیم جز این کار غلط بود غلط

هر چه کفتیم و شنیدیم خطا بود خطا
جز حدیث لب دلدار غلط بود غلط

کاش ناول شدی مجاز دو جهان بکذاشت
اشنایی بجوان یار غلط بود غلط

اینکه کفتند وفادار بجان میباشد
ما ندیدیم وفادار غلط بود غلط

یار غمخوار و وفادار بجز دوست نبود | سخن یاری اغیار غلط بود غلط
مور کاشن فرود بن سبک بود سبک | شوه دنیی غدار غلط بود غلط
ای برادر ز برین راست شنو حرف درست | هر چه جز یار و غم یار غلط بود غلط

فیض جز عشق و غم عشق دگر کاری نیست
کار دیگر بجز این کار غلط بود غلط

حرف یکانگی یار غلط بود غلط | سخن دوری و اغیار غلط بود غلط
اشنا بود وفادار و بدلها تر دیک | غیر این در حق ان یار غلط بود غلط
راست ان بود کرستان غش نیکنه | سخن مردم هشیار غلط بود غلط
یار با ماست بهر جای زوان باشو | سخن عاصل اشعار غلط بود غلط
یار با ماست ندو بست و نه پیکانه | ان خیالهای دل از زار غلط بود غلط
هر چه کنیم و شنیدم با بود و از و | تهمت صحبت اغیار غلط بود غلط
حسن او بود کدر روی جان جلوه نمود | حسن اغیار جفاکار غلط بود غلط
عشق او بود کدانش بدل و جان یزد | عشق خوان شمکار غلط بود غلط
عمر انست کدبا دوست سر اید اینجم | هر چه کردیم بجز این کار غلط بود غلط

سوی ما سکنی نگه بغلط | دل ما بیبری زره بغلط
یاد ما لطف اگر کنی سهلست | سیکند ادمی کنه بغلط
رغم من سوی غیر میکنی | دل من میکنی سبه بغلط
گم کنی کاه را بخانه غیر | تا دو چارم شوی بره بغلط
کدبرای بگوشه بایی | تا نیابی بخلق ره بغلط
شاه فرمان روا تو طی ایجان | دیگر انوات نام شه بغلط
نبت جای پیا غم دل من | این طرف اسدین بره بغلط
لطف از بهر غیر عدالت | فیض بر انیت همه بغلط

روی دل سوی هوا کردم غلط | جاده در راه خدا کردم غلط
چشم بغلم بود و بستم کاشکی | کور بودم از عما کردم غلط
یا کان بردم هوایم رهبرست | رهزنی را رهنما کردم غلط
دل نبی بایست بتن در هوا | دل چو بستم در هوا کردم غلط
کاشکی یکبار بودی یاد یار | اندرین ده بارها کردم غلط
کاش بکجا یاد دجا بودی خطا | کام کام و جا بجا کردم غلط
میکنی این نیکوبد کیست | کز کجا این راه را کردم غلط
ای عزیزان دوز رهایی اورا | چشم بینا از کجا کردم غلط
بست چشم متل ما هست هو | فیض مرد را ز هوا کردم غلط

ای دهر پیکانه کان اهدنا الصراط | وی نور چشم راهروان اهدنا
در ره دوزخ هوا و هوس یار انام | کم کرده ایم را مجان اهدنا
بگذشت عمر در لهو و لعب و خوی خوی | شاید تلاقی بتوان اهدنا
ن دو رو رفت در روشنای نور | مرکب ضعیف ساده نهان
غولی ز هر طرف ن و اندر | اما ز صفیر اهرمن ان اهدنا
فی ن بوی سود نه سوی زیان | ای از تو سود و از تو زیان
از شارع هوا و هوس نیستیم | گاهی در بن و گاه دران
رفتند اهل این همه کاروان شتاب | ما ماندیم بیدل و جان
کم گشت خیل و راه بجاست ای | ای رهنمای مشکلکان اهدنا

هر انکه سوی تو ایمد ز خطا محفوظ | در و سایه لطف شد از بلا
ز خوف و حزن زمانیست کیفیت | درین بنا بود جان زهوشا
انان ایمنند از بود و چشم اورا | کز تا با نکریزی نزد با حفظ

فرو گذاشت ز رخ ان دو غروه تقی | که هر که چشك بازد شد از بلا محفوظ
بزیر سبزه خطش نهتلب بگفت | که اب چشمهٔ خضرست نزد ما محفوظ
تو تا نخود نکوئی با تو ماند دار کار | زخود برای که تا باشی از فنا محفوظ
تو چند بانی حافظ ریوم مردم را | بیاید که ساتا شوی ما محفوظ
نبوی ما من خسته دل مکن زاری | که نازنین همی کودی ترا محفوظ
کسی که غورکند دکتهای شعر مرا | شود ز جهل و ضلال این زخطا محفوظ

ای یار بخوان ز اشعار الا اخزل حافظ | اشعار بود بیکار الا اخزل حافظ
در شعر بنکان جهم کم یابی هم او | لطف سخن و اسرار الا اخزل حافظ
اشاد و خزل سعدیت نزد همکس یکن | دارا نکند بیدار الا اخزل حافظ
صوفی لبی گشتند در های نکو ستند | دارا نکند بیکار الا اخزل حافظ
در شعر نراب روم اسرار بی بدرست | شیرین نبود ای یار الا اخزل حافظ
انها که ترو دستند از انت خود ستند | کس را نکند هشیار الا اخزل حافظ
خواجه بجان شعر نا در بکمش افتد | نظمی که بود در کار الا اخزل حافظ
شعری که بسند پادشا انست کدار دارد | ان نیست بهر کفشدار الا اخزل حافظ
ای فیض تتبع کن نبوذ خزلش چون نیست | شعری که نبود بختار الا اخزل حافظ

اهل دیار از جان کمتدن چه حظ | از تنهای جان و بیخ تن چه حظ
مرک را نشناختن تا وقت مرک | غافلان را از چنین مردن چه حظ
سعی کردن بهر دنیا روز و شب | تا کهاف مردن و ماندن چه حظ
خواجه را از جمع کرد نها چه سود | تخم حسرت در جهان کشتن چه حظ
ما فلان را از مراعات رسوم | جز شقاوتهای جان و تن چه حظ
اهل خدمت را بجز رسوائی | جز مراعات کران کردن چه حظ

ای که مستی نبود مستی طاق | اخی من احرقتنا رفراق
لطف کن جامی از شراب وصال | سوختند از فراق تو مشتاق
ارنا حسن لقائك المیمون | نظرت بالغنی و لا اشراق
میتوانی که زنده کردانی | بوصال انکه راکشی زفراق
جانم از فرقت تو مینالد | بشنوای دوست نا لهٔ عشاق
دل بیمار اگر نبد مارهوا | فداینا الیك است الراق
کام ما تلخ ماند از بعدت | ترسم شهد قرب تا زهر فراق
بر تو اسان و سهل بخشیدن | دوری و صبر از تو بر ما شاق
گر تو ما را بران از در خود | ما الناسك من ولی الراق
بکجا از درت پناه بریم | در کرمت ملجا عشاق
فیض اگر باغم تو باشد جفت | در دو عالم نبود شاد تر از عشاق

ای تو در لطف و در نکوئی طاق | رحم کن بر اسیر فرقت و فراق
بتو داریم امیدها هر چند | در بدی کرده ایم استغراق
هم تو ما را نگاهدار از خود | ما الناسك و ما سن و لی الراق
کاری از دست ما نمی اید | هم تو کن کار ما تو ای خلاق
ما صفاتیم و تو ذاتی | ما الناقد و ما لك باق
طاعت ما پذیر از لطف | جرم بخشای از سر اشفاق
بر تو بخشایش کنا سان | صبر بر جان ما بغایت شاق
حبکم اکزید مارهوا | قد سمنا و مذلك الترياق
نظری کن ز سر روی لطف کرم | فیض را بالغنی و لا اشراق

بوی کلزار دوست مصر عشق | سیر در سوی دوست مقصد

یکدم رفته رفته جان از تن — سغوکبرد زپوست قصه
حی که صد جان دهد دولت ما — جان ندارد فوت تا عشق
هست زکوه عشق نشان سست — حی چون برآمد دوست تا عشق
هرکه دارد زعشق بادل شوقی — بردش سوی دوست قصه
دم بدم روبسوی حق دارد — هرکه آگفت وگوست قصه
هرسر موی کوکند شکری — کز مراموی پوست قصه عشق
روبروی خدا بود عاشق — کز جهان پشت روست
یکدمش زکوی حق زدست مده — دوست دارد چودوست
کلستان حق وروی کل زکرش — حق بحلست وچوست
خام افسرده بهمن نبرد — پختکان را نکوست قصه
ذکر حق فیض روی حق دارد — کل کلزار اوست قصه

درجهان آنکند غوغای عشق — عالمی را کرده شیدای عشق
آفتاب ماه واختر یادگان — رهروشب کاشته سودای
کرد دنیای فنا لک غالب حی — برزمین تا رخت جمله بای
میدهد جان را حیاتی دم بدم — صورت اهل هوای عشق
میکند جانهای اهل دل نثار — دست جز دامن استیلای
عقلها را میبرد حیرت زجان — میکند دیوانه از دهای
رفته رفته میشوم از خود جدا — تا سرم برگردد از سودای
در دل شب عاشقان را عیشهاست — خوشتر است از روزها با بهها
روزهای شین بر سر شها زند — همچو شد یک شب بلای

ای حی از معرفت زحمتها — فیض دان تا ندهد زحمتهای عشق

تا بکی حسرت برم برکشتکان زار عشق — هرچه باداباد کویان میروم بردار عشق
زاشنایان جهان یکانه کشتم — از جهان بزار کرد دهرکه باشد زار
هرکه با عشق آشنا شد خویش را بیکانه دید — عافیت را پشت پازد هرکه شد بیمار
پیش ازین هم کرچه بودم مست واز خود بیخبر — مستی دیکر چشیدم تا شدم هشیار
چند تر سانی مرا از رستخیز خواب مرک — صد قیامت پیش دیدم تا شدم بیدار
هرکه کابی خواند باشد جمله از اشراق او — هرکه او خواند چنین یکحرف از طومار
ای که سیر بحر و بر آرزوست بکذر یکدمی — یار بین عشقست و بس هم نیستم جز یار
سیصد و شصت هزاران دانه تسبیح وجود — تا نخرم از اهل دل یکرشته از زنار
کار بین عشقست و کار بیعشق کار بیکار — بهتر است از صد هزاران کار و ان کار بیکار
الصلا یاران کشیدا زهر چه جز عشقست دست — نیست کار و بار تا لاکار عشق و بار عشق
بس خنک آمد مرا از هر چه جز عشقست دل — سیصد و شصت خویش را یک تکمه در بازار
هرکه پر سد فیض از کیست بکوی بلند — زار عشقم زار عشقم زار عشق

درد دل را کنند دوای خلق — بیماری خدمتست از شفای خلق
رنج استعداد راحت میدهد — قربان لب بلای خدا صد عطای
صحو او کوه خویش را بیند زشهود — صد ره صد ای کوه بهست از ندای
هر بلا کز بدام بلای دکر کند — ای چشم بست روی مکن در قضای
کوبند خلق را سوی حق بیشمار — سوی رویسوی جمع بیای خلق
بیکن جمله زهر سوی دو بیزان — زنهار سیلی نخوری زابنای خلق
یارکرانشان بدل وجان نه رویرو — بیکن برای حق دو سه روزی بلای
ازار خلق روی دلت سوی حق کند — رایی است سوی معرفت حق خدای

دانی تو فیض آنکه نیابد زخلق هیچ
بکذر زخلق تا بکنی سلات برای خلق

شکوفه گر شد عیان در روح — یافت جانم دری بجان در روح
پیشتر از آنکه باز پس مانند — دید چشم دلم عیان در روح
در تنم بود مرغ روح غریب — بود او را پناهیان در روح
در پس پرده تن عیان بدید — دیدم از روزنان نهان در روح
در طلب خون دل بجوی خودم — توان یافت را بکان در روح
از بد و نیش سوانح میکردم — بود در جان من نهان در روح
هر کرا امید هدیه نشان — هست محصور یا نشان در روح
ای بسا ناظر که آمد و رفت — رفتنان ماند در جهان در روح
فیض در خود بجو بخود سفر یکن — گم ترا در ولست و جان در روح

هی بیاری بر زبان جز حق مخواه — نیست کاین وزان دهان جز حق مخواه
لا و حشر الله زان دهان تکرین — حیف باشد ذا لبان جز حق مخواه
بر وفای عهد و پیمان دل بنه — بر ثبات یکدران جز حق مخواه
سر حق گویم تو هم حق گوی باش — تا نباشد در میان جز حق مخواه
هر چه بینی از ملک تا ملکوت — است و کوئی بیتوان جز حق مخواه
باطل آنده آن دهان کاین حق نشود — کی برون آید از آن جز حق مخواه
حق و باطل از دهان شیرین و تلخ — فیض بشنو زان دهان جز حق مخواه

الهی بکن ز بعولت نام و نشان — بشر را مرسان در این ورطه زیان
ریزم خفیان ابلیسان — کز ریم سفیهان کز کمکشان
فراخست و حوصله را بخورد — در این راه دزخا را نه نشان
بدستاویزی کز تو بریده شان — نباشد تا خود و غیر خدا
چو افتد جان تو در دهان — بصاحبدلی رسان تو جان

هوس بر سر زند چون تو طلب ورد — ز دیده صورت ابلیس چون نیند
بقدر ضرورت ز دنیا بگیر — مکن بار بر خود گران چون شتر
کی مال افزون را حسنت — کی جاه اسایش از نام و ننگ
بذیرفتن این نکته را کیمیا فیض — وگر نه سر خالی ز عقل است و هوش

پروردگارا بنده ام الملک لک والحمد — ز احسان تو شرمنده ام الملک لک والحمد
دل بسته فرمان تو جان غرقه احسان تو — پیش تو سر آکنده ام الملک لک والحمد
از خود ندارم هیچ هیچ جز آنچه از تو هیچ هیچ — وز تو بهم آرنده ام الملک لک والحمد
دادی بجان را نیکان کنجی بدو با زان — جان میدهم از زنده ام الملک لک والحمد
گفتی بارم سر بر بقایم جان بدم — ست بجان من بنده ام الملک لک والحمد
از لطف با زرقه تن من وز نعم با فرتوتن — در کریه و در خنده ام الملک لک والحمد
در عشق خود سوزی مرا چون شمع افروزی مرا — از لطف تو تابنده ام الملک لک والحمد
رام نمودی وی خود دادی نشان کویی خود — جوینده یابنده ام الملک لک والحمد
جاز اخیر یای از ضلال دادی شرف تقوی مآل — کی من بدون از رنده ام الملک لک والحمد
از من نخیزد نیکوئی الا بتوفیق تو کی — تو مالک و من بنده ام الملک لک والحمد
ای تو مرا بنده بلندم وز هیچ هیچم بس کنندم — باز بجان از زنده ام الملک لک والحمد
از خود فنایی بگزان وز تو بقایی جاودان — من فانی پاینده ام الملک لک والحمد
از خود بیرزم پاک نیز از تو شوم آن تا چیز نیز — آخر مکن شرمنده ام الملک لک والحمد
شاهان ز خود پی جایند از بنده سالک بخشش — زان این فضان آکنده ام الملک لک والحمد
ای فیض حق را بنده ام از خضر خود کی کم ام — کویم بحق تابنده ام الملک لک والحمد

آفریننده جهان ابلیست — هر چه کوئی کنم بجان ابلیست
سر فرمان نبوده ام پیشت — امر فرمان بخوان ابلیست

گر بلب دیم خطاب کنی | تا ابد گویت بجان لبیک
گر ندائی کنی مرا بنهان | من هویدا کنم بجان لبیک
گر بمیرانم دیی صد بار | گویم ار خواهیم بجان لبیک
چون شود خاک ذره ذره تنم | شنوی از کلم بجان لبیک
در قیامت چو خوانیم گوید | من هویم یکان بجان لبیک
هر که خواند نه روی صدق و ولا | ایدش فایض از امان لبیک
هر که ده بار گوید یارب | گویدش نه دگر بار لبیک
گر بود دعا رفیع و دور ز فی | ور نه گردد ز غیب یار لبیک
چه خوشت ای خدای بی همتا | از تو در هر مقام شان لبیک
عاشقم کن بدم خطاب جواب | تا برد فیض ذوق از لبیک

چه نشینم چه برخیزم تو مرا مقصودی | تو الم نبشم خود را تو همه موجودی
اگر گویم سخن با کس و گر خاموش بنشینم | بتو روزنت هر سو تو مرا کل مقصودی
شفا خواهم که ما باشم توانا بر وجودت | بلا خواهم که جان بارم شها در راه معبودی
شباب اندر جوان بودم شوم تا سایه طاعت | غلام هر جوان نوشم لباس لطف فرمودی
کنم از بهر آن طاعت که قربان رهت گردد | سلوک آن کوچه ها جاروب راه کوی تو سودی
اگر بیدار و هشیارم نظر بر روی تو دارم | وگر در خواب و در مستی ز یادت نیستم غافل
سر آنم سوی آن تا بخواهم ترا باشم | مرا از شوق خود بینی بخود اصلا نمی بینی
دوای هر دلی آن دل جهان هر دل شفا آن دل | سمای هر دلی هر دل فلک هر دل ترا هر دل
کشیدم جرعه از باده معرفت ز خود رفتم | تبقت دوای دل دوای دل دوای دل
بدنیا تا نیم عشق جمال تو بجان ندرم | کنم چون روی در جنت بود انجا سزای دل
وجود فیض شد هر ذات تو بر ما لطف فرمودی | فلک شد فرش زیر پای تا شد سای دل
ز خود فانی ترا باقی تو روز تو کنم شبها | شوی چون بنده راسای تکرو ذاکر دعای دل

وجودی لک شهودی لک شوقی لک ذاتی لک | بقائی لک فنائی لک حیاتی لک مماتی لک
قیامی لک قعودی لک رکوعی لک سجودی لک | خضوعی لک خشوعی لک قنوتی لک صلوتی لک
سکونی لک کلامی لک نطوقی لک صیامی لک | عکوفی فی المشاعر لک جهادی لک زکوتی لک
مجیئی من الحج و احرامی الی الحج | وکشفی لک عن الرأس لتهنیتی لک
وقوفی بالمشاعر لک وسعیی فی الشعائر لک | وبالبیت طوافی لک وشیبی موقوفی لک
وحلقی لک وتقصیری وذکری لک وتکبیری | لک مروی لک حجرات ومدری لک خیامی لک
زیارتی وضیارتی عبادتی وطاعاتی | لک صلتی بتحقیق وبقائی لک لک
فان عشت فعیشی لک وان مت فموتی لک | لک الباقی وفیک انفی حیاتی لک وفاتی لک
فؤادی یصحی لک مقالی بنفسی حسی | خیالی فکری عقلی اری مجموع ذاتی لک
رقیبی وبهائی وبهجتی لک وفاتی | [illegible] عن ذاتی لک صفاتی لک

ان نروی در نظر جوئد ز یارانش | چون حق بنده نوازی یار باشد
از بهر کاری اندر یابد از کارش | در بنده بسی کاری یار باشد
از پای تا بسر همه تقصیر خدمتی | در عفو ان بگریزد یار باشد
ریزد اشکهای ندامت فصران | جانا مگر نو چشم نداری یار باشد
روز شمار تا شوی از خجلت آب | شمار چو خویش و بزاری یار باشد
امد خزان عمر و بهار ش ز دست رفت | در پایش چو آب بهاری یار باشد
چون نه شکار رفت نه خار در شکست | اکنون مگر هست فرصت زاری یار باشد
خلوت بجاب گریه شود مرترا بروز | بر روز خویش در شب تاری یار باشد
بی شمع روی دوست چو شب تیره کنی روز | چون شمع سوز اک بزاری یار باشد
تا آب در بگرد و چشم تر نبود | تخم عمل تو نیز چو کاری یار باشد
سوی جحیم تا نروی از ره نعیم | امی بکش چو فیض و بزاری یار باشد

کی بود دل زین چنین کردد خنک
جانم انبد الیقین کردد خنک

دادم زاغیار و کردم ستیار
خاطرم ازان وازین کردد

جان بهراودم تادل مرا
زان عذار انشین کردد

برفراز اسمانها پانهم
تادل من از زمین کردد خنک

زود سن ای ومرا بستان زمن
تاکام نم از بقین کردد دخنک

تیز تر کن اتش عشق مرا
خاطر عشق ایقین کردد

پخته دم کن تا بیاساید دلم
خاطر اندوهکین کردد خنک

جان زمن بستان زجرعه تم وابهلو
اتش هجران بلین کردد خنک

زان کهن ده باده کافزون بی
زان جنان تا این چنین

جرعه زان بر خاک ریز ای ملک
تادل اعرش برین کردد خنک

جرعه هم بخش کن بر دیکران
تا کدهای حزین کردد خنک

لب کنم زین نالهای بهده
کی دل فیض انا فتح کردد

در دلم با جای کرد از لطف ان رخسار سان
غیر او تا ثبت کردم غیر نیاد کرد سان

کفت فارغ ساز بیرمن فان القلب لی
کفتمش از جان برو فرمان فان لا فلا

ن بوصل او نبودم چند کشتم کو بکو
ای دل سرکشته خون شو در زرچشم بجا

اشک خونین از جکر میریز بر دوی زرد
اه اتشناک از جان برسان سوی فلک

در جحیم نفس با شی چند با شیطان قرین
در بهشت جان درای و نفس بین تو ای ملک

کر تو مردی با هوای نفس بیکار زار
ور نه مانند زنان بنشین بر بند و بجان

بکذر از دنیای دون و هر چه کوی جان
بهر حور ار لعبه مکنه کون بین بحور سرشک

اوبد در توحطب و در فی فاضل نزاید سوی اند
در بیان نیست و فاضل نزاید سوی اند سرشک

ای دهانت نام شکر لعل لبکان نام تنک
نیستم کر قابل بیسار زان باری بجاک

روح رفتار و جه کفتار و دهانت بی بیان
ای زهر تا بای شیرت روی زیبا تا سزاک

چشم و ابرو خط و خال و زلف و کیسو و قد
لطف صنع ایزدی را شاهد اند بیکبیک

از کجای و تو ای عالمی بخود کنی
زان چو و خواهم ز تو دستی نمی برو دوک

ای که میبر حجه سان او اکسان میکند
میکند الطفی بلب با عاشقان کمتر اک

خواستم کای زلعلش لب کزید انکه بکید
بعوض این هر کز نخواهد شد لب حسرت بلک

کفت جای بات دل کذار غیری اد ران
کان نبود با دیکران ماند بن کرو دلک

کفتش در وصل خوانی کستم یا در فراق
کفت بوقت بکن خواهم کردن زیر بلک

دادمن از خود بخواهد بخواست روزی ضیم
کو نبود ای فیض تکی بن نداریم هیچ تنک

میر خیرت زحسن تو ملک
رشک دارد بر تو هر مرغ و فلک

هر کجا بت کفت با هذا بشر
ان هذا ان هوالا ملک

کو ملک را چشم و ابرو زلف چین
کی بود حور و جنان را این نمک

از بیانت میشوم بی بر کمان
در دهانت غیر بی افتم شک

می توانم نفی و فی اثبات کرد
دیدهٔ کس بود و نبود سرشک

دل زمن بردی و هم جان هم بستان
رحم کن بکذار ما زین زار دون

هم دل و هم جان چه سان شاید
عدل کن الروح لی والقلب لک

لطف کن کر زان دهان الطفی کنی
اب حیوانی زدی در زیر لک

یا ملی و بغیتی لیس هوای غیر هوالک
لیس سوالک منیتی لیس هوای غیر هوالک

انت حبیب بهجتی انت طبیب علتی
انت شفا و بغیتی لیس هوای غیر هوالک

یا کرفتم ار بجور تو ز در نرانیم
غیر تو نیست مولی لیس هوای غیر هوالک

فیک لفت سالفیت غیر ز جنان الهانیت
اختیر ز بکیف شئت لیس هوای غیر هوالک

حبك في سرّي ونورك في بصيرتي | سير هواك سيري ليس هواي في سواك
تلمّني الى الهلاك كلّ هواك ما اراك | ان هواي في هواك ليس هواي في اراك
كركبتي زهو شرفان أتعاك في التلف | تيغ كبش وكالخف ليس هواي في
ما الهوى سوى لقاك انت رداي في فناك | ان تلمني بكن رضاك ليس هواي في
فيض هواك ما هوى غير لقاك ما هوى | غير هواك ما هوى ليس هواي في

اراني اراك ولست اراك | اراني سواك ولست سواك
اراني اراك ولست بمراي | اراني ولست سوى ما اراك
اراني ولست اراي غير جمالك | اراني اراي ما سواك سواك
سواك اراك ولست بمراي | اراك ولست سوى ما اراك
سواك سواك اراك واني | قلت اراي في سواك سواك
اراي ما سواك ظلالا وفيا | فما هو سواك وليست ذاك
اراك اراك سواك سواي | وليست سواي وليست سواك
اراني واني كساني لباسا | اراني سواك وليست بذاك
سواي اراني سواك واني | قلت اراي في وجودي سواك
واني واني فداء لاناك | وما بيني دوني اني فداك
لقاك هواي وحق اللقاء | هوى فيض انهاره في لقاك

الهي الهي نصبر اتاك | فكا يرتجى من لدنك سواك
لقاك هواي برضاك رضاي | فصل لقاك وهبني رضاك
هواك رضاي برضاك رضاي | هواي هواك رضاي برضاك
جمالك وفاء وحق الوفاء | جمالك وفا فكيف وفاك
غناي لذاتك وفقري اليك | وبفقري غناي غناك

شفائي ودائي وريّي وقوتي | لذاتك وعنك وفي سقاتك
حنيني اليّ حنيني بجاني برجائي | اليك عليك لديك لذاتك
اراك معي اينما كنت كنت | وانت تراني وانت اراك
اماي ومن بيني شمالي | اذا ما نظرت فما اراك
وانت اخاف سواك فاني | بمراي اراك فما اراني في جماك
وكا ارتجي غيرك ان قضا | وثوقي بان لم تجبني من رجاك

ذاب قلبي من اشتياقي لقاك | حسرت وصل بيريم بخاك
بر سراتش تو مي سوزيم | در هواي تو ميشويم هلاك
چون ضرورت ميشود سوزان ما | احرقا روانها بنار هواك
ميديم از پي رضاي تو جان | اهدنا ربنا سبيل رضاك
كر تو خواهي كه ما هلاك شويم | جان فشانيم از براي هلاك
دوست خواهد چو بيخبر ز وجود | من وصوفي رود بسيخ جاك
دل وجان پاك كرديم از انيا | پاك بايد رود بعالم پاك
زانش عشق اكر بسوزد نيض | كم شود زين كوخس وخاشاك

هواي تو ميشويم هلاك | در براي تو ميشويم هلاك
بر سراتش تو ميسوزيم | در هواي تو ميشويم هلاك
ميديم از پي رضاي تو جان | در رضائي تو ميشويم هلاك
كر بسيدي كه ما هلاك شويم | در براي تو ميشويم هلاك
هرچه هستيم خرج ره بيم | در فنائي تو ميشويم هلاك
اي براي تو كبريائي تو كيم | در براي تو ميشويم هلاك
در براي وجود غير تو نيست | در هواي تو ميشويم هلاك

ساحه فانیم و تو باقی
در بقای تو میشویم هلاک

لمن الملک واحد القهار
زین ندای تو میشویم هلاک

دل ما گرچه تنگ و تاریکست
در فضای تو میشویم هلاک

همه جانها بدرگهت سپریم
در رضای تو میشویم هلاک

فیض چون نیستی سزای عطات
نیز ای تو میشویم هلاک

دلم بحور عشق تو در روی بتان تنگ
تنهائی گر جا کرده بر بر تنگ

هزاران هزار ارغم آید بدل
گندد جمله مرا لقه عشق تنگ

غم و بس غم نوشاد باش
دل عاشق از غم نیابد بتنگ

غمی کز تو آید بشادی خورم
گر تلخ از تو شیرین و صلحیه

بقربان کمند سرزلف تو
همه جان و سراسر خطا و فرنگ

سوی بوستان گر خرامی بناز
گل از شرم روی تو گردد بتنگ

کسی را که بوی نباشد عشق
بر ایشان بود عار و بر کفر ننگ

ترا فیض چون عشق شاه دهد
در و نه مرا بایت خاید بدنگ

عاشق و معشوق را راهی بود از دل بدل
اشتر ان بگذرد و منزل لیلی بگذشت

شور عشقی در سرم هر لحظه افزون میکند
لطف شیرینی که هر دم میرسد از راه دل

عشق دارم خوش بحمدالله نه بیگانه نه کل
عشقبازی با هم یاری از رقیب

سیر باید تا هم از دل بدل
تا بدیدار همه هر دم میرسانم جان بجان

کز کنار و کشاکش کاهد و نازو کناز
کاه لطف و کاه قهر و کاه ناز و کاه ناز

منفعل از صد رجب بر روی هر دم بجان
میرسد از هر طرف

دل ببرد از دام جان بجانان متصل
نغمه نوشین و جوشن زمزم آسا صبحدم

روز و حال آنسوان معشوق یکتا متصل
صبح هر لحظه از بالا و شوق بیشتر شفق

بر سر هر دو جهان تیغ جان و سر را مشرفکن
وز جمیع ما سوی یکبارگی بر دار دل

پر تو شمع رخت شد در مزاجم مشتعل
سوخت از من هر چه بود از اقتضای آب و گل

بود فرمان دلم مر یک بفرمان کسی
مهرت آمد حاکم این مملکت شد مستقل

گفت از بهر نثار ما چه داری غیر جان
خود فدای ما نمودی هر نثار دین و دل

گفتم از بهر نثار مقدمت جانی کم است
لیکن از دستم نیاید غیر از حمد المتصل

ای ز هر دیده هر چه جز ما سوا را پاک کن
وی نه بیت ساند در او غیر ظلمات ای بیکار

ای هدایت هر که او را هست هر دو اقتدار
وی رعایت هر که هر دو با یکدیگر داری قرین

جان چه باشد تا دل و دین را فدایت کنند
کرد و عالم را بیارم در رهت با شیم جمل

در نعیم سایه مهرت آسوده بود
پیش از ان کاین دیر جانها را بقبالب کل

باز آنجا میروم زانجا بیاید نزعیم
بگذاریم قالب را کل زیای جان و دل

فیض اگر خواهی که جاوید زدین علیین کنی
جسم و جان را پاک کن زا لایش این و آن و کل

ای جمال هر جمیل و ای جمالت جمله حال
هر جمال از تست زانرو دوست میدارد ترا

از جمالت پرتوی بر هر جمیل افکنده
زین سبب دل میبرد هر جا که بینی خوب را

تا بود اهل نظر را حسن جوان دلربا
میرسد هر دم تجلی از جمال بیزوال

میرباید از اهل دل ترا صد اهل نیکوئی
حسنهای فوق الخیال و جلوه‌های ذوالجلال

خانه تقوی خراب از مطلوب ما طالبین
ملک دین ویران ز تیغ لشکر غمزه ات

حسن صورت تا ز بی حسن سیرت دیده
این بود پایندانه هر صاحب دل را ضمان

ان نباشد حسن کان کاهد ز دیدار ترا
حسن ان باشد که افزاید ز دیدار ترا

ان نباشد حسن کز وی دل کدورت یابد
حسن ان باشد که جانها یابد از وی صیقلی

حسن ان باشد که جانها را ز خود بیخود کند
حسن ان باشد که چون بیند ترا هر بیدلی

Ms. Or. Quart. 1280

حسن ان باشد که بشناسد محبت را ز بی‌مهری
تا دهد تا را سر افرازی و ایشان را ابا مالد

حسن نشناسد مگر صاحبدلی کو نیک و بد داند
در ترقی باشد او هر روز و هفته تا مه و سالد

ای فغان از دیو و دیو مهربانی دل
سوخت جانم زانش سودایی دل

این چه فریاد است و افغان در دلم
کوش جانم کر شد از غوغایی دل

این همه خون جگر از دیده‌ام
بر نیامد در رهت از پایی دل

می‌خورم من خون دل از خون من
جوشکم ای وای بر احوالی دل

ظلمت دل بوده شد بر دوده جان
نور جان شد محو ظلمتهایی دل

زخمها بر جانم از دل میرسد
آه و فریاد از جفاهایی دل

جان نخواهم برد زین دل جز ترا
نیست غیر از کشتن من رایی دل

عاقبت خونم بخواهد ریختن
این همه زیر دست بی‌پرایی دل

دل چه میخواهد ز من هر دم خدا
دور جانان از بلا سر من ترا ای دل

آفت دنیا و دین من دلست
آه از امروز و از فردایی دل

رفت عمرم در غم دلدار و ای
خون شد این دل در تن تنهایی دل

روز زاد در چشم من تاریک کرد
دود آه و ناله شبهایی دل

جان تو بند غم و تنگی
تنگنای این بد رنج جایی

پای نه در پیش جانان سر بنه
فیض بی‌حد گر تو بی‌حدرایی

من که یار دل ما و ای دلدار دلستم
از غیر بیزار ستم دل کی جایی اغیار

جمعیت خاطر من از دست بدر کارت
در بارگه قدس جان چو بنده بکارت

کو در ره دلدار نیست بر اهل دل او را
از مو جانان نکرد نیست و نابود و فنا آن

از بهر فنا راه جان بجمع اخوان شد
از عکس خط و خال و لب شکر بارست

تا روی ترا دیده‌ام صد جان ازو دیده
تا چشم او را دیده‌ام بی‌دست و پا آن

کیسوش تا شفته شده و دار سر من میرود
تا شد پریشان زلف او شتاق نرگس مست او

طرز خرام قامتش یاد از قیامت میدهد
جان و دلم را زان ادای او بصد غم در فتاد

بر دور شمع روی او پروانه دل چشمار
در تار زلفش موبمو گم گشته بسیار

از روی او در راستم از موی او در پیچ و تاب
از خوی او جان در بلا در عشق او زار و نزار

تا در دل من جا گرفت عشقش بدل ما را
کار جنون بالا گرفت از عقل بیزار آمد

کافی نرود صاش مرا خوشم کاو بی‌حد جان ستاند
کس سود دارد کز زیان در عشق او بیمار آید

دل را به بلای فیض در آرزم و بکاوی جان
زان رو که نه راحت رسد نه رنج بسیار آید

نگاه از کوی جان ستانی تغافل کن ز دل
ز وصلت بر نخاست کام ما زین حاصل

چه لطفت خواند کسی را چه قهرت کاند
چو هر تو نوشت و نوش تو هم زهر قاتل

چرا بی‌شادی دم جان روی چون اندوه
زدست فراق و وصال تو ام کار مشکل

نشینی بر من دیدی من شم از سر رایی
چو بر خیزی از پیش من فرو شوی کن دل

برافروزی ار رخ شود نور خورشید عاطل
برافروزی ار قد و قامت قیامت شود در

اگر جان ستانی و گر دل برایی بجا لد
بود دل بهر جا ز هر کس بسوی تو مایل

چه سازد زدست بتان منکر انفیض
بجز آنکه خواند الا ما خلا الله باطل

گلزار رخت دیدم شد غیرت گلزار
پیچید دلم را عشق در سنبل آن گیسو

چشمت ز نگه سرمت لب ساغر می‌رانت
اجزای تو هر یک مست از باده چو هر یک او

حسن تو جهان بگرفت ای چهره جهانجانان
افکند دمی عشقت در خلق خلل فاحش

از چشم خمارینت پیمانه کشد نرگس
وز خط نگارینت تدبیر بیرد سنبل

دیدار تو از ان من رخسار تو زیبا نه
رخسار تو از ان من گل را نه بسنبل

از طرح شکنجت دوز سیهی دارم
باشد که شبی هم بر کوی خوشم ظل

گویم ز فراق تو بود دفتر دردم
چندانکه همی ننده بر سنبل سر شکم پل

از شعله آه من افتد بزمین آتش — وز ناله زار من بجد بفلک غلغل
سودای تو خون در سر هر دم بنوای تو — کوبد بضمیر فیض بالهجه تازی قل

صد تکبر عاقبت سر لبد غرق دل — کرد انکه دلم ز تن شد او مرا دشمن دل
شد دو نخ من ز شوق تو ناشاد و نامراد — بگرفت پاد خزی عالم دل
امد بحجی بلد سر انجمن سر تن — صوری بدیده ور شد ساتم
یکچند اکود بوهوا داشت دیده — اخر نسلیمان ز خود خاتم دل
کو هی شدم بود از احتکان تن — از بسکه گشت بود بر من غم
چون دست ز اندوه جانب کنم — هر غم کند زیاد شد اکه قدم کم
تا کی بوزید بادی از عالم قدس — برداشت نه بوی ز اغم در هم
سوزد دل از اتش جهنم کند رد — جنت نرسد بروضه خشم
در کوبه دل کجا رسد اه ز اتشم — در پای دو دیده کم شود در نم
هر بار که شاد و جا رین بود — ان بار کجا ست کو بود محرم
از بسکه دلم را ز غمان داد بیت — کو اهل دلی که تا شود همدم
این مه ز حجن کمر بزد از اغاض — ابد صبر از یم کف حاتم

نشود کام با دل ما رام — این تا کم نکند هم از کام
چون که ارام میبرد اخر — ما نگیریم از نخست ارام
عیش رخش بکام دل اچون است — ما بنازیم تا بلا تا کام
انکه دانیت بخلی رو در خ — کو نسوزد کسا نداخر خام
جا هلان نا مها بر اورده — عاقلان کرده خویش را کم نام
عاقلان را چه کار با نامست — چکند با هل ارند دام
کوری چشم جا هلان سا فی — باد هل سوزنده دود جام

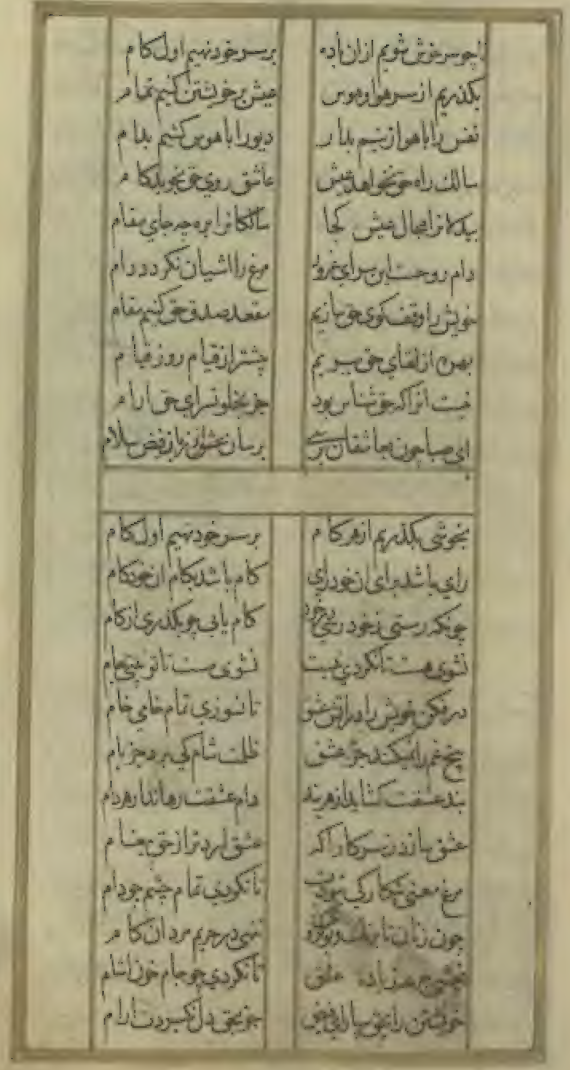

اچو سر خوش شویم ازان اده — بر سر خود نهیم اول کام
بکذریم از سر هوا و هوس — عیش بر خویشتن کنیم تمام
نفس را با هوا زنیم بدار — دیو را با هوس کشیم بدام
سالک راه حق نخواهد عیش — عاشق روی حق نجوید کام
بیکانرا بحال عیش کجا — سالکانرا بره چه جای مقام
دام روحست این سرای خراب — مرغ را اشیان نکرد دو دام
خویش را وقف کوی حق سازیم — سعد صدق حق کنیم مقام
بهن از لقای حق بیریم — چتر از قیام روز قیام
نیست انرا که حق شناس بود — جز بخلوتسرای حق ارام
ای صبا چون بباغشان برسی — برسان بحشوان زا فیض سلام

بخوشی بکذریم از همه کام — بر سر خود نهیم اول کام
رای باشد برای ان خود رای — کام باشد بکام ان خود کام
چونکه رستی ز خود ز نیک و بد — کام یابی چو بکذری از کام
نشوی هست تا کنی نیست — نشوی مست تا تو نیخ جام
در فکن خویش را در اتش عشق — تا نسوزی تمام خامی خام
نیخ غم را بیکدم از سر عشق — ظلمت شام کی برد جز بام
بند عشقت کشاید از همه بند — دام عشقت رهاند از همه دام
عشق سازد ز سر کار اکه — عشق اراید ز اخ بنام
مرغ معنی بکار کی نپرد — تا نکوبد تمام چشم جو دام
چون زمان تا بمان نشد نرسد — نه بدر حریم مردان کام
نخورد مرد زاده خلق — تا نکردی چو جام خون اشام
خویشتن را بخون بیار اراید — چو بحق دل نکبرد ارام

وقت است که جویند اسرار شویم | بگذاریم تن کار و دل کار شویم
روحرا بپاک بداریم ز آلایش تن | پیشتر زانکه اجل آید و مردار شویم
چند ما را طلبد یار و تغافل ورزیم | بعد ازین از دل و جان مائل طلبکار شویم
شوق اگر کاش بدانیم که است دکان | یاد رصد جان بکف آریم و خریدار شویم
جای آن دارد اگر صد دل و صد جان هستی | قابل یک نظر بیحد یار شویم
کرن دل نکشاید بسر انگشت خرد | کار هفت سیا از پی این کار شویم
علم و تقوی و عبادت همه سستی آرد | جرعه کوبی عشق که هشیار شویم
افسر عشق بی زیور جان دست آریم | تا بکی در پی آرایش دستار شویم
اتش عشق درین پرده ناموس زنیم | هرچه هستیم بخلق امروز ار شویم
بر سر کوچه یار آر اگر می نوشیم | به ازانست که در میکده بیدار شویم
قوت افسرده دلی چند زیس کوچه خریم | از پی ما مدن عشق بیازار شویم
چند و چندان بت عیار فریبد ما را | خیز تا رهزن هر عیار شویم
کز زنار کوان بدر آییم از پای | بازانست که خود بر سر زنار شویم
شد شب عمر و ز آفاق برخ صبح دمید | چشم دل باز کن ای مست که بیدار شویم

ازدم صبح ازل با عشق یار و همدمیم | هردو را هم زاده ایم از دهر را هم توامیم
هردو از پستان فطرت شیر را هم خورده ایم | یک صدف پرورده ما را هر دو زین دریا نمیم
سبزه خط نوبرغان از سواد داغ ما | چشم ما این باغ و ما چشم و چراغ ماییم
جان ما را لاتخافی هست یا سلطان عشق | در حریم دوستان این لاتحزنی را محرمیم
میرساند عشق ما را تا جناب کبریا | هرکجا عشقست محرم ما و لاتحزن همدمیم
روز اول کو ملک از سایه ما میرمید | کو چو ما در سایه عشق ازل آرمیده میم
در خم قلزم ما را کو فلک از یک روی | ما کنون از آسیای لایزالی آسیمیم
پا نهادن بر سر عشق ز اداب ما نیست | ما چو غم داریم از غم دست پرورد غمیم

دم ز ازل شیر غم از پستان بخت خورده ایم | ما چو غم داریم از غم دست پرورد غمیم
کم نغم بال ظلک کو بر سر ما ریخت غم | بر سر غم ال غم اکنون یکقدم در ما نمیم
هست ما را اختلاف احوال در سیر سلوک | کز صور هشیم شیر و کاهی از هوکم کمیم
کاه بر روی هوا نیم و که بر روی خاک | کاه دریای محیطیم و که دیگر نمیم
عاشقان از قطع و وصل شیر یار دست خوش نیست | ما چو فی در ازل روز زاده در بند دمیم
گر بقطع ایم هشیر از وقت چون ربانیم | ور بوصل ایم هشیار از وقت چون ربانیم
چون گشاد سینه را پیوند با غم کرده اند | ما بهم پیوسته با غم چون دو حرف یا نمیم
راز دلوار بر زبان اینخیض ابر خط | کوشها کوبند پنهان ما کی اینرا میم

گران شد بر دل من زین بیا تا کوه هجران را | همه زین جان شوم شاید بجانان رو ان کاهم
چو جانرا او بود جانان ز سر تا پای کردم جان | جهانرا چون بود او جان بجان کردم جهان کاهم
گران جان نیستم کزین سپس بر دوش بردارم | زمین تا کی توان بودن بیا تا آسمان کاهم
ز بهر آنکه تا بینم رخ بیدای پنهانش | کجا از خود برارم سر کجا زین خود جهان کاهم
ز بس چشم نشان او شد ان گشتم بحیرت جو | نشان از وی چو نتوان یافت هم خود بیشان کاهم
ز اوصاف جمال او کنم تا نکته روشن | ز سر تا پا زبان باشم ز پا تا سر بیان کاهم
بصد تابش چو مهر برشار چون روی تابان شد | چو تاب چون زلفان بگرد هر جهان کاهم
شد ه مهر تو زیر و بار جوانی میکند دوران | ندارد مشق چون پیری بپا سر هم جوان کاهم
نهاد م سر بر امر تو چو گویم بشنو و گوش | چو تیرم میکند تیرم کمان خواهد کمان کاهم
کجم کرد ست گردون و زنم میکند کمان | کزین خواهد شدن زین با شد و ران خواهد زان کاهم
چنان بودم که بودانی چنین کی نیستم کی هی | چنین خواهد چنین باشم چنان خواهد خان کاهم
بهادم خواهد او جان بردم الا مرو جان | خزان خواهد بسوی اصل بی برگی خزان کاهم
گمان او گر کوید دوم انجا که او بوید | ز من چیزی که او جوید همان باشم همان کاهم
کی هشیار و که مستم کی بیا کی نیستم | چو انیم میکند انیم چو انم کرد ان کاهم

زهست فیض در رنجم ولیکن عالمی دارم — مکن کز دو دو جا رمن در رنج و بی‌آرامی کردم

دل از تجرم کز زان شد بیاد تا زان دل آرام — نبی بد کرده‌ام یا دل ز دل شاید بجا شد
دل از بهر خدا باشد نه از بهر هوا باشد — بدل کز جاده‌ام باطل ز روی حق بجا شد
برای عشق دلدارم درون سینه دل دارم — سزاوار سر دارم از و کز شتغل کردم
بود جای محبت دل بدل ناقص بود کامل — من گمراه بجا صل بدل در راب و مکل کردم
محبت‌ای دلی باید دهم کز جان بدل شاید — بجان کردن دل بدست آید بجان در نیاز دل
بدست آید مرا کز دل درین ویران سرای کل — وگرنه بیحکل خواران اسیر اهب و کل کردم
کهی دل در خدا بندم کهی دل در هوا بندم — کهی در نیاز غربیم کهی در نیاز دل کردم
ز بحر ار قطره دور افتد هوا از افتاد ساز — بیا تا با محیط خود بزودی متصل شوم
شوم کمطالب معروف و کاهی جان عاشق — کهی در نیاز خویشم کهی در نیاز ظل
برد با ال صاحبدل کسی کو را نباشد دل — دل جوانم من بیدل کجا خواهد متقل
دلم شایسته گر نبود بر صاحبدلان رد — دل شایسته دستادم قبول اهل دل
دلم یک شعله بود از عشق چون خرمن بسوزانم — بیا ای فیض تا در ما نمد دل شتعل

چنان شدم که قبیح از حسن نمیدانم — میرس مشکل از من که من نمیدانم
جنون عشق مرا پای من کرفت از من — چنان که پای ز سر سوز تن نمیدانم
مرا ز خویش بدر کرد و جای من بنشست — کنون منم نه بتو بوی خویشتن نمیدانم
شراب حسن از و صاف میکشم و ظرف — صراحی و قدح و جام و دن نمیدانم
بهر کجا نگرم روی خوب او بینم — حضور و کاشف و طرف چمن نمیدانم
چو وصف او کنم از پای تا بسر بصنم — زبان و لب دهن نمیدانم
حدیث او همه جا اشکار میگویم — درون خلوت از انجمن نمیدانم
کند چو معنی او جلوه بتو بر بصنم — حروف را نشناسم سخن نمیدانم

شود تنم همه جان صورتش چو جلوه کند — چو جان شدم سر تن جان ز تن نمیدانم
چو یاد او کنم از پای تا بسر شوم او — چو او شدم همه من ما و من نمیدانم
چو من شدم همه او و شد او تمامی من — ز بدن نه قالب و جان از بدن نمیدانم
وصال او همه جا چون میسرست مرا — طلل نجویم و ربع و دمن نمیدانم
مرا وطن چو شد انجا که یار من انجاست — دکر دیار غریب از وطن نمیدانم
بسوی او همه کس را عزیز میدارم — بغیر خان و جم ما و من نمیدانم
درون چاه معانی فرو شدم چو فیض — بجات خویش بالا و برتن نمیدانم

بسوی او کرم کان نازنی بینم — وکاو نجوئیش مر اپا نیازی بینم
دل از غیر تهی ان ز خویش بپردازم — وکر خویشت ازان دلنوازی بینم
باسان وده بین چشم از پدید دلبر — جمال معرفت و بحر رازی بینم
غبار غیر ز مرات دل چو می روبم — بروی جان در ی از غیب بازی بینم
چو عشق غیبت و هی سوی او خوض کوته — کر راه دیکر و رو در رازی بینم
بروی دشمن اکر بسته شد در ی از دوست — بروی دوست در دوست بازی بینم
ز دو جود من از عشق غیر شد خالص — بجوی خم او تا کدازی بینم
وفای اوست وفا و جفا اوست وفا — وفا جفا شود ار امتیازی بینم
عنای او همه راحت غمش مرا شادی — بلای او ست عطا سوز سازی بینم
بغیر هستی او هستی نمیدانم — جهان همه بحقیقت مجازی بینم
بپویم از بجز او زدکان دادم — بزنم از بجز او کار سازی بینم
فنا شوم کر اغیار را بقا یابم — نیابم از بجز او بی نیازی بینم
حرام باد بر ان دل محبتش که در و — بجز محبت او را جوازی بینم

مزار بجود شکار کنی کشاد فیض
که جویخ تو در دوست بازی بینم

تا بعشق تو جان و دل بستم — رستم از خویش و با تو پیوستم
تا بروی تو چشم بگشادم — کافرم گر بغیر دل بستم
تا بدیدم کشایش لطفت — بر دل و جان در قصر را بستم
من قمر را فتم در لطف — لطف در قهر هم بزیدستم
هوشیارم کنی که مستی — هم ز تو هوشیار و هم مستم
تو صافی که بود پی از اول — من دمی نو بگه نو شستم
هستی تو بذات خود قایم — من دمی نیستم دمی هستم
تو بلندی ز خویش تر داری — من بتو عالی و بخود پستم
فقر در کفر خود بدایا تو — تا که زلفت فتاد در شستم

از حسن یار سرخوشم از عشق یار هم — زان مجلم مستم و زان میگسارهم
او جلوه مینماید و من میروم ز خود — از خویش شکر دارم و از لطف یارهم
هر کس که دید جلوه اش از خویش شد تهی — از دست رفت کار ش و خود مست کارهم
یک جلوه کرد بر دو جهان هر دو مست شد — بخود از و زمین و فلک بیقرارهم
یک جلوه کرد و حشر بیک لحظه بر پاشد — ان جلوه را فداس و جون من هزارهم
زان جلوه است غلغله ها ی عاشقان — زان جلوه است نعره ها ی هزارهم
زان جلوه است موج هوا و نبات کوه — زان جلوه است جوش و خروش بحارهم
زان جلوه است تازگی و سبزی چمن — زان جلوه است شور و جنون در دیارهم
زان جلوه است ناله و افغان عندلیب — زان جلوه است لطف کل و قهر خارهم
زان جلوه کام فیض برآید در جهان — در تنگ عیش بود یا بد ار هم

در دم وصله بون شد و غم شادم — آه از فلک برون شد و انک کنارم
با بین که عشق چها کرد و میکند — از دل ببرد طاقت و از جان قرارم

دل با کشاید و جهان در بر وصل — جان داشت دستار خود و بون شد نثارم
با باز ماند از بون و دست از وصال — زان دیده شد سفید و مرا بار کارم
اهم زد و رد اتش و اشکم زخصه خون — بخشد نواق بین و ایام تارم
بی تو بگوی او بودم بی قرار او — تا کی نشان دهد ز دهد یار یارم
افتاده ام غریب و غریبان ستاد و ار — فریاد رس طبیبی دردی گسارم
یا رب بگیر دست من زار زار کم — بازم رهان ز خویش و از بون کن دوارم
ای فیض غم مخور که مقصود میرسد — بخشت ساعادت کند دو کارم

خیز تا زین خاکدان بیرون زیم — زین سرای و دکان بیرون زیم
زد کردیم از نجات جاودان — زین جهان جان ستان بیرون زیم
راستی از هم جنسهای بگانه — همچو تیری از کمان بیرون زیم
تا شویم کلا باشا را محیط — زین محیط اسمان بیرون زیم
کوهر بحر یقین اید کشف — کز تصور ای کمان بیرون زیم
بی نشان از بهر نشان کز نشان — بی نشان کز از نشان بیرون زیم
خیز تا در موطن اصلی زیم — از مقام سالکان بیرون زیم
در بلا و در سرا قربان شویم — از تن و جان و جهان بیرون زیم
فقر تا بیند از مکان و لامکان — از مکان و لامکان بیرون زیم

اگر ز ایت کنم خود را کان کنم هستم — کنا ه دیگران کی بر خود ی خود ی نهم
کنا ه خویش خود م روز حشر خواهم بود — اگر ز خویش برستم ز هول بل ترستم
بروی من ز سوی حق گشاده شد در — ز سوی خویش بروی جهان ببستم
ز خود اگر فکنم خویش را بهم نجهد — بوصل او نرسم تا ز خویش نا بستم
بوی بلد و جهان جمله در من اویزد — ز هر یکی بهم کز خویش نگسستم

گاه در آتش خوشی از خاکیان آبی زنم
شرب ناهموار این سندان
بیم جانی و این تمنا هم بود
در ازل این نوع سودا کم بود
من ندانستم بغیر خواهم افتاد دار
هر چه پیش آید دل فکرد کردم
عشق بی پروا تم پیشه ایجب
در دو عالم شرح معنا عنقی چون
نکرد صحرا زل پرستاش ابد
خوبشتن آدم بهشتی و معم
فیض بیدل آنکه معصوم آمد از خیانت
اشتباه آنکه من و چه در چه در

هر جبینی کم بدیدم بندگی آئینم
هر چه آلم شنیدم گرفتار
بیش هر کالای غیر از نازم بسیار
چون بدیدم زانم بسیار
خار اغیار بر نخیزد کندیم
تا زعکس گل رخسار تو گلزار
چشم بر دیدار خوبان تا گشادیم
قدح باده کشیدیم و خمیدار
مست بودیم و هوای تو بدل داشتیم
از الست تو سرا پا هوشیار
خفته بودیم در اقلیم ملامت چون
از صدای کن چو خوف بیدار
شربت اهل لب بودشنای ما
هر کرا از چشم خوشت خسته یار
چه سعادت که در ایام محبت یارب
خاک آدم کند مشق تو کردگار
فیضها از نی صفت بردند لوح جان ما
زان نیست خانه خانه خار
دم بدم نخوانه غیب بجان میاید
تا رگ جانها نبات چار ارکان تو کار
تا امانت بسپاریم کرم کن بیدل
با سیه دلت ما حامل این بار
این عتاب غزل ما هم انوار کرد
مست بودیم رگ جانها هوشیار

هر جائی که بر انوخت غریدار ایم
هر گز مرد ترس رسا بود کرفتار
کبر پای حرم حسن تو چون نیم رسوخ
چار تکبیر ز دیدار بر سر
پرتو حسن تو چون تافت بر قیم هر شب
چنگه هوش ز ما رفت خبردار

سر بر سر بودیم بندار بر سر بودیم
خفته بودیم و زبیهای تو بیدار
ساغری ساقی دوراج فرستاد دیر
نشاه اش چون دی دگر کوشیار
راه رفتیم بسی تا سر کوی تو رسیدیم
کار کردیم کم و اضعف بسیار
بار دانش کر چهل سال کشیدیم بدوش
یکی جرعه کشیدیم و سبکبار
روز یا نیکه ترا دیدم و با خود نرسیدم
سال و مه خویش که بیان نا روز شمار
هر چه دادند بما از کری نپذیرفتیم
تا سزاوار سر آورده اسرار
در دل و دیده ما نور تجلی افروخت
تا بنیروی یقین ظلمت انوار
سوز در رای چنان تو چو بر افروختیم
بر سر اهل سخن آرکه سر بار
اشتباه فیض از بیکوئی نیست بر سر بود
نزد یکانرا نبیت بر سر کفتار

آکر بدیم و کر نیک خاکسار توایم
فتاده بر در تو خاک رهگذار
بلندی سر ما خاکساری در تست
بنزد خلق عزیزیم از انکه خوار
تو بی قرار دل ما آکر قرار بجست
وکر قرار ندادیم بتو دار
بسوی تست بهر سو که بنکریم ترا
بهر دیار که باشیم در دیار تو
آکر اطاعت تو نیکنیم خالص نیست
وکر کنیم کنا هی کنا ه کار
بهر چه در دل ما یافت در تو دارد تاب
آکر ز خلق نهانیم آشکار تو
زکر دعای بخوشتن بی خبر ایم
بهوش پرده هنوزی که شرمسار
آکر چنانکه سیاهیم از اطاعت دیو
چو فیض دشمن دیویم و دوستدار
بکوش هوش شنیدیم که عاشقی چیست
عنان بیاش کهیار غمکسار تو

خدایا آرزوئیم بکذر بخشا جرم و عصیانم
سیه در کرده زشتم بین و در غفو ایمانم
تو کفتی بندکی خواهم که اخلاص بود با شد
چو دوست تو بجا باشد کر اخلاص چه میخواهم
در ایمان بندکی خفتم شهادت بر زبان کفتم
غبار شرمساری خود فتم نزد بخشی کناهانم

قواعل سحر زاد دی بخت ما بسلامی — مرا هم جادهٔ شاید چشد لخوسلانم
چو مهر دوستانت رانهادی در دل ریشم — چو اشک دیدهٔ ایشانم دهد جا نزد دانشانم
چو بغض دشمنانت رانهادی در دل تنگم — شود گر بغض اقانم برون ارد زشرانم
بشرمان رفتم راهی چو دی کردم کاو — نبی آرد کرکاهی در آتش خوهسوزانم
ندارم برتو من تکیه کزو مه کم خداوندت — ترا بر من پرستش کمداری قدرتانم
چو دوران من نیارامد بسنده دارگردد — بنوزیکت هم کن کمه دارد تو پشانم
چو بادم نی اشی مرا بی یاد خود مگذار — بیاد خود کن ایادم کنی یاد تو دراتم
دلی دارم پراکنده کهرجز وبتر در جایت — بده معنی یارب یکه دارد دل پشانم
دلی دارم کرسیده مرا از خویش غافل — چو غافل نیشم از خویش باز کاشیطانم
دلی دارم کهخواهد مرا از من جدا سازد — از بن خواهش بها سازش کهاز خود فصل نتوانم
چو شهر کبی یاد و شانش یکی یارب — مرا نزد عیاده کهرا از بحث شانم
محبت ای بهم نیوزد در انش فیض — چو دارم مهرشان در دل چه ترسانی نرزانم

یاد یاران کهکند اندر دل و جان یاد هم — یاد زیر کرده روند از پی خوار ی هم
غم زداینده دلهای هم از خو خوبی — بهره گیرند ز دانش بلد کاری هم
کم کند از خود و افزود بیاران طلبند — رنج راحت شمرند از پی دلداری هم
رنج بر جان خود از بهر تن اسانی یار — حامل بار گران بهر سبکباری هم
هم چو غنچه تنهایی و با هم چون گل — تنگدل از خود و خندان همه داری هم
رنج کرو ندکه راحت برساند بهم — زنی تیغ جفا بر سپر داری هم
از ره اطف بحث هم بهم راد بجویی — وز پی مهر و وفا در پی صدق یاری هم
نور بخشند بهم چون کهبحث ایند — روز خورشید دم و شمع شب تاری هم
بحر از خود بی خویش بخواه از یاری — چون دان از پی جو یاد هشیاری هم
این پی و راق از ان طوب دوستی این — جام سرشار دم و منبع سرشاری هم

سوزان ز آتش سودای محبت بر خوان — پای پر آبله در راه طلبکاری هم
خواب غفلت نکند از تکه غالب گردد — هم رابصر ندهد هم بیداری هم
راحت جان و طپیدان دل بکدگرند — یار تیمار یم و صحبت یاری هم
هم دم رهم و مایه درمان همند — هم پشت هم و اسان کن دشواری هم
فیض از خلقی و صفو نکوئی کهشی — خود از ان قوم کهباشند بصحواری

بیا ید یاران هم دوست باشیم — همه غمزایمان بی دوست باشیم
نداریم پنهان ز هم عیب هم را — قفا هم بطوری کدر پیش روست
بود دوستی مغز و اظهار ان پوست — چه حیف ما ما مثل پوست
چو یار ا بجز دوستی بر نیاند — بیا ید با دوستی دوست
بکافات بد را کهبد کرد یاریم — اگر بد کنیم ایخدان کوست
بکوشیم تا دوستی خوی کردد — بهر کو کند دشمنی دوست
نداریم کاری بپنهانی هم — همین ناظر انچه در پیش روست
ز اخلاق نه موی در ایمان نیاریم — بر اطوار یاری کهخو خوست
چو سینها صاف و دلها اسوده — چو اینه کان مظهر روست
کنیم از اهل شقاق و نفاق دور — طلبکار یاری کهنیکوست
نداریم از دامن یار خود دست — بکوشیم تا انچنان کوست
اگر خود سلک کوی جانان نباشیم — سلک کوی ان کو در انکوست
خدا را اگر دوستداریم باید — کز با دوستان خدا دوست
نباشیم تا با خدا دوستان دوست — کجا در حقیقت خدا دوست
بیا ید تا ناظر روی خوبان — از انرو کهاینه او ست
بیا ید خود را بدیدار سانیم — چرا بستا نچه در چوست
برا یم انچه مغز و پوست — کنا جمله مغز و پوست

بدوست حال دل سوگوار را چه نویسم | بیا بغار خود احوال غار را چه نویسم
بروز عید خوبان ما بسر رود سعادت | بحکایت غم شبهای تار را چه نویسم
غم فراق عزیزان فزون ز حد شمار است | بچکونه عرض کنم شرح بار را چه نویسم
زدست رفت مرا کار و بار تا تو برفتی | بجان کاه غم کار و بار را چه نویسم
کنار کردی و شادی کنار رد و غم من | حدیث درد و غم بیکنار را چه نویسم
قرار از چو تو بی دل نمی تواند قرار دارد | سوی قرار غم بیقرار را چه نویسم
بمن ز سوی تو هر گز پیام و نامه نیامد | حدیث بانگ و پیش از هزار را چه
غبار غم ببرهم نشست در دل تنگم | چه گویم از دل تنگ و غبار را چه نویسم
جها گر بر سرم آورد روزگار جدایی | بحکایت ستم روزگار را چه نویسم
حکایت غم هجران شب دراز چه گویم | بدوستان حق شعله بار را چه نویسم
بروزگار من اینها که از فراق تو آمد | ز صد هزار هزاران هزار را چه نویسم
خموش فیض که بر یار حال بار نهان نیست | بیار فتن هجران بار را چه نویسم

از دور بر خراش دلت تا کنم | نزدیک چون نرم دل و جان شوم
دارم ز پرده ناموس سینجی | تا از زمان که برده برافتد چها
صد راه عقل بسته شود اهرمن | کز یک ورق زده ترشح نوا
عالم بسوزد از نفس آتشین من | حرفی ز سوز سینه خود کر ادا
تا ریشه زجان نبودم در زمین من | ماشا ز دست دامن سینی رها
کو بند تا ز عشق کنم مدعا ضمیر | دیوانه ام نکرده چنین تا کجا رها
هر ذره ره بدرد دلی خرد کند | من از نیم که درد بدرمان دوا
بر استان دوست نهادم سر نیاز | تا بدرد ی خویش فرض ادا
بر خاک سکنت نم ز الر سر کنم | باشد که در دلش ز ترحم جا کنم
از جمله این نظر که بسوی من افکند | جا دارد از هزار یکی را دعا کنم

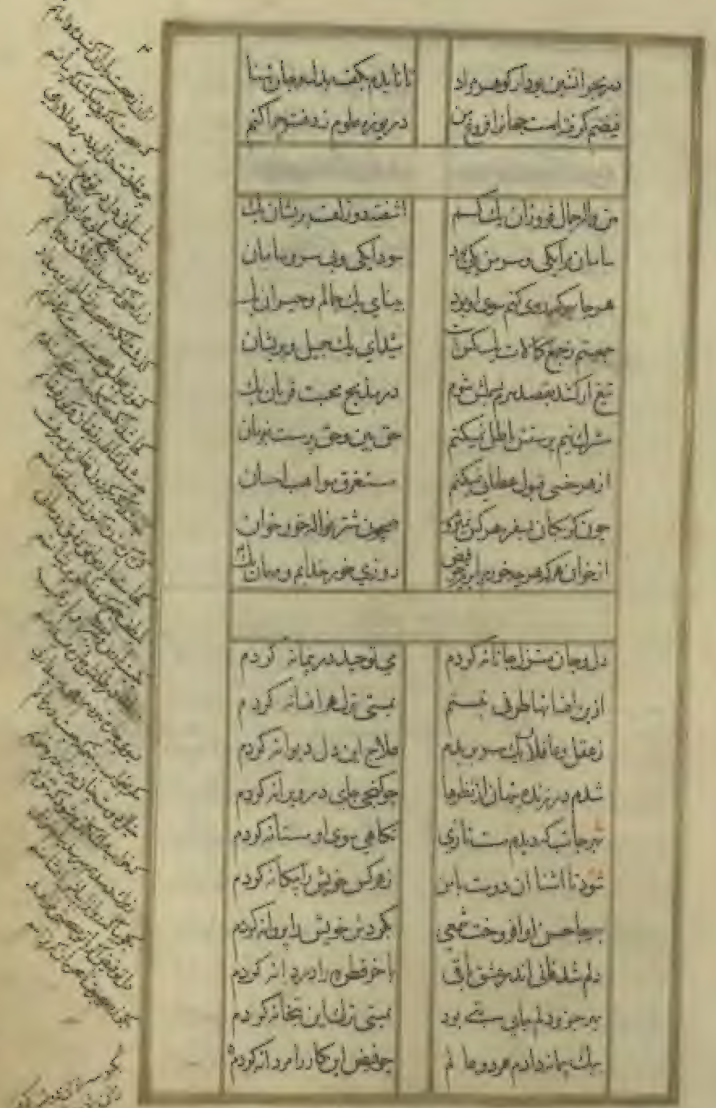

در بحر آتشین بود آرام کوه و دل | تا تا بدم بکف بدل و جان ز تا
فیضم کرد ز امت جها ز اوج من | در جوزه علوم ز دفتر ها کنم

من و الرجال فوز ان یک کسم | اشفقت و لطف بر دشان یک
ما سان ز ایکی و سر من یکی | خود ایکی و بیک سوی ما سان
هر جا سکه دی کنم سوی خود | بینای یک عالم و حیران یک
جمعیتم ز جمع کائنات یک سوست | شیدای این جمیل و بر دشان
تیغ ار کشد بقصد بر ریش خویش | در بند جمع محبت قربان یک
شرک نیم پرستن اطل نیکنم | حق بین و حق پرست بر دشان
از هر خسی قبول عطا نیکنم | مستغرق و اهب احسان
جون کز بکان ز بفر هر کز نیکو | مهمان شوز والد خود خوان
از خوان هر کدام چو خورد بر ز فیض | دو نیز خورد خلایم و مهمان یک

دل و جان مست ز جانانه کردم | می توحید در پیمانه کردم
از بن ناخنها طرفی نبستم | بستی ز لعها نه کردم
ز عقل و با فلاطون سر بدم | علاج این دل دیوانه کردم
شدم در بزم جان از نظرها | چو کنجی خلوتی در ویرانه کردم
بهر جانب که دیدم ستانی | نگاهی سوی او مستانه کردم
شود نا اشنا از دوست با من | ز هر کس خویش را بیکانه کردم
بجا حسن او او رخت شهی | بگردن خویش را پروانه کردم
دلم شد غافل اندر عشق آفاق | با خر فطرت را دردانه کردم
بهر جور و دلم بای ستی بود | بستی ز لعها این بتخانه کردم
یک بیماندادم عرد و عالم | چو فیض این کار را مردانه کردم

بس چو برگشتیم در ره فکر دیدم — المنة الله که مقصود رسیدم
طی شد الم فرقت و وصلت دست داد — یار در آغوش و من با یار شاد
از ملال هجر من امد که تا گوش و لبش — دیدم جان آنچه گفتار شنیدم
تا صفا شوید ز جان ما ز عصیان — یار دست یکدگر گرفته سر بر راهم
بس عقده مشکل که در دین ره گشودم — بس گشتگان را که بفریاد رسیدم
با پای بی رفتند که هم بر چرخ سایند — ما با پر جان قدس پریدم
بر حضرت حق نامزد نامزدیت — تا سلطنتی را به توحید گشیدم
عرفان طلب از نور وحی کرد تیم — فرمان نبی را بدل و جان گزیدم
رفتند عجان تخت زین کاخ — ما خیمه علی در فردوس کندیم
با پای دم راه سفر گفت عجش — ما سر تبر وای نبر اثر بریدم
قومی بر خویش خواندیم را — ما تیغ براندیم بر سر کشیدم
چون فیض بدیم بحر جوشان — از جان و دل آب خورده ایم

کنم اندیشه دنیا شود عقبا شود دنیا فراموشم — کنم اندیشه عقبا شود دنیا فراموشم
یا اندیشه باقی کنم کان جای اندیشه است — ز قلاب بر کنم دل تا شود یکجا فراموشم
کسی کز دوی من آدم دمی نگذارد ارادم — ولی از عزو استغنا کند خود را فراموشم
شوم غافل ز هر دم دگر اید فرا یادم — بیادش گویم ای منزل شود جا فراموشم
مرا تا جنت سیر و بیادم چون بر تقی — بیا نجا در آغوشم منی انجا فراموشم
دل اندر عهد او بستم با بد وفا داری — چه دانستم که خواهد کرد چون بر او فراموشم
مرا ان یار بیکو بی یاد دار بوسته — نام و ننگم بیاد اری کنی خود او فراموشم
اگر بوسه تواند کجی در جا خود میدان — بیادی چون بیا هر دم سزد کاهی کنی یادم
چو فیض اندر بن و اندر دنیا کنم بر یاد او — بان غایت که شادم در بن و هم در نیا فراموشم

نامن نشوم بخود هیچ یاری نباشم — تا دل ندهم از کف دلداری نباشم
گر غیر شوم یکدم با یار نپردازم — تا یار نبی باشم با یار نبی باشم
من هم من و دم با دم هم تلخ و هم شیرم — یک جنم و یک باشم با یار نبی باشم
از آنکه شود جان با یار نکو دد — چون جان من شاد ما و با جار نبی
از آنکه دهن بندد هر چی نبی — زانروست که من یکدم بیکار نبی
در دار چی باشد او غیری نورد در دار — دیار چو باشد او در دار نبی
از یار وفادار یکدم نشوم غافل — در فکرم و در ذکرم بیکار نبی
گر بحث بخواهی از حجت خود کن — با خویش چو باشم من با یار نبی
هر گاه که با غیرم در خواب و نخیرم — بیدار چو بی باشم بیدار نبی باشم
او نیست چو در کارم یکدم نکنم — در کار چو بی باشم در کار نبی
پیدا دم کز بینی جاری شقت ان — پیدار چو بی باشم در کار نبی باشم
صد شکر یکدم و بیش هم کردم شی — اسایش خلقانم از اری باشم
ایام هوا دارم اسان کن دشوار نبی — ساند کران جانان دشوار نبی
با دی چو بر بد بر دشی نکنم اسر — از خاک رهم نکند چار نبی باشم

ای خوش او روزی که ما جان در جانان کنیم — ترک جان کرده خود را هم صد چندان کنیم
اختیار خود به پیش اختیار او نهیم — هر چه او بخواهد ما از دل و جان آن کنیم
خلعت سلطانی عشق چو بر ما دوخته — منی از خویشتن او صف این سلطان کنیم
در طلسم است پنهان گنج هر معرفت — تا شود این گنج پیدا خویش را ویران کنیم
منکر ما چو ابراهیم بر آتش زنیم — آتش عشق خدا بر خویشتن بستان کنیم
با چو اسمعیل در راه رضایش سر نهیم — خویش را در پیشگاه وصل او قربان کنیم
با چو نوح اول بسیار دشمنان تن دهیم — صد هزاران نا صواب چشم ما قربانش کنیم
یا بجبل الله او نیم دست اعتصام — همچو عیسی بر فراز آسمان جولان کنیم

یا چو احمد یک دلیم از عشق خود چون یکدگر
هر دو عالم را بنور خویش ابدان کنیم

میکند در سر هوای جان بخود از عون هوا
کو هوای عشق چون تا در وشش جان کنیم

ریست خاکی در دلم از فاقه وصل کو
خار را بستان کنیم و کفر را ایمان کنیم

کر چنین بر وی شود روزی خدایا لطف تو
دردهای جمله عالم را بخود درمان کنیم

کر شود روزی شبی کان ماه را مهمان کنیم
خویش را در مرتع مهمانیش قربان کنیم

نیست ما را استقلال شایسته او نیز لیک
خانه دل را بشمع روی او تابان کنیم

نیست مقصد جز کدا نه عاشقان معشوق را
نزد او نز اکتساب و رشته را بریان کنیم

ما حضر باید که باشد بر مراد میهمان
هر چه او خواهد ز ما او را بان مهمان کنیم

کر شرابی خواهد از ما خون دل چشم ادیم
ای ار خواهد کو دل و دیده را کردان کنیم

نیست ما را آب و تابی لب زبان ما ستاو
آب کو دیم از نخالت کر حدیث نان کنیم

جان بما شد قابل ان تا نثار او شود
دل شود از غصه چون کر ما حدیث جان کنیم

نیست حد ما کجا اندازیم سوی او نظر
چون غبار ره شود در راه او افشان کنیم

این جواب آن غزل کان خانه ویرانه کفت
ای خوش ای نشو و نمی کر ما سخن از ما ستان

ای خدا عشقی کز دل بر آتشی روان کنیم
ماه سیمای کجان از مهر تا بان کنیم

روح بخشی کو دهد هر دم حیات تازه
دم بدم جان بخشد و باده بر جش قربان

کالر خساری که دل خون کرد و از سودای او
عکس کلنار شد ارش در لقای جان کنیم

ساغر چشمی کر ساقی با شد از خمخانه عشق
چون بکردانند خود بر دور ان کوه ان

کر شود مهمان ما ان مایه مهمان ما
سر بپایش آفکنیم ار در ایجان مهمان کنیم

این سر خالی نباشد کو سزای پای او
از خشم در آفکنیم از نو سری سامان

خار خشک زهد را بر باد عشق کو
تا باب دیدگان این خار را بستان کنیم

تا کی افسر کبها آتین رویی کجاست
تا باب و تاب خود را اینها رستان کنیم

در عشق تا بدر دایره در را در ان کنیم
در دیار دی زنا خواهد بر او روزی مار

انچه تا اینک فرا نیم انچنا بدان کنیم
کار ها در دست ما چون نیست با بد شاختن

تا قضا کر کوست یزدان کار او مشکل شود
تا قضا را تن دهیم و کار را آسان کنیم

فیض صبری یا بدت تا در دها درمان شود
بهانه انچنا کو بی بان کنیم و ان کنیم

عمر عزیز تا کی صرف در ازی روکنم
هایی یا کدا ز و جلد خدایی هو کنم

چند ز اجل کنند تو با سوی سبو
سبز دا ز نو بهر خونریزم یا رو کنم

اشتر لنک لنان من باش خورد سال من
سنک در کم آنکم ز خت لود رو کنم

مشوق تو بر بخورم یا نی تو بر بخور و بر
کر فتد او بدست من بین کر چها کنم

ریخ نمای بر من چند بخانقاه تن
بفروخ های هازم مستی هو کنم

چند تم بکرد تن بخیه زنم برین بدن
بفکنم این تن و بجان روی بخود جو

رو جو کوی بسوی من جان شوم تمام تن
پس ز نشاط جان و تن در تن و جان رو

جا طلبی نه من ز ابر سوی خویش جا دهم
اب طلب کنی ز من دیده برات جو کنم

خانه سر ز پا سوا یان اکنم مرای تو
منزل دل ز اب و کل بهر تو رفت و بر تو

هم بشراب عشق تن پاک کنم ز هر دری
هم بشراب عشق جان بهر تو شست و شو

کی بود انکه دست شست نفیر و دست
پشت کنم بچیه هست روی بروی او کنم

کر وصال روی او جان کنم از شکوه کو
کر خیال سوی او شخص بدل جو کنم

کر وصال جان دهم کم بفراق تر نهم
کر بخطاب انت انت کاه بجب هو کنم

یا رخدا بدم بفیض تا همه را بخرید بی
عمر عزیز تا کی صرف در ازی روکنم

باده بیار یا فیا تا کر بی و صو کنم
مست خدا شوم بخت پس نماز رو کنم

کو زم کر از جوها فت از سر من بر کنند
بهر شراب عشق حق خود سر خود سبو

بوی نماز اب کر وضو تا نازنینم
رو چو بقبله آورم هم طهارت بو کنم

چست برشت و عطران بوی خلد برسد از آن
مست خدای چون شوم کار خدا نکو کنم

کز نسد بجام دست یابد بوسه بر لبت
باده زخم بدم کشم در دمن و کلو کنم

باده بود چو جان و را کز نسد روان سوا
غوطه زنم در و ز خم تن بروان فرو کنم

سر چو نهی بتی شود نیست بخز کدوی خشت
من یکی کدو مگر جان این کدو کنم

کز تشنم شراب او بس بجه خوشاب دیم
کز نکنم حدیث او بس بجه گفت و گو کنم

گفت ستاده نیم بر سر دست او منم
زان بنشاد بخود دی بقصر بقوبتو کنم

در انام شراب داد جام الستا بداد
باز نکشم از بن شراب ستی گفت نکنم

کز طبیب عاشقان مرهم لطفی یابدم
زخم هزار ساله را در نفسی مرفو کنم

نکشم ز مهربان پا بکشم ز کهربان
پشت کنم بدشمنان جانب دوست رو کنم

چند بهجت دوم خرم ازین و زان شوم
سوی حبیب خود روم روی بروی او کنم

بگس مباد خویش را اند بن کریس ریش باد
فیض بیا ز قعر او روی بلطف او کنم

از بکات حسن تو جذبه بر آید کنم
یاد خدای باد چون ز تو یاد کنم

جلوه کنی چو بر دلم لقمه جلوه ترا
نیست مرین که جان و سر بر کف راه نهم

قبله جانم از جمال هر دو سرای دو جهان
غم بلد بود سیر دل تو شاد

کار چنان شود بدل جان ز نیاز آن شود
روی بکعبه تو باد صرف کنار کنم

من نروم ز در تو صبر کنم ز بهر تو
کار در این میان ز آنکه فساد

نامچو سیر شد تنم دیده بر آن نروزد
جان بشابت روان از تو شتاب

در صفت تو جان بن بیخ بصبر کان
فیض ز خوبتر بود صبر و صبحت آن

دست بدان دوست بخاطی که مستان نظر کردم
شدم ز مستی بعالم ز خود بخود سفر کردم

چون بردم بکوی دوست کی کجیم دگر بروت
بشکنم ز خود سوی او بشکنی با از سر کردم

چو جان فدای جانان کنم دو صبر او بیت دل ز دل
دریا سر بصبر کنم سر است نظر کردم

یاد دوست چون نرم ز چشمانم کهر ریزد
سر شکم را بدیده بای خیال او کهر کردم

زجانم بر زبان کز چشمه حکمت شود جاری
ازان نادیده مادر بایم که در وقت سحر

قضا آنکند ام کسوزن ز تو فراموشی
بیادش تا زنده کردم جان خیالش را سپر کردم

بدیدم خیری ار جاری شود زان بیخ حیرت
زمن کر طاعتی اید نیاید هنر کردم

شراری از دلم تا کم نکرد از دم سردی
بهر جا زاهد خشکی کدیدم زود حمله کردم

اگر بوقت وبیجا فیض را زیکفت معذور
هجوم غم چو بارانک کرد از دل بدر

چون عیسی ز در او رد خود را بصحرا بکشم
نالد را سر بدیده از دیده دریا بکشم

راز دل پیش ازین تو ان نفتن چندین
بر سر هر جا ربوانک علانیه بکشم

فی غلطکی بتوانی گفتن بر کس راز دلت
مهدی هر جا بیایم نالد انجا بکشم

هر کجا کودک دو بیارم بسر و پا کهی
بسر و پا در پیش سر بنیم را بکشم

او ز بذل وصل جانان ز نیاز خود کر کرشد
من کز کوی او با ضعف تن پا بکشم

سر خوشم از شاهد مهپای جام معرفت
چون خیالم محو جمال این باده تنها بکشم

اگهی باید ز سر جان و انکه بیخ تن
کو نباشم کز خود بیخ بجا بکشم

کاه در چشم در ایدکاه در دل جا کند
از جمال شرکاه ساغر کاه مینا بکشم

از برای انکه در تنها بیایم راستی
بیخ کونا کون نبی در دار دنیا بکشم

سر بصحرا زد دوا من شد کوی کوی
تا فرو رد شهرام را بصحرا بکشم

در دروزم را بشیب ابکم زانشفت کی
کاردی را از پریشانی بیرون بکشم

هر دمی از بجمالش زاید دگر
من ز حسن این بتان انواع بها بکشم

دیده ام جاست و بت بنا و من در تجی
باده توحید ق زین جام و بنا بکشم

ان سبیکی کو کند پر بیز از صهبا نیم
از صهبیم من که با پرهیز صهبا بکشم

فیض مجو امد که سر خوبتر را بنان کنند
من ز نقاشی اندک اندک راز ها وا بکشم

از معانی مغز بیرون میکشم | معنوی داند که من چون میکشم
نسبتی دارم تا نظر بر صورتی | معنی هر لحظه بیرون میکشم
لیلیی دارم که نتوان دید از | در غمش صد بار مجنون میکشم
کاسهای زهر هجر دوستان | عشق میداند که من چون میکشم
موسیم من مقال هرون منت | سنت نصرت زهرون میکشم
یکسر مو سر نمی پیچم ز عشق | این ریاضتها بقانون میکشم
از پی تحصیل زاد آخرت | جورها از دنیی دون میکشم
دم بدم زان غمزه تیری میرسد | جام پر میزد بخون میکشم
بوقلمون اندران عشوه دمی | سخت زاندازه بیرون میکشم
دل ز دنیی کندم و در اهرمن | رنج خسف جیم قارون میکشم
رنجها باشد کلید گنجها | رنجها از طاق افزون میکشم
تا نریزم از رنج در گنجی چو فیض | جورها از چرخ گردون میکشم

از دم بس نالهٔ پرخون میکشم | وز جگر تیر کام خون میکشم
بر درت چون یاد آرم صلصلهٔ ناقه | تا ز تو یک ناز پیرون میکشم
عشوه را کاورد در گردش هم | عشوه ها از چرخ گردون میکشم
خون دل ریزم بجای می بجام | خون بجای آب گلگون میکشم
طوطیان چون دست بر قانون کشند | ناله من هم بقانون میکشم
چون نبسم میکنی خون میخورم | حسرتی زان لعل میگون میکشم
کو کشد رطل گران در بارگاه | من ز خون دیده جیحون میکشم
بر سر راهت فتاده خوار و زار | خویش را در خاک و در خون میکشم
کاسهای زهر هجران ترا | هیچ میداند که من چون میکشم
کو کشد از دشمن جورها | من ز دست دوست افزون میکشم

طالع شوریده دارم چون فیض | این هم از بخت وارون میکشم
سخت و بیدادم از آن شوخ جفا | هاش للهکی ز کردون میکشم

من از نیم نگه تو ام جدا باشم | جدا شوم ز تو در معرض فنا باشم
بغیر سایهٔ لطف تو جای میگزیم | جدا اگر ز تو باشم بگو کجا باشم
خدا برا بسندایی تو نزد کان کس | که یکنفس بفراق تو مبتلا باشم
جدا ز تو نزیم ار من تنی دوم بچنان | وگر بیاد تو میرم ابو البقا باشم
برای تو نزیم و در ره تو میمیرم | ترا نباشم اگر من بگو کرا باشم
باحسان ریم گر ز آن من نکردم | سر شهانم اگر من ترا گدا باشم
ترا نبندا گر چشم سر بهم گذارد | فدای تو نشوم در جهان چرا باشم
اگر ندای تعال تو نشنوم چشم | بدو ثواب حاصل گوش چنین چرا باشم
چرا بای من زود در ره تو نکشی | ز اجل چنین چه در بند دو تا باشم
خوش فیض که هر نکته بسر آید | بود سزای من و من بدان سزا باشم

بیا بیا بسر ما بیات جان بدهم | جمال خود بما تا ز خون تن برهم
بیا بکلبهٔ احزان ما که کردهٔ | بیا بکلشن وصل ابد فدای رهم
بیا بیاکه نعرهٔ ما ندای جز نفسی | بود بشادی وصل تو در بر ضد هم
بیا بیا که نیم شب تو جز تنی بچنان | بطلعت تو در بن ز هر ز جان سیرم
بیا بیاکه فراق تو رنجهام دارد | بمقدم تو کنم زین بلای بد بجهم
بیا بیا و سر م از خاک بر برکیر | بجاست تا رمقی تیره خاک بر سرم
بیا بیاکه شود سیاه جهان | تو باشی و تو دراز تو بر سر کنم
بیا بیاکه هنوزم نفس در آمد و شد | برین بجان کمن جان بجان ما بدهم
بیا بیا و کنارم بجوش و بر خشنی | بنوش و نوش بنوش و ز جوش نیم

ای ز الطاف تو شیرین کامم | نیستی از یاد [illegible]
چون ندهی خانه بدویم بستی | ماه رویت بخدا از یادم
ای که نامت بودم ورد زبان | چه شود گر بپرسی نامم
من گدا پیشه تو ام گنج مرام | سوز دل کاه دهی دشنامم
دل بر اجانب اموز مرا | تا بکی قهر و جفا پیشه تو ام
مردم از غصه و کارم نگشود | سوختم زانش مشق و خامم
کام فیض از لب خود شیرین کن | ای ز الطاف تو شیرین کامم

شهد الطف تو کی در کامم | نه مرا نوبت کی در جامم
کی دهی لعل دهی زان لب و دشنام | کاه نقل شکر و بادامم
کاهی از لطف کنی تحسینم | کاهی از قهر دهی دشنامم
من گدا تو ام حاجت بخت | رخت اگر کشتی در دامم
روز و شب می نشناسم ها | وصل تو صبح و فراق شامم
سوختم زاتش هجران و هنوز | در هر جان وصلت خامم
فیض را شکر وصلت بخشان | چند در هجر تو زهر اشامم

نگاهی کن که شیدای تو کردم | خرابم کن که ماوای تو کردم
سراپا در سراپای تو محرم | بقربان سر پای تو کردم
چو کلک بلاغی کن ندیدم | بلاگردان بالای تو کردم
حدیثی زان لب شیرین نمودم | که تو بستان سر دای تو کردم
برقص اصلوح ستانه کن | که دل در پای تو کردم

بزن اب دو تیغ نگه را | فدای چشم شهلای تو کردم
بیفکن سایه خود بر سر فیض | اسیر قد رعنای تو کردم

دل میگفت فدای جان هم | از تو گر صد این دارم هم
دلدار تو چه قدر باشد | با جان کیی و با جهان هم
بر روی زمین ندارم کسی | ماهی چون تو بر اسمان هم
در ملک رسالت نظیر تو نیست | در هشت بهشت جاودانم هم
جایی که نهی تو پای انجا | ما سر نهیم و قدسیان هم
مهمان شوی ار بر اشیی تو | دل پیش کشم ترا جهان هم
تا بر سر خوان بجز تو نبود | مهمان باشی و میزبان هم
گم گشته وادی همت را | فی نام بجان و فی نشان هم
فیض از تو و جان و دل همه از تو | این باد فدای تو روان هم

ای خوشا وقت عاشق بدنام | حبذا حال رند درد اشام
دلبری خوام و لب گزی | نازمان زهر گیرم و کام
لذتی نیست در دو گور سکر | لذت عاشقی و باده و جام
دور و خاکستر حریق فراق | بر جان و دل فسرده خام
گر نخواهی گل سبو کردی | صاف کن ورنه دردی به جام
فیض اگر کام جاودان خواهی | مست می باش و عاشق بدنام
از حقیقت بگوی نه بسپرده | کو سخن را بجان نباشد نام

من تاب فراق تو ندارم | عشق تو بسینه می کنارم
دیرینه که در سر من افتاد | کانرا همه دم تو جان سپارم

شد در ره تو دیده ز اشک تیره
از باده ان دو چشم مست
وز بوی دو زلف عنبرینت
وز لعل لب شکر فروشت
جز وصل تو مقصدی ندارم
لطفی لطفی که سوخت جانم
باران کرم بیار بر میض
فیض خود در انتظار تم

از هم گسست پود و تارم
گر سر خوش رکاب در خارم
اشفته و بیقرارم
تلخست مذاق انتظارم
جز یاد تو هیچ در ندارم
رحمی رحمی که سخت زارم
ابی اور بروی کارم
تا کی دانی در انتظارم

بیوسته غم بارم چه سان کنم
سوزی شدم ز حسرت روی میان او
بیتم دلی در رو که کستم ز غیر او
چون من گدای را بروصلش نمیدهند
خون گشت رفته رفته دلم در فراق او
از دست رفت صبر و شکیبایم تا کند
بعد لم ثبوت و هیچ چون از تاب او
کیرد کرا و نقاب برانکند و هیچ خود
کفتی که صبر جان و دوست فیض را

در عشق ان نگار و کنارم چه سان کنم
سوزی از و بدست ندارم چه سان کنم
از بهر وصل او بکنارم چه سان کنم
تاب فراق دوست ندارم چه سان کنم
این خون اکر ز دیده نبارم چه سان کنم
راهی بجوی دوست ندارم چه سان کنم
بی او بیشه در شب تارم چه سان کنم
چون تاب ان جمال نیارم چه سان کنم
بر صبر نیز صبر ندارم چه سان کنم

و ان من نیبه دارد زاجه سان کنم
دست قضا بسلسله دست خراشش
دیوانه از جنون سر و بخش کرده اند
قصر کمال خلق بکایک نوشته اند

کارم ز دست حال شد شکم چه سان
با این دل اسیر سلاسل چه سان کنم
مجنون بی بیابان و ملل چه سان کنم
از کار نا تمام ندا کاسل چه سان کنم

با شر خویش چون توانم برا ستدن
دل داده مرا نخست دلبری نشان کن
کارم کن کن شد چون زلف و لبان
افتاده ام بدست هجوم روم خلق
از ادکان جست بنزل ربیع اند
فیض و دانش بهم چو فارند در بیان

با خیل دیو راکب و راجل چه سان کنم
با دشمن درون من بیدل چه سان کنم
یا رب علاج عقد مشکل چه سان کنم
ضبط رسوم مردم جاهل چه سان کنم
با نیک و با بدی من کاهل چه سان کنم
در راه دوست قطع مراحل چه سان کنم

ظلم کردنم
الم کز دیم که کستم مکر دعا نویسم
شکایتی لب لعل ز چون ز نم
دعا کویم بهم در زلف و من نصیر
خدایی اند و برج ز نکانی نیاند
اکر سر کلو کنم وفا نما ید
نه بحر ماند و نه بر خشک ماند
مان بست کمنا سور کردم از کلیجه

دعا بیار جفا کار چه نویسم
بهم نامه نکنجی ز الجا نویسم
کدام را نویسم کدام را نویسم
کر کر سر کلو کنم چها نویسم
بداد بحر و بیاض ز بین کجا
اکر نکایت حالها بجا نویسم
ز سد عا ز نسم دم مرین دعا

از سر کویت ای نکار نیروم و نیروم
ز دیجکر ز خم بیش ماند از نیزم خوب
جان و دلم نکار کرد دو نیم از بن و بارم
کر نکاری نجه بیش باز کنم نبوی خویش
روی دلبر نجست یاری دلم نیابت
سوی من از چپا نظر نیکند و نیکند

از سر کویت ای نکار نیروم و نیروم
خستجکر ز نیزها ر نیروم و نیروم
بیدل و جان از بن دیار نیروم و نیروم
نیست بدستم اختیار نیروم و نیروم
خسته و بسته دلفکار نیروم و نیروم
من نروم ای اوفکار نیروم و نیروم

کر ملقای جان وصل میدهم و نیدهم
کاه ز خویش فیض دار نیروم و نیروم

چشم خوش شهد است نوازم ... وان غمزه خونریز ترا دست توانم
بینی چو کشادی کمر از لعنت بازو ... قربان کشادن شوم این است توانم
دلهای خلایق همه از بای برافتاد ... نان شاه کمر بر الف زد بدست
بخت جهانم همه بکران توشت ... تیری که زدی بر دل ایشان شست تو
از بای برافتاد هر آنکو کمر شست ... طوری نکند چشم سیه مست توانم
زد بر صف عشاق همه غمزه خونریز ... خونریزه مژگان ترا بود بدست تو
کردی بکمی صید دلان بغمزه و بوسه ... چشم خوش و زلف سیه مست تو

روزه داد بطلعت بی پوشیم ... در قرأت هر شب بی جوشیم
قصه شوق خوانی خود با خود ... دم بدم بیشتوم بی کاوبیم
در سرای بی نشان حسن ترا ... تو بتو مژده بی چو میرسد
زلف رویت زخیام شود ... چون خم کل بکل سیر ویم
در خرابات هر وضو وقت نماز ... زاب دیده بی بیخ سوی شوم
در تمنای لقایت چون خیص ... کو بکو چشم بای بی پویم
سر سودای تو دارم حکمم ... سیدم سیطلبم بی جویم

یاد دستان سلمی و اطلال و دمن کردم ... بیوی آن کاکل و بنا بر اطراف چمن کردم
ز پیش چشم خونبار انم ای جان ... ز حسرت در فراقش جوی خون در دامن کردم
شبانم روز اندوه و چندان دشت و کوه پیمایم ... نگویند خبر هرچند کز هر دو زمن کردم
شبی بیکسر بسر زلف کو شبا دی بوزد از ... بر سوی هر دو بام و کو بکو بوی ختن کردم
چو بی تابی کنان دیدم ضریب کاشی زبان از ... چسان در جستجوی او بیابان ایمن کردم
خیالش چون بسر کردم ز سر تا بای کردم او ... ز خود بیرون ندیدم از جنونش تن بجوشن
قدش را چون بیالایم تو گویی سرو خرامان ... رخش چون در خیال آرم شوم گل در چمن

حدیث زلف و گیسویش کنم در این چمن ... جهانی را بدام آرم کشد مرد و زن
چو غالش در خیال آرم سراسر را فرو شکم ... مزاج اهوان کیوم بصحرای ختن
چو چشمش در نظر آرم کمی بیمار و کرستم ... دران سی شوم صیاد و صید خویشتن
لبش چون در ضمیر آرم کی لعل شوم بری ... ز دندانش چو یاد آرم بمرجان در عدن کم
بفکر ان دهان چون اوفتم اشانم و غیم ... محالی را کنم جایز بحل صد سخن کردم
حدیث ان لبان دهان اید نوشین ... ندانم نیستم هستم میان شک وظن کردم
چو دور از کار بسویم بر جا فیض بر قوی ... بیا بر سر اغ دوست کردم خویشتن کردم

ترک دام در ایمان شده جان داده شیخ ... انکو کتب ده جهان از ده ولت عشوات شدم
کردم سفر از اب و گل از مال جان اقبال ... از تن بجان بی تاختم تا از نظر پنهان شدم
دیدم جمال اسر بسر چیدم ثمر از بیخ بیخ ... گشتم گدای در بدر تا غایت سلطان
در جاده های شب هر سالکی را ره بری ... در شاهراه معرفت من بی روشن شده
تن بر بلا بگداخته تا کاه جان ساختم ... از اب و گل پرداختم از بای تا سر جان
مارا ره ادارت دل کی جای اغیار شده ... دادم بدر و خانه را بر روی خویش در بان
رفتم ملک کجی دیدم بدیدار بلایی ... خود را ز خود گم کردم تو جسم جهان را جان
خود را ز خود انداختم از خود بحق در اختم ... سر در سر او باختم سر از سر جان
یاران در مستی زدند من قبله کردم خشتی ... هر کس ز عقل اندیشه من از عشق بیخان
زاهد ز من بیزار شد رندان بمن امیدوار ... شد انچه شاید خیر من امید بایمان
بودم ز مردم بی خبر بودم ز عجز و بی بصر ... خورشید بین تابان شدم صاحب دلان دیدم
ای فیض بر سالک زدی یک کاف از سین تا کاف زدی ... دعوای بی معنی کنون از ان شدم سبحان

طرفی نبستم زین جهان استغفر الله العظیم ... خسیدم و سلکاروان استغفر الله العظیم
عمر عزیزم شد تلف اندر بی اب و علف ... کاری نکردم بر جان استغفر الله

زین پس نکو سری نکنیم تدبیر بهودی نکنیم — بگذشته ها خود شد زیان استغفرالله
چندگناهان کرده ام نبود حدی و بیان — زین جرمهای بیکران استغفرالله
با این دل آکنده بی بردم نبرد هر کجی — طرفی نبستم زین دوان استغفرالله
هرچند جویم من کنار زین عالم ناپایدار — تقدیم اردد در میان استغفرالله
وی وی نمیدانم چرا افتادم اندر این بلا — این نکته شد بر من نهان استغفرالله
جان میرود سوی علا تن میرود سوی بلا — از امتزاج جسم و جان استغفرالله
کاهی رهم دنیی زند کاسد رهم فتحی شود — هم زین جهان هم زان جهان استغفرالله
هردم شوم نادم ذکر کردم گناهان از نسو — یارب انت المستعان استغفرالله
از نیز دم بر قو بر سنک شد قلب سیاه تنک — از اصل جرم و جهل ما استغفرالله
از نیز دم بر قو براه شد قلب بیاه از گناه — هردم هم از نیم راز ما استغفرالله
زین عمدها و سهوها زین قول و فعل بیجها — لحظ بلحظ ان بان استغفرالله
ده با رو صد با رهزاری فیض کم باشد ز ما — هردم جهان امد جهان استغفرالله

خویشتن را دیده کردیم کم — جاده در راه خدا کردیم کم
از عدم سانا بقلیم وجود — امدیم و راه را کردیم کم
منزل و مقصود و راه و زاد و دد — جمله را دانسته ها کردیم کم
سالک و مسلوک و مسلول الیه — جمله ما بودیم و ما کردیم کم
هرچه ما را بود از اجناس و نقود — جمله را در راه ها کردیم کم
زابتدا کردیم چون این راه راه — کام او را خود شها کردیم کم
بد در شهر چون مطلوب را دیدیم — شاه را اندر عطا کردیم کم
کس نیدانست کین چون شکاریا — خود چه بود این چیز ها کردیم کم
نیست پدا کاخر از کا و پشه — زابتدا تا انتها کردیم کم
کشته بهان تره تجویی ما — هرچه را اساجا نها کردیم کم

بگذریم از حسن چون وکفت وگو — چونکه ما سر رشته را کردیم کم
گفته ها بر جسته ها شد پرده ها — جسته ها در گفته ها کردیم کم
فیض جان رفت در روی او — عمر در اندیشه ها کردیم کم
یافتیم اخر در درون خویشتن — هرچه را در هر کجا کردیم کم

در درون کاشن بن بار ی بار کرد — پشت کجی در زیر دیوانه چون نار
سپهر عالم جان طراز نقش امکانم — بگردم کز تو چیدم چون پرکاه
بلی کوی و بالجوی قضا جولان بن — برای خود نبی پویم بحکم یاسکوا
بری زین باغ تا چنم از ان محنت — برای جان کل خود رو بگردخار
نیچم روی از تیر بلا هر بردم من — سوار زهر دارم ف این کاه
قرار و صبر بردند از من تنهای مسکین — مرا ای شیان دارم که چون طیار
بزد دست غلام شد بای محمد — دری شاید بجویم در زین بازار
دوای درد عاشق را کجا یابم کسان من — در زین بازار در زین کار و عطار
یا بدیخت مرا چون بخت برگشت — در زین بازار عطاران من بیمار
قدم زنم کجا بصبر در زنم خندوار — درای عالم حس زنخندوار
سر زفرد و عالم اندیشه و زینت — چو عزت جوئم در هر دو عالم او
جهان و زینت و حاکم چو در ثوب سراب — بود فرمان بر عالم چو زور سیر اب
زنم بر طل استغنا چو کتم — شوم محتاج مرا کس چو بردبار
بنعمات عزت ساقی فین زکاس الوان — جوازد ستر با مدکم یکتا خار

سن دیوانه کرد هر دو جهان را رسوا کردم — جهان را سر بسر تاراج غم یغما کردم
طواف کعبه کردم بار ها در عمر — بهر یاران کل خود مرو در زین کلن ار سیکردم
کجی کز راه غفلت در فیض ار سیکردم — سن دیوانه ساعت بگرد او سیکردم

گهی از شوق بر رویش همه رخسار میبوسم
بیاد زلف او بر رخ همه رخسار میکردم

گهی دیوانه گشتم گه بلا گه بستم
گهی کاهل گهی جشم که تا هموار میکردم

بکوی من صلاح عقل و دین و حافظه کم یابد
که در پیمانه باز نار میکردم

نه آنم بر نهاد و باشم زمانی صبر و قرار
گهی بر نالم و گهی بر یارم میکردم

بیخانه گهی ستم ندانم بار ازد سنم
گهی در صومعه با جنود و ستار میکردم

گهی در مزبله و گه در شهر گهی در بیع و گه در نهر
گهی بر خود بر میه گهی بر نار میکردم

گهی این و گهی آن و گهی هیچ گهی هر هو
نیم مجنون ولی در عشق مجنون وار

گهی نارم خلد در پای و گه سر بوی سنبل باد
زداغ لاله رخسارت رخسار میکردم

جمال هر زل سیدارم بر صحرا و دیوان
ز عشق دوست چون پروانه زنار

سر اپا گهی و دردم نهان دارم رخ زردم
نیدانم گهی دردم که بی تیمار میکردم

ز علم رسیم نگشود در در عشق بجیدم
بیان این فیض گفت و گو که بر اسرار

بقیه

گر وصل خواهد یار شبی من نیز همران شکنم
همراز چون نیابم ساشا که قران شکنم

من خلعت جانان نیم اگر که گویدان کنم
چیزیکه خواهد جودل در کام دل ان

بر فسون و زغل شدم چون من تا بد هد
هم سوقاد کاسد کنم هم ساق شیطان

ناب حیات عشق چون یافتم من نرا یک
این دانه دم خوار را چنگال و دندان

تن بی نماند جاودان سودی نیابم هم چنان
جان و سودن هر سه اندر راه جانان

در انتظار سعی کنم کم کشتها بیدا کنم
تا صورت صورت پرستان زا پنهان

زهاد ریا رضا نیم عیاد را واقف کنم
تا بت ازین پس دون کنم تا تو بران شکنم

زندان جانست این جهان بودی مرا اصل کران
یارب چیکسیرا تا اصل زندان شکنم

یا بیخ مهر عشق کردن زهر بو بکر و را
هم سر برم از غم جو بای جان شکنم

از آب زندون بودی من آن کودی زکلا
چون جوی من در پاشه تو دون کودان

مهرا نکرده کودی من داغ کوشش نهم
کوه نماند کوشانم چون کوشانان

بهرام اگر تیوم زند با زهر اثر نیذیرد مرا
هم تاج برجیس اگر کیم هم تخت کیوان

خاک ارشوم بر من کران چون کوه بر باد شوم
چیح مناصب برکنم ارکان ارکان بشکنم

ای فیض تا کی شورشور بخویشتن زندان تبر
تا چند کوبی بر سندان این بشکنم ان بشکنم

من این نزهت بجای را نمیدانم نمیدانم
ز روم یا ز سابی را نمیدانم نمیدانم

دل من ستجانات و یا آتش همی یابد
بهشت ان سرایی را نمیدانم نمیدانم

وصال دوست بی پایه و اپوسته در و ثیب
من این بزم جایی را نمیدانم نمیدانم

ز خود بگذاشتم خمار زده دوش خویش آنکه
من این دلق و قبایی را نمیدانم نمیدانم

ز خود بگذشتم و بحال دوست گردیدم
خودیی و خود نمایی را نمیدانم نمیدانم

یکی گویم یکی دانم یکی بینم یکی باشم
دو نایی و سه نایی را نمیدانم نمیدانم

دلم دیوانه زانش شد انجا ماند جاویدان
ز ذخیرش رهایی را نمیدانم نمیدانم

همه نهاز زبان بیابم لیکن نمیگویم
چو ملتهای غایی را نمیدانم نمیدانم

من از بهر کوکبه فیض کوه و دم نداشتم
زبان خود ستایی را نمیدانم نمیدانم

چشم بر هم چو شاد و رخ خوب تو دیدیم
گوش بر هم چو نهادیم حدیث تو شنیدیم

مردمان چشم کشی ندیدند چنین چیز
یا بر بستیم دو چشم و بحالت نگریدیم

لوح طارکه بر ان نقش و نگار دکران بود
پاک شستیم و بران صورت خوبت بکشیدیم

حسن خوبان فرجندان زه رای تو بهست
آب روی همه از حسن رخ تابخش تو دیدیم

گر سراب دو جهان رهزن دین دل باشد
اشتر سلمی ربیع شه مقصود رسیدیم

عارفان وصف تو ان دند ز راستاد شنیدند
ما ز یاقوت مگر بار لبان تو شنیدیم

تشنه بگذشتم و دیدیم در ین وادی خونخوار
اشک از چشم جوان تو لبالب بر مشیدیم

قطره ستی ز رای عشق تو بس بود
فضله لحد بدرای وصال تو برسیدیم

با بیم و ز ان ستر ز رخ و جنس تو بودی
سر ایسو کرچه و ز اندر جان را بدریدیم

چند گویم که بخیزد ز دلم بیم تو هیچ
افزون باد ترا عشق گزین خرقه سپیدم

بارها جامه تقوی بگرو جای زدستم
از پی جلوه عفو تو بپیمای بسر در پیدم

پای بیعت سر شد الهمدر راه طلب فیض
یارها در دل ما بود عجب میطلبیدم

در چهره مردان انوار تو می بینم
در نعل گلرخساران گلزار تو می بینم

در سجده بتخانه زیبای تو می یابم
در کعبه و بتخانه انوار تو می بینم

بتخانه روم گر من با طاق بتم هیچ
چون نیک نظر کردم دیدار تو می بینم

هر گونه تو پیدائی در هر تو شوم پیدا
با گونه همان گشتن هم کار تو می بینم

از گوی تو نجویم هم سوی تو می پویم
در پیرو بطی خود انوار تو می بینم

هم گشتن این پیدم هم زادن جا دیدم
منصور صفت خود را بر دار تو می بینم

گه قدر رکابی گه بر تخت توانائی
در بوده و دانی خود را بازار تو می بینم

هر گس بشمار ره کاری گر گشتن کاری
سر گشتگی جاده رکار تو می بینم

هر جا که روم عالم چون نعل تو در پیوست
سر تا سر عالم زنگلزار تو می بینم

خون در جگر لاله از داغ تو می یابم
چشم خوش نرگس بیمار تو می بینم

پروانه بگرد شمع جوئی چو تو جانی
بلبل بگلستانها هم زار تو می بینم

از خود نتوانم خود بیرون بردن پا از گل
در خلق و بیان فیض گه تا تو می بینم

حسن رخ مردان نظر روی تو می بینم
در نعل گلرخساران گلزار تو می بینم

هر جا که بود فیضی از جوی تو می بینم
هر جا که بود دانی از بوی تو می بینم

چشم خوش خوانا نگارا تو می یابم
محراب دو عالم را ابروی تو می بینم

کعبه روم و تر سا را جوای تو می یابم
روی همه عالم را سوی تو می بینم

بلبل بگلستانها آواز تو می نالد
بوی گل و ریحانها از بوی تو می بینم

آشوب شد اندر هم از نافه تو دانم
اسباب پریشانی گیسوی تو می بینم

عاشق سر کوی تو در کون و مکان گردم
چون جلوه عالم را این کوی تو می بینم

اسلال و لطایف را بر کان تو می دانم
غلطان و خرامان را بر سان تو می بینم

اندر دو جهان هر خوبی جان تو جانم
من آتش از خوبی بالا بر تو می بینم

این عالم فانی را بر دم تو نیرزی
من گنج نمی جویم من نوی تو می بینم

از هیچ صدائی من هرگز نگشایم
میدان که هر کس با مرد تو می بینم

در چهره محبوبان نادیده خود فیض
در چشم گهربارش ما روی تو می بینم

ای جان مردم جانان مردم
باد فدایت صد جان مردم

جان خود چه باشد تا جانت جان
بتر ز جان چیست تو ان مردم

اظهار ما جت پشت چ جانت
ای بر تو پدا پنهان مردم

ای با تو اسان دشوار هر کس
ای بی تو دشوارا سان مردم

اسان کن ای دوست دشوارها را
دشوار چندا سان مردم

ای بی تو ما را سر بر سامان
هم تو سوی هم سامان مردم

ای کمر زلفت ایمان هشاق
ایمان حسنت حیران مردم

ای زلف شست میاد ما را
وی چشم ستت ستان مردم

ای نور چشمی در مردم چشم
در چشم مردم انسان مردم

در جسم مردم هم جان و هم دل
در جان مردم ایمان مردم

سوز دلم را در دو نسازد
ای درد عشقت درمان مردم

تا ان تکلب کابی نیابند
بر لب نیاید تا جان مردم

در ملتی عشق جز نابدلی
ستغنیم کرد از خان مردم

در کعبه و صل و بتخانه هجر
جز جان چیه باشد قربان مردم

ای فیض را تو آغاز و انجام
هم سبلتی هم پایان مردم

کو مشق و کو سودای عشق تا در جهان غوغا نهم
کو سوز عشق تا شورشی اندر بلای انگیزم
کو مستی تا غلغلی در کنبد مینا نهم
فریاد از علم النا در عالم بالا نهم

سافی بده تا ترکنم از می دماغ سوخته
شستی خماران خشک در بوی سودا نهم

سرمست و عاشق سازم دو عالم را فدا
وانگاه نقد هر دو کون در سخره کاه

الزخم در این دهان شور قیامت کم در کیهان
پیرون زروم از سما سان بر سقف عالم پا

زین تنگنا بیرون روم تا عالم چون روم
از لیت قوس لیلون در بالک جان غوغا

یا رب ز فیضت وا مکن یکدم نظر بیکانه
نامستی بودم زاد در پاس افا نهم

ساستام ما ستانیم بی می و جام
خمانوشیم و لب وکام

بی نغمه و صوت می نرانیم
سیر در جهان کنیم و بکام

پوسته بکرد دوست کردیم
می داریم و می سرانجام

سودا زدگان کوی عشقیم
در بانشناسد اندرا م

می وصل یکدم دل نه بجران
ما سوختایم و کار ما خام

صید مشتیم و بست در خاک
این چرخ کرکشته بر ما دام

ما را روزی کمی بر شکند
ملشت ستی فتاد ما را م

شیدایی ترا چه کار با تنگ
رسوایی همت چه سیکند ام

در صف نعال ما نشتان و بس
صافی طبیعت در وی ما شام

کی ایدم می در نظر وست جمال ما فیم
در خود بکار دارم خبر ست جمال ما فیم

از غمزه دل برد و بی نرا ن چشم دلیبان دی
چشم ست در پی وی ست جمال

از چشم او بی چشم و نرغمل او بی سیکشم
در غمزه او مر خوشم ست جمال ما فیم

چون فتاده مکف فتاده کف نرا ن بدیجور
شادی کنان شادی کنان ست جمال

با لطف و قهر تش ما ختم نرغیر او پرداختم
خود را نخود ما نداختم ست جمال

جانم ز در یا بست ست جام و ربو د تم تکنیت
بگذشتام از هر چه هست ست جمال

افاق را بی کرده ام اب خود بی کرده ام
منزل دران بی کرده ام ست جمال

بی باده مستی سیکنم چو نش مستی سیکنم
در اوج پستی سیکنم ست جمال ما فیم

در شور و در مستی کم ست جمال ما فیم
کر قطره کا بی قانعم کر باده و کا بی خمم

یا عاذل العشاق قم عن انکاری لا تلم
صلاح قل در ستیت کم ست جمال

در باده ما زیاد نیست در مستی ما خلل نیست
نا موس یار انک نیست ست جمال

ای فیض رسوایی هم ما شوق تین کهنکو
تا چند کوبی کو بکو ست جمال ما فیم

ز کر جان یا تم نمیدا نم
این تو بی یا منم نمیدا نم

خویش را از تو فرق نتوا نم
دوست از دشمنم نمیدا نم

با ستی در فراق میسوزم
کا شنم کلخنم نمیدا نم

روی در نیف تو قبلا م شب و روز
کا فرم سو منم نمیدا نم

خم ابروی نست یا محراب
رهبر از رهزنم نمیدا نم

جا م بر خویش میدرم لیکن
جیب از دا منم نمیدا نم

تو بود عشق تو شا م چون فیضی
عشق تو یا منم نمیدا نم

حسنش در یا رمن سبویم
عشق جهکان رمن چو کویم

من خا لم او و او جو انست
او اب روان رمن چو جویم

او چون نا بی رمن چو نا یم
کا لان و خزن رنا رلا ویم

او از لب من سخن سرا ید
این نیست کر ترجمان ا ویم

ای خواجه مرا حقیر مشمار
بر ورده دست لطف ا ویم

از نیک بجز نکو نیا ید
چون او نیکوست من نکویم

چون نیست من ا و ست در حال
با او پیوسته رو ببو ویم

گاه از شادی غزل سرایم
گاهی از غم چو فیض مرثیه

از آنکه بود بکوی او خانه
افتاده بره چو خاک کویم

ما دیده انتظار داریم
در سینه دلی فگار داریم

دستی بحیا اگر گشایی
اهسته که خشت بار داریم

تن زار در عشق بیکدار یم
جان بر شار یار داریم

بر آتش عشق او کبابیم
رو سوخته در درون نزار

چون شعله آتشیم در رقص
ستیم و هوای یار داریم

زان مژده که وعده لقا کرد
ما چشم در انتظار داریم

بر مقدم یار اهل و کوهر
از دیده و دل نثار داریم

زاهد ار عشق ننگ داند
ما نیز ز زهد عار داریم

قوم طلبگران سبک باده
با خشک گران چکار داریم

بر کف بنهای که این سر ما
چون کشت تهی خمار داریم

گنجی است سالها سالها
ما در هوی غبن یار داریم

یارانِ غلام خویش شمرد
در ذیل سگان شمار داریم

بر در گه تو برای عزت
خود را چون فیض خوار داریم

بیا تا مونس هم یار هم غمخوار هم باشیم
انیس جان غم فرسوده هم یار هم باشیم

شب ابد شمع هم کردیم و بر یکدگر سوزیم
شود چون نه مرد دست و پای هم در کار هم

دوای هم شفای هم برای هم ولای هم
دل ما جان هم جانان هم دلدار هم باشیم

بهم لب تر شویم و یکدل و یکرای همچو شیر و
سری در کار هم آریم و دوش یار هم

جدایی را بنا شد زهر تا دم میان ناید
بهم آریم سر بر کردهم پرکار هم باشیم

حیات یکدگر باشیم و بر یکدگر میریم
کجی چندان نرهم کرخشت و انکسار هم

بوقت مرثیه قتل کل کردیم بهر هم
چو وقت ستی ابد با نو سوشار هم

شویم از غم ز سازی عندلیب غمسرای هم
برنگ و بوی یکدیگر شدن کلزار هم

بحجت بناه آریم از باد پریشانی
اگر غفلت کند اهنگ ما هشیار هم

برای دیده ای خواب را بر خویشتن بندیم
ز بهر پاسبانی دیده پهلو هم باشیم

جمال یکدگر کردیم و عیب یکدگر پوشیم
قبا بر جبه و پیراهن و دستار هم

غم هم شادی هم دین هم دنیای هم کردیم
بلای یکدگر را جان و ناچار هم باشیم

بلا گردان هم گردیم و بلا گردیم یکدگر را
شدیم قربان هم از جان و دنت دار هم

یکی گردیم در گفتار و در کردار و در رفتار
زبان دست و پا یک کرده خلق نگار

نمی بینم بحر توحیدی ای فیض در عالم
بیا د سازیم کشتی سوار هم باشیم

شب تار است و روز من بیا خورشید تابانم
روان سوزست و دین بیا ای بهجت جانم

بیا ای یار دیرینم بیا ای جان شیرینم
دمی بنشین بیا تا یکدم کجان بر افشانم

ترا خواهم ترا خواهم بغیر از تو کرا خواهم
بغیر از تو چرا خواهم تو بی جانم تو بی جانم

ز شادی چون غم خندان تو بی بالای خندانم
ز غم چون بگذرم افغان تو بی پنهان و پیدانم

زنی در بر نگی آتش زنی کاهی دلم را خوش
کدامین بهتر ست از لطف یا قهرت نمیدانم

زبس پرسی که مردانی بیا فیضی را عقبی
نه مردانم نه مردانی نه پیشانم نه پیشانم

کرو هی عالم و عاقل کو هی جاهل و فاضل
من دیوانه پابندم نه با اینم نه با آنم

ما زیاقوت فلک در بحر و بر افتاده ایم
در تلاش گوهر اختر چون گهر افتاده ایم

جام زرین کرده و بر حال ما بگریسته
تا چو اشک اندر نیاز از نظر افتاده ایم

کرچه اسرار دو عالم در دل ما مضمرست
لیک از خود در دو عالم بیخبر افتاده ایم

بیر خود در باغ دنیا بی ثمر افتاده ایم
همان بیا تا عیب هم پوشیم چون در یکدگر

تا کجا در پوستین یکدگر افتاده ایم
بر فلک تا هم با بر کار روا نا سر شویم

کرچه در راه خدا بی پا و سر افتاده

روبشهر ستان ترسیم از صحرای بعد — دوستان هر چند دور از یکدگر افتاده ایم
رهنمای رهنما و دستگیر ای دستگیر — در دلیل و زاد و مرکب در سفر افتاده ایم
فیض یاری باد کز نا اهلیان برسد — چند در چین و هری شور و شر

در ره دیرینه سای آسمان افتاده ایم — خورده آدم گندم و ما از زمان افتاده ایم
مشین قدسیان بودیم در جنات عدن — حالیا در ظلمت این خاکدان افتاده ایم
پختگان ما خامهای ما و ما از روی جهل — از برای نان هر در هر دکان افتاده ایم
دست بر در ملایک بوده خورد قدسیان — از جنان قدسیان آنجا بان افتاده ایم
در کنار خویش ما را دوست پرورد کنون — چون اسیران در میان دشمنان افتاده ایم
از نشستن یا ست را بدرقه افکنده ایم — از فضولی زیر این بار گران افتاده ایم
تکیه بستیم از جهت وجوه ما ریخ
قوچی از بهر سر بخشای از سر کرده ایم — ما هم از سر من این کاروان افتاده
زین جهان در پرده بیجویم را مان جهان — در تضرع در جهت رویی اشیان
همه شب بوی پاسر کردیم کردیم هر کنون — از پی آن جان جان در این راز افتاده
کر چه بر دوش از نبی است و زمان افتاده — ما بجوشش در زمین همه زمان افتاده
کر چه فرق کمانت و مکان نیست وصول — از خیالش در مکان و لامکان افتاده
می فتد عکس جمالش دم بدم بر جان ما — ما بره در تبال این برق جهان افتاده ایم
افرین بر دیده حق بین ما کاندر جحیم — در تماشای بهشت جاودان افتاده
افرین بر دیده بینای ما حق بر سنت — سجده حق کرده و بر خویشتان افتاده
آستین بر تا زی بر دو کون افشانده ایم — بر در حق لیک سر بر آستان افتاده
فیض کاهی حق بر سنت و کاهی از ملک — از تضا کاهی جنین کاهی چنان

از حضور قدس جان را در سفر افکنده ایم — در سفر هم خویش را در شور و شر افکنده

در کف نفس و هوا و دیو اسیر افتاده ایم — تا بلذات جهان چون بچه نظر افکنده ایم
بر تنعم خسان و اعتبار ابلهان — خویشتن را چون گدایان در بدر افکنده
راه دوزخ پیش داریم و ره جنت سپریم — پی بما با خویشتن را در خطر افکنده
راه جنت را بما نبود حق ناصح دلیل — از ضلالت خویش را ما در سقر افکنده
سوی ما از یار ما با آنکه می اید خبر — ما در این بی هوشی تن را بی خبر افکنده
دوست را با ما نظرها هست بدان جان — ما چو کوران از نظرها خویش را افکنده
جان ما را تیر باران حوادث کرد پر خ — ما بپیش تیر باران سپر افکنده ایم
تا پندداری که ما این راه را خود سپریم — چون جوکان قضا چون کو بسر افکنده
جان شد این تن وعده دیدار جانان تا شود — چشم ما در کوش تا ما این خبر افکنده
حرف او بشنید و او را جا کند کوشی ما دیم — روی او دیده است جان هر جا نظر
تا کی در عرض ره خواهیم کشتن عمر شد — بر کناری فیض خود را در سفر افکنده

چه شود کر تیم در جناب تو باشم — سک جناب تو باشم رقیب باب تو با
چه شود کر شب هجر کردی تو کردی — در انتظار ما فکندن نه صواب تو
چه شود کر کنی از در جناب در ما — کر از تصور نه شایسته خطاب تو
چه شود کر تلقین جهتم بنوازی — که چون سوالی کنی واقف جواب تو
چه شود کر بینم وصال خود دیده بیا — جزای کرده چو شایسته ثواب تو
چه شود کر بیران خویشتن نکدازیم — سزای کرده چو ستوجب عقاب
چه شود کمن چون زین سراب کوثر — غریق بحر کرمهای بحساب تو با
چه شود چو ما فیض داده لقب از لطف — مدام سرخوش فیض شراب ناب

سیل صفت ار کنی ز سینه را صحرا کنم — سیل در ما تو کنی من دیده را دریا کنم
کر تو خرابی عالمی ویران کنی در کوی من — من ز ترکان راه سیل اندیشه خونها کنم

کرهوایی کالروکال داری از خون جگر | پارها در چشم ارم داغها پیدا کنم
شد خیالی این تن من کو چراغی بایدت | من ز مژگان فانوس شمع از نو نو جان پیدا
برق در عهدی که هوس داری فصل را دریم | بیدا زپای فنان و الدول واکنم
هرچه خواهی میتوانم خویش را کودانچنان | جای ان دارد کورت بگذره در دل جا
اتش از سوز درون خود برارم چون چنار | شعله کردم چو یاد ان رخ حمرا کنم
کردلت خواهد که کردد انکار اشرابین | خرقه از سر برکشم زنار در بر سوا کنم
کوز سوز فیض جوانی کرباشی با خبر | اتش نهان دارد در نفس پیدا

من و عشق و مستی عشق و بجز این هنر ندارم | بجز این هنر چه باشد که ز خود خبر ندارم
بود ار سر وصالش دل و فتنه جانش | من و کنجی و خیالش ز جهان گذر ندارم
ز در تو کی کشم پا کسکر انکه سر بازم | ز تو کام تا نیابم ز تو دست بر ندارم
بیان اشک غرقم چو صدف چو لب لیکن | چو تو در یم نباشی تهیم گهر ندارم
شجری ز باغ عشقم غم و نالم اشیانم | چو تو برسرم نباشی چشم ثمر ندارم
ز تو چون جدا شوم من تو بکو کجا شوم من | بخدا که هیچ راهی بکسی دکر ندارم
نکنم حدیث غیر ز تو ام ز غیر ز شرم و از خیر | چو مرا غم تو باشد غم خیر و شر ندارم

خوش انکه عشق و فرو فارم دهم | بیدا در این منزل خوش خوار دهم
نه این خوا که بجز این زمان بامم | و الف ز سر امر و ه اسرار دهم
ستم زد بیدار شد در جان | اسوده مزا قرار و زا مکار دهم
در سر هوس ساقی و در پای خم و خانه خمار دهم | در پای خم و خانه خمار دهم
کار دیگر چو بهار خدمت عشق و مستی دهم | ساقی مددی کن که در این کار دهم
بشتاب و بیک بگذر و بیک غمزه بیاد دهم | بیند که در یکدم هشیار دهم
خونین جگر و خسته دل و محزون | جانا تو بپسند که چنین زار دهم

از یار بگیر رخ نماید چه توان کرد | بگذار که در حسرت دیدار بمیرد
گفتار بخود این نخورد کردار بیارد | بگذار که در زهر خرف گفتار بمیرد

تا اتش عشق در جهان در دل افروختیم | دیدیم که ما ز غم از خویشتن سوختیم
حالی بغم خو کرده ایم با عیش بکرو کرده ایم | شادی چو در غم یافتیم از بابن غم بگریختیم
با جمله وطن چکار چون کام ما غم روا ست | از اتش دو نخ چو غم در عشق چون ما
چون خرقه پوشان غفلت دعای ما فتنه | ما هم بامید صفا این غم مرقع دوختیم
ترک کتاب و درس علم کردیم چون در میکده | یک نکته اغیار سوز از پیر عشق اموختیم
کردیم دعوی با غمت در عشق چون مردی تمام | یک از صد در دغم سرما ها اندر توختیم
امروز بود دیروز شد تا با عیش بود تا اتش | ای غم دولت شاد باد کز تو دل افروختیم

نشسته از لطف در بندم خوشا عالم | بدرد بیدوای دوست خرسندم خوشا
ندیدم چون وفای او کسی در کل عالم | ز دل خار تعلق بیک بیک کندم خوشا
برون کردم سر از خاک و دیدم بیخبر عالم | دکر خود را در این خاک افکندم
بجز عشقم نباشد در نظر چیزی در این عالم | ازان در عشق در جان و دل اکندم
جمال دوست در هر چیز می بینم تجلی کرد | وجود خویش را از خویشتن کندم خوشا
خیالش در نظر پیوسته تا اینستم | بدیدار جمالش ارزو مندم خوشا
کهی حیران ان رویم کهی اشفته زان مویم | کهی کریم بحال خود کهی خندم خوشا
چو حرف اسیکویم دهانم پیش و پس ریزد | دهان بیهای تا سوزان زمان قندم
ازان خوشنودی باشم چو فعل ان کفته اید | که حرف اوست کان بر خویشتن بندم

نبود این تنکنا جای خوشی در هر دو عالم | ندیدم جای عیشی خوشتر این جا هم خوردم
فتاد اندر سرم سودای عیشی جاودانی | که در غم بود پنهان زاندیشم غم خوردم

وجودم مانع غواصی دریای وحدت شد
غبار خود ز خود افشاندم اندر بر فرو

برون عالم فانی بدیدم عالمی باقی
ازین عالم برون جستم درین عالم فرو

سفر کردم درین ارکان و نبات و جانوری
کدر تا آدم شدم آنگاه درآدم فرو

دریغ یکدل ازین نشنیدم از هر دو جهانی
دل خاراتعلق یک بیک کندم فرو

حیات خویش را چون بر تو خاطف کرد تقدیر
طهوری کردم اندر عالم و در دم فرو

فرو از احمانها رفتم و سیر افلاک کردم
ولی از خاک تیره با صد غم فرو

شدم حیران اطوار وجود خویش چون بینم
ندانستم کجون پیدا شدم چون هم فرو

بگوی یار چه بر ما گذشتیم
دل ما جا ماند و ما ز جا گذشتیم

غلط گفتم تو ان ز اینجا گذشتن
مگر ما با خود و با ما گذشتیم

نه ما ماندیم و نه سر ماند و نه پا ماند
ز ما ما هم ز ما هم ما گذشتیم

چو از یار حقیقی بوی بردیم
ز هر کل دست رعنا گذشتیم

عیان دیدیم خوش لذات آن را
ز هر سر طلعت زیبا گذشتیم

حدیث از ما شنیدستی مگویید
که این را خط زدیم از ما گذشتیم

بجان و دل غم و طی کردیم
ز دنیا هم ز عقبا گذشتیم

نجوییم هیچ در زهد و عباد
هم از اینها هم از آنها گذشتیم

نه از دنیا نه عقبا طرف بستیم
بماندیم این دو را ریحا گذشتیم

چو در اقلیم بجایی نرسیدیم
ز راه و منزل و ما گذشتیم

بخلوتخانهٔ توحید رفتیم
هم از ما و هم از آنها گذشتیم

دل و جانی بر تو دادیم و چون نیفتاد
تکلف بگو و از هر دو گذشتیم

تخم دوعالم را همه کاری بدانیم
بر دیر که تو نصب عطایی تو ندانیم

در کوی تو ما را ما تا که ندانیم
جستیم از قدم پیدایی تو ندانیم

ما را نبود هیچ معیی در دو جهانی
در آتش بلا هوای تو آمدیم

ما آن گیاه و خون جگر خورد زاکجا
بر خوان این جهان بصلای تو

این آمدنت برای تو بود و برای تو
بهر تو آمدیم و برای تو آمدیم

هم راه را ما تو نمودی ز ابتدا
هم کام کام را بهدایی تو آمدیم

با پای سعی خود نکنیم این ره طی
این راه را تمام بپای تو آمدیم

این راه پر نشیب و فراز خطیر را
در راه زهدی وصل و لقای تو

ما را تو میسزی و تو را باید ما
ما خاکیان و لیک نه سزای تو

امر امرتست هر چه تو گویی چنان کنیم
در دایره قدر قضای تو

کاری برای خود نکنیم و هوای خود
فرمان بران رای و هوای تو

هر جا که رفتایم ز بهر تو رفتایم
هر جا که آمدیم برای تو آمدیم

تو ان تو بیش از آنی و ما از آنیم تو
ما ما ی خود نه ایم که مالی تو

بی فیض تو فیض نیابد فیض دان
در فن شاعری ز صبای تو

یا ایها الساقی بده جامی که مخمورم
مگویی وارهانندم جهان از دردها ی دم

یا ایها الناقوس مکن شرم ز ما نه
که من چون تو هوسی این ره دور و دراز

یا ایها الواعظ تو از ما سیر من بگذر
که من بی ذوق و شوق و بی نیاز جان و آن آمدم

اگر زین دیر و کوی و جا گر مستم و گر شیدا
ز بیخویشم و در سلسلهٔ عشاق مغفورم

نه شمع روی او دیدم نه بلبل از گلش چیدم
نیم پروانه یا بلبل نه دوم وصل او دورم

یا ایها الاحباب اغنوا لی عینوفی
که در ظلمت سرای تو ز بس دور و ز آنم

اگر گر سوگ نامم از ان نعم مکن ان فیض
که با یکانه همسر از تو فرزانه نیاشادم

یا ای اشک خونین تا که ریخت زبون کردم
کشتم جوانمردی را نام او فتوت کردم

اگر نعم کند آگه ز عقل مسلحت بینم
ز کشش دور گردانم ز تو ای جنون کردم

دی با خویش بردانم باه و نالم در میانم
بجان آتش در اندازم براحوال درون

بسی تنگ آمدم زین تنگنای دهر پر دون
فلک خواهم که بشکافد درانا سوختن

ز دست خود درازم کرد بخت سرنگونم
بلای خود شدم هم خود بخود بر نفس خود خون

خودم محبوس و خود محبس ندارم شکوه از کس
بپای خویش ماندم پس ز دست خویش در خون

بنما ید رخ جانان که چشم پاک بیناید
نریزم بعد ازین بر خاک حسرت قطره خون

کسی عالم نمیرساد دگر پرسند نپسندد
که از لا یعقلون تا کی ز یعقلون

ز لبخون جگر می آیدم بر دیده گریان
دو صد چشم دگر خواهم که بر ریزم در آن

مرا از خویش غافل بودن اولیتر بود زیرا
نظر بر حال خود چون افکنم با دیده خون

قلم را فیض سودا این چنین بی کرده می آرد
زبان لوح هم گوید که از با یعقلون

هر رنج که میرسد بجانم
از خود دهمش اگر بدانم

از هیچکسم شکایتی نیست
از خویش بخویش در فغانم

بر من از من نخست و بخت
از بود و نبود خود بجانم

در رد دل من خبر من نیست
خود درد دل و دلی ندانم

خود سد ره سلول خویشم
خارم که بپای خود نهانم

خار پای خودم که با خود
یک گام شدن نمیتوانم

با رد وش خودم که بر خود
پیوسته چو با خودم گرانم

از خویش اگر خلاص کردم
ان کو در هم نابدانم

از تنگ وجود خود چو رستم
فخرد دهمان و جان جانم

چون فیض ز خویش اگهی یافت
فرمان ده هفت اسمانم

ای دل بیا که تا بخدا الفت آکنیم
وین درد خویش را ز دوا دوا کنیم

بد بگذریم زین شکنجا خانه غم
نیک آییم کز بهر ما ما را شنا

سر بر نهیم در بر او هم صفا دهد
تن در دهیم و هر چه رسد هم روا دهد

چون دوست دوست دارد ما خود فدای او
از شرح و درد شکایت چرا دهد

او هر چه بشکند چو صواب است بخشی
پیلوح را حدیث ز چون و چرا دهد

چون امر و نهی او همه بر صلاح ما
فاسد شویم اگر ز اطاعت ابا دهد

فرمان بریم گفته خود را بجان و دل
هر چه ان نکرده ایم ازین پس قضا دهد

از اکه خون نکرده قضا چون نشود
میخست ما نهد دل بسته وا دهد

بیهوده است خوردن غم هر چه هست هیچ
شادی بیا ز دل کن غصه وا دهد

تغیر حکم چون خط ما نیکند
کوشیم تا ببی خط دارد رضا دهد

راضی شویم هم بقضای غلبه را
چون عاجزیم از انکه خلاف قضا دهد

بر کار ها بپیوند شیت نهاد
ما نیز کار خود بشیت وا نهاد

از خویش میکنیم حیا کر بخویش میکنیم
بر خویش میکنیم چو بر کس جفا دهد

ای فیض گر تو نیز محبی محبت
کو درد تا چند تو مرد بی دوا

ای دل بیا که بر در میخانه ما کنیم
هر مستی که فوت شد از ما قضا کنیم

تا کی ز زهد خشک و کرامات دم زنیم
خود را سبک کنیم و دل از خود رها کنیم

چندان بیان احوال مستان کنیم فاش
خود را بطور صاف کشان کشان کنیم

گر صاف می نابه نخواهد دل کسی
ساغر در خود بدرد دی ما غرد دوا

ساقی بیار کاسه بدور فیض در کن
شاید بجی زد دل کن غصه وا

پیمانه پر شویم ز خمخانه وصال
تا در دهای خویش بکابک دوا دهد

در پیمانه بریم ز دنا سوختن نشان
زین راه است دریابد خود را رها دهد

نا سوختن نیابد ما را ز خود نشان
در دست عشق تو بزند نقد ما دهد

فیض ز شراب عشق اگر چه مستم
در راه دوست همدم و همزبان هم

کی باشد از جهان بدن جان بدر کنیم | زان نیز بگذریم و ورای جهان رویم
از تن بجان ز جان سوی جانان سفر کنیم | طی مکان کنیم و سوی لامکان رویم
شور و شغب کنیم پس پرده صور | وین نه سراه را ز چشم خلایق نهان کنیم
گر دیدبان نمایدمان نیم فحص | تا کوه قاف جانب عنقا روان کنیم
تا چند اوفتیم در زیر سبوی گل چو خر | چون عیسی از زمین بسوی آسمان کنیم
تا چند اینچنین گذرانیم روزگار | کو بنده است طوف کرانجنان کنیم
سوریم در جحیم خودی فیض تا کی | خوه اکنیم از خود و سوی جنان کنیم

زین جهان پست کی بالا میرویم | تا محل قدس اعلا میرویم
از مکان و لامکان خود ما گذشت | تا فراز هر دو جا میرویم
میرویم تا موطن اصلی خویش | آنجا هاتا بجا ها میرویم
تو بالحل کردم و اثبات حق | از عدم کاسوی کا میرویم
مرغ جانرا زار بشکستند بال و پر | تا نه پنداری که پا میرویم
این دو تایی خرقه پر مار را | خرق کردیم عور و کجا میرویم
رفته رفته در تنم جان شد دلیل | تنک شد جا سوی بیجا میرویم
من نمیگویم درین عالم دگر | بدن بجا تنک شد جا میرویم
میرویم تا منبع هر هستی | جای فیض انجات انجا میرویم

رفتیم از این دیار و رفتیم | زین منزل و رهگذار رفتیم
گر جان ما نکرد اجابت | جانان بلند دار رفتیم
خندیم بسی و خم بسی نهادیم | دلخسته و سوگوار رفتیم
در راه جهان خوشی ندیدیم | غمها خوردیم و زار رفتیم
دلدار ما نکرد لطفی | دلسوخته و نگار رفتیم

طلب ما قرار نگرفت | بی دلبر و بی قرار رفتیم
از کاشانه کی بیدیم | بیهوده بروی خار رفتیم
مارا بخویش ره ندادند | مجبور و خزین و خوار رفتیم
ای فیض مکن عتاب بر ما | گر یار نبوی یار رفتیم
از ما مدان ار خبر نداریم | ضد شکر که هوشیار رفتیم

در نزل تو چه در جان تو جای دیگر | در بیخبری زان تو ای موئس دیگر
ای تو بر رانده بر ما ز عدم تو جان ما | ای هم تو جان و هم جان ای موئس دیگر
هم دل تو هم سینه تو کوه و تو کنجینه تو | سینه تو و در سینه تو ای موئس دیگر
بادم دهی ام بر تو رینم بدم در تو | ای هم ز تو من جا کرت ای موئس
بار دهی خرم شوم ردم کنی در هم شوم | از تو نزادم کم شوم ای موئس دیگر
رامم دهی نا شوم ردم کنی ایما شوم | از تو نیابم تا شوم ای موئس دیگر
لطفم کنی کاشن شوم قهرم کنی کاهن شوم | کز جان شوم کمتر شوم ای موئس
خواهی بخواه خواهی بران اندر جهان من تا بود | دارا نیی جاودان ای موئس دیگر
جان با تو بست از ازل ایمان و توحید و اجل | کشتم ز توست از ازل ای موئس
جان هم ز تو در وصل تو دیگ همه اشتر تو | اخر همان کو دد که بود ای موئس
فیض است و کشتکوی تو شد جای جستجوی تو | شی الای کوی تو ای موئس دیگر

انکه کان ز اوست و زیست و زاد ازوست | انکه در کب دست و پای دل در گروست
انکه امر او چه ما مسل شد بنهاد او حق | نیستش اکنون بهیچ حاصل و حاصل نیست
انکه نقش اوست در سراچه کون و مکان | انکه نقش هر دو عالم را بود قابل منم
انکه صد راه هوا بر خاک عجز و پست | در سر کوی ملا حق اشرف و برتر منم
انکه او در سر ما حق نهاد کان بی کفس | کرد عرش و فرش را هموار و در اطلس

انکه او را بود جاه و راه ما نها با ملک | سر نگون افتاد اکنون در چه بابل
انکه مقصود دل فیضت از عالم توئی | انکه بستد در خیال لعلت جان و دل

امد ام بدین جهان تا که ترا شکر کنم | تا مدد ام کند از شکر قصد بر هم خیر بوم
چست شکر دهان او نغمه و اندهان او | این قدم بر کنم بهم در نکنم شکر بوم
جمله کنم در این سفر تا که ذخیره را بچی | تنگ شکر ز معدلش بر سر یکدگر بوم
بسته کمر بندگی تا که کنان زخود دمی | لب بلبش چو نهم از لب او شکر بوم
دوست چو منفعت زخود بوست یکی زخود نبود | تا هوی نیکو شوم و ی صدق گهر بوم
بنده بسته ام کمر خدمت پادشاه را | تا که زمین دولتش تاج برم کمر بوم
ظلمت و دود و خیرگی شرهت در درون یکدگر | نور کنم ز ظلمتی خیز ز شور بدر بوم
هر چه در این سرا بود جمله از آن ما بود | امد ام که مال خود جمع کنم بدر بوم
دیده جان گشوده ام بو که در ایدار دم | تخم وفا ش کشته ام تا که از و ثمر بوم
مونس و غمگسار من نیست بجز خیال او | گر نشود خیال او با که دمی نبرد بوم
کی بود انکه وصل او روزی جان من شود | بوسه زنم بران دهان غصه ز دل بدر بوم
دوست بدست و ما نیز نیست بجز دلی بدو | جان که نیز امد بزیر پای او نثر بوم
این غزلم جواب انکه عارف روم گفته فیض | امد ام که سوی هم عشق ترا سر بوم

بینم چو جمال یار بیهوش شوم | یادش چو کنم ز خود فراموش شوم
چون روی نماید او کی کردم چشم | چون در نخ اید همه تن گوش شوم
از دور ببیند ش دو اسیمه دوم | نزدیک من اید همه اموش شوم
اید بکنارم زبان بر خیزم | گیرد ببوسم چو تنک از هوش شوم
لب بر لب من نهد شوم مست و خراب | گر بوسه دهد ز ذوق بیهوش شوم
ساغر دهدم شوم ز سر تا بالب | کو بد چو بنوش جامکی نوش شوم

اشفته کند زلف و کشاید گیسو | سر مست و خراب و والهم از بوش
خواهد دل و جان شوم سراپا دل و جان | خدمت خواهد همه تن و گوش شوم
هر طرفش شوم سراپا کردن | باری اگرش بود همه دوش شوم
گیسو چو کند دو زلف چون دام کند | صید زلف سر گیسوش شوم
گوید چو بیا شوم ز سر تا پا سر | غلطان غلطان چو گوی در اسوش
گر تیغ کشد شوم سراسر کردن | تا کشته شوم خاک سر کوش شوم
بر اندازد شوم سراپای هدف | وانکه قربان دست و بازوش شوم
چوگان چو بدست گیرد و تازد خوش | در عرصه میدان فتم و کوش شوم
در ملک جفا بختم گر بزد | از سر تا پای جامکی نوش شوم
گر لعل شکر بار بگفتار اید | چون فیض کشم شکر و خاموش شوم

مرا هر جا

مرا هر چند رانی دیگر ایم | اگر از پا در ایم از سر ایم
گرم از در بر انی ایم از بام | ور م از بام رانی از در
نیارم صبر کرد ن چون تو یکدم | کنم توان بجرات بر ایم
فراقت سخت خونریز ست بیرحم | وصالت رکجا من در خورم
نه با تو میتوان بودن نه بی تو | ندانم تا بچشقت چون بزایم
بکش خنجر بقصد کشتن من | کنم تا رقصان پیش خنجر
نهم سر پیش تیغت همچو سپند | بقربانت شوم گردت برایم
تو خورشیدی من از ذره کمترم | چه ذره از علم هم کمتر ایم
مگر لطفت ز من دستم بگیرد | وگرنه در بر ت از پا در ایم

بدیدم هر دم خیالت در دلی ایم | روز میگردد ز خورشید دل افروزت شم
میطپد دل شم رویت را چو هم زنم | چون شدی نزدیک چون بر اندوزت شم

من کرتاب دیدن رویت نمی آرم جان — طاقت ان باشدم تاب کداری یارم
چون خیالت دمیدم در خطر ان ای دلربا — پس وصالت تا چه خواهد بار روز تو شم
جان و دل سوزد فراقت وصل دیرین غارت کند — ای فدایت جان و دل وصل تو بین تا چه هم
با تو بودن چتو بودن نیم یک مقدارت — جان فشانم دمکر و یاد یار رب یارم
نیست پایانی رهت را راه خود مقصود نیست — مانده ام حیران ندانم چیست آخر مطلبم
فیض عشق استاد بی حکایت ترکتاز — مرد و زنم جان کنم تا هست جان در قالبم

از شراب عشق مستی میکنم — با خیالی بت پرستی میکنم
پیش چشمی دلبری هر دم غزال — سیر ایم شور و مستی میکنم
از شراب نرگس مستانه — چو دی و جب پرستی میکنم
چون شدم همراز چشمی کج دکر — یاد مرو زلف دستی میکنم
چون ندارم بر وصال او دست — چار ها از تنگدستی میکنم
از تغافلهای او خون میخورم — وز بلندیهاش پستی میکنم
فیض از خود لاف هستی میزند — هستیم چون اوست هستی میکنم
بیدلم عالی چو پستم میکند — مستی از بالای پستی میکنم

با خیالت شور و مستی میکنم — در وصالت نرگسستی میکنم
از دو چشم مست تو خون میخورم — وز لب لعل تو مستی میکنم
زهر چشمی دارم و نوش لبی — خستگی و تندرستی میکنم
مست میکردم چو بستم میکنی — سر شکسته بهر پستی میکنم
در شب وصل تو بندد زلفها — فکر روز تنگدستی میکنم
گرچه عالی همتم در کار عشق — پیش بالای تو پستی میکنم
فیض دایم مست و هشیار نخواهد — از شراب عشق مستی میکنم

ما سرستان مست ستیم — با ساقی و مجلسی شده ستیم
در ساقی و باده محو گشتیم — از تنگ وجود در شتیم خوش
تا دست بدست دوست دادیم — چون زلف نخویشتن گسستیم
تا چشم بروی او گشادیم — زان نرگس مست مست ستیم
تا پای بکوی او نهادیم — از دست ببوی او شدستیم
با باده زدیم جوش در خم — تا باده شدیم و خم شکستیم
ما باده و باده ما دو بی تست — ما هم دو بهم زدستیم
ما از مستی و مستی از ما — در هر دو الست عهد بستیم
ما از ساقی و ساقی از ما — در عیش بکام دل نشستیم
مستی نکنیم ناب انگور — ما مست ز باده الستیم
ما بی مستی محمد نبودیم — بودیم میشدست و هستیم
از ما مطلب صلاح و تقوی — ما عاشق و رندی پرستیم
بیخاسته ایم از دو عالم — تا در صف سیکشان نشستیم
کس پای نداره ای فیض — ما سرستان مست ستیم

باده در باده مست چون نیوم — یار ساقی زدست چون نوشم
رخ بر افروخت چون نشویم رخ — قدبر افراخت پست چون نشوم
بست در هم زلف خم در خم — پای دل را ز دست چون نشوم
باده او هر بیار چون باشم — ساقی او می پرست چون
اوست قبله سجود چون نکنم — اوست بت بت پرست چون
هست او بر زبان نیاشم غیب — هستیم اوست هست چون
دل شکسته بخورد دلداد — طالب این شکست چون
گفت اگر عاشق فنا شو فیض — راه عدم هست چون نشوم

چو دل در عشق بستم زخود خود را رها کردم
سلامت را صلا دادم سلامت را وداعها

نظر چون سوی من افکند دلدار ستمگر
ز خود رفتم بخود باز آمدم صد جا وداعها

لبش درمان جان و چشم اسرار محبت گفت
ز روی بار تحصیل اشارات و شفا

قرار دل ندیدم تا کدورم جای در بر نیست
قراری یافت دل در بر قراری جا بجا

ندانستم درون سینه تنگ عشق و در بر نیست
در آخر عمر را در عشق و در بر زندگی بر ما

حیات جاودان در عشق و در جان باختن دیدم
زدم خود را بتیغ عشق جان و دل فدا

چو گفتم درد را افزا جفا و جور را فزودی
جفا کن چون وفا ناخلط کفتم خطا

رهم ببستی راه سخنی بدم گفتی نمیگویم
چرا بستم چرا بستم چرا گفتم چرا گفتم

بر لب نهان بگفت چو در عرض نهان
بجواب هر چه کردم شکر کن کانها بجا

نالد با شوق هوس دارم
آتشی با شور هوس دارم

با دل پر درد عشق کیست
نالهای بحر هوس دارم

هم دلی پر درد میجویم
هم سری بی خبر هوس دارم

بی مجی و جام و مطرب تا نی
مستی و شور بی شر هوس

عیش پر عاشقان حرام بود
بی غم خون جگر هوس دارم

مستی و جنون و کشتن
کو بکو در بدر هوس دارم

در هوای میان باریکی
کشتن اندر کمر هوس دارم

در خیال دهان شیرینی
غرقه اندر شکر هوس

کوه و صحرا و دشت و دریا
هایی و هوی شور شر هوس

زانچه سنگین بود از آن گذری
بر اتاب نر هوس دارم

بتوانم ز آب دیده دشت را گلشن
با آن بیدل نادم کو را عجز

بتوانم بر آشم از سینه آتشفشان
نه فلک را دود از آن خرمن عجز

دست اگر از دیده بر گیرد نفس را سر دهم
زاب و آتش می‌توانم عالمی را کاه کنم

از محبت هست بنیان در دل من بانی
هفت دوزخ سوزد ار زان ذره پیدا

هست جانم قابل اسرار علم من لدن
بتوانم خویشتن را جنت المأوی کنم

بتوانم از زمین برگام دل کاهی نهم
کام دیگر بر فراز هفتم جا کنم

بتوانم عالمی را بادکردن از نفس
رویی دلرا کز بوی خواجه بطحا

تو بچشم کم مبین در من عصای موسیم
خویش را چون افکنم رخاک از دعا

بتوانم هر دو عالم را بیکدم در کشم
از کلایات علی کز نکته پیدا کنم

ذوالفقارم را و چون پرتو فکنم چون ماه نو
شر ابلیس از سر فرزندادم واکنم

از حدیث جانفزایش من سخن چون قند کنم
بتوانم صد کتاب علم از آن انشا کنم

از کتاب فضلش ار مکحوف لرزم بر زبان
عالمی در مهر او آشفته و شیدا کنم

بسته گردد بر رخ دریای نوح باب باب
در ثنای او دهانرا چون بحرف وا

بتوانم کت واقف از سر غیب
کز غبار رهگذارش دیده را بینا

وقت آن شد فیض گیرم زانعام نبا نبی
لب ببندم چشم و گوش از حرف را

زتو ای کشاد دلها همه کار بسته دارم
زتو ای دوا دردان دل و جان خسته

با سبد انگشت ای مه بهوای تو ببندم
همه تار و پود خود را ز جان گسسته دارم

نه بکاه نیم ستد دل من بجا گذارد
نه ز بند زلف شستم سر موی سر نه

همه رنج و سخت و غم همه درد و سوز و ماتم
سه بلای عشقت بدلم نشسته دارم

غم تو دولت از آن کز بسیند مرد دارد
با مید طب عشقت دل و جان خسته

بتو نسته ام دلی را که ز تنگ بات صدها
بپذیر خدمتم ای جان که شکسته بسته

بشکیب تا نسوزد دل و جان ز آتش تو
دل و جان چه سود ای من چو نباشد از تو غمگین

زهر فصد از تو کین ز رجا مم
خوشتر از شهد بود در کامم

نوش لطف تو چو شکر نوشم ... زهر قهر تو چو نهد اشامم
کی ز چنگال بلا اند یشم ... من که شاهین غمت را رامم
ای مژه خشت دو جهان مست تو ... نی از باده مکدران جامم
لطفها چند کنی در پرده ... پرده برگیر و برا و رکامم
بی لبای تو ندارم ارام ... چون کنم چون چو تو دلدار امم
کام فیض از تو دهی نخ نباد ... ای ز الطاف تو شیرین کامم

بیا ساقی بده ان اب کلکون ... که در ان نبات امد از ان صافی تر ان
خرد را از سرای سر به در کن ... بر افکن پرده از اسرار بگشون
بگو تا جان سلامی بر تو خوش دم ... رسوم ما قلاز اکن در کرون
بگنج درد و غم تا کی نشینم ... شکیبایی شد از اندازه بیرون
بیا تا ناله اتشناک از دل ... روان سازیم سوی چرخ گردون
فلک را سقف بشکافیم شاید ... رویم از بکتایی در ه بیرون
دل و جان را فدای دوست سازیم ... که خیر دوست ما را باد افزون
رقم کن بر دل و جانم امانی ... برات سرخ روی در دو کونم

بده بوی بشد بر جان دوای جان من کن ... بانواع بلا ها تو نبود درمان من کن
بخون شد حالت ذره ذره بین من بنگر ... بگر کان سیاهست چشمه درمان من کن
بده از خواب ابد وه بر نیانم قبله سیکردان ... مرا حیران خویش بیخلق را حیران من کن
دل اندر بند جانان نیز خواهی هم بخون شو ... من از خود چم ان قوام بر جان محزن کن
چو قربانت شوم دردم حیات جان ما بخشی ... از ان کوبی نشانی نیز دارد سیدم قربان من
سوی دارم سهیای نثار خاک پای تو ... قدم کور نجه فرمایی قبول از من بسکن
بجز از امر و فرمایی و دل وصل نجوید ... چو فرمودی دلم را نیز در فرمان من

دلم چون شد اسیر درد بیدرمان بیدردی ... بدرد خود دوایی در د بیدرمان من
زبان در کش بکام ای فیض زین گفتار بیحاصل ... بخاموشی علاج اشتر موزان من بسکن

دل و جان در سبد سازم هدف خدنگ او من ... که سکر شهید کردم بر هم زخم نهنگ او من
نچنان نهنگ عشقم بدهم فرو بکشید ... که خلاصی توانم زدم نهنگ او من
تو ان انانه در هوائی زیم و کو بمیرم ... نرهم و کو شوم خاک ز خیال شنگ او من
تن من چو خاک کوی در سر کلستان رویم ... که شوم سبوی او من که شوم رنگ او من
اکر او زند بتیرم و کو اورند بسنگم ... نروم ز پیش تیرش بخدم ز سنگ او من
بجفا ش صلح کردم بیلاش دل نهادم ... نکنم ز کوی او پا نرسم ز جنگ او من
صراوست نا زو خوبی همه ناز و ز او ای ... همه ز و خوبرویی او صه ار و نگ او من
دل و دین و سر و دادم بهوای نقش بر نقش ... نکردم هیچ کاری بزه مان ننگ او من

کرد جهان کود بدن من چون رو بنا بود ... نا زو ز اسباب جهان جز عشق تو نا بود
از بر قهر رخت نا بی فتاده در دلم ... کز هیبتش چون کی طور بخویش او ز بود
ایا پسر ستیها کم اندم کز بکیسوی خاب ... چون بخود وا شتم روی تو نا دید بود
از حسن بلا کشت شوق از عشق بیباکت چین ... از حسن کو نا زید تو ان عشق هم نا زید
از بهان کاری بکرد و زی نز کبر بی نیاز ... شیها بی در کوی تو در خاک و خون غلطید
نا بوکه تو ادم کنی کوشی بخبر ادم کنی ... بر استانت روز و شب زاری و نالیدن
از دیده ام خون شد روان ام کردت ان ... با من مان هستی جان چیزی چنین نشنید
خاک دوست با من نا یاسا زم از تو بیا ... بهر تماشای رخت روشن کنم زان دیده
نیست و خاک کویت هم دوست ... تا بود بسر و بود بان دوست

تیغ کشکاه با بینک من ... کاه شوی یکدله و یکرنک من

جان کند از غمزه‌ی او هنک تو — تیغ بکف چون کنی او هنک تو

این چه جلالت که تو را جلوه کرد — برد ز هر هوش من و هنک تو

چشم تو از دیدن من بر دوخت — رنگ تو نگذاشت بر رخ رنگ تو

در همه‌ام افتاد چو بوی ای تو — کرد جنون غارت و هنک تو

رهزن هفتاد دو ملت شدیم — زلف تو افتاد چو در چنگ تو

درد و جهان از چو تو کنجی جان — جای کرفتی بدل تنگ من

از تو بود شادی و اندوه دل — با تو بود آشتی و جنگ من

وسعت دل یکدمه از غم تهی — کو تو بگویم که دل تنگ من

عشق کرفت سهمگنان مرا — میکشدم سوی بت شنگ من

عیسی عشق از چه بود بر سرم — کز همه رود این اشتر لنگ من

فیض ترا از زوی نیمه است — بسمله‌ای بیکنی اهنگ من

یک نکاه از تو دو صد ساخته جان از من — یک اشارت ز تو و بردن فرمان از من

جان بکف منتظر عید لقایت تا کی — روی بنمای جمال از تو و قربان از من

سینه بر هدف تیر غمت چاک زدم — تا دل غمزه تو چم دل و هم جان از من

بهر کرتو شوی شاد و بهر کم خشنود — بخوشی خوردن غم دادن صد جان از من

هر شادی شوم ار شاد مرا نجواهی — ور غمین چون رود از تو نالد و افغان از من

بوصالم چو دهی بار ز تو جلوه ناز — هیز را تا نکنی خوی هیجان از من

هر چه خوای تو از و فیض همان خواهد — هر چه را آمر کنی بردن و فرمان از من

زنهار بکن ای جان این درد مرا درمان — این درد مرا درمان زنهار بکن ای جان

لطف نکنی و احسان کن درد مرا افزون — کن درد مرا افزون لطف نکنی و احسان

یکدم غم جانان خوشتر بود از صد جان — خوشتر بود از صد جان یکدم غم جانان

درد بده و جان بستان ای منبع هر احسان — ای منبع هر احسان درد بده و جان بستان

جان میکندت فرمان انکس که دلش بردی — انکس که دلش بردی جان میکندت فرمان

پیرهن و سامان دیوانه عشقت را — دیوانه عشقت را پیرهن و سامان

بر هم زن و کن ویران اقلیم وجود فیض — اقلیم وجود فیض بر هم زن و کن ویران

از سر وحدت دم زدم هذا جنون العاشقین — کوبین را بر هم زدم هذا جنون العاشقین

بر طرح پرخم زدم بر جرو لوم زدم — شادی کسان بر غم زدم هذا جنون العاشقین

بر شور و بر غوغا زدم بر کاو بر لا زدم — بر جا و بر پیچا زدم هذا جنون العاشقین

از عشق سرمست آمدم در بزم هستی پا زدم — در برهمت از پست آمدم هذا جنون العاشقین

کشتم ز عشق و دست شستم ز هر هست و نیست — تا روفنا بادا هر چه هست هذا جنون العاشقین

آتش زدم املاک را بر باد دادم مال را — شستم دل و غمناک را هذا جنون العاشقین

سر کشته کوی شدم آشفته روی غم شدم — حیران به رویی شدم هذا جنون العاشقین

در عشق کشتم هوار زین پیرهن بندد ازار — چشم خود از من مدار هذا جنون العاشقین

در بزم کردم پا کوبان سوزم ضجیج و رقص و غوص — بندم جمال یار بین هذا جنون العاشقین

آتش زدم من یار را بر خاک خام چند را — بختم دل خورسند را هذا جنون العاشقین

از خود بریدم بند را بکستم این پیوند را — بکستم این الوند را هذا جنون العاشقین

از نام و ننک آسدم وز صلح و جنک آسدم — از ما و تو تک آسدم هذا جنون العاشقین

فی تک سیه لقم زمانی ست این بیدل بدل — بکدم مرا با من بکذار هذا جنون العاشقین

آتش زدم در جان و تن وز خود بکندم من رسن — بر هم زدم این انجمن هذا جنون العاشقین

ای آنکه قال الله کو در فیض و در هر شوکاو — از شر و شورم دور شو هذا جنون العاشقین

شور دریای حیا بنواب خم ساسین — در و لعل لاتحزن دل در بحر این در یا

دیده دریا سینه صحرا کرده ام از فیض عشق — سوی من آنکس نظر در یا بین صحرا

شور شرین صحرا بین تا نظر بکل کنی — رو بنی در صحرای دل کن شور شرین صحرا

ای که خواهی بادهٔ شور و جنون را کجاست — جانب چین رو نگه کن لب لیلا

عشق اگر پیدا شود معشوق سازد رو بنان — عشق را بنمان بود رو حسن را پیدا

ای که بنوای بیت عدل در بنا بند — عاشقی کن خویشتن را لجت المأوی

گر تو بنوای که واقف گردی از اسرار رب — لوح دل را صیقلی کن بین عجایبها بین

گر تو خواهی سورت سبحان بینی شرح را — یا بیا سیمای ایمان بر جبین ما بین

سالها خون خورد و نام نادرین بستان بزد — از فروغ نور دستم سرمه او چین بین

چشم دل بگشا و بنگر سوی آیات خدا — شرح کها در سیر وی سلت ابا بین

سر معراج نبی خواهی که بینی اشکار — صورت حورت علی در لیلة الاسری

فیض روح القدس ار مدد فرماید — شعر فیض از سر خوان خورشید خاوری

ای دوای درد بیدردان من — مرهم داغ دل بریان من

ای که هم جانی و هم جانان من — ای که هم دینی و هم ایمان من

در غم تو بی سر و سامان شدم — هم سر من باش و هم سامان من

از سر خود و جهان برخاستم — تا تو هم این باشی و هم آن

خان و مانم کو بر و در هر او تو — نیست بود عشق تو خان و مان من

کنج سر خود نهادی در دلم — کو دی اباد این دل ویران من

محکن بود دو نبود تا ز فیض — آن تو باشد نه از ان من

سبزه رم صف غبار جنون من — میله رم بوده پندار جنون من

دل من تنگ شد از دیدن دیوانگان — میله رم برده ام سرار جنون من

هر حدیثی که بدل عشق زبان بگشاید — جمله را بیکنم اظهار جنون من

قدح باده ز میخانه برون خواهم برد — بیکنم بر سر بازار جنون من

چون شدم عاشق و دیوانه چرا نکنم — میله رم جامه بیکبار بخون من

چند جان محنت دیوانگی کشد دوران — سیوم تا برد او را بجنون من

فیض انوار جنون داری و پنهان داری — هر کردی او در بن کار جنون من

ای خدا این درد را درمان مکن — عاشقان را بی سر و سامان مکن

در عشق تو دولت جان بات — جز بدردت در دو عالم جان مکن

از نم خود جان ما را نان دار — جز بنم دعای باشادان

خان و مان ما غم تو بی بود — خان و مانی بر ما سامان مکن

زاب دیده باغ دل سرسبز دار — چشم این باغ را ویران مکن

باده عشقت ز ستان ای اکبر — مست را خوار و سر گردان مکن

از مقام وصل جایی بده — تشنه را ممنوع از احسان مکن

شربت وصلت ز یار ان نوش — وانگه روخته را پیمان مکن

رشته جان را بعشق خود ببند — جان ما بیز در غت تا ان مکن

ستم داران عنا تهای شب — روز وصل فیض را هجران مکن

[illegible] شد ز خود در خیال هم پنهان — ز خیال تن رو یه جان باند شاد جاویدان

بجز عشقم که سازد جان بین حالی دو رت نالی — یا نا ما هی کردم در بن دریای بی پایان

چندم خویش را در عشق بینده خویشتن را رز — ندارم دستی از دامن بدارد دستم از دامان

من ان عشقی را شوب سوز ان در بر شور — نهم سر بر سر این کار تا از تن برآید جان

بیا تم نقش عاشق را بر ان کلکم ز عشق — بجز معشوق بیا هی نماند اندر ان انسان

شوم محو الدیار در دو عالم تا رسد فیضی — شوم کم در جمال او بیان قطره در عمان

چه در بین خرد ی [illegible] ز بلد
که تا دل دار هد از غم رو جان جانب جانان

جانب دوست بکشده خوش و آهسته چنین — جذبه اوست سوی او ور نه کجا کاهد این

هر که زقبله برسدم روی بکعبه دوست — سوی جمال اوست هم قبله کاهد چنین

از تو بپرسد اگر کیست حافظ شوریده حال — جانب کوی بتان منزل و بنگاه کاهد این

قبله زاهدان هوا قبله ما خرابات — حق خدا کاهد چنین حق خدا کاهد این

هر که بجوید جهان محرم ما نشنود — یکدرم از نهی و امر کم نرسد جاه این

هر که زخوش برسدم باده که آید بجام — بیسر و پا برزنم هر دو جهان در سماع

هر که زدوست پرسدم صوفی و رند و زاهدان — از من و ما برون نرفت هیچ کسی گناه این

سالکی از پی سدت بنده چون حافظان — بر سر خوش تن فیض قبا کاه این

کوی مغان که جای زهد نیست گذر بر آن کند — یکدم از اهل این هوس هر سحری نگاه این

سوختم از نجات رخ وفا کجا بود — زانکه دل گداخت تن جان شما کجا

هر که بپرسد از جهان مژده وصل دوست کی — برده زچین بر فکن روی بکبریا

گویم اگر چشان فتد خون دو عالم اندر آن — خون بخورد که چشمان چشم بنما که

دم زقیامت ار زنم فتنه خود بپا کند — فتنه چکونه بیشود خیز بپا که

گویم اگر چشان رود جان بتن ایدم — جان بتن ایدم چشان هر دو بیا

حرف شکر اگر رود خنده بزیر لب کجا — ور نه بگیرد خبر بر دو لب شکر آکه

راه سر دهن ببست تا ندهد زبان سخن — کو برسد کز تو فیض بار بسر آکه

چشم چراغ فیضیات این دیوان — کاین باغ خلدیات این دیوان

زلف جانان و بوی جان دارد — کلستان لقمانیات این دیوان

دل و جانرا دهد حیات ابد — نوش لب بقاست این دیوان

اهل دل زین مدایح فرخ نوشند — شربت جانفزاست این دیوان

در معانیش حق توان دیدن — این حق نماست این دیوان

کل اسرار اندر و پیدا و — چون دلکشاست این دیوان

اصلاحطا لبان راه خدا — سوی حق رهنماست این دیوان

شرده باد اهل درد را بدوا — درد ها را دواست این

هر که دارد هوای مستی حق — بی صدای خداست این

سر بساند بمنزل مقصود — تا لکا زاستواست این

صاحب حال را ست علم رموم — صاحب حال راست این

اب حیوان خضر در ظلمات — اب حیوان ماست این

بیکند سوی حق روشن بخش — بعدد جذبهاست این

ای که چار نبک و نا موسی — این روض را شفاست این

روز و شب ورد جان و دل حافظ — حمد و شکر خداست این

بشنو اگرچه قوان کو هر سخن سفتن — ولی تو طبع بود خوش سخن گفتن

لباس حرف چو بر شید شاهد معنی — بود چو موزون خوشتر بود پذیرفتن

اگرچه نشو کن یکتا بدار دل نشو — غبار خم بمنزل بتوان زدل رفتن

کل از نصیب کفه و خنجه دل افکار — ز شعر کفتن و خواندن طلب کن انکفتن

چو در لباس مجاز او ری حقیقت را — بکوش تا که نکفتن بود نه بنهفتن

بهوش باش که حرف کهنتی نجهد — نه هر سخن که بخاطر رسد توان کفتن

یکی زبان و دو کوشست فعل معنی را — اشارتی بیکی کفتن و دو بشنفتن

سخن چو سود ندارد نکفتن اولیست — که تهرا ست زبیهودی جست خفتن

دو چار چون شوی مرد کو نعا ملکن — علاج بیهده کو نیست خر فروشتن

بهر زه صرف مکن عمر و دل ازین بیش — بین چه حاصل تست از صباح تا شفتن

هنر بدیوان باید دران بدرکوی — بزرکوار حسانست بیزان بردن

ایستادن نفسی نزد بساط قدسی ... بر صدر سالار نازت پایان

یک طواف سر کوی ولی حق کردن ... بر صد حج قبولست بدیوان

ناتوانی اگر از بار گران برهانی ... بر صد ناقه حمراست بقربان

یک سر سنه که نوازی بعطا گردانی ... به ز مصوم رمضان شب لیلی

یکجو از دوش بدوش بدنی گر ردا ... بر صد خرمن حاجات بدیوان

بر زاد آدمی صد بند و زمان بردار ... حاجت مونس محتاج باحسان

دست افتاده بگیری ز زمین بیچیزی ... بر ز بخشیدن صد بنده بایمان زاران

نصر خود شکنی گر اسیر تو شود ... بر ز اشکستن صد کند و اسیران

خواهی رحمان بسلامت بدهد جان ... خدمت را بدهی تر تو ان جان

سر تسلیم بنه هر چه بگوید بشنو ... از خداوند اشارت ز تو فرمان

دار بدست آر چو صاحب دلی ایمان ... کار تن دار تو ان فیض رحمان

خدایا مرا از من آزاد کن ... ضمیرم بعشق خود آباد کن

سرم را بیاد خودت زنده دار ... روانم را تابع یاد کن

بروی خودت باز کن دیدهام ... دلم را بانظار ات شاد کن

ثمر آیم کن از هستی و نیستی ... وجودم بنور لقا باد کن

بشنود دمن اطیبم یا الهی ... بعلم لدنیم ارشاد کن

دهانم باسرار معمور دار ... زشیطان و نفسم بنا ایمنی بدار

بر اندوه و غم هر دلم مشت ... کنادی بده سینه را شاد کن

بود فیض در بندگی تا بکی ... خدایا مرا از من آزاد کن

الهی بچسبان بدامان پاک ... دلم را بحال شادت بتابان کن

چو از بستر برخیزم از بهر غسل ... دلم را بجز اعضای تن پاک کن

بجوم شیاطین زدل دور دار ... قرین دلم خیل املاک کن

شراب طهورم بکام رسان ... سراپای جانم طهر پاک کن

کنه شادم کز سازدم العیاذ ... پشیمانیم بخش و غمناک کن

بگریان مرادم ز خم انفرت ... ازین دردم اهم برافلاک کن

ز خوف بخین دلم دهم وضو ... چو ایم نماند اثر خاک کن

دهانم بذکر ات سوال کن ... سراپا زانوار تو پاک کن

بعصیان سراپای آلوده ام ... دلم را بتصفیه ادراک کن

چو اکسیر کردد ز لوث کند ... مرا بین بیغام هوشناک کن

دلم را بدهم عزم بر بندگی ... بجان هدمت کوشیارم چو خود

نکاهات سازد بهرم خاک کن

دلم را بنداد دانش نبوی ... بجان قابل علم لدنی کن

بجسم عمل بسلایم سازد ... زبان ناطق بامر تو کن

نکهدارم از شرارات نفس ... تلبیس ابلیس ادراک کن

نشاطی بده در عبادت مرا ... دل لشکر بوغمناک کن

بحشر بدهم نامه از دست راست ... رخم را بنور تو تابناک کن

زین رو کهی علی فیض را ... قرین سکوم بجوار پاک کن

از صور یکه زنم رو بمالک دوزخ کن ... ترک باهل کوه بیا از بهر ایشون

سر تن را بزدیم چه باک ... دل و جانرا بجانان هدیه ایشون

یار دنیا که بصد پیچ کرفتی بر دوش ... یکی بزم بفکن بخود اعاشیش

تا کی زدم بچون جامه زدی کیش ... از فناعت بستان زیور ایشون

بس کن ای مونس و یار و غمخوار کهی ... ترک مدام بیوا یار و انا ایشون

سحری کز فیض یابد هر جوان | از خدا بسیار میگوید بخن

بلبل از گلزار میگوید بخن | گر کسی از مرد دار میگوید بخن
گل ز لطف سرّ ما بودم بزرگ | خار از آزار میگوید بخن
یار رمز ما ندارد در زبان | غیر از اغیار میگوید بخن
ناهد از نور و فصوص از کیست این | عاشق از دیدار میگوید بخن
عابد از سجاده و تسبیح و ذکر | کافر از زنار میگوید بخن
عاقل از ناموس و رسم و نام و ننگ | مست از خمار میگوید بخن
پادشاه از تاج و تخت و لشکری | لشکر از بکار میگوید بخن
اهل علم از درس و بحث و مسئله | تیر از تیار میگوید بخن
در طبیعی بحث دارد فلسفی | صوفی از اسرار میگوید بخن
عارف از حق و اعظ از حور و قصور | از بهشت و نار میگوید بخن
سفتی از دشنام و ریش و سبلتان | فاضی از دینار میگوید بخن
با نوا از ساز و طبع از نوش و نان | خواجه از انبار میگوید بخن
شاعر از رخسار و زلف و خال و خط | هزل گو بسیار میگوید بخن
هر کسی کاری که در وی ماهر است | پیشکی زان کار میگوید بخن
چون نصیبی دارد از هر چیز نیض | در مساط وار میگوید بخن

مشتم فرون کن عقل جنون کن | دلدار سرا پا یکقطره خون کن
دلدادن تو تخم این تو | این نیم عقلم از سر برون کن
هستی تو با هر چه خواهی | رنج بر وی آورد در درون کن
دادم بشصت انبار دانه | خواهی صد انبار خواهیش خون کن
ابر این من تو در میان تو | یکقطره مشتم در دم فنون کن

ن کاشنا شد در دلش بیگانه شو کن | بیگانگان را لایعقل افسون کن
این عاقلان را داده عقل کامل | وین عاشقان را لایعقل مجنون کن
بستان زمن من خود باش تنها | عیسم سزا یا عیسم بیرون کن
چشم بدان دارا ز نیکو از دو | هم بنگرون را لایبصر چون کن
ای من ابیرت کن هر چه خواهی | من چون بگویم با تو کی چون کن
کردن نهادم حکم ترا من | خواهی کم کن خواهی فزون کن
سودا بپایم تقصیر دارد | مایوسرون را مایفعلون کن
سبال ای دل بر سر نوشت | فکری بحال بخت زبون کن
ناصح تو بگذار از وادی من | افسانه بگذار از فسون کن
تا با دگاری از فیض ماند | گفتار را در مایسطرون کن

جان زین ستان دل بر خرکن | این چنین باشد در دم آفرین کن
تا کی صید م غرّ را سرده | تا روم از خود چون سکون کن
سینام بریان دیده ام کریان | هوش را حیران عقل را مفتون کن
ای فدایت من خیز بسم الله | مقصد جانم را تیغ بیرون کن
تا کی فنون من از تو مونم | یا کش در بر تن افسون کن
پای دل بگذار از سودا | سر بصحرا ده تا ی مجنون کن
جان من از کن کان دانه تو | ماش لقمه من کو بیت جون کن
دیده را زان روی شاهد | وین را از اشکش ژاله چون کن
پیش حکم تو سر نهادم من | خواهیم کم کن خواهی افزون کن
فیض بیخواهد از تو خواهی | خواهیش خرم در بر محزون کن

یا بیا که نماند ت صبر و زان | بیا یا که نماند ت بر و کان

کوتاه از دامن تو دست قیاس | تا سر زلف تو پای کان
ای ثبات هر انچه هست ثبات | وی حیات هر انچه دارد جان
عاشقان در جمال تو والم | عارفان در جلال تو حیران
هر چه را این و آن توان گفتن | بتوی ذات نا تهی و فان
هم جهان از تو خالی و هم پر | ای ورای جهان مدار جهان
آفرینندهٔ سپهر برین | کسترانندهٔ زمین و زمان
در دلم آنکه با تو پیوندم | بخدایی که از تو دارم جان
بسانم با وج علیین | در عروج مراتب امکان
دیدهٔ حال بین نکو تر کن | تا سقایی که نیست بهتر ازان
عفو کن جمله یک بدیها را | بر خطاها بکش خط غفران
قطره از سحاب مغفرت | تا کدارد نشانی از عصیان
نور مهر تو هست در دل فیض | از تو دل تا بخویشتن برسان

نیست چون تو یکی در همه دوران | نیست چون من یکی در همه کیهان
دو تا پیش من پکی من بسیم | هم تو دهی خوت و هم تو ستانی
هم تو دهی خوت و هم تو ستانی | هم تو نمودی مرا هم تو بنمای
در همه دیدم ابی هیچ ندیدم کسی | کرد روانم سلول دیدهٔ جانم کسی
نیست در این هر دو کون تا تو دهم نفس | نفس من تو ستان ای تو نفس نفسان
تا که نمیرد دلم از نفس سرد خویش | نخدکم از دهنده هم بدهم میرسان
غیر خدا هیچ کس بر نفس جان تو نیست | دست تو هم بکش فیض تو نیکسان

کاشوب جلوه کرد همه رخش و کسان | صوفی نهاد در همه ترجیع زنگ دان
گفت نبی اجلوا عاجتکم مندم | قبله ما زان بیک گشت دیر جسان

زاهد یک جره سر بهم کند از نظر | چشم ندارد سکراه از زنار کسان
چون همه ذرها که در زیر سحابند | کرده زمره سر بر سر یا کرده بطحا بدن
زین هذا کن بچشم دنیا نحو | خیمه زد در هذا لجیفه دوران کرکسان
پس دو عنوان شو و نفی دو بر دار | دست بدار انهه بر ابی کن انجمان
ای خنک انکو فتاد کار بدان آید | وای بر انکو همه بار بدین کس ان
کرد هدی تو بار زار کشد بت کار | کرد خدا لغیا بار کن سلمان
فیض مستی کرد چو کران شو | بار کبر و دش تست رو دبنزل رسان

تا نکوی دستان عشق را رهبر شدن | عشق را هم رهبر شدند هستان زمان بر شدن
از سلک بر تر شود چون عشق را رهبر شود | کار این کار است نه در عقل و انش پیدن
شو بستان از سلک بنج جود ادبی | ادبی را داد باج بر سلک سرور شدن
عشق دارد کار در عالم ز مثل و نظیر | عشق و بس را باید بهتر شدن بهتر شدن
بر دو عالم حکم راند هر بیت کو عشق دست | در نیابد چون خمان بهر دو بی چاکر شدن
عشق باشد افسر شاهان ازین عشق شو | بر سر شاهان علم خواهی افسر شدن
این سر قلب قوانین علم و هنر کی زبر شود | عشق کسوت ار نیابد و از در شدن
انتی از عشق و خود زن بسوزان خویش را | تا بدیت سبا آگر سوی خدا رهبر شدن
یک دو سوی خدا عشق خدا سعم کن | کز کجویم ستوان از عشق بهتر شدن
تا دهندت بار بار دی در حریم قاب قوس | سر بران در نهاد زد سلقه ان در شدن
عشق را نحوم نه تا این در نکوی بر دست | کند شهوت اب وکا بی از غضب اخر شدن
بنده جون دل حجاب عشق بی بارد حجن | فیض عاشق شو آگر خواهی حجن کمتر شدن

در جهان | در جهان افکند در خوبان حسن | عاشقان را کرده شیدای حسن
حسن روی تست جان ابی حسن | ماه و دوران شبنم دریای حسن

ملک استغنا سلیم مرتضاست | جان استغنا ست استغنای ما
عرش بر خاک مذلت سر نهد | پیش آن کو پیش ما شد جای ما
در هوا سر گشته دلها نه بیان | پیش خورشید جهان آرای ما
کو صبر که کار ما بر کند | کو دیده چشم خونفشان های ما
جان اهل دل مزن بیرون کنند | قوت بازوی استیلای ما
خون مشتاق ار بریزد کو بریز | لشکر سلطان چه پروای ما
اتش افروزی و عاشق سوزیت | مقتضای خوی بد در زهد ما
عشق خوان و دولت جاوده | زان خیالات فیض پیدا و ای ما

بلغ روی تو روضه رضوان | داغ عشق تو مالک سیران
طاق ابروت قبله اسلام | کفر کیسوت رهبر ایمان
چشم ستوباق ارواح | لب سیراب چشمه حیوان
عقد دندانت رشک مروارید | وان لب لعل غیرت مرجان
نافه جا بجا خجیت ظلمات | واندر و اب زندگی پنهان
جمع در کبتو پریشانست | جمع دلهای جمله پریشان
تا بنفشه سیاهی همه جا نیش | خال در زیر زلف شد پنهان
در کمال تو عقلها واله | در جمال تو دیده ها حیران
داغ عشق تو زخم را مرهم | یاد روی تو درد را درمان
جون دل فیض یافت ابادی | هر دلی کو نشد چنین ویران

چو شد از کفر زلفت شد بلایی پیدا | پریشانی کفی درهم زد اینجا
رهی سوی هزاران دل گشود و رفت | بجنبانی خدارا طره بشکن
پریشانست و مهجوری ایا ان بی دل | دلم سهلست کو زان نیز شد غمگین

بگردن چشم از طرح یار تو | اسیر بند غم کردان کمین و یارتو
بود دلها ازان آشفته و در تاب | تو خواه آشفته باش خواه کن بر جین
بوقتی کی رسد شاخ تمنا | ز عطرش دام میگردد خطا تو بین
شب بیداست خورشید درخشان | ز هر جنبش نمایدماه با بر تو بین
نمی آرم سخن از طول ان گفتن | که طول ان گذشت از بین و از خلقین
نهایت چون ندارد وصف زلف او | درین سودا سخن را نیست پایان

زان دهان حرف فکندیم بمیان | زان میان خلق فکندند بهم گمان
زان دهان خود در میان چیزیست | زان میان هم نیست چیزی در میان
ان میان نیست با ان دهان | وان دهان نیست سخنی نهان
در دهان خود غیر حرفی نیست زین | در میان هم غیر حرفی نیست زان
زان دهان هر که گوید کی گردد | جز سکوت حرفی که ماند زان دهان
زان میان هر که گوید واقف گشت | جز بر کاهی که بندد بر میان
عالمی پر شکر و پر قند شد | بس که شیرینست حرف از دهان
کرد انعان خلایق را لطیف | نکته لطف تو کز ان دارد میان
شور و شیرینی فیض و بوالعجبانی تو | در حدیث از دهان و در میان
شور بر شیرینی ما سیخته | نکته های مجمل و گویای ما

بنشین سرو روانم بنشین | بنشین راحت جانم بنشین
بنشین نور دو چشمم بنشین | بنشین تا ن جوانم بنشین
بنشین ماه اشفتگیم | بنشین امن و امانم بنشین
بنشین کعبه من و ایمانم | بنشین نار و جنانم بنشین
بنشین یکسره سود و زیانم بنشین

بنشین جان و جهانم بنشین — بنشین حاصل و محصول دلم
ای بقربان تو جانم بنشین — دل ز من برد بی و جان میطلبی
وی تو غمگین دلم کردی رانم بنشین — ای تو مهمان ودلم جا کرده
تا کی جان بر تو فشانم بنشین — بنشین تا بخود آید دل فیض

در بهر عشق تو ای یار همانت همان — در دلم حسرت دیدار همانت همان
دل سوزان شرر بار همانت همان — شعله آتش سودای تو در پرا نیست
زاری دیدۀ خونبار همانت همان — غم واندوه فراق تو همانست که بود
جور تو ای شوخ جفاکار همانت همان — در دلم صبر و شکیبت همین بود همین
ستم غمزۀ خونخوار همانت همان — تیر بیداد همان خون دلم میریزد
فتنه در کمین خمار همانت همان — چشم مست تو همان مرا هزن دین و دلست
هم دوای من بیمار همانت همان — شوبت نوش تو همان تو همان زهر جفاست
ستم و جور ز اغیار همانت همان — شیوۀ ناز و تغافل که ترا بود بجاست
زانکه حسن تو مرین کار همانت همان — دیدم عشق تو ام روبترقی دارد
حسرت چشم کهربار همانت همان — دیدۀ فیض بوصلت نگرانست هنوز

از وفا نام شنیدیم همین است همین — زان نشان بر طلبیدیم همین است همین
یکوفادار ندیدیم همین است همین — غیر معشوق جفاکیش که وفا شیوۀ اوست
جز خدا هیچ ندیدیم همین است همین — دیده هر چند کشودیم بر اطراف جهان
هر جا هر زه دویدیم همین است همین — یار انست که او در همه جا جاودان
حسن خوبان همه دیدیم همین است همین — غیر معشوق تمامست که معشوق حقیقی
یا هر باغ چریدیم همین است همین — ثمر هستی ما نیست همان
ما بدین حرف رسیدیم همین است همین — آنکه الفت بمجاز عشق و هوسبازی جست

نیست در میکده و دیر چرا ذوق نیست — می هست اما چشیدیم همین است همین
سیر هر طایفه کردیم بهر از مذاق — مردم راست ندیدیم همین است
سر بسر کوچه و بازار همه کردیم — جز غم او نخریدیم همین است همین
هر چه ری بنظر آمد ز اباجهان — جز قناعت نگزیدیم همین است همین
کوش هر چند بهر سوی نهادیم چو فیض — جز حدیثش نشنیدیم همین است

ای بت خوش لقا یا جسم نزار من ببین — کلبۀ من بدی در ز انا لمزار من ببین
خون چکد زدیده ها بر رخ زرد جا بجا — سوی من ا بعزم سیر نقش و نگار من
شد مکی ز غصه خون ز دیده شبانروز — غرقه بخون دل شدم جیب و کنار من
عشق زد بدیده بر خوابم از دل بیقرار — در حکوم نماند اب رو نه قرار من ببین
داغ غم تو می برم بر سر تربتم بیا — شعله داغ غم نگر شمع مزار من ببین
فیض چه نگوه سیکنی با دل او چه کرده — اینکن ز کار خود مشو بر کار من ببین
هیچ وفا نمیکند دلبر ما نمی کند — روی بما نمیکند لطف نگار من ببین

دلی داشتم رفت از دست من — کجا ایدان باز در شست من
بشناختم قدر و کالای دل — نبود آنکه طالع نیست من
همانا دروبود من دل سرشته بود — که خون رفت ان بایهست من
دلی را که پرورده عقل بود — گشتند هوای زبردست من
زدست هوا جام خمار کشید — کی اید بهوش از ان سرمست من
کشادم ره طمع و بستم خرد — فغان از کشاد من و بست من
بگر حق گشاید در فیض را — وگرنه چه می اید از دست من

بغم خویش دلا خوش کن — خشکان ابدا خوش کن

از فراق هرچه بامی آید — تو گوارا کن مرا خوش کن
دل ما را بقضا کن راضی — خاطر ما بصلاحا خوش کن
من اگر قابل ارنا قابلم — تو بلطف کن و ما را خوش کن
گر تقاضای قبولت باید — بس نخستم بتقاضا خوش کن
ور تمنای تقاضا باید — اولم پس بتمنا خوش کن
پایم از نیست بدوبت آیم — نیستم آی و سراپا خوش کن
خوش و ناخوش بخود خوش دارا — ناخوشیها بخوشیها خوش کن
فیض را بخت بغیر از تو کجی — بدلش را بکرم ها خوش کن

ای باد صبا سلام یاران برسان — شرح غم ما بآنگساران برسان
گر صحبت دیرینه یاران کابکار — از ما خبری بشهریاران برسان
درد دل ما بکوی مه در انداز — یا زد دل ما بر دیاران برسان
شوق کمن و از ملوطی یاد آور — اخلاص قدیم حق گذاران برسان
زین سوختگان بسر زاران خبری — غمهای فراق دوستداران برسان
کز هجر نماند مهلت نفسی — یک نامه از صد صدا نفس برسان
یک قافیه و وزن صبا معذورم — از سینه بسینه سوی یاران برسان

یکدست بشر ما بیا بنشین — تا بچندت جفا بود ما بین
از تخت عاشقان دل آزده مباش — آه جانسوز و اشک خونین بین
شاید بدار حم در دلت باشد — کندت دمدنا لهای حزین
بنشین یکدم اتشی دی بنشین — بنشان اتشی دی بنشین
پرسشی کن ز کشتگان غریب را — کم مکن در زبانبان تمکین
یکدست یکدست بیخواهندت — جان من جان من بیرون بر من

زار و چندان در غمت چه کند — بیدلی یکی غمین حزین
کس ندیدست اینچنین ستمی — یا کسی دیده است ما چنین
دشمن ار بیندم بگرید خون — اه ازین دوستان دل سنگین
بیرحمت کرا برم نامی — اتش افتد در اسمان و زمین
سردم کز بکام دل اسیم — دود اهم رسد بعلیین
جگر از راه دیده بی در پی — میکند دست و دامنم رنگین
یا بزخمم بخوان بخواز یا سوم را بزخمخر کین
فیض از عشق اگر نداری دست — برو از عشق تا بمانی بین

ای فتنها انگیخته از خویشتن — ای خون عالم ریخته از خویشتن
از زلف شور انگیخته بر ماه عنبر بیخته — دلها در او ریخته از خویشتن
از چشم حور انگیخته در کان دل آویخته — خون خلایق بیخته از خویشتن
از لعل شکر بیختجان از نرگس فتنه انگیخته — شور از جهان انگیخته از خویشتن
عنبر ز گیسو ریخته دل در سویدا بیخته — بس شور و شر انگیخته از خویشتن
از لطفه انگیخته اقبال الف بیخته — وز هر دو درهم ریخته از خویشتن
از عشق شور انگیخته با جان فیض بیخته — زو این جواهر ریخته از خویشتن

در کف پیاله دوش در امد نگار من — از بحر خویش بین بر و از بهار من
می داد و می گرفت و در امد ببر را — شد ساحتی قرار دل بیقرار من
گفتا بطاق ابرو دل و عقل و هوش کو — در کلبه تو چست ز بیر شمار من
گفتم که جان فشاید در پایت انگبم — دل خود بر تو امد و برد اختیار من
سر خود بپیکار اید و تن را چه اعتبار — از عقل و هوش لاف زدن هشیار من
منعم تو بی هوش نیی جان و دل تو چیست — غیر از تو هیچ نیست مرا ای نگار من

غیر از تو کس ندارم و غیر از تو نیست کس
محصول عمر من تو فی و کار و بار من

مستی ز تو خمار ز تو جام و باده تو
مستم تو کرده و تو فی بیکار من

معذور دار واعظ و از من بدار دست
کز من نگرفت ساقی من اختیار من

خون هزار زاهد خودبین بشست اشک
تبخیست فیض این خم خون آبدار من

لیکن زمانه دست برآی نگار من
بگذر بیان جمع و مدار در کنار من

تا در کنار خویشتنی نازنین و دلبری
یا ناگهان بگیتی ازین کل زمانه رمن

در دام زلف پر شکنت پای دل
کو غمزه دست رنجه کن و در شکار من

غنج و کمال و دلبری و ناز و کار تو
افتاد یکی و عجز و نیاز است کار من

از دیده ام رود بره چو یار اشک
تو نگذری ز ناز سوی جویبار من

تا کی ز بهر وصل تو حرمان بود نصیب
برجی سعادتیست مگر تا مدار من

از فیض در میان نه تو ماند و نه منی
یکدم درآی از رکوم در کنار من

غم عشقت فزون شد چون کنم چون
شکیب از حد برون شد چون کنم چون

مرا بی جرمی از خود دور کردی
دلم زین غصه خون شد چون کنم چون

بکام اژدهای غم فتادم
نپندارم که چون شد چون کنم چون

دلی کان با وصالت داشت آرام
کنون در هجر خون شد چون کنم چون

ز عشقت ای پری دیوانه گشتم
سراپایم جنون شد چون کنم چون

بگرداب بلایی مبتلایم
که نتوان زان برون شد چون کنم

بلای عشق بی تابی و سستی
جنون من فزون شد چون کنم چون

دلم در زلف بی آرام جا کرد
بگویم با که چون شد چون کنم چون

تمت تبعیضه کرده در سینه فیض
غمش از حد برون شد چون کنم

فیض بیا تو از غم او خون فشان بگریز
بگذر ز دل که جای تو آنجا نمی شود

خیز ای صبا ز یار بگو
حال او خسته نزار بگو

از کجی کو قرار برد از دل
رنج صبر و شکیب و هوش بگو

یا ز من سوی او بر خبری
حال او خسته نزار بگو

خبر دیگران چو او پرسد
حرف من نیز زینهار بگو

هر زمان پرسد او ز رنج من
حال زار دل فگار بگو

هر زمان کز تو پرسد او ز غمت
از غم هجر بیشمار بگو

هر زمان کز تو پرسد او ز غمت
کم کن از روی اعتبار بگو

باز از هر چه بگذرد آنجا
خبری سوی فیض آر بگو

ای صبا با یار سنگین دل بگو
چون ترا یابی سلام من برو

مستمم من ترک خود کامی مکن
لن تنالوا البر حتی تنفقوا

من اگر هرگز نیایم بر درت
تو نگویی کم کدامین بود گو

گر ببرم در غم عشق تو سر
تو نخواهی کردم اکنون جستجو

گو مروت کو وفا کو رحمت
حق خدمتها چه شد انصاف کو

بر سر راهت نهم در خود دوم
تو نگویی کو ستمگار خاک کو

من کوفتم خشت مهر و وفا
باری از روی جفا بر در بکو

گو سلام ما نیکویی طلبک
در جواب بنده دشنامی بگو

در دل من جا که کردی بعد
در خطا هرگز نکردی یاد تو

پرسشی هرگز نکردی بنده را
در قضا هم بگذریم از دوده

اهل سودی بگو بیا فیض
زین سخن بگذر بیا کن گفتگو

از روی من بودان بعد ازین
گر نباشد بعد از نیم از تو

جان ز بخت دلربایی تو | دل ز نیک جان فزایی تو
نیک دل بیری دلبرکن بخت | ست پیمان وبی وفایی تو
من ز هجرت چنانکه میدانی | تو چنینی چنین جرایی تو
طاقت هجر و تاب وصل نیست | چون کنم چون بجب بلایی تو
چند بیگانگی کنی با من | کو بهم کهنه اشنایی تو
اشنای قدیم را چو نه | جان من پس بکو کرایی تو
چو بر فیض خود نمی آیی | دل ز پس بر که ای ای تو

بر من خسته جان بیایی تو | ای کریمان می نیایی تو
اتش هجر تو کبابم کرد | سوختم ایچنین بر جرایی تو
ای سراپا چنانکه می بایید | وی که هستی چنانکه بایی تو
نیک محبوب و دلربایی لیک | بوفایی عجب بلایی تو
کل نچینند عاشقان ز تو بخت | ای ز خود بیخبر کرایی تو
گر چه من بستم سزای تو لیک | خوشتر از جان مرا سزایی تو
فیض در وانه میکند فریاد | بر من خسته کجایی تو

تا کی در مقام نازی تو | چه شود گر بما بسازی تو
حسن مرویت ز عشوه دارد ناز | از چه با عاشقان نسازی تو
دست بر ورد عشبازی ما | نشود گر بما نسازی تو
زانچه عشق ما نمود رخت | سزد الحق بما نبازی تو
در قوکنده از حقیقت خویش | پای تا سر همه مجازی تو
می نوازش بلطف خود کاین | گر چه از فیض بی نیازی تو
مردم از غم چو غنچه خاموش شد | شب هجران چه بس درازی تو

ای کل چمکلی ما نا از کشش هوی تو | چشم مرساد از کس هیچ چه نکویی تو
یارب چه جالست این یارب چه کالیست این | از تو نرسد کس خود هم نکویی تو
چشم نکران سوی دل بطلبه از خویت | ای روی چه روی تو ای خوی چه خوی تو
من نشنوم روی از علقه کیسویی | گر دست ببردستم ای بوی چه بوی تو
یارب زمه می بود اگر از دبیوت کرد | ست مجیم کردی ایا چه سبوی تو
گشتم ز بیت چون ست خود کون بن نکست | وانگاه نظر کردم بدم همه او بی تو
ای فیض مکن اسرار نزد کرو کور اظهار | چون کوشی و هوشی نیست بهوده چه کوی تو

من نزد تو ام حاضر هر جای چه جویی تو | وانده همه جا هستم بهوده چه پویی تو
بهوده نپویم او دوست قرارم نیست | یکجا بچه سان باشم چون در همه سوی تو
هر جا که شدم دیدم نقشی ز جمال تو | چون نیک نظر کردم گفتم نکو اوی تو
گفتا همه اویم من از اینه رویم من | اری تو نداری پشت اری همه روی تو
نور تو جهان بگرفت عالم همه روشن شد | ای اب حیات جان یارب ز چه جوی تو
جا اب و چه جوجه جان بگذار تو اسمارا | اسما همه رویشت خود برده او بی تو
هر سو کشدت بر وی ما بیوت سیدا | اندر خم چوگانش ای فیض چو گوی تو

گر سوی طاعت روم گر سوی عصیان او | نظم لطم من و نظم غفران او
کاه مرا لطف او بر در طاعت برد | گر کشدم دست قهر جانب عصیان
در گنهم گر عفو سوی جنان اورد | گر بردم سنتقم جانب نیران او
گاه جلالم برد بر در کفران او | گاه جمالش وا بر سر تکران اورد
جرم من و علم او هر دو ز حد در گذشت | تا چکند عاقبت این من وان او
هستی ما از قدم هستی ما از عدم | باقی و بایندم او ما همه قربان او
تا برد و بازدش گیرد و اندازدش | کوی دلم بیضه در خم چوگان او

ملقه کوش و بیم رقه رهوش و بیم
کوش را میز دغه الحان او
یکشدم امر او جانب این گفتگو
فیض ز جان و زدل هست بفریان

خواهم که خاک راه شوم زیر پای تو
تا ذره ذره ام همه گیرد هوای تو
ایم چو گرد بر سر راه تو اوفتم
شاید که بوسه بر پا یم زپای تو
جان در رهت فدا کنم و منت کشم
ای صد هزار جان گرامی فدای تو
جان صد هزار کاش بودمرا مرا
تا جمله را نثار کنم از برای تو
خوش آنديي که سوي من آيي ز روي لطف
تو جان زمن طلب کني و من لقای تو
يا بم حيات تازه بهر جان نشاندني
گر صد هزار بار بيرمم سر ای تو
خوش آنديي که سوي من آيي ز روي لطف
تو جان زمن طلب کني و من لقای تو
در آتشي بحسن و بلاهت کجا رسد
تو پادشاه حسني و خوبان گدای تو
تو همچو آفتابي و من همچو سايه ام
ايم هر کجا که روي در آنجا ی تو
هستم من از برای تو و تو ز برای خود
هستي تو نيز برای خود و من ز برای تو
هر چند لطف پيش کني تشنه تر شوم
سيراب کي شوم ز شراب لقای تو
از در که تو در آمد تيغ تيز
هر گونه چشيد چاشني از عطای تو
در آسمان ملائکه گويند آمين
آنديم که فيض روي کنند در قفای تو

شد

ای سرو سر بري ز برای تو
خوبي همه ز خوب ازل تا ابد ترا
شد خراب چشم مست تو عالمي چنان
ای جان مست از صبای تو
بر سر يکي کبر افتاده است دلم
خسته مژگان بي سر و پای تو
هر دو عالم را بيک جو نخرد
عاشق شوريده شيدای تو
جای همه ای تو کي دارد دلم
ای دو عالم يک هيچ انديشه جای تو
از خود هم دارد تني و ز خود ترا
پای تا سر عشق سزای تو

من ای سرو بر ين جو دانيم
ای سرو بر لين جو دای تو
هر چه فرمای بجان فرمانبرم
ای بر ز جان بنده و کجای تو
فيض را خاموش کن ز ين گفتگو
ظرفه را کو و بهت ديدای

بي پرده روی تا نکشوم من فدای تو
در چين من بر آ کشوم من فدای تو
دور از تو چشم بد کسرا نا کند
نزديک شو بيا کشوم من فدا
خوب ادبي بيا که بپای تو جان دهم
در دم شود دوا کشوم من
با من هر انچه ميکني از لطف و فر و نا
منت نهم بجا کشوم من فدا
در حشر ای بلند مکان تا کند عسس
از عاشقان خطا کشوم من
در خانه دون بنا ز خرابي ترسم
حورت کند دعا کشوم من
سلکه ز فيض رو دکه دور از تو آرمش
در وعده لقا کشوم من

عشق بيامد دل بزد نوبت شاهي نو
عقل بيا و نه قدم تا که تني تباه نو
لشکر عشق حمله زد جمله بر دل
فلغله در بلد
عشق بدل غيم شد دولت عشق
يافت ز بن الحسن
تا شي شرع را چو يافت خلق
در صف صوفيان چو زد نوبت

ز همه وجهي که عقل داشت گريزان ز ساده
عشق چو ديد بهان نهاد در هم نوی و راه نو
سوخته روی زاه من دلي من و کلاه من
دوخته از لباس عشق دلي نو و کلاه نو
زاهد و يک جهان فضل صد و هزار نکت
گر چه بديي کنم روي بقبله گاه نو
روي نهاد بر سپهر کهنه شد ز ماه و مهر
ای ز رخت آفتاب نو ز هر طرفيش ماه

فيض بسينه تا بکي آه قديد ميکني
هر نفس از ره درون بر ز الزنان آه نو

ساقی از آن جهان بده باده جان بسوی
تا بکشم بکام دل قوت روان بسوی

باده جان روان کن از چشمه سلسبیل جو
تا بکشد بدوش جان همرکبان زمان بسوی

در برین از جهان روان نیست بده شرابشان
تا بکشم از آن لبان شربت جان بسوی

سوی من ای حبیب ساقی قم طبیب
تا بکشم از آن لبان شربت جان بسوی

کاه ز چشم ست تو باده کشم قدح قدح
کاه از آن لب و دهان قوت روان بسوی

نیست پیاله در خورم مجمره تراح میخورم
پای خم ببر بدین باده از آن بسوی

نی غلطم کز بعد از این خم ده و انگار دُرد
بند نمی کشم دگر باده همان بسوی

حال غم این کز چون کاشته زفت زبون
از جگرم زدید خون کرده روان بسوی

در غمت انقدر گریست فیض کز آب دیدگان
ریخت همه تن من دلی بر دل ما نهاد بس

زه هجران بچشم از من چنین بیخواهد
جو رود روی بکشم از من چنین بیخواهد

دگر ار از کرز لطف خویش دارد بهره ور
من بقهر شرمی دل خویشم از من چنین

شهد لطفی کاه پنهان میکند در زهر قهر
لطف پنهان بچشم از من چنین

دو از آن گاه از رقیبان در دلم خارها
جو رود و ان بکشم از من چنین

خویش را سوزم برای او و فوزم هم چنان
پای تا سر اشم از من چنین بیخواهد

بارها کم داخت جانم را برای خان
پاک و صاف و بخشم از من چنین

طالب علم و لیکن نه جو اهل مدرسه
با هوا در هوا لشم از من چنین بیخواهد

سیکنم حق را عبادت خشک لیکن نیستم
عابد صوف و شم از من چنین بیخواهد

هر کسی را از پی سر خوش شد من محو عشق
از پی او سر خوشم از من چنین بیخواهد

ای که دانی سر یار ما مو بمو
شمه ز احوال ما با ما بگو

چشم و از حیرت بر جا یم
کیست تا نزدیک ما آید بکو

بحرهای راز پنهان کرده
در طلب آنکه ما را جو بجو

مرمه سیکوبم پنهان ما بما
پیش میدانیش پیدا مو بمو

آگهی ز احوال تنها تا بتا
واقفی ز اسرار جانها تو بتو

ما همان بحر تو با جانهای ما
بحر جو ران جا بجا و جو بجو

ما شدیم جویان تو از ره و طرف
تو نشسته در برابر رو برو

روی تو دایم بسوی ما و ما
در طلب حیران و جویان تو بتو

با دل ما در تکلم روز و شب
در سر افت سید و دل گو بگو

در همه جا هستی و جان همه
سر برآریم از تو و گوییم گو

عطر بوی تو گرفته عالمی
بیخود از ان گشته ما نشیده بو

غمزهای ست پنهان بر سید
سوی جان ما ز چشم جادو بجو

جان ما افتان و خیزان میدود
دست و اگم کرده بر جست و جو

از حضوریت دل آگاه شد
خویش را از خویش کردی گم بشو

با دل ما در عتابی دم مبدم
عذر ما را لیک دانی مو بمو

عذر تقصیرات ما در کار تو
توبه از ما دانی ای نعم العفو

هر چه ما آورده خود سیدیم
میکند خیاط عفو تو رفو

دم بدم آلوده عصیان شویم
ابتلای تو کند ما را شست و شو

فیض جان ز دیدن روشن ضمیر
ان تنالوا البر حتی تنفقوا

گفت و گو بسیار شد ما خامش شویم
تا کند دیدار ما ما گفت گو

خورشید ذره ایست ز نور جمال تو
اظلال قطره ایست ز بحر نوال تو

لذات هر دو کون ز خوان نوال تو
ایجاد شمه ایست ز حسن و جمال تو

افتاده بر تو بیت ز اشراق کبریا
حبیب و شاهد ذات تو و ظلال

ادم نمونه ایست ز مجموع خلق تو
خاتم نگین خاتم جاه و جلال

جنات عدن تحفه قرب و وصال تو
دوزخ کنایتست ز بعد و نکال

هر جا غمی بخت و دری بست بر رخ
یک طوبات از سطوات جلالت

حل نکته ز تکوین خدائیت
عمل نقطه ز کتاب کمال تو

هر جات بخشی شنوائی دهد آنچه
یک شمات ز لاهی بی مثالت

حسن تان دغدغه خوان ز تکلم
یک لمعات از لمعات جمالت

چندین هزار عالم و آدم که وهبت
جز موجه ز بحر عدیم المثالت

جانی نگنجی از عظمت جز سرای دل
شاد آن دل وسیع که باشد مجال

عاشق بی نقد غرقه بحر شهود وصل
عارف در انتظار ندای تعال تو

مستغرق شهودم و وجدانی این شهود
محرومم کردم از تو حجاب خیال

در بین زندانی که بیونم ز آن
شاید که فیض فیض برد از تو وصال

زحق مرسید ندای الا الله الا هو
دلم ربود ز جمله الا الله الا هو

ندای نور فشان روشنائی دلم
جمالی شرک زدا الا الله الا هو

سروش هاتف غیب این ندا بجانم زد
کلا تو هم لبسر الا الله الا هو

چو گوش هوش بدادم سنای حق را
شنیدم از همه الا الله الا هو

ندای هو تن یا لیس غیره دیار
ندای هو تن ذو الا الله الا هو

خدا گواه و ملایک گواه و دانایان
کفی بهم شهدا الا الله الا هو

نظر بعالم جان کردم از در تحقیق
ندیدم هیچ سوی لا الا الله الا هو

نوشته کرد لب سبحان بخط غبار
بکلک صنع ندا الا الله الا هو

اشارهای خوش چشم مست مجنون
بنقش کرده ادا الا الله الا هو

نظر بلطف حق آن بحری سوی بی
ببین ز رای بنا الا الله الا هو

ندا کنند اهل زمین و سکان سما
بخوان ز جمله الا الله الا هو

باسمان نگرم بینم و بس و جوی
نوشته بین همه الا الله الا هو

کتاب هستی افلاک را ورق ورق
نوشته دست قضا الا الله الا هو

یک صبا ز کوی او آمد و داد بوی او
گفت که ما کبر هی آیت رحمتی رهو

از دم روح پرورش یافت حیات جان نما
چون نفس مسیح کان داد رفات دارفو

زحق مرسید ندای الا الله الا هو
ز کوه خاست صدا الا الله الا هو

بگوش جان چو رسید از ان صدای آشنا
طبید و گفت بلی الا الله الا هو

دلی که شد خنک از چشمه جاودانه
چشد ز بزم رضا الا الله الا هو

دلی که کرد شدا از نصیل حب حبیب
کند در رشف فنا الا الله الا هو

خدای فیض کند بر زبان او جاری
بهر نفس جمله الا الله الا هو

تن بجانم و جانم فدای تو
سراپا کفرم ایمانم فدای تو

غم و دلتنگی من هم منم من
خوشیهای فراوانم فدای تو

نمود سازیا الهدی و دردم
سرور و سوز و درمانم فدای تو

چو خان شکیم ببرباد رفت
بروبار و بهارانم فدای تو

کو سه تشنه عریانم بجود من
شراب و جام و نانم فدای تو

منم فاسد تو فی اصلاح فاسد
منم عصیان و غفرانم تو فدای تو

منم مرید تو فی مربی و ملک
کنم کو تکی احسانم تو فدای تو

قبولم کن کنی یا رد تو دانی
اسیرم بند سلطانم تو فدای تو

دل و جان هر دو در بند غرامت
تو فی دلدار و جانانم تو فدای تو

ندارم بی تو جانی یا دلی من
هم این من تو هم آنم تو فدای تو

بفرما دل اشکسته ام رس
رحیم من تو رحمانم تو فدای تو

اینم از تو و هستی تو باشد
فنای جان و ایمانم تو فدای تو

حنینم از تو و سوی تو باشد
تو فی جان و جانانم تو فدای تو

اگر قهرم تو فی فیاض فیض
وگر هم محسن احسانم تو فدای تو

شد دم عیسی او عطر شام جان و دلت — بود پیام دلبرش روح فزا و شادی تو

نامه از جیب دلت بخت از طیب داشت — شد دل خشک او مرخه سبز را رفو

گشت عطر آگند شش مغز دماغ سر بسر — چون دم وصل او ز بهر داد بهر نشان هو

دل ز هوا خط او سر به کشید و غبار — جان ترش راب عیش باده مکش دبی سبو

معنی نامه عکس روی تو بان نمان بزر خط — صنعت خامه نکر خط ابنه به پیش رو

داده نشان الفتی هر الفیش لب یک — کرده بیان و حدف هر رقیش مو بمو

شهد کوفته در دهان نقطه نقطه خط ابا تا — مور نشسته در بیان نکته بنکته تو بتو

کشته در ون سینه ام نخل امید جا بجا — کرده روان ز هر سخن آب حیات جو بجو

داده ز بوی او نشان صورتیان ز بهر خط — کرده ز حسن او بیان معنی از بچند دو

کشته بخویش رهنما داده نشان ما بما — کرده بیان را نوا حرف بحرف مو بمو

دل ز صبا نکته شد بیشتر از پیام او — داد پیام چون بدل کشت حیات از دو تو

بوی خوشی چو بیوزد زخم زیاده میشود — طره مگه ز خم جان فیض یافت ز بوی او و

راه خدا ست مستقیم نور هدا ست مستبین — با رکنیم و مو بمو پیروی تو کنیم گفت و گو

دل ز پی حبت دبیو در بدر و بکو بکو — عمر او دلبرش مصیر دوش بسوی او

در بدر و بکو بکو میرود و میدهد — در طلب یار دیار نزد وی و زو بزو

در تن و در جان ما معنی جان ما تو بی — عالمیان در طرب بر ک شما در و بتو

چشمه حسنش روان بر رخ خوبان عیان — آب دهد مو بمو جای جوی بجو

زندگی جان من باد دل تو در سخن — بازی غمزات بخور هر زه مرو بهر لبی

دیده من ز دیده و عقل عقیل ز عقل — سوختم از تو فتنی دوست بدین دو ره و

بردم از داغها شعلها جا بجا — بر رخم از خون دل اشک روان بجو بجو

آنکه ز خویش را در ره حق نکرد — میرسد ش فیض حق دم بدم و بتو بتو

هست در اشعار فیض چون دم او بی ریا — هر غزلی تا بتا در غم او تو شو

قصه اندوه دل بسیار شد خاموش شو — هر که بشنید از تن بسیار شد خاموش شو

حرف درد عاشقان داروی بیهوشی بود — از استماع ان دلم از کار شد خاموش شو

بادا یا می که فخر نیک مردان بود عشق — چون حدیث عشقبازی مار شد خاموش شو

کوهر اسرار کی شاید بدست سفله داد — بر سر از گفت زبان بردار شد خاموش شو

ذکر این افسانه ممکن بود تا در خواب بود — فتنه اکنون زین صدا بیدار شد خاموش شو

تا کنون در پرده بود این راز و در ریا بود — زاهد از بوی سخن هشیار شد خاموش شو

گفتن اسرار پیش نا یاران خلوت بتوان — مجلس با جمع اغیار شد خاموش شو

چون ز ظاهر بین ز ف دم افت دم غنیمت — گفتگو چون کاشف اسرار شد خاموش شو

هیچ دانی چیست رفتن بر زبان — انجا خفا خواستش اظهار شد خاموش شو

تو خوابید سخن در بیست و حرف — یک سخن در بیشه غزل نگوار شد خاموش شو

ای فنا در خاموشی رخود کوبی سخن — شرح کتمان سخن بطومار شد خاموش شو

خواست تا ریزی بگوید شه نهان از نه سخن — گفتش تا گفتنی بسیار شد خاموش شو

بیفزاید جان حدیث عاشقان بسیار کو — بگذر از افسانه اغیار و حرف یار کو

حرف وصل یار کز او گلزار است و حرف مجو خار — خار ما را کمتنی کو دار بی گلزار کو

ان حدیثی تا بود در دل طلب تکرار کن — یک حرف کان ده دهد ما را ز اطرب صد بار کو

از زبیر و از حان تا جند توی گفت حرف — گر بیان بگذارد گو دار و از دیار کو

گر طهارت جوی بی تغیر خدا بسیار شو — ور تجارت خوشتر بی ایدا ز بازار کو

حرف نی کو به بود از رود و دم میزن ز بی — حرف یار به بود ز اسرار حرف یار کو

بر کران باش و کران کوش از دم بیکاران — چون حدیث یار اسد در بیان بسیار کو

حرف اهل شوق یاستا نه کوبی با ک نیست — چون بحرف ما فلان کو یا شوی هشیار کو

تا تو هشیاری ز سر اهل عرفان دم مزن — ست چون کودی ز اسرار انکه از اسرار کو

کودکان از شیرین بیان حرف شکر تا مس شد — ور کوانان چون سخن کویند زهر مار کو

ای که بیاری بنظم و نثر رنگارنگ خویش
چند از گفتار کهن یک دو از کردار کو

این بخضها را بیان پیش از برین درکار هست
بعد از نوای فیض آکر کوی غزل طومار کو

راه عشق پر درد است باید مرد کو
نوشدان درد باید درد کو

چون نکلکون در بن هر جزو
زرد باید روی زرد کو

اشک باید کرم باشد لاجرم سود
اشک کرم ای جان و سر کو

فرد می باید شدن از غیر او
سالکی از سالکان فرد کو

در ره او کرد می باید شدن
آنکه کوید در ره او کرد کو

یار کی مدرد باید راه را
ای دریغا یار کی مدرد کو

پرورش باید ز عشق و وسعت جان
فیض را آن عشق جان پرور کجاست

ای خدا شرمنده ام از کثرت احسان تو
شرم بیشورم فزاید چون کنم عصیان تو

کر بخشایی کناهان را از فضل خود
اب کردم از خجالت بود غفران تو

ور حساب من کنی ای وای بر ای وای من
کی تن و جان من ارد طاقت نیران تو

کاد کویم شاید این ذره نیاید در حساب
چون کنم با ذره دارد کار با دیوان تو

هر چه هستم از تو دارم بهر تو دارم ای بی نیاز
مظلم قهر تو ام با مظهر غفران تو

هر چه دارم از تو دارم خود چه دارم هیچ هیچ
نیستم من جز بدی بس غرق احسان تو

از من ایدل بد مجو بد می نیاید همچو من
بد بتو نسبت ندارد بس بزرکوار ان تو

فیض کستاخانه میکوید سخن بنطقش جنبد
کیتا و با چستان دام زبان دان تو

کی تواند از عهد شکر تو بیرون آمدن
کز تو هست هستی دیکر بود از خوان تو

هستیم یک قطره از دریای تو
ستیم یک ذره از خورشید تابان تو

کر قبولم میکنی در بحر نیم
رانیم از خود کف دریای تو

حسن تو نور دل بینای من
عشق من زیب رخ زیبای تو

حسن تو فخر سرا پای خود
چشم من حیران سرا پای تو

آب روی شرم و حیا ریخت دکر
آفتاب روی بزم آرای تو

سبحه باید شود بر شورد لم
چون تبسم میکند لبهای تو

او من از تاب ان زلف سیاه
شور من از لعل شکرخای تو

تا مرام از بخت مادرزاد خود
عشق من از حسن مادرزای تو

هر که سودا کرد با تو سود برد
فیض را سر رفت در سودای تو

کر برفت اندر غم دل کو برو
جان اکر هم نیست فدایت کو نشو

حسن تو ای جان من پاینده باد
هر چه جز تو کو بفرمان کو نشو

من طمع از خود بریدم از زمان
کر بعشقت جان و دل کردم کرو

هر دو می جانی خدا سازم ترا
در جهان در بخشی از رجحان تو

جان تو بخشد جمال تو مرا
کفته را کوید جلالت کو برو

هر دو عالم میطلبد فرمان تو
خلعت نوروز نوروزی تو

دوست بخواند ای فیض جان
در ره او پای از سر کن بدو

ای عشق مرا کوی نام بر من پاک شو
با یکدم عشرت بتم تو ام صحم دلتنک شو

بعد از مرو من امدن بوستانکام آمدن
ای شوق مرو بیش ازینت ای عشق بیش ازینک

چون شوق مرو باشدم از دوری منزل بجهم
چون عشق در بیشتر کو در کام صد فرسنک

ای من دل از دوری بیکو در ره معشوری برو
کو بید و اجا کاندک شو رو بنه و اجا نک

زاهد ندن کردی ری از عشق اکر بوی بری
در سلفستان در آ با عاشقان هم رنک شو

کر برد عشقی در بری خاکی شو و کلها ببوی
بید و بی بر خواهد دلت رو سنک شو و سنک شو

کر برد عشقی جام کیر تو ترک دیو نام کیر
ور عاقلی خوش باش و بد نام و ننک شو

کاری کران نکشود دلم هرگز انرا ز دست
کو عاقلی دیوانه شود دیوانه تو هشیار شو

خواهی نرویش پرورم یا نروم اصل انیکو هری
موجی شو ای فیض از خویش در بحر انا دریا شو

خوشا چنین خشم ز کو دخویست ای ماه
برا بید احسانی مده بدین درگاه

حسن کم نبود دنا امید چندم
خسته کدامین را ز در بدر انی شاه

جز در ترا هیچ نیست جز در بتا هیچ نیست
جز تو بدا شاهی نیست لا الا انت

چون نروم من از کوی چون بجز در تو روی
هیچ جا نه بینم رو هیچ سو نیابم راه

تا بچند ویزم اشک تا بکی خورم حسرت
ای فراق تو خون ریز روی هوای تو جانکاه

لطف کن مرا جامی از شراب صهبات
تا زان راه لایم تا سوای تو نخواهم

وانکه از فیض فیض خویش را یکدم
ای ز دامن وصلت دست عاشقان کوتاه

از دست شد ز دست دلی بر زد لم نه
بر باد رفت خانم بادی در ین کلم نه

محصول عمر خود را در کار عشق کردم
یک بر تو از جمالت در کار و حاصلم نه

از بیچ تاب زلفت بدبخت بین روزگارم
کو در بناگوشان روی بهی بقا یم نه

از فیض یکرهی شد قابل نگاهی
تا زان جایگان کدایم مستغرق وصالند

بد را به نیک بخشند چون نیکوان مرا نیز
قومی نکو دانه صیری چو کوه دانند

کم گشته در چمن دل شد کار فیض مشکل
این شد جواب این نظم از کلهای ملا

جام لبالب بایدت لب بر لبا ساقی نه
زان باده بادی بکش وین باقی جا وابدان

ای ساقی مه روی من بر حیات نوی من
هم برقع از رخ برفکن هم از جبین بگشا کن

کو بنده در جنت بود از بهر زاهد ریا ما و نعمتان نگارا این عیب ما زان بپوش
عالیت سبب تو بی یک سر سلامت کی غالیت زخ این بتان تو قیمت مکن بت نه

رحم ار بجان ازخان و مان اوان ای منبع لطف و کرم از وصل خود کامش ده
تا چند کردم در بدر تا چند پویم کو بکو کیرم سر راحت شهر شهر جویم نشانت ده بمن

ای فیض بس کن زین نمط کز وصل خواهی بهره او این کار را آسان مگیر با جان درین ره باز نه

شب و روز در پرتو بین بسلا شسته تو کز کنجی کوبی نه کز جوانشسته
ز تو کار بسته دارم دل و جان خسته دارم بدر طبیب شتم با امید ها نشسته
چه شود بین تو بالینی بر بسملی بنالد من و شمع ایستاده تو بدها نشسته
ز دو چشم بر خ یاران نکند گفته کفته کجه بر دلی نهفته بکین ها نشسته
بتو کی رسد نگاهم که ز زلف و چشم او بر هش بلاش و اران مرجا نشسته
بتو چون رسد فغانم چو بر اه صلالت کو بت زغان دادخواهان کبر اهها نشسته
مر رنج و محنت و غم مده بر دوستان و موزیانم سبب بلای عشقت چه جهان بها نشسته
ز ن خیر کز بوی دل خسته بیخبر سبب چه ملک چه حور بینی بدر دعا نشسته
چه زدست فعل ما بجز از خان و نالهٔ چکنم بغیر زاری من در بلا نشسته

ملک این روی ای دلبر بغیر راهت اهسته تنی کردی مرا از خویشتن اهسته
کنی بیجا ز ابیز دخود ز ابو کاکنی جورا بیان انکه تا بد رسن اهسته
ز اهسودان باشد که تو ان بردت کردم رایی ار کر کیری جان ز تن اهسته
چو خشت در پی معمار و شد دل کرفت از ما مرا از کردار بود من اهسته اهسته
عشقت دل نادم زین جهان او برکرد کستم ز عشقت جان از تن اهسته اهسته
ز بس ایستم خیال تو تو کشتم پای تا سر من تو اندر رفته رفته رفته اهسته
سر و جان و دل بردی تو خود از میان برفتم کندم پای از کوی تو من اهسته اهسته

جهان پر ند ذ مرو فیض روز ند پای تهاش | شدم افسانه هر اینجن اهسته اهسته

بازاین چه فتنه است که در سر گرفته | بوم و بر ما سراسر زیر و زبر گرفته
می لعل و زلف مشکین مضراب و چنگ و نالی | سرتا پای شمامت در بر گرفته
ای پادشاه حسن کم از گدای جان نو | بی منت سپاهی و لشکر گرفته
خاکسار عشقم و چشم کوردارم | زین آتشی که در دل و جان در گرفته
هر چند سوختی دگر آتش فروختی | جان را سکون و صبر و تحمل در گرفته
گفتم ستم مکن جفا بکنی با دلم دگر | می جست گفت بد از سر گرفته
تنها اسیر فتنه چین این دلم نه | دلهای عالمی تو سخر گرفته
ای عشق بسر برا بالت فراگیر | در ملک جان و دل که سراسر
از عشق نیست فیض تو را مرتبای | تعلیم نگاه دار چو در بر گرفته
نزدیکتر ز عشق بوی نیست تا خدا | با ما بیا چو ان دگر گرفته

ای کعبه دولت بادوا و نیخته | و بخت بس جوی انگیخته
باقی تا بوند حکم کرده ام | رشته جان از جهان گسیخته
مهر تو یکرنگ سرتا پای من | عشق تو با جان و دل آمیخته
بر دخت عشق چو بر باغ دلم | سروهای کوته کوتن اویخته
دیده گریانم از درای عشق | در کنارم در و کوهر ریخته
کعبه عزبال فلک بر سروا | تو بنوعم بر سر عم بخته
هم ز درت سکن و لیک بدر بنوعم | ای ز درت صد دوالی بخته

دل بعشق خدای یکتا ده | قطره باری بدریا ده
تا نماند ز عاشقان اثری | خال مجنون باب لیلی ده

جان فزا دو قند شیرین کن | دل و باقی بهر عذرا ده
کنده تن زپای جان بردار | ست و شوریده سر بصحرا ده
ساقیا جرعه خود سوزی | بین رند چسروبا ده
صاف اگر نیست در دی جانان | هستی از ستیم بیغما ده
زاهدا زاهبشت و حور و قصور | عاشقان را بشوز خود جا ده
دلم از فرقت بجان آمد | جان من یکدلک دلم واده
تا بوزد ز تاب رخسارت | فیض را دیده تماشا ده
زاهدا دل بده بقصه عشق | اهرمن کهنه را بجلوا ده
تا کی از هر هوا بتی سازی | دل بعشق خدای یکتا ده

از خودی ای خدا نجاتم ده | زین محیط بلا نجاتم ده
یکدم از بن مرا رهای بخش | از غم ما سوی نجاتم ده
دلم از زحمت جهان بگرفت | زین دیار فنا نجاتم ده
نفس امار قصد من دارد | زین دم اژدها نجاتم ده
داد خاکسرم بباد هوس | از بلای هوا نجاتم ده
صحبت علم سوخت جانم را | زاتش بی ضیا نجاتم ده
خلقی افتاده در پی جانم | زین دد ان دغا نجاتم ده
جهل بگرفته سر بسر عالم | زین جنود عما نجاتم ده
نتوانم ز راستی دم زد | زین بکجان دغا نجاتم ده
غرقه در بحر غم شدم چو نیخ | میزنم دست و پا نجاتم ده

ساقی باقی باد اد صلا بسم الله | هر کراهست سر جام فنا بسم الله
روی ساقی بصفا سینه ما با هم صاف | می صفا شد اخوان صفا بسم الله

شد دوا درد غذا خون جگر عشق طبیب — هر که جوید نه مراد صادق شفا بسم الله

ساقی عشق کرا نیست سلافه دردم — هر که دارد سر این جام بلا بسم الله

ای که خوانی که نمازت نپذیرند کنی — روی چون عشق کند بود قبله نما

کرد اشارت روی عکس جمال او دید — بنگر اینه سینه ما بسم الله

منزل دوست بپرسیدم از آن ترک پسر — کرد اشارت بدل و گفت همانجا

سوی دل رفتم و گفتم که کجا یار کجا — گفت ابیات تو چون شد در ما

بردم رشک نهفتم و گفتم که دهی یار ما — گفت بگذار خودت را ده و بیا

فیض خواهد بره دوست رسانید مدام — هر که دارد سر هوا هوی بسم الله

کو تراهت سر کشتن ما بسم الله — خیز از جای بیا و بکن انجام خدا بسم الله

تیغ ابروی تو دارد سر قربان عشاق — بسلم ساز بدین تیغ بلا بسم الله

گفته بودی که بشمشیر بزنم بر دو دلم — هین نشستم بر تو بر سر وفا بسم الله

تا بکی وعده کنی حرف وفا گوی بیا — در دلت هست وفا گوی بیا بسم الله

سر تسلیم نهادیم بپیش تو بیار — هر چه خواهد دل تو بر سر ما بسم الله

بکشی بر زنیم و بجفا ات بدهیم — ای جفای تو وفا خیز و بیا بسم الله

فیض اینکه بدل هست هوای تو بیار — میکند در بر روح هوا بسم الله

زیر و بم کردان فرو الی الله — و زدست شیطان فرو الی الله

زیر خوبرویان زین تنها خوبان — زیر جنگیان فرو الی الله

چندای محبان جویا حبیبان — رنج رقیبان فرو الی الله

عشق مجازی یار شاد راهست — ای بر تو زدان فرو الی الله

گر شیر عشقی بر سینه اید — از راه پنهان فرو الی الله

در عشق خوبان صبر است درمان — گر صبر توان فرو الی الله

از لف چون شست و زغن رست — و زچشم فتان فرو الی الله

زهری چو هم دم ریزد بدلها — زان مار زلفان فرو الی الله

چشم سیاهی طرز نگاهی — کرد چو کردان فرو الی الله

تا کی فریب دنیای فانی — ای عشق خوبان فرو الی الله

از جان کرا نان فرو الی سنا — و زنار زنان فرو الی الله

دارد در سر خنجر کریزی — با نیض یاران فرو الی الله

سر از شفقت راه بر راه یاری کار افتاده — که در راهش چو من بی دل بسیار افتاده

سر اندر هر جا حاصل نشد بوده بکنزلت — بیابان را هم خورده و هم بار افتاده

شده بودم مرا بود و کم گشته مقصود — سرم گردید سودای دلم از کار افتاده

نشد طی راه با ایام سا ماندم ز رفتار و رو کم شد — دلم شد خسته جان آنکا رفتن بار افتاده

کمر خنجر بهم کرده دو چشمان تو بر دلها — که در تاریکی حیرت رهم دشوار افتاده

نبستم طرف از علم و عمل تا بوده الا تم — سر اندر عشق و سودا کلا ت کار از کار افتاده

سخنهای جلی گفتم شنیدم بیش و نیدم — کنونم کار با فصیدنا سرار افتاده

دل نورانی با بد که اسرار سخن فهمد — براشفته دل من سر بسر زنکار افتاده

نیا بد شست و شو الا بآب چشم و سوز جان — دلم زنکار با ناری ز استغفار افتاده

ندارم اب و تاب نا ز بیدردان کردگار — زبان و دیده هم چون من بحال زار افتاده

بجفا بار الها بین بپیوست و آکنون — که دست و پایم از کوه اروان رفتار افتاده

بجفا بر تن مبا نم مران ساعت که در بانم — دل از جان کند و آکند جان کار

جهان را تیم پیش نظر افتاده است — جهان فانیم از دیده خونبار افتاده

ندیدی جمله خوبان ا ستغفر ی رو با نی را — سراپا غرق عصیان کار با غفار افتاده

خطی از نا خوان بگش ز نا بعصیان — که کار فیض آکوار خود دشوار افتاده

منم در وادی خونخوار عشقی زار افتاده
دلم را با بلا و محنت و غم کار افتاده

ز بزم وصل یار خود مرا نند
بزندان فراق افتاده و بس زار افتاده

رقیبان جمله در عیشند و یارانش بکام دل
منم در کوی او بیمار و بی تیمار افتاده

ندارم دست و پای چاره و یاران بغمخواری
کز دست و پای زاری عجز چون من زار

ندانم چه کویم چون کنم یارب بدین درمان
زبان و دستم از گفتار و از کردار افتاده

هر کو یافت پایدار لطف طبیب خود
من از لطف طبیب خویشتن بیمار

بنزد سید خود بندگان را عزتی باشد
در غم ان من بنزد سید خود خوار افتاده

ز بس اندیشه عجز و بیقراری و بیخوابی
دلم هر جا بهم از دیده خونبار افتاده

بفریاد دل زارم رسی ای دلدار دلدارانم
بهر وقت فیض در دنبال هر دلدار افتاده

بیا زاهد مرا با حضرت تو کار افتاده
ز کردارت نکویم کار با گفتار افتاده

ترا حجت خطا از من عقیدت خوش ترا باد
مرا این ره و لیکن معتقد بسیار افتاده

بنزد تو سان نقد چون زیاد اندر کف
بنزد من ولی این کار بس دشوار افتاده

تو بندار ی بزرگ و نور را هی بیت سودمحض
دلت در پرده پندار این بندار افتاده

ز حسن روی ساقی و وضوی لکش سرشار
مرا سر غرقه از دو عشق تا دستار افتاده

ترا زهد و ریاضتی ز تقوی مرا رندی
ترا ره سالمانی کو را باد و ما زانی

تو بی در بندار ایش هم در کار او این
تو بی بر سنده عزت من از خوار افتاده

تو بی در بند دستار و هم در بند زنار
تو بی بر بند و بر من بر در خمار افتاده

منم چون فیض در کاری که دان نفتم بکار اید
تو از کاری که کار اید مرا بسکار افتاده

بدان رخسار تا ان طرف طرار افتاده
دو عالم را دل از تکلف زد دست اختیار افتاده

ز لطف بدیع خود مرا روزی کن ان لبهای
که بهم چشم خونبارم بران رخسار افتاده

روان خواهد روان کرد و دماغ استبال و بیدار
کرا ست کن کار جان بیک دیدار

بود روزی که بیند چشم خونبارین ان رخسار
دو گون از دیده خونین من بکبار افتاده

دو گر چه نیز بندارد دلی کز عشق بی خبرست
دل غافل بی درمان درین بازار افتاده

ازان در میان که بیکرنگ عاشق را بی باشد
دلم بر برده در دکان هر عطار افتاده

ندارد گر چه پروای دل زار گرفتاران
با سیدی دلم دنبال ان دلدار افتاده

منم تنها فتادم پس و پا در بر و حشتش
درین ره همچون بی با و سر بسیار

گروهی بیدل و بی دست و بی خویشند آری بی
گروهی بیسر و پا بر در و خمار افتاده

گروهی دست و پا بگسل ز کف داده ز مام دل
گروهی با کمال معرفت هشیار افتاده

گروهی در دو روز جبر و دستار بر قصند
گروهی بر امر سنی جبه و دستار افتاده

گروهی در طریق بیخودی گم کرده عارف را
گروهی غیل و قال اندوده در کهسار افتاده

گروهی همچو من کاری بخون کرکشتا زهر ما
کجی با خویشتن در پیش و بیکار افتاده

بزن در راه من رویی که کار افتاده باشد
تو چون خود نیستی ای فیض مرد کار افتاده

ای دوست بیا که طاقتم طاق زده
جان در دل ریش بر وصل تو شتاق زده

شبهاست که چشم ما ترا خفته ندید
چشم صد و فیض بر رخت طاق زده

جان مانده ز فکر و ذکر تو بی خبر
رد و شق روان بار بدن شوق زده

نه صبر بدل مانده نه قوت بتن
اعضای بریده بیه ریخ رمانی زده

اجزای تنم ز یکدگر پاشیده
شیرازه گسسته دفتر اوراق زده

گفتم بایشان رفتم با دست تهی
گر کانست زبان و باعله ساق زده

چندی غم هجر تو بیم جز دم
هر چند که کنون غیبت را لاق زده

حالی ارم که هر که بر من گذرد
تا دیده سرم را شفاق زده

ای فیض بیان کنون بگذر زین
اینست که جان گذشته و جاق

این ظلمت ظاهر بعد کشته زدان
با طن ز ضیای قدس اشراق زده

یا بیا کہ اسیران تو از امدند | بیا بیا کہ ترا بیان کدا زامدند
بیا و دیدہ عشاق را منور کن | کہ حسن ماہ رخا زاطراز امدند
بیا بیا کہ ز سر تا بپا نیازم من | بیا بیا کہ تو ہم ست ناز امدند
زپای تا سر حسنی و لطف و رونق و | بیا بیا کہ بسامان و ساز امدند
بکف کو فتہ دل و جان بجان ترا دادند | تو بر غارت ان ترکتاز امدند
بجانب تو روان بود جانم از حسرت | اگر غلط نکنم پشیمان امدند
سری بپای تو بنہاد اگر شبی دانوا | بیا بیا کہ شبی دلنواز امدند
فدای خوی تو کردم کہ بامداران را | بکار سازی اہل نیاز امدند
بپای تو فدا کنی صد ہزار دستانہ | بیا کہ از رہ دور و دراز امدند
شبی بخلوت ما بتوان بسر بردن | اگر چہ از سر تمکین و ناز امدند
کبوتر دل اگر صد ہزار پیچ کند | بکی نہ اخت بصل کہ باز امدند
بکوی فیض از بنکونہ سوھای لطیفی | سیان اہل سخن سرفراز امدند

خوشا دلی کہ ز غیر خدا ست آسودہ | ضمیر خویش ز وسواس دیو ایمن بود
خوش انکہ جان کواہی خدا پرستی داد | تنش بہ بندگی مخلصانہ زیبندہ
زحق چہ میرود انکہ دلش را غیر | خدا قبول نکند در حریم بندہ رفیق
دمی بکونہ تواند نیاز حق بردا | کہ نیست بخش از ترکہ غیر آسودہ
دلا بیا کہ ز غیر خدا بپردازیم | کنیم سر خود از یاد غیر پاکوده
دل از جہان نکنیم و بحق دہیم جہان | وفا ندارد و نابوده بوفا بوده
اگر نہ قابل درگاہ حق تعالا نیم | کہ کشتہ ایم ز سر تا بپای آلوده
ز ہم دست ارادت بدامن اکو | بخاک پای عزیزان بصبر خو کرده
بکونہ نیم سحر را بصبح در یابم | کہ ہست بکرو و انفاس خلق آلوده
بیا کنار بر جان کنیم بوی خدا | بنیم شبکہ دیدہ ہا ست غنوده

ز سب کاہ نیاغوز کدا زدہ | خوش انکہ بکوی تو بنیاز بود
سیاہی بکس این رویی تو دہ | کہ صد ہزار ایسز دہ پیران بوده
برای توشہ بعلم و عمل قیام نمای | کہ عمر بیہ فیاست نفاست کشی
مرا رنکر کہ فیض از تو دارای انسان | غبار ذلت و ضلالت ز دیده
بمن دوستی اہل بیت پیغمبر | بسوی خدا بہ مستقیم بوده

ای انکہ ز ازل سر بیا زبوده | از دار اشو نبوده تو دیا بوده
ہر کار ہر کہ کرده تو تقدیر کرده | چش از تو وجود خلق بر ان کار
عالم ہر تو بوده و تو خالی از ہر | یکتای فرد بوده و بیار
حسن از تو در تو بوده و عشق از تو | مطلوب بوده و طلبکار بوده
جوده در نقاب کوان جا ان آنجا | وین طرفه در نقاب بدیدار
بس رنک کہ بر خویش از اینہ ساخته | زان با نخویش نمودار بوده
خود را بخود نموده در اینہ جان | پسندیده بوده و پدیدار بوده
فاش و نہان خلق بوده ای تو | بی الف بجم ہر دیدار بوده
رفتار حور در شب دیجور | تا سر ار خلق جلوه خبردار
ہر جا بی چہ بوده بران بوده | عالم چو رکز بی و تو پرکار بوده
بی تو ہستی نه توانا بی بود | ما را تو چنان بوده و ناچار
سایہ نیستیم بخود سایہ توایم | ہم جاعل ظلام و ہم انوار بوده
بس دل شکسته بوده بپای جابر | پیوسته ایستاده کہ جبار
بس بندگان کہ کرده کہ برایشان | غفار بوده و تو ستار بوده
کو فیض از حضور تو بنشست | پیوسته بکار و بر خوشنود

ای انکہ ز ادم ان تل یا بوده | پیوسته تو راحت دل ما بوده

کرلطف کرده باسرزنخت کاهگر — در بین لطف کاهی قهر اربوده

کاهی وفا نکرده جفا با دلم کنی — هم با ربوده وهم اغیار بوده

افروختی رخ وز رخ من بیش میبری — گل بوده بروی بوخار بوده

از راه مرا میدهی و سختی مرا — آسان نموده اول و دشوار نابوده

نداشته دست از دلم — ای عشق جانگداز چه غمخوار

کردل نرین شده است بلد رش — کر نقطه کشاست تو پرکار

جا فد دلی نبوده که در وی نبوده — ای عشق کم نبوده چه بسیار

ای فیض کس نیابد زکردار تو اثر — کاری نکرده ورکند اربوده

ای دل بعشق خویش گرفتار بوده — خود را بنقد عمر خریدار بوده

کر بگذری زخویش این خود پرست دون — ای خود پرست دون چه ستمکار

بگشای چشم عبرت کرویا بین — تا زشت شود چه قدر خوار

برخیز و جهد کن بمقام خود رسی — رو زشت چون بخود دیار بوده

سوی مقر ان چه شود کر نکنی — زین پشتر جایگاه انوار بوده

کر رو کنی بعالم بالا غیر نیست — پوسته در بطون اطوار بوده

کاری نمیکنی کر بجایی رسانند — ای نازبوده کار چه بیکار

ای حق با اهل خویش چه کرداند دشمنی — برخویشتن پرست چه دشوار

زا سود کی نداشته دست تخلص — ای فیض خویش را تو چه غمخوار

خدایا دلم راکشادی بساز — کدازغم راک نادی بساز

بده شادی از بهر شادیم — کشایش بده زانچه رنجادیم

چو دادی مرا کشتی اهل بیت — سوی کوی خویش بادی ببر

دلم را بالهام خود کاملان — زناداد الهامت مدادی ببر

نوآن بدستم خطی داده — بچشمم از بر خط سوادی ببر

ز من اخرت بود راز پرست — بیندیشه در راز شادی ببر

زیا اوفتد کر نکیرش دست — زتوفیق دل را استادی ببر

دلم لرزد از خوف روز جزا — زاسید فضل اعتمادی ببر

زحکم خرد سرکشی میکند — مرا بالطف انقیادی ببر

بسی بیهوده بودم از بن ستم — مرا یاربا زخویش دادی

مرا دادیم از بن فراموشکار — زخود هرنفس تا زیادی ببر

مرا دین از دیرکت پیدا — مرادی پس از هر مرادی ببر

ندانم تا ابد کی چه اکنم — زعشق خودت اوستادی

زعقل معاملت برپای دل — بعشقت دلم راکشادی ببر

هدایت چو کردی بفیض را — باحکام شرعش قیادی ببر

بارالها راستا زادم چو بیت تارده — جان کاهی کراستا کن دل ایده

روح پاکی کاکه شدالبته لوث کن — باده ناب طهور از جام استغفار

واصلا زا محو کردار زشت حال — تا کاکا زا جان عشیا رود ایده

یکنظر کن در جهان ایکل از نیکو شود — دوستا نو کل را فتان شمنزا ان

اهل کل را ده زدوستا نت مهر و ده — اهل دل را ده دل شیطانی زار

در دل بیدل زا نشور نو — نیکوا زا جام خم چون کلزار

از کی را در صالح علی — وان کر را در فراقت دیده خوار

دوشا زا زنده دل ایجان جار — ماشفا زا زاده افتو کار کار

یارب این مهجور را در بزم وصلت باز دار
از نجیب روحانیانش ساغر سرشار دار

یک دو غمزه زان دو چشم ساقیانه در میان
یک دو ره سرزان لبانم در شبان تار ده

روزعمل امد بکف کتاب و واعظ شد کساد
عشق را بگشا دکان و رونق بازار ده

رفت مستی و طرب امد خمر را اعاده خواه
بزم ما از نیسان را مطربا زار ده

کفر صادق خوشتر از ایمان کاذب بادم
سجده محراب بر پیشانی زنار ده

سجده بتخانه بگشا راستا زنار ده
انشی از عشق افروز اهل غفلت را بسوز

در هر اکن دود اهل غفلت را تیار ده
زاهدان خشک را بگذار با جمل بخورد

خیل رندان را بجام هوا عقار ده
زاهدا زاهد مخور عشق بازی کار ماست

عام را این باده کم ده خاص را بسیار ده
یک شد ساقی خادم باده را تعجیل کن

فیض را از جام باقی عیش بی انداره ده

دل کبیر و جان بر سوز و لب جانانه
ویران چه کند بخشد صد گنج بویرانه

دل شد پیر و لب جان رفت زن بکبر
وز عقل تهی شد سر کز نیست در این خانه

لبز غمزه دهد بر باد ان زلف خم اندر خم
لبن عقل کند غارتیان ترکمن ستانه

سوی بتکرستان هوش و خرد مبندان
دیوانه و مستم کن دیوانه و مستانه

که پند دهد و اعظ که توبه دهد زاهد
یارب که مرا افکند در صحبت بتکانه

غم بشکند مطرب بنواز بزن دستی
دیوانه شدم ساقی در ده می مستانه

ان شیخ کاهی گفتا کز چه نمیخوانیش
گفتم که چه میخوانم جانانه و پیمانه

پیمانه و جانانی جانانه و پیمانی
این نکته دم بیان ان از کف جانانه

پیمانه بکف کردم در رقص بهوشان
کو بند کز کو بیم دیوانه فرزانه

تیغ ار بصدقت نامد در از نکف ناید
بشکن صدقت هستی ای طالب دردانه

ای در دل و جان من تا چند نهان از من
نشنیده کی هرگز افسانه بکانه

یکباره دو عالم شود روزی دو سه بر هم شود
فیض از تو بود تا کی چون راستن خانه

ای بکویت زن کذبته غیرتت بر نظارن در بسته
دست دست رکاش ای دل مکل چشم خمار تو کر بسته

لشود خسته تا نبیند نظر برجال حیا سپر بسته
رجبینت ز شرم نظارن قطر قطر عرق کهر بسته

هر شب اسمان بچندین چشم بر سراپای تو نظر بسته
بکشاید دلت ز نالهٔ ما بر دهازان دراشر بسته

جذبهٔ عشق در دل ست عاشقانرا ز صد بسته
غم تو در نکات ست زار و دل در اندیشه دکر بسته

تا بکوی تو فیض یافته راه خدمت را بجان کمر بسته

شهد طینا من رحیقا شهوده رقیب طینا من معینا وزوده
علینا لصدیق مؤکد علی فیض شرک مخلصین بجهده
نسینا مهورا قد عهدنا بشده شهود عدولا ذاکرون شهوده
تعاهدها مبنی بنی مطالب فواهانا اذ رایم ساهوده
تعالوا الا بعض ما قد تناقضها وتسعی لمرضی من حنا عقوده
تخافر بربوبا میوسا لقانوع مهتکات قد علنا ورده
نرخوا نظرن بعد اخری بها بنعم قوبا نظرین شهوده
راوفدنا ای الجحیم اعدها لمن کان منا کاتبین عهوده
تعالوا شاهدزان نبجودنا وبطفی لهبا سرعین خوده
تعالوا غاب تقیا والی علیها حساب عاقدها جهوده
تعالوا ترن انفاعیل ان تورنا علی الموبت تقدم بادرین مرده

تعالوا الی فیض فیض سنا برقه
تعطف بکلا بصار تتبع مودده

بدل کنم سوی دلبر نشان ده
نشان سوی عشق جاودان ده

نشان کفت اسوی او عشق و مستی
حجاب خودپرستی ترک ما زده

شدم تا در میخانه عشق
کدکینم رابی آبکان ده

نخستم کن توانایی کشیدن
توانا چون شدم نابستوان ده

درونم جنت کن یا دخت رز
بطاق ابرو پیوستکان ده

بچشم ست ساقی کرد اشارت
کدای سافر بدین پیمان دمادم

کرفتم ساغری از وی کشیدم
بکفتم یارب از خویشم امان ده

بکفتا کر امان خواهی چو مردان
طلاق این جهان و آن جهان ده

چو فیض از نعره در عالم روکردان
بحق مردار و ترک این و آن ده

دلم را بی خدا از عشق جان ده
روانم را حیات جاودان ده

تن بیجان بود جان هشته ده
ز مرغ خویش جانم را روان ده

بکوی قدس دلرا راه بنمای
روان را سوی علیین نشان ده

ز زندان بدن آزاد کردان
فضای لامکان جانرا مکان ده

بکیر از دست طاعت دامن من
زخود بیخود کن از خویشم امان ده

دل مخمور صهبای ازل را
شراب بیخش روحانیان ده

ازان می کز الستم داده بوی
خمارم یکشد یازم ازان ده

ز شهر بی دلم بیرون در انداز
دکر بار آن شهر و نشان ده

درو عالم تنک شد بی فیض جانبش
وسیع از این جهان و از جهان ده

شود عشق در جهان آفکنده
مستی از نسرین جان آفکنده

کرد پنهان محیط پکران
قطرات زان در میان آفکنده

بلوح داد حسن از ان جلوه راز
پرده بر روی ان آفکنده

سایه خورشید روی خویش را
بزمین والکان آفکنده

یک کن نکوده زان نامدوا
بوی جانی در جهان آفکنده

از دو انها کرد موجها روان
غلغلی در خاکیان آفکنده

کاف و نون امر را بی حرف و صوت
در مکان و لامکان آفکنده

اتشی از عشق خود او وخته
جان خاصا زاد ران آفکنده

دو ستانت را برای امتحان
در میان دشمنان آفکنده

عارفان زاده بر لب بین
جاهلان زاد مکان آفکنده

عاقلان را کار دنیا کرده بیکار
عاشقان را در فغان آفکنده

در دل من شوق خود جا داده
اتشی در ما بجان آفکنده

کرده جا در جان و جان خسته را
در طلب کرد جهان آفکنده

قطره دلرا از عشق خویشتن
در محیط پکران آفکنده

داده بر اختیار ما بار
رهبری در جاهلیان آفکنده

زانش در رخ رهبری داده
رهبری در راهدان آفکنده

نشتر انشا را کشیده مستی و لب
از زبان انکر بنان آفکنده

چون بنانش را تو کردی تسویه
پر چرا بشر از بنان آفکنده

فیض را از عشق روزی داده
در تماشای بتان آفکنده

در کنون حسن ان یکانه
شد بساخته صد هزار خانه

این طرفه کز نیست هیچ دیار
در هیچ سرا بجان یکانه

دیار خود ست و دار هم خود
کردیم سراغ خانه خانه

یک نکته بگویمت ازین راز
در حسن ز عشق بود دانه

جنبید در وجود انه عشق
برخاست حجاب از میانه

بروان تو طایر حسن
بیرون اسد ز اشیانه

ایزعشق پیش بینداد — افتاده و زانف و کود شانه
از عکس رخش در اینه عشق — شد کشور حسن پکرانه
خرمن خرمن بدید شاه حسن — از ناز عشق ان یکانه
لبرخ زحسن کشت پیدا — چون جلوه او یکنده انه
لبرقلزم عشق شد هویدا — زان جنبش عشق جاودانه
زد جوش چو بحر عشق برخاست — طوفان طوفان زهر کرانه
قلزم قلزم بدید کردید — از جوشش بحر پکرانه
خاکسر جهل داد بر باد — چون آتش عشق زد زبانه
صد دل بربود یک نکاهش — یک تیر اندر بصد نشانه
هر جا در فتنه بود در ریب — یکبار چو جود را خزانه
با این همه نیست غیر او کس — زد مطرب عشق این ترانه
بر تخت کون سرود عشقی — بارد با خویش جاودانه
خود ماشق حسن خویش و معشوق — این ما و شما همه بهانه
ای فیض از این حدیث بکذر — ترجم بخون شوی فسانه

بنسر بحکم خدای یکانه — شو تا بحلت جهان زدو کانه
بخواه از خدا خیر دنیی و عقبی — که بجز او اش ندارد کرانه
نظر بر مدار از سبب بر مسبب — سببها ست حیران او در میانه
فلک کر بچرخد زوران او سر — اذا انشقت سیز خدا زبانه
بسپر دار خود را بخود تا بچوئی — کماو شما نیست الا بهانه
بصورت بود جود و معنی عدم لیک — تکلیف مکن از جهای نه بانه
چو از سوی اصلیم یاد آید — روانم شود بخوانه روانه
مجو فیض از بی نشانه نشانی — کر بتوان نشان داد از بی نشانه

برفت از برم ان نکار یکانه — روان شد بدنبال خسته روانه
سخن از فراقش چو کویم بزبانم — از و یک کشد آتش دل زبانه
چو چون کهر بارش از نا بخوانم — کهر میشود اشک من در دانه
برون رفت از سینه با کوه اندوه — بدنبال دل بیدرم خانه خانه
دلم را عشق کرد سوراخ سوراخ — بتدبیح بی شه و پکانه
غم دل بنکذاشت جای فرافت — هبشه بطرم بپیرایدترانه
بکو شو رسید ستا تا بصد شوق — دکر فصها نیست الا فسانه
اکر رستم قابل بیزم وصلش — بستانم بود جای در راستانه
هبشه دست پا بنی فیض کم کن — چکونه سراید غم جاودانه
خلاصی بیبر تکود دکبی را — کر افتد در بن قلزم پکرانه

با جذبه دوستا وی دل شیدا چکونه — ای فطرت آکنا کش در پا چکونه
ای طایر بخت بر فراز انس — در تنکنای وحشت دنیا چکونه
هیچ از غم اصلی خود یاد میکنی — در دام زده با خویشتن ابجا چکونه
کو روزکار عشرت بزم وصال دوست — بی یاد دانی از خود ایا چکونه
کو چشمه ساقی و کردان لب چو لعل — محو ریا مدام بی بی و بنا چکونه
می ایدار این سروش زجانان بفرض — کای جان اسیر غربت دنیا چکونه
با موجهای قلزم هجران چه میکنی — در کام اژدهای غم ما چکونه
زان روزها که بود بوصلت در کنار ما — شبها چها دمیکنی ایا چکونه
ای بد روصال یاکه زاید سالها — امروز در فراقت ما چکونه
بعد از وصال یار غم هجران چه میکنی — با ما چکونه بودی وی با چکونه
ای دیده که ان کل رخسار دیدی — جان در فراق او بلای فراق فیض
چون در ابتلای بلای فراق فیض — بی روی دوست داده بدنیا چکونه

در عشق دوستای دل شیدا چگونه ‌ ای فیض پاک آگش دریا چگونه
یاد او مرا ای صنم زینها نخانه زاده ‌ پنهان چگونه بودی و پیدا
در بحر بی کنار کنارم کشید گفت ‌ تب ما چگونه بودی و اما چگونه
من جلوه نا نموده تو از خویش دیده ‌ امروز عرق بحر تعالا چگونه
جمعی بساحل از کشش ما در اضطراب ‌ ای غرق بحر ما طفتا چگونه
با زم ز خویش راند بکنج غم زمانه ‌ گفتا بی نشانه تیر بلا را
در چاه با بلا بکی بوی خوبیست ‌ گفت ای اسیر زلف چلیپا
ای خانه زاد حشرت دیوانه طرب ‌ در بحر محیط غم ما چگونه
ای فیض خویش را بغم عشق ما بیار ‌ وانگه ببین که مرکز غم ما چگونه

رفتم بخرابات توکلت علی الله ‌ آراستم از اوفات توکلت علی الله
از خرقه و سجاده و تسبیح گذشتم ‌ در کشف و کرامات توکلت علی الله
در خرقه سالوس و ریا چند توان زد ‌ تجانه طامات توکلت علی الله
مفتی بدر آورد دم و بر خان بکشد ‌ بر سنگ زدم است توکلت علی الله
از آب و گل خویش سلک کشتم و رختم ‌ تا بام سموات توکلت علی الله
راه سفر طامه کبرات توکلت ‌ تا چند ز طامات توکلت علی الله
کوی صفحی فیض اگر ترک تو گیرد ‌ بگذر ز خرافات توکلت علی الله

زهر حسان غیر یار استغفر الله ‌ ز بود ستعار استغفر الله
دی کان بگذر دوی یار درویش ‌ از آن دم بشمار استغفر الله
ز بان کان تر بگذرد و ستغبرد ‌ ز شرش الحذار استغفر الله
سرا بد عمر و بیساعت ز غفلت ‌ نکنم هوشیار استغفر الله
جوانی رفت و پیری هم سراید ‌ نکردم هیچ کار استغفر الله

نکردم یکجوی در بر عمر ‌ که ایدان بکار استغفر الله
خطا بود انچه کفتم و انچه کردم ‌ از انها الفرار استغفر الله
ز کردار بدم صد بار توبه ‌ ز کفتارم هزار استغفر الله
شدم دور از در یار یار ای فیض ‌ من مجرور زار استغفر الله

کفتی مرا کن ذکر هوس سجاده ‌ من از نکجا یاد او سجاده
باید جوذکر هوا نم در سینه دل کردم ‌ تا روی دل ان ذکر سجاده
کی میتوانم نذکر او کی بتوانم فکر او ‌ کی بتوانم شکر او سجاده
امر شن بود دی کرم ای کذکر من بود دیگر ‌ من از نکجا او از نکجا سجاده
از پیش من کی میرود ان نوبهار دلکشای ‌ نسیان و یاد ش چون رود سجاده
خود کرد ایم سر بسر کجا رود کردم ‌ و زبود نیدارم خبر سجاده
ذکر من ز و یاد ار است شکر من ز و ‌ عین من و او نا ظر است سجاده
حذ اکوید بنکار او من شاکر یکبار ‌ هم نا ظر و منظور او سجاده
جان را بسامان بود سامان نبود ‌ او کی ز من نمان بود سجاده
هم یار یم هم یار من هم سایه و دیوار ‌ سر مایه احسان من سجاده
کر منع کند احسان کند ور نکند ‌ او هست خواهد از کند سجاده
کاجی ز کریاز شم کاجی از خلد ‌ او هست خواهد ان خرم سجاده
کر سازم کر سوزم کر دم کر دم ‌ کر سنجی اسوزم سجاده
جان عاشق شده هر چه او دل خواهد ‌ ای فیض بس کن نکته سجاده

بکشند مرا و جان لا الله الا الله ‌ بیچد در جان لا الله الا الله
ز بان مال و منال و جان کوید ‌ با نکار و زبان لا الله الا الله
بکوش سعقان بر سد بر لحظه ‌ ز جزو و جز و جان لا الله الا الله

اهل بکا

ز شوق او ستاده بانگ لبیک بگویم
مرا بین و زبان لا الا الله

تو گویی ذره کز تابش نروید
چو آفتاب جهان لا الا الله

مبین نرگس من تو جادو بگذار
زبونات خان لا الا الله

نوشته اند بگرد صدا رخ چگیان
بخط بنرجیان لا الا الله

جمال و زیب تان زهای سوزان
برنگ و بان لا الا الله

بگلستان که ری کن بان بگر
زنگ و بوی خوان لا الا الله

بباغ بگرو بادا ما شاکن
شنو ز سرو روان لا الا الله

کدر بگرو نگر با بروبه یا یار
شنو ز گو هر و کان لا الا الله

ببوی بگر کند گوش بخشان و زنگار
شنو ز این و زان لا الا الله

بگوش تو نیاید بود اگر که ری
اگر چنین و چنان لا الا الله

بگر تو نه غفلت نگوش و این شنو
ز نفخ خود و کلان لا الا الله

بصور و حدت مرو ما لم و زیر
بدار از تجان لا الا الله

مبین مرو بزنگو جهان در بگو
بنالد و بغان لا الا الله

سرود اهل مصیبت تنه دفه
سرود شقبان لا الا الله

هوز هاتف غیبم ندا کجو اید
که ایها الثقلان لا الا الله

بیان صوف و چه خان چو فی تبیت
چه گفت پیر مغان لا الا الله

ز پیر سبک کردم سوال از توحید
بباده گفت بدان لا الا الله

بگفتن ال جان فیض اقصا کن
بگو بخلق بدان لا الا الله

شدم که زراه الحمدلله
گرفتم شد بنا الحمدلله

رهی کاو در مرا نادر مرکم او
بین خود الرحمدلله

حجاب رخش بر من بار بد
ز دل شستم کنا الحمدلله

بیکدم گفتوا بی عشق میرود
دل بیجاز اجو کا الحمدلله

بیس اندر زلا بو سعیدان
برون اندر نجاه الحمدلله

چو در تاریکی زانش فتادم
رخی دیدم چو ماه الحمدلله

طریقت را حقیقت را بدیدم
دران ذلف سیاه الحمدلله

ز ایمان نرگس زلف دیدم
نهادم رو براه الحمدلله

کدلیل کودم از ستا نزیبایی
شدم سرست شاه الحمدلله

چو فیض از فیض حق جامی کشیدم
وجودم شد تبا الحمدلله

کرفتم ملک جان الحمدلله
کذشتم از جهان الحمدلله

چجان و چجهان چ ملک بی پایان
شدم تا جان جان الحمدلله

نکار از در نرو دیدم جهت
شدم تا لامکان الحمدلله

برون کودم سر از عالم نهادم
قدم بر اسمان الحمدلله

ز معرفا نیان دل برکرفتم
شدم از باقیان الحمدلله

نجام طبع بر صرف وارد نتم
ببوی مصر جان الحمدلله

ز حوت عقل بر نور ار جستم
بحصر ابی عیان الحمدلله

ز بود فیض فنا بر ثر ستم
ز ابن ماند و زان الحمدلله

ندارم جان و جانی جبی الله
نخواهم اب و زان جبی الله

مرا از کون و کان بزار کشتم
شدم در لامکانی جبی الله

جهان از خط سبز اری کشیدم
چو خود کشتم جهان جبی الله

ز بستم طرف ازجان فنا نظر
ندل خواهم نه جان جبی الله

مرا جان بستاند نخواهم
نه بی نه انی جبی الله

نیکبر بر جود ست من امد
بود ادجهانی جبی الله

در بن انتی نوشم رضوان بیارا
برای من جنان جبی الله

نعیم آتش عشقش مرا بسوزد جان — بهشت جاودانی حبی الله
چو یار آمد ز در خاموش نوشد — عیان شد هر بیانی حبی الله

بماندم چون ز کس یاد است حبی — برادم خار و خس یاد است حبی
بروبی کی کنادم در ولایت — شکستم این قفس یاد است حبی
ترا خواهم ترا خواهم بجز تو — نخواهم هیچکس را است حبی
همین خواهم که حیران تو باشم — نه بیم پیش و پس را است حبی
درین ره از نهیدالم چه سودست — نخواهم این جرس را است حبی
درین سر سبز نیدالم چه سودست — نخواهم بوالهوس را است حبی
نصیری یاد تو کرد از فیض — نخواهم آن نفس را است حبی

یا قاضی علی الهجران زجری — ولا الاشواق والاحزان زجری
ندارم طاقت هجران جانان — تعالی نفس زجری ثم زجری
مرا جان داد در اسار هجران — مغنی غنج لی اذهب بهجری
وصالت جان دهد هجران ستاند — تعالی الی سلیمی لا ترجی
حبیبی فی فؤادی او فؤادی — وذکر وجی فلا اذهب بهجری
ولم اکره فناء بدلان لکن — فؤادی فی فؤادی فی فؤادی
وقضی یا عذولی حتف حبیبی — الا یا نفس یا نفسی یا روحی
مرا هجران جانان جنت جانم — الا قد هات طعما امی مرجی
نصیری زیاده دون بر مراکش — صبوحا فی صبوح فی صبوحی
بصالش مژده نصیری فرستاد — ولو فی وصله اتلاف روحی

یا حبوبا اجلالا فی صحبی — یا عشقیا احلالا فی قلبی وفی نظری

لو کان لم انتفع بحبوبک کما — بحبوبک الدنیا ولا العقبی ولا العمری
ولا انتفعت بعیش ما بقیت ولا — اکلت ولا شربت ولا لمست من بهری
ولا انتفعت برویحی ولا جسدی ولا — شمی ولا ذوقی ولا سمعی ولا بصری
یا عشقیا اقذا فؤادی ورویحی بغیبتی — بارک لموفقا لا تبقی ولا تذری
اکشف ستایر عن سرایر مخزونه — قد الهاها نصیحات علی خطری
وعیشی فی دنیای واخرای الهوی — وکوماکانت من عین ولا اثری
ودینی وایمانی وسلامی ومذهبی — هو العشق یا اهلا فی روحی وفی نظری
وجنان الخلد تجری تحتها انهر — تسقی فی اعینه من شوبها سکری
وحوری وغلمانی وخولانی الهوی — ونار العشق یا اهلا من متری
تلک ایاقیض العشق انزله — تنال مقامات الاکابر والعشری

این معدن دلداری جز تو که کند یاری — ای مشتهی زاری جز تو که کند یاری
در راه تو می‌میرم یاری ز تو می‌جویم — خالق تو بی و یاری جز تو که کند یاری
افغان کنم و زاری تا بلکه تو رحم آری — رو رحم نمی‌آری جز تو که کند یاری
دلدار تو می‌جویم جانا ز تو می‌جویم — ای مونس غمخواری جز تو که کند یاری
بر خاک درت گریم افتون ز حساب دیم — گر تو نکنی یاری جز تو که کند یاری
از درگه تو ای دلدار محروم مرانم زار — گر تو نکنیم خواری جز تو که کند یاری
فیضی ارچه با عصیان دارد طمع غفران — ستاری و غفاری جز تو که کند یاری

از حسن خود بشیدا زار عالم حسن را — وز نور رخ مه را در ذره‌ها بیاسی
مرغ دل بلبل را در گلشن این خاکدان — از سوز عشق ما شور نوا فتاده در جان ما
از زاده روز است کشته ما جمله — لبهای تشنه یاران شراب در جهان ما

از جام عشق کبریا سرمست کی کردم ما
زین باده جان عاشقان دایم در استیفا

ساقی بجانی تا کنم مستر دمادم بیخودان
کاین زنده نامم خلد مستر دمانش در قفا

از کلکش قدسی لقا بوی کلا آمد بما
زان بوی از سر تا بپا هر ذره جان بر وا

طاغوت تر کافر شدم لاهوت را زین یافتم
چنگال استمساک زد عروه وثقا حق

عهدی که با او بسته ایم روز الست از نیستان
از عهد و آن پیمان ما پیر جاثی بر جا

کشتیم جوان جمال دست زنان در روی حال
از لایت تو بی مثل در جان ما نور فنا

مقراض کار کیست فیض چرخ دوتا را ببر
چون حاصل این مرد و کون در بخش لا آمد

زلف چو شبرو روی تو با خط و خال آن چنان
دام بلا و فتنه یا مایه سودا ستی

خال تو دانه زلف دام ابروکمان چون جا بلا
از پای تا سر فتنه سر تا پا خوشا ستی

از غمزه خونریز را سرده بجان ما شفا
الحق کزا زنت پیر سد خوب و خوش زیبا ستی

با ما نشستی ساعتی ارام رفت از جان ما
گفتی قیامت راست شد از جای چون برخا ستی

ایات حسنت محضرات و معجزات انبیا
سر تا بپا یت جمله حق تو بپا صفا ستی

از سر بودی عقل و هوش و زنده کردی خضر وار
القصه با جانها بپا کردی هر انچه ما ستی

فی عهد با ما کرده تا قتل ما را همرهی
ایتلک سوگندان بتیغ آکرده در عهد وفا ستی

نزدیک ما کرا مدی بعد از فراق و دیر و دی
از دور بختی و زود از بخش ما را رخا ستی

دادی بما وصل خود او کار از فزونی تو کاست
دین فیض بر ما فاده بر ما داده بر ما ستی

ز تو کی توان جدا دم چو تو مقصود جانی
چو تو مست و بود مانی ز تو کی توان جدا دم

دل خلق بر ربایی بگر شمه ای چنانی
بگر شمه ای پنهان ز دل خلق چون توانی

به روی اگر نمانی ز جهان اثر نماند
ز جهان اثر نماند به روی ان توانی

غم زلف اگر کشایی دو جهان بهم برآید
دو جهان بهم برآید غم زلف اگر کشایی

چه شود اگر درایی بدل شکسته بینی
بدل شکسته بینی چه شود اگر درایی

بجمال یک درم از جهان نکنم بجان نکنم
چو تو در جهان نکنم بجان نکنم بجمال کی

ز تو یک نگه بجانی ز تو یک سخن بجانی
چو تو پادشاهی ز تو بیکنم چو تو بیکنم

چو تو نیم عطائی ز تو فیض فیض جانی
ز تو فیض فیض جانی چو تو نیم چو تو نیم

ای نسخه اصل خوبی و زیبائی
سر چشمه ابروی هنر زیبائی

روشن بود از جمال تو دو جهان
پنهانی تو زغایت پیدائی

ای حسن تو مجموعه هر نیکوئی
وی هر دو جهان ز عشق تو شیدائی

خورشید سر اسیمه شود ز برت
سرگشته کوی تو فلک سیمائی

بدر از غم تو هلال گردد هر ماه
کیوان کند از چو ما کران کاهی

تیر و ماهید و مشتری و بهرام
جوئی تو اند در فلک پیمائی

اب باد و زمین و اتش هر یک
سر کرده قدم ترا کند جویائی

هر جا نوزد نفحت بیجان بگزیند
رانند در طلب تو باشتاب چو بادی

مرغ سحر از در تو دارد ادراکان
وز عشق تو عندلیب شد شیدائی

از فرقت تو ناخته کوید کوکو
وز بهر تو سیزند نوا ما مانی

از درد تو خیمه زابود تنگ دلی
داغ تو بلا داده خون پالائی

خون در دل نامهربی زلفت کرد
از چشم تو امان شد صحرائی

نگذاشته داغ تو دلی را بیدرد
سودای تو کرده عالمی سودائی

فیض از غم عشرت تو شبها نالان
روزی بود از دلش کران تا کانی

ای کز خواص درگه دارالبقا منی
نکنی هی نکنی هی نکنی هی نکنی

طاعت ز تنک حوصلگی دل کمی دارد
نزدیک هی بسوزی هی دور هی بسوزی

غفلت بسد کرد ره چون دل تاریک است
نکنی هی نکنی هی نکنی هی نکنی

ای کز کسوی نکهت جانان در و نوشتاری
نکنی هی نکنی هی نکنی هی نکنی

عمدا چون دل با چند تکنی ردکو | تکنی هی تکنی هی تکنی هی تکنی
دوست را از نظر خویش چرا بحری | تکنی هی تکنی هی تکنی هی تکنی
گفتی ای فیض من از عشق بتان دل بکنم | تکنی هی تکنی هی تکنی هی تکنی

گر بتای تغافل دل ما بشکنی | گر بزنگان سیه رخنه بر ایمان کنی
جای هر ذره دلم در پی رویت خاکو | دل نه دم چرا بی وصل تو جانرا نکنی
می نکویم که دل از من ببرای یار مباز | چونکه بردی نکنش دار چرا بی نکنی
چون نکویم که مهتاب رخ چون ببرم | رخ ماهی و برای دل و دینم قفسی
در صفاهای دیدار و طواف بتکل | از قفاش فلکی با زتلاطم چنی
از جفایت گر آن اگر شکوه کند عذر | شیشه ان ناب ندارد که بسنگ زنی
فیض بس کن کلمه از بار نبکویت بس | با بدا نجا زان دست خورد دم نفسی

ای که میران سوا پای چشا سیستی | مرد اسلام نه ز هر همنی و بهمنی
در تماشای بتان روی دلت کرد عبادت | سوی مجوسی مسجد نی مجوسی
ای کمان از کلشن رویت ترا برک وفا | بلبلی در چمنی در چمنی در چمنی
جان ندارد که ندارد نظری با خوبان | پای تا سر تن چان و سرا پا بدنی
گفتم از عشق تو تا جان ندهم دل نکنم | گفت اگر در خم ما جان بدهی دل نکنی
گفتمش قصه بخوانم دکران بار شکست | گفت هی بشکنی بشکنی بشکنی
گفتمش فیض نظر سوی بتان کی نکنه | گفت هی بشکنی بشکنی بشکنی

کی بپسندی تو جفا بر من مسکین یک بی | تو و اندیشه این کار خدا راهی هیچ
معدلت مردم وفا آنکه از روی جفا | حاش لله کی اید ز تو اینها کی هیچ
در دیم وعده وصلت بهانه آغاز ی | از چون فضل بهانه اید کوی دیدنی

زخم بر من زن و دست من الوده مکنی | تا چو گویند که زد زخم بگو فی دنی
لب سگه با لم روزاری دل من خون کرده مکن | چون شوم خاک نروید ز گل من حرفی
می انگور نخواهم که برد تلخ و پلید | لب شیرین تو خواهم بکم پی در پی
جرعه از لب لعلت اگرم دست دهد | تا ابد موی نبویم مگو بید می یی
گر بخاکم گذری رقص کنان برخیزم | ور سر شوخ نرنجم نفسی با حی با حی
های و هوی بکن ای فیض بود کز طرفی | تا کهان بر سرت اید که سر بدم هی هی

ای که هر گز در دو کون چون تو نبوده و نبای | چشمی ندیده مثل تو طلعتی سیمین بری
طلعتی سیمین بری نگرلی سنگین دلی | نگرلی سنگین دل میان افونگری
چشمت بخون صد جان تیری نهاده در کمان | تیری نهاده در کمان بر قلب جادو کیشی
بر قصد جادو گری خونخوار خوشنا ز | مست خراب خالمی ویران کن غارتگری
بر نگارخانه وهم نبوده از زیبا رایم | نامش نهاد و مثال و زلفت از مشک تتاری
از تنگه خال و خطه کو لب شیرین تو | مور بیسر ندارد هجوم او رهگذر نگاری
هر رگی هر عصبی بار چشم مست تو | چار چشم مست تو هر رگی هر عصبی
هر نگری هر گوهری محراب و دندان تو | محراب و دندان تو هر نگری هر گوهری
تا کی تو ان ایزدت را بدزدان کرد و یا | یا رب لطافت فیض داده زان صراحی یا گو

بر شود از تو سوی جان رگیی | نیل سوزد ز هم ان رگیی
بیشتر اید ز دل و جان خوانی | بر پذیرد بکام خوانی رگیی
دل و جان از تو دل و جان اید بیش | ای فدای تو دل و جان رگیی
مر بانها بندای تو شود | گر نویم جانی و جانان رگیی
گر ملامت کندم راه طلب شهید | دل من نیست بفرمان کسی
تخی رفت از خوب کشتم | ابی اسده در شان رگیی

ظلمت زلف تو کفر است و ضلالت نور رخسار تو ایمان و کمالت

خط و خال تو و روی چو دوست آیت و سورت و قرآن و کتابت

یک نفس فیض ثمار تو چه شود چند بری بگرم جان و کبابت

سرو خشکان نداری بگذر ای جان غم کشتگان نداری بر ما بیخشای

تو هم از رخ بر آور دیده عذار ای فتاده در خاک و خون چون ما بیخشای

بتی چون تو نیامد در نظر ها تو گر با ما نسازی با که سازی

نه خوابم داد و نه آرام و تابم نه چون تو دلبری نه چون تو یاری

دلم از غم سیاه شد چون شب تار نشویم تا چو روی تو نگاری

نشود خراب دل ز عمارت تو آباد نتواند این سرا بی رونق بی تو گزاری

چه نگاشتی ای فیض که شد دیده پر آب گر کسی بیاری گوید تو نگاری

دل از آن را در گروی خود از آن تر کردی من چرا آن را در خشم خود چندان تر

دل چو کان ذوق شراب حسن خوبان بود ز چشم و لب شرابم داد و چو کان تر

ز مردم چشم مست خود مرا چندین ترکان مزن ای بی خبر هان تا نگردد جان تر

دل بردم ربودن چندین هاروت نتواند بفن از شعبده بازان بکردم در کاری

بخیر از شعبده بازان بکردم در کاری تو کردی کارها با من مرا این کار تر

بچشم دانت نظاره بودم تا کنون اکنون ز بیش سر بخشیدم نظارت تر

نکاهت هر زمان آفیض نو عجز بیاراید دل بکر چشمات را در دلبری میدان تر

ز زلفت حاصل عشاق جز آفت چه خواهی داد ازان زلف و ازان کاکل پریشانی پریشان

ز بزم عشرت وصلت مرا جز حسرت و تیمار نجام شربت هجرت مرا جز خون دل ناید

ندانستم که روزان بهمدستی بپایند ازان عهد و ازان پیمان پشیمانی پشیمان

سیاه امید کافر را چنین مالک مرو دایم جفا آمال کی جانا مسلمانی مسلمانی

تغافل تا کجا بهر که دیدت را ندانم نه میدانی و میدانی که میدانم که میدانی

بیا و بر سرم جانا بپا و بگران خرم زبیداد و وفا و محنت و عشوه چه خواهی تو

تو تا بی صبر باشی فیض را دیدم چه خواهد بود دلت را شیشگی این دانش و بینش ندانی

گر از زلف خویش وا کردی بر دلم بستی و بر ها کردی

دو جهان بلا بر سر دادی مقدور تحکم با کردی

راه بیرون شدن بر و بستی دراندوه و غصه وا کردی

مرغ زاری شکسته بالی را هدف تیر ابتلا کردی

طایر قدس را بستی بال طعمه از در بلا کردی

از برای تو من چها کردم تو بپاداش از چها کردی

در بهت من بجان وفا کردم تو بجای وفا جفا کردی

زانش غصه سوختی جانم خاکم اندر هوا چرا کردی

هر بلایی که بود در عالم بر سر فیض مبتلا کردی

هر چه کردی بجای من ای جان نیک و بایسته و بجا کردی

آفرین باد ای طبیب دلم هم در دم را دوا کردی

کجا ای بیخبر جان میتوانی تغافل تا کی دل میربانی

قیامت در قیامت میتماید قیامت را بقامت میتوانی

مرا صد غصه از دل میکشاید ز زلفت یک گره چون میکشانی

مرا از بند دل میسوزد امید زدل کز کینه من میسوزانی

حیاتی در جوم می فزاید چو در لطف و نهم می فزانی

تنم هر روز آرد موی فیض چو روز عشق جانان می سپیدی

سرو درخ ستایش نمی کشاید | چون در وصف تو زبان لب نگشاید

چه شود گر دمی بسوی ما ای | ز طریق عنایت آشنایی
بر یکی مبتلای دل خسته | چون تو بسیار مبتلا یابی
زود زان مه دلی بسوی ما آرین | سیری طریق الفت زین بیشتر
بر عاشقان بیا و غم خستگان بدار | غم خستگان بداری و عاشقان نیایی
بجز از در کدایی بر تو رهی ندارم | بر تو رهی ندارم بجز از در کدایی
بهانه گدایی بدر سرایم ایم | بدر سرایت ایم بهانه گدایی
بنوایی بنوایی غزلی مگر سرایم | غزلی مگر سرایم بنوایی بنوایی
چو تو لاف بیکنایی دل فیض بیکنایی | دل فیض بیکنایی چو تو لاف بیکنایی

بود کز در بما تو تنها در آیی | تو تنها در آیی و با ما در آیی
تنی چند بیجان مه چشم بر در | که تنها در آیی یا تنها در آیی
بدیوانگی سر برآرند عشاق | که شاید ز مهر تماشا در آیی
خوش آنم که خنجر کشد بر سرا | خرامان بقصد سر ما در آیی
بجای گیاه از زمین چشم روید | تفرج کنان چون بصحرا در آیی
خلایق ز خرسن تو بیهوش گردند | خرامان بخشر چو فردا در آیی
تنحوا هی کدنت از زیر خنجر | مگر آنکه ای فیض از ادا در آیی

بلا ای که دلها نهان میربایی | کجایی کجایی کجایی کجایی
سیان من و روز وصل تو تا کی | جدایی جدایی جدایی جدایی
تو را این لطافت چنین بیمروت | چرایی چرایی چرایی چرایی
که گفت مرا با وفایی و لطافت | جفایی جفایی جفایی جفایی

بگذار چون نمی نگویی | گرایی گرایی گرایی گرایی
چه خواهد شد ز ای شب هجر اگر تو | سرایی سرایی سرایی سرایی
چه بری که فیض از غم بپرهیزد | رهایی رهایی رهایی رهایی

مرهبا ای نسیم عنبر بیزی | خبری از دیار ما بگریز
صبر دیدیم در مقابل شوق | آتش و پنبه بود و سنگ و ستیز
تشنه وصل راستیم هلاک | پیش از آن کآب ده ز جوی بریز
مجرم ایم نهایتی ابد | یار با بار کی کند بگریز
کرده طغرای بیوفایی ختم | برده از خیل بیوفایان گوی
در دل از آتش غمش صد داغ | بر رخ از آب دیده ام صد جوی
من سرا پای در وفا فارغ | بوده هرگز نخست از کبوی
گر سرا پا ز غم شوم موجی | ندهم ز و بما لمی بلبی
فیض کآمد ز وادی وصلش | بشنو آنچی ز غم همی ریز

سوی من ای نجسته جو روی چرا نمیکنی | با من لطف بیکنی با دل ما نمیکنی
با همه کس ز روی مهر هم سخن و همنشینی | دست بدست و رو برو روی بما نمیکنی
با همه دست در کمر از کل و خورشکفته تر | در دل خسته ام مجز خار جفا نمیکنی
گفتی اگر تو جان دهی سوی تو میکنم نظر | جان بلبم رسید و تو روی وفا نمیکنی
ای ز اسمان لذت نازکان نگاه کن | سوختم از غم تو من رحم چرا نمیکنی
خون دلم ز دیده شد کار دل بریده شد | جان ز تنم بریده شد هان چه میکنی
فیض کآشنا و مهربان کار خدا نکرده | وین دو سه روز زنده را فکر قضا نمیکنی

گفتی مرا ز دست تو آتش نوا نیست | نرم تو بود آنی مرا تو آتشی نوا نیست
من تیره دل سوخته تو روشن و افروخته | من سوخته من سوخته تو آتشی تو آتشی

من نیستم آن نیستم آخر تو خوی من بدی
یکی جان بردار تو کی تو آتشی تو آتشی

در وصل تو چون آخر سر سوزم آتش بخورم
در فرقت خاکسترم تو آتشی تو آتشی

کز کوی تو موزیم کاهی ز آب افروزیم
کاهی تو موزیم کاهی تو آتشی تو آتشی

چون شعله خندان رخ تو می سوزی در بر کسی
خوش خوش کشی خوش خوش کشی تو آتشی

خوبی تو داغ من ز بر است رویت چراغ من ز بر است
خورت سراغ من ز بر است تو آتشی تو آتشی

از روی تو دارم ضیا از کورت دارم بقا
ایم برت کردم فنا تو آتشی تو آتشی

کز فیض را سر کش کجی کز عاشقی در عشق کی
کز آتش آتش کی بدی تو آتشی تو آتشی

شعله حسنی ز رخسارتان افروختی
آتشی در بر هر ذره ز پای تا سر سوختی

تا ت کلاه بندگان بر فلک افراختی
در هوا شان شعله دادی تا سپهر افروختی

بر قمر زنورت درخشان کردی از طلعت رخت
ساختی با پروانه یاران خرمن ما سوختی

گر نه استاد ازل در سر برده بودی جادوی
چشم فتان از کجا این دلبری آموختی

کردیم دیوانه کفتی هر زمان با کس مکو
پرده عقلم دریدی ودهانم دوختی

خاکساری بندگی افتادگی چاکری
فیض از عشق تان سودا الفتی بین سودی نکرد

هیچکس در هیچ سودا الفتی بین سودی نکرد
عشق دادادی خریدی شد بین سودا نکرد

حور را چه دارد دلبری اما تو چیز دیگری
دادار پری افسونگری اما تو چیز دیگری

مهر ار چه شد کوم وفا ماه ار چه شد بی مهر ما
حور ار چه شد غرق حیا اما تو چیز دیگری

بس در چمن گلها دمید بس سرو بستان قد کشید
بر چشم کرد و رخسر دید اما تو چیز دیگری

بس مهوشان گل پیرهن تنگ آمد و چست و کژ شکن
شد قمقمه مرد و زن اما تو چیز دیگری

بس زلف مشکین دیده ام بس سیم و سین دیده ام
بس شور و شیرین دیده ام اما تو چیز دیگری

خورشید رویان دیده ام زنجیر گیسو دیده ام
رشک نکویان دیده ام اما تو چیز دیگری

بس دلبری زیبا دیده ام بس قد و بالا دیده ام
بر هر سیما دیده ام اما تو چیز دیگری

بس روی کلبرگ دیده ام بس قد و سرو و زده ام
بر صنع چون دیده ام اما تو چیز

بر دلبری ساز مهی افسونگر غازه
عشوه دلطنازه ست اما تو چیز دیگری

شیرین شور انگیز هست بر ماه عنبر بیز هست
در لعل شکر ریز هست اما تو چیز

فیض ابد در ها سفته از اخبار نیکو گفته اند
صاحبدلان پذرفته اند اما تو چیز دیگری

دوم از خویش بکن ها از پشیمان نشوی
نوش بر نیش بکن ها از پشیمان نشوی

دل بار یش بکن جور از پیش بکن
ای جفا کیش بکن ها از پشیمان نشوی

غیر را یار مکن یار در اغیار مکن
مکن این کار مکن ها از پشیمان نشوی

یار اغیار شود دشمن یار و شو
پی آزار شوها از پشیمان نشوی

ترک اغیار بکو ترک آزار بکو
ترک این کار بکو ها از پشیمان نشوی

از خود مدور مکن دیده ام کور مکن
در جفا شور مکن ها از پشیمان نشوی

نور چشم تو فیض و هوس و غمزه فیض
نروی باز بر فیض ها از پشیمان نشوی

باده خواهم که کنم زان لب و لعلت هلهی
بوسه خواهم که دهم ست بران لب هلهی

باده لعل لبان دست بلورین ده و جام
پر پر خواهم و سر و شار و لبالب هلهی

تشنه خواهم که در آغوش کشم ان بر و دوش
چشم و دریوم ابی تو لبالب هلهی

دارم چشم تو مرا زوی بما ده بی
نظری کن که تباهم و در تب هلهی

سوخت جانم ز فراق صنما رحمی کن
تا کی در دو ایاب ارب و ارب هلهی

مطلبم نیست بجز آنکه فدای تو شوم
چه شود گر بدهم از تو بمطلب هلهی

جان خدا دوست بود فیض ندارد دوتن
بر ها شو ز مصحف خانه قالب هلهی

صبر از دل بر خاست ساقیا بیاهویی
مشو چنان بر خاست ساقیا بیاهویی

دین بخورد تن بگزید ای طمع زبان ببرید
عشق نیست از در ها ست ساقیا بیاهویی

می برافشم ای دم باده بانگ بی
شعله از دلم برفاست ساقیا بیاهی می

سر شد از نکاهی مست دین و دل بردی فتان
فتنه هر زمان برخاست ساقیا بیاهی می

گر فزون نمی گردم سیر دیدارت هم
هر چه میکنی برخاست ساقیا بیاهی می

گر چنین نمی یاری در بر کشم همان بر تن
باده تو روح تو زات ساقیا بیاهی می

فیض دل ز کف داده بر سر ساقی و باده
مجلس و بیاراست ساقیا بیاهی می

روی بخا ای پری رخسار بی
عقل را دیوانه کن دلدار بی

بلبلانت در ترنم آمدند
جلوه کن ای گل بخار بی

در بجان آمد ز هجر تو
یکدمک بنشین برم ای یار بی

جان باستقبال آمد تا لبت
بوسه زان لعل شکربار بی

باده عشق تو دارد جام دل
شکنش دلدار بی دلدار بی

لطف کن از چشم ستت سامری
فیض را مگذار در غم زار بی

شد دلم دیوانه در زنجیر غم
صبر تا کی ای پری رخسار بی

سر کشیهای جوانان تا کی
دل با در غم انیان تا کی

از پریشانی زلف ایشان
دل عشاق پریشان تا کی

از فسونهای خوش خوش چشمان
چشم و دل والهو حیران تا کی

از سراپای سراپا سوزان
شعله سان بینم فروزان تا کی

با دل ریش و تن خسته زار
دور از ان مرهم و درمان تا کی

دوست را دایر جریان تا چند
غیر را او صل فراوان تا کی

فیض از سر حقیقت دم زن
این سخنهای پریشان تا کی

ای زلف تو سکن دل شیدائی
دیده روی تو مجمع سودائی

جان در تن بیچکس نماند زنهار
از عارض و زلف رکس نمائی

از حسرتان ایم لب امید جان
از فکرتان دهان شدم شیدائی

بیمار شدم زار ز روی چشمت
کنتم ز خیال خال تو سودائی

ایمان بتو اد کفر زلفت دادم
بستم ز نار و بتدم ترسائی

از حسرتان شدم چو مجنون
باشد روزیکه در کنارم آئی

کردم نظر تو فیض نیست ولی
دارد ز خیال قدت تو بالائی

کل از رخ تو رام کند زیبائی
سرو از قد تو کسب کند رعنائی

نرگس بود از چشم خوشت ار وتر
شمشاد ز کلمات کند دلجوئی

از پرتو روی تو بود روشن
خورشید بنور تو کند پیمائی

اهوی ختن ز کیسوی تو شد بو
عنبر کبرد ز زلف تو بوئی

شوری ز لبت نمک کند پروا
دندان تو لولوش کند لالائی

شکر ز دهان تو ببرد شیرینی
قند از لب تو رام کند مولائی

ابروی تو است قبله هر مومن
زلف تو بود راهزن ترسائی

از عشق تو دیوانه بود هر مجنون
سودای تو کرد فیض را سودائی

ست وبی پروا بنما سیروبی
کاوحش الفت خوب و زیبا سیروبی

غارت جانهات مقصود ماست
یا بعزم صید ها سیروبی

سیروی وهوت دلهای ما
تا تو ندانی کم و جا سیروبی

سیروی در صد هزار اندر ازی
در خیالات یکه تنها سیروبی

سیروی در شهر و بران میشوی
شهر و صحرا میشود تا سیروبی

شهر و صحرا گشت و صحرا شهر شد
تا ز منزل سوی صحرا سیروبی

هم تماشای خود خوشتر بود
کرد بروی با تماشا سیروبی

جان و دل خواهم بقربانت کنم | یکنفس بی‌ایستی یا می‌روی
فیض در کوی دوست مشکل رهد | تند و تلخ و چست و زیبا می‌روی

ای که در وعده مراد وا کردی | وعده قتل یا وفا کردی
تیر بر دل زدی و بر جان خورد | شد صواب آنچه را خطا کردی
دل ربودی و جان فدای تو باد | هر دو کارم بدعا کردی
کردی از خرمیم بیگانه | با غم و درد آشنا کردی
غمزه‌ات کرد در خفه در دل من | در دل من بغمزه جا کردی
یک نگاهت مرا ز من بستد | می ندانم دگر چها کردی
فیض را سوختی ز آتش عشق | بود و هیش را فنا کردی

یک نظر کردم دیدم بتلایی که کیی | ندیده است چو دیدن کبی بلایی که کیی
خواب دل من نیست جز زدیدن تو | که بسته باد چنین دو روزن از سرای
زدست دیده چه سازم مرا بجان آورد | کبی چگونه کشد روز و شب جدایی که کیی
من از کجا و غم عشق پنهان ز کجا | چه وانمود کنم غم خورد برای که کیی
زدیده شکوه کنم یا ز جور مردمان | بلات بدتر و اما به بلایی که کیی
وفا مدار ز ایشان طمع مدار ای دل | نیشوند تو کویان بدعای که کیی
چو دیده دید و چشیدن گرفت دل تو خوان | بغیر از آنکه نهد دل کبی برای که کیی
چو دل نه سینه بروزت وا کبی توست | طمع مدار و کرد داشنای که کیی
نصیر شکوه برم سوی یار و بکجا | بدکبی تو از کفت ما جرای که کیی
ز بوفای خوبان بجان رهد کر فیض | سزای اوست که دل بست بر وفای

تجا بر جور دل از دوست برکنم هیهات
محال دان نشود هیچکس بجای که کیی

خوش آیدم کز در احسان درآیی | بیان جمع ما خندان درآیی
ز سر وی لطف در غمخانه بحجر | برای جان مشتاقان درآیی
ز چشم راه کی مشتاقانت | ز بهر جان مخوران درآیی
بزلف و خال اظهار اکی رسید | به تیر غمزه بهر جان درآیی
تطاول تا کی از زلف و کیسو | بقصد جان سکینان درآیی
بیا یت خوش برافشانیم جانها | دران ساعت که دست افشان
ز شادی جان دهد انعم و فیض | کرش در کلبه احزان درآیی

بیا جانا ز خود مرا ده شفایی | که جز تو نیست دیگر مرا دوایی
بیا تا جان برافشانم ز شادی | که جان دادن بغم باشد ادایی
نکیرد بر تو کس ایراد بود | حنا بهتر بود از الجزایی
بشادی دل طمع در ما مدارید | که خوبان را نبی باشد وفایی
بود این عاشقیهای مجازی | مریدا حق مرا رهنمایی
چو این را یافتی بگذر ز ایشان | ز ره دارین قوم را مکن وا
برافشان دست از ایشان فیض | بزن بر ما سوی الله بتایی

بکوش ای جان مدار اینده باقی | مبین در هر چه خاک افتنده
جهان ظلمت فنا آب حیاتت | بنوش این آب تا پاینده باقی
بجد و جهد میجو تا بیابی | اگر جوینده یابنده باشی
تا بدولت نرو هدایت | نیابی از کسب و کین اکتسابی
ترا ای جان ندانم چیز بهتر | ز یک بندگی زیبنده باقی
نشاید بندگی با خود پرستی | ز خود تا نگذری کی بنده
ز دیده اشک پیاپی ریز فیض | که تا چون شمع افروزنده باقی

بدلسوزی بسر بازی و چندین
تو ان شمع سان تابنده باشی

باب معرفت گر بروی جان
ببرد هر دلی تو زنده باشی

ندارد قیمتی جز زنده عشق
بعشق ار زنده ار زنده باشی

هم ایجاد بهشت جاودانی
اگر دلدار تابنده باشی

ز زیبا ایجهان گر بر کنی دل
بزیبا ایجهان زیبنده باشی

در ایجا گر بحال خود بگریی
در ایجا در خوشی و خنده باشی

بجان از جاهلی خرسنده باشی
چرا از جاهلی خرسنده باشی

توانی خواجه کونین کردید
اگر رای قبض حق را بنده باشی

نهال آرزو در سینه مشتان کز خرد بندی
کمر داغ حسرت ار ذ باغ آرزو بندی

بدست نیست چون فرمان جهان بر کام دل آنرا
چو داغ بندگی داری چه کار تاج خداوندی

زخواهشهای بیهوده کمان رشته امید
دل آزاده را بهتر چه در زنجیر پابندی

بود تا آرزو هر دل کز و کار جهان حاصل
شکایی بر کجا کام ابد باشد بخرسندی

شکایی بر کجا کام ابد باشد بخرسندی
طریق بندگی سهل است بر بین لطف خداوندی

بعشق حق سلامی زن خرد را تاب بیتابی
بنام ننگ این با حاصل آرستا را تاب در قیدی

کجی بر ایمان تازی بر اوج قدس پروازی
در این محنت سرا تا کی باب و فا لخرسندی

ثباتی نیست دنیا را بر آئین نیست عقبی را
نه قدرت هست و نه تاب بیا هم هر دو بگریم

خداوندا دری بکشا بجان جویان جانها
ندارم تاب هجرانت مرا کاشانه در سوزی

خرد در حیرتم دارد هوا هائی که می بینم
مراد دوانکن یا رب بخواهم خرد سوزی

غلط غم بر سرم بارد زبین هر دل که کارد
در این ماتم سرا دیدم ترا یارب بکاشانه

جواز یادت شود غافل بنسیان نامدم آنرا
دهی امید تو بودن بنیض اول و بشت بیزی

ای دلبر هر دلبری ای برتر از هر برتری
ای برتر از هر برتری ای دلبر هر دلبری

انسان هر چیم نری ایمان هر روشن دلی
ایمان هر روشن دلی انسان هر چیم نری

مفتاح قفل هر دری درمان هر درد دلی
درمان هر درد دلی مفتاح قفل هر دری

ایمان هر بیچاره ئی عرفان هر جاهلی
عرفان هر جاهلی ایمان هر بیچاره ئی

مقصود هر فریادری معبود هر فریادرسی
معبود هر فریادرسی مقصود هر فریادری

منظور هر منظری مشهود هر مشهدی
مشهود هر مشهدی منظور هر منظری

بگرفته عالم بوی حسن تو و احسان تو
حسن تو و احسان تو بگرفته عالم بوی تو

در جان عاشق آذری بر روی مشوق آذری
بر روی مشوق آذری در جان عاشق آذری

هر جا ست خنکی در تری هر جا ست خشکی آذری
ست شراب عشق تو هر جا ست خشکی آذری

از باغ وصل تو بری کی فیض آذری شود
کی فیض آذری شود از باغ وصل تو بری

ای بیخبران نهان چو جان در دل جانان
از بر دیده ها نهان در بر جانها جانان

انکه بجای بسر هر نفس این دل مرا
بیکشدش هر طرف در پی این و آن

انکه چو عزم بیکنم کز پی مقصدی روم
بیشکند بره بتم تا نکر و گمان تو بی

انکه چو در برون زنم آنجیم انکند
در دل من ندا کند هی مرو انجنان

انکه فرجی بیکنم حافظ اهل بیت را
باز در آن سفر آمدم وانس جان تو بی

انکه دهم بخود خود اندیشه دلم زدود
تا نکه ندیدم انچه بود در ترتق جان تو بی

انکه ز هر دلبران در دلم آتشی فکند
خاک را بباد داد از آب رخ جان

انکه ز لطف او بدی بر دو جهان دلفریب
کرد ز چشمه حیات آب مرا روان روان

در رخ دلبران تواب هر دو جهان فدای تو
جان من از در بن تو بی جان فدای جان

در دل پر امن ما یاد استطراب تو
در سر پر خمار من مستی جاودان تو بی

تا دل غمزه بیستمد در دل من نهان نکیب
بی نکنم غلط که آن غمزه زن نهان تو بی

کیست که هر نفس ز آن حیات بیدهد
کر تو نکو بدان نهم کیست نکو بدان تو بی

کیست که در دو دل بیر از بر دوم نهان
مست عیان چو آفتاب دلبر من نهان تو بی

کامل ز نقص جهان سوی تو کرده روی جان — قبله عارفان توئی مقصد سالکان توئی
مایه شور عشق تو در نمک جزو نیست — حسن و جمال دلبران پرتو دلبران توئی

هم تو بیننده هم تو بینائی — هم تماشا و هم تماشائی
جلوه زیبای جلوه آرایان — جلوه آرای جلوه آرائی
آب و رنگ جمال زیبایان — زیب و حسن کمال زیبائی
نور بینائی نظارگیان — مردم دیده تماشائی
مایه ناز حسن عالم سوز — خانه پرداز عشق سودائی
خلش غمزهای عشوه فشان — تپش عاشقان شیدائی
خانه ویران کن سکون و قرار — غارت کشور شکیبائی
ذره احسان غنج و دلالت — آفتاب سپهر زیبائی
فیض از تو چنانکه می یابد — هستی او را چنانکه می بایدی

روی در روی تو آرم راز گویم باز گویم
جز تو کسی ندارم یار و غمگسار و یاور
ای جان سازنده ساز عشق و عاشقی را
دیگر تو کی توانم از سر چار سو گذشتن
از تو شوم آباد و ز خود شوم ویران
شوریده تا کی و بیدل کی و سودا کی
خواهم همه دم جانی کز تو کند فدایت
کو جان و تا نهایت عمری بدین شگرفی
تا چند شویم از جوکالایش هوسها
یارب بجز ترقی کی شود نیاز محبوب
هر کس که فتنه یاری ما و بتان ما شد
هر کس بفکر کاری ما را بجان ما شد
چون مرد عشق باید کز کف ندهد دامن
از ما فکندن آمد دست توئی و دامن
بر پای او نهد سر جای سر ندارد
بر حال او نخندد مرد و خوان نیارد

عمر دراز باید تا سر ز عشق گردد
بر فیض وحدت کی راه یابد آن ز عرفان

یکتائی را نیازی هر چه خواهی بسکنی — اختیار ما تو داری هر چه خواهی بسکنی
با همه سوز درون در بر بیان حال خویش — یکتائی یار بخواری هر چه خواهی بسکنی
بر سر ما صد بلا از هر طرف می آوری — کبریای کامکاری هر چه خواهی بسکنی
کام جان ما بتلخی و کام دل از نا میدی — کس نماند در چه کاری هر چه خواهی بسکنی
جان ما از تست جانا و دل ما هم ز تست — هر دو را بی جان تو داری هر چه خواهی
داغ بر دل ریز و آتش بجان ما افکن — هر دو را انواع یاری هر چه خواهی
نقش ما لوح ما و روح ما در دست تست — هر چه خواهی بی کناری هر چه خواهی
بیش چوگان غمت ما گوی بیدل افکنیم — تو درین میدان سواری هر چه خواهی
آنکنی از دست کام و کام بر کیوی ز راه — سینه ز کف کاری هر چه خواهی بسکنی
آنکنی ما را ز پیش خود دور سازی — باز پیش خود نیاری هر چه خواهی بسکنی
کیوی دلداری و بیخبری و بخشی بر دلی — با صد آلام سیاری هر چه خواهی بسکنی
بی پری چون نام بی سوزی یار شد بیخت — با دلم از بخت کاری هر چه خواهی بسکنی
دور از خود افکنی و نام مخموری کنی — حق یاری میگزاری هر چه خواهی بسکنی
کبریا از بینوائی بحر و بر ما آسمان — رحم بر جانم نیاری هر چه خواهی بسکنی
سیکنی در پرده کامی سر بمهر ایزدی — بیدلی کز هوشیاری هر چه خواهی بسکنی
در چمن از خون خونخوار خود م افکنی — کز تبلک کبریاری هر چه خواهی بسکنی
کز نوازی کز گدازی کز سوز کز ساز — کز عزیزی کامخواری هر چه خواهی
کز دراج عصمتم کز در حریف شوخ و شنگ — کامداری کز گدازی هر چه خواهی بسکنی
کز پریشانی که بر همان که کز انعام کس — کامخواری کامیاری هر چه خواهی
کامبوئی و کامیابی پرده بر سر دیدنی — خوبتن را پرده داری هر چه خواهی
فیض را در پرده داری خود افکندن — دار بش در بیقراری هر چه خواهی

که نقاب از رخ کشیدی که نقاب افکنی — تهی بر سایه و بر آفتاب افکنی

که نافی روی و کیشان کنی ز مرز زلف — زین کشاکش خلق را در هیچ و تاب انداختی
بس نشانها غلط دادی بکوی خویشتن — تشنگان وادیت را در سراب انداختی
شرم بی‌امان ات سرهای با افکند بیش — از حجاب خویش سایه در حجاب انداختی
زلف را کردی پریشان بر عذار آتشین — رشته جان را در پیچ و تاب انداختی
بر امید وعده فردا ز خود دادی بخت — عابدان را در ثواب و عارفان را در عذاب انداختی
عاشق بیچاره را مجنون درین وصال — چشم گریان سینه بریان دل کباب انداختی
اهل دل را صاف دادی اهل کل را درد و دُرد — عاقلان را در حساب و در کتاب انداختی
فیض کفتی بر غزالان ربات زد یکره خوبتر — حیرتی در طالبان انتخاب انداختی
میشود اخر دلت خواهان بحر من لدن — بس درر کز کهرکران چشم پر آب انداختی

پرتوی از مهر رویت در جهان انداختی — آتشی در هر من شوریدگان انداختی
یکنظر کردی بسوی دل ز چشم شاهدان — زان نظر بس فتنها در جسم و جان انداختی
در دلم جا کردی و کردی را از من تا ابد — نامرا از هستی خود در گمان انداختی
شعله حسن تو دودش از فروغت شعله‌ها — از چه آتش بود کاتش در جهان انداختی
در کنارم بودی و بیهوشت جانم در میان — آتش سوزان نهان چون در میان انداختی
تا قیامت قالبم خواهد طپید اندر فغان — تیر مژگان سوی من تا بی گمان انداختی
دیده از خواب عدم نگشوده کودیدندت — چون ندای کن بگوش انس و جان انداختی
سوی او دل رو اگر کشته شتاقان وصل — تا خطاب ادعی در ملک جان انداختی
هر کجا پیت و بنای عالی شد تا از لطف — سایه خود بر سر این بیکسان انداختی
شد کنار و دامان دریای خوبی از اشک من — قصه بر غصه‌اش تا در بیان انداختی

که ناید بگذر دنیا تا ز غیبی بر جهان بینی — در این عالم بچشم دل بهشت جاودان بینی
چو از دنیا گذر کردی و در غیبی نظر کردی — بیا کاپی فراتر بر که اسرار نهان بینی

دو منزل را بیک طی کردی همت عمل کردی — بیا با ما بیفشا نکته تا پیر مغان بینی
بروی پیر ما بنگر که تا چشمت شود روشن — ز دست پیر ساغر گیر تا خود را چو جان بینی
چو چشمت کشت از دیدار پیر راه آن جان — قدم نه در جهان عشق تا جان جهان بینی
جهان از جان شود پیدا که جان از که حقیقت را عیان — شوی از جان جان آگه حقیقت را عیان بینی
شود عرش از ولایت فرش و کرد و جسم ریحان — شود ظلمت همه نور و زمین را آسمان بینی
شوی در عشق خود فانی بباد جاودان باقی — چو فیض از ما سوای حق نه این و نه آن بینی

بر جمال از پرتو رویت نقاب انداختی — از هدایت ما را در حجاب انداختی
پرتوی از نور خود بر عرش و کرسی تافتی — ذره را بر انجم و بر آفتاب انداختی
روی خود را تا در حشان کردی از هر جهت — تشنه بحسن ازل را در سراب انداختی
روح را بیرون کشیدی از بدیع علیین عقل — در حضیض آب و گل مست و خراب انداختی
دشمنان را راه دادی در حریم جان و دل — دوستان را در حجاب و در عذاب انداختی
دست و پای خویش را از بند خواهشت — در ره فنا نبودی در پیچ و تاب انداختی
در طلب کردم کرم کردی بکاه افزودی دم — کاه را بر آتش سوزنده کردی کز دم آب انداختی
کاه نزد یک خودم خواندی بگهی دورا فکندی — زین قبول و رد مرا در اضطراب انداختی
تا کجا باشم تا کجا باشم بر امید و بیم — در ضمیر مرکز ثواب و مرکز عقاب انداختی
هر چه خواهی کن بامن من از خود نیستم — خود برای خویشتن نقشی بر آب انداختی
فیض از بهر شکر کردید در ارقام شکر — خود ثنا در هر عرض چندین عتاب انداختی

ای که جانرا در نعیم بی‌حساب انداختی — بر عیوب تن ز غفرانت نقاب انداختی
خویش را اشکار کردی از لطف نهان — سایه از خلاق در حجاب انداختی
که بالهام خودی ره بکوی معرفت — کاه ریزی در حلیت و در کتاب انداختی
بنگه نعمت ادبی در کاه نخلی از حرم — روح را از شوم با خود در حساب

لطف بی اندازه کردی و زهره شرمنده‌ک
رشته جان مرا در هجر و تاب انداختی

مرکدامین نعمت را شکرانه‌ام بر زبان
چون مرا در بحر خود چون حباب انداختی

یکدعا از کفته حافظ اجابت کن مرا
چون زاد معروف سروشی در رکتاب انداختی

طاعت من کرچه سرت و خرابم رد مکن
کاندرین خرمن بسی خاشاک باید انداختی

چه‌ای چند سرزده زغفلت فیض را
از هم روز حسابم در حساب انداختی

مرا زخود رهایی کاش بودی
بیارم اشنایی کاش بودی

بزیر خود تاکی توان بود
این بندم رهایی کاش بودی

زهجران مرد کارم بین تا چند
بوصلم رهنمایی کاش بودی

کدایی بود مرا از پادشاهیت
مرا ملک کدایی کاش بودی

نصیب جام انخانه عشق
مرا حرف خدایی کاش بودی

نبودی حرف از حسن بتانم
شراب دلربایی کاش بودی

نبودی مستی در کوی ایشان
مرا راه کدایی کاش بودی

چو از بستی نصیبی نیست جانرا
رسوم پارسایی کاش بودی

چو فیضم غم سرای کاش بودی
چو فیض ایم زان در بهانه خود

قصه عشق شرح دردم کی
سوی ما کوش نیز داخت کی

نالهٔ بهر تا چند توان
کو دمی باد به فریاد رسی

کو کسی تا کپرسد زغمی
یا کند کوش فریاد کسی

کس بفریاد دل کس نرسد
نشود کس نرکسی ملتمسی

نکند کس نظری جانب کس
نکند کوش کسی سوی کسی

نیست در بهروی زمین اهل دلی
نیست در زیر فلک هم نفسی

نیست در باغ جهان نخل مرادی
نیست در دور زمان غیر خسی

بسرای جهان کردیدیم
اشنایی دل ما نیست کسی

رفته رفته زیار هستند
نیست جز ناله کنون مونسی

بس بسر کرد بخلق سفته
قدر انها ندانست کسی

جانشان بود زهجر ای دکر
نشان بود مرا زاستقصی

نیست اکنون از ایشان نشان
نیست اکنون زدوانشان نفسی

نیست از شعله نشان شرری
نیست از اتش جانشان قبسی

نشان خاک شد و رفت بباد
شد دوان بیخودان سوی کسی

نه ازان ناظر کردی سیدا
دلشان نه صدای جرسی

نشان داشت حیات از یادی
نفسی رفت و نیامد نفسی

ای خوش اندم کزین قفس بهیم
مرغ جان چند بود در قفسی

حیف و صد حیف کسوا عجبی
در اسوا کر سقیم بسی

کو کسی تا کر بنهد محفی
کو کسی تا ببرد سقمی

چه سرایم محفل پیش کران
کو هری را چه محل نزد منی

چه نمایم سکوران خوبی
شکری را چه کند جز مکسی

سوز این شعله بیشان ای فیض
نیست در دهر دلی بی اثری

سرو من شور سن و عشق کسی
هر کسی راست هوا و هوسی

مری افکنده بجانم تابی
سیطپد تا لبم ان شوق کسی

در سرم عشق زجنت بوی
در دلم مهر دو زخ فنی

در سرم عشق چو جانی در تن
در دلم مهر جوتن را نفسی

جان خیال کسی و تن من
دل من کسان ز کسی تن ز کسی

بر نیاورد دمی دل بی عشق
بی غم دوست نزد دل نفسی

دل بطاعت دارام مرا
نز شکیبی و نه فریاد رسی

نیست زین پس هر کاری دلم — نیست زین پس سر و کار الهی مرا
نفسی بر سرم ای دوست بیا — کز جان ماند هنوزم نفسی
فیض تو کی کند این ناله رسا — کو دمی با دیده فریادرسی

از شوق وصل چه داری — از دوست برای چه داری
تا جان دهت بر تو کافی — تان دلسپاس چه داری
از شخص یار چه بانی — از نام نام چه داری
هان زود بام دوست بگذار — دل بر دوم ز چه داری
گر یار زیبی بجوی جانان — کو بد تو ای سیاه داری
یار دو بکو که خسته غم را — در محنت و در بلا چه داری
تو فرقت وین وصال خوانم — این درد مرا دوا چه داری
گفتی که وصال هر کسان نیست — دیدار مرا بها چه داری
جانیست مرا وان هم از تو — با مفلس بینوا چه داری
دیدار تو وام هم از تو — از ساطع بها چه داری
خون شده دل و شده ز دیده جاری — با فیض تو ها چه داری
زاهد بگذر ز خیری از ما — با عاشق مبتلا چه داری
من خود دارم بنقد دردی — اما تو درین چرا چه داری

از دل گر مرا بهر سر برآوردی — از دل انفسوکان ده بر آوردی
گر زنفس سینام شعله سر بر آوردی — دود زنجا دلی سیه بر آوردی
جانم گر ز اب عشق بر سر آوردی — از دل هر خارغم و درد بر آوردی
گر پس این بر دلم بلا بگذاری — سوز فراز جهان فرو آوردی
گر دهی این زندگان کون نیاکی — از دل نامردشان ز در بر آوردی

گر ز هوا و هوس خلق کنی دل تهی — از جگرها به سر در آوردی
کاش ترا جای این بودی کز خلق این — ناکه ز دریای ما گهر آوردی
گر بشبی دمزنی با خبر بدگفتی — از دل بیدرد ما خبر آوردی

عمر شده در هوس کاری خود ای دریغ — نیک بنگر در چه کاری خواهی
در امید و عزت شد زان — زار حسرت مانده داری خواهی
حب جب زر جو کشتی در دست — نیست بر غیر زاری خواهی
بر وارث سالها اندوختی — از برای خود چه داری خواهی
یوم بجمعی حاصل جمعت زر ست — ندروی جز انچه کاری خواهی
خویش نادیده بر سر هم سم وزر — جز فنکوی بر چه داری خواهی
عزت خود داری باز دست ای بی — خود بپای خود بخواری خواهی
زین همه سود اترا سودی نشد — غبن داری غم نداری خواهی
فی فرسی پس روز هم سود روی — پس ندانم بهر چه داری خواهی
از خیانت معصیت تا کرده — از امانت هیچ داری خواهی
شری امد بمان از دست رفت — سهل باشد دست داری خواهی
طاعت نیسه کناه نقد بند — تا کی این نسیه کاری خواهی
این همه کردی و یکی نیکنی — نکوی خود در چه کاری خواهی
ماتم خود کیسو و سیکن مخوض — تا زه داغان داری خواهی

ای لب و دندان دری بر تر از هر دری — حسن تو در احسان تو بگرفته هر دو دری
سرو قدت افرخته در گلشن عالم علم — مهر رخت افروخته در ملک دلها افسری
کم کشته هر جا هست دری در پا با تو — در آتش سودای تو سوزیده صد بال و پری
در دام عشقت مبتلا و بیدل و بیجان — از هر دو رویت مشتبه جان و دل و جانان و دلبر

در روی خوبان نزاکت در جهان عاشق سوداست — یکمعنی و چندین صورت نموده در هر یکی

مقصود هر فرمانبری معبود هر فرمانده — رام و اسیر بندهٔ است هر سر روی هر سر تری

انسان هر چشم تری ایمان هر روشن دلی — عرفان هر جاهل عارف ایقان هر پیغمبری

منظور در هر منظری مشهود در هر مشهدی — درمان درد هر دلی مفتاح قفل هر دری

فیض از فراق تو رود دیدار جان خود کرده‌ای — کی باشدش روزی شود از یار وصل آبروی

دیدار کس نمی‌نمایی — پنهان دل خلق می‌ربایی

پنهان دل خلق می‌ربایی — دیدار کس نمی‌نمایی

چشم تو فسون غمزه و ناز — زلف تو فسون دل‌ربایی

با ما نکنی سخن بعشوه — بیگانگی و آشنایی

بیگانه و آشنا نخواهد — جان تو کرا نمی‌نمایی

تا کی باشیم در فراقت — سوزیم در آتش جدایی

باشد روزی نهان ز اغیار — در کلبهٔ عاشقان درآیی

در کلبهٔ عاشقان بیدل — ای بی‌نقاب برگشایی

ای بی‌مثال عالم‌آرایی — بی‌پرده بعاشقان نمایی

بی‌پرده ببینت نتواند — بی فیض و نمایش خود نیایی

زان روی نقاب برگشایی — بی‌پرده جمال را چرا نمایی

گر پرده ترا بست چرا پنهانی — ور هست چرا پرده برون نایی

ای بس بدلم چنین پنهانی — وی بس بنهان جهان چنین پیدایی

ای در همه جا چرا نه در چایی — حالی چو چکونه در همه جایی

ای در همه با چرا نه در بر ما — ما نیستو چرا نیم چو تو با مایی

ای در نظر از نظر چرایی غایب — در دیدهٔ نرجس تو بود بینایی

نزدیک بما چرا ز وصلت دوریم — دور هم چسان بیان جان مایی

ای شاهد شاهدان تو در جان دلی — در جان و دلی و در روی می‌نایی

حیران خودم که چون جمال تو نیم — حیران تو هم که در حجابی ای

جز تو که کند جمع میان اضداد — معلوم که یکتایی و بی‌همتایی

فیض است و تجلی پرتوی بر زانو — ای وای بر و کز تو دری بکشایی

ای نهان‌گشته در هویدایی — چه شود گر نقاب برگشایی

بی‌عکس در جهان نمی‌ماند — گر تو پی‌پرده روی ننمایی

گر جان ز کفر بگشاید — گر زلف ز تو بگشایی

در جهان از جمال تو روشن — این چه حسن است و این چه زیبایی

گل ز روی تو شاد و خندانست — لاله از داغ تست سودایی

نرگس از چشم تست مست و خراب — ور نه قدت بر راست رعنایی

گر ز سودای تست پروانه — بلبل از عشق تست شیدایی

حسن تو در بای دلشدگان — عشق با لب ورای زیبایی

عشق اگر چه ز حسن پیداشد — حسن از عشق یافت زیبایی

فیض دارد نصیب هر عشقت — زان دلش یکشد بسویایی

در حسن بتان ز بر بالکنوا — در غمزه نهان هوش ربالکنوا

چشم از پی خوبان نکند محجوبات — در ابروشان قبله نمالکنوا

در زلف بتان ز بستان دلها — زین شکن زلف دوتا لکنوا

کستاخ بجانتو از نظر افکند — پنهان ز نظرها همه بالکنوا

از کس نکنم شکوه چرا گفت و چرا کرد — دارند بران چون رضا لکنوا

فیضت رانم بر پسر بابان — یا در هوی سروبالکنوا

بگفت فیض اهل دلی کمتر کسی کند | گوید پیری ده تا بلکه تو باشی

یکا نگشتم از دو کون تا اشنای من شدی | کم کردم از خود خویش را تا رهنمای من شدی
سر باختم در راه تو تا تو شدی سر و مرا | از دست دادم دست و پا تا دست و پای من شدی
صد آفرین صد آفرین ای عشق ای نعم المعین | در ظلمت ره کوهی تو نور و ضیای من شدی
بی ره بودم بی دلی بی برگ بودم بینوا | در ره دلالت دیدی ره را بدی تو نوای من شدی
بیمار بودم بیتوس بی یار بودم بیتوس | چون سایه افکندی بمن دار الشفای من شدی
من خود نرا از بد جور و بیوفا پنداشتم | چون تو بخود کردی عیان هم رو وفای من شدی
مبهم از کوشد ز ارکشتی مرا دار القرار | گفتم سر ابی خود مگر اخر سرای من شدی
پس بریدم از تو من تا بیکشیدم از تو من | در دم نکان کردم نخست اخر دوای من شدی
چون فیض نشناسم دگر سر از تو یار از تو سر | از خویش کشتم چیز را تا اشنای من شدی

گفتم رخت بدیدم گفتا ندیده باشی | گفتم بغم خمیدم گفتا خمیده باشی
گفتم ز کلستانت بکنا کر بوی سبزی | گفتم کلی بخندم گفتا بچیده باشی
گفتم ز خود بریدم زان باده تا چشیدم | گفتا چو زان چشیدی از خود بریده باشی
گفتم لباس تقوی در عشق تو دریدم | گفتا بنیک نامی جامه دریده باشی
گفتم که در فراقت بس خون دل که خوردم | گفتا که سهل باشد چون رنج دیده باشی
گفتم جفات تلخی گفتا میثه باشد | از با وفا یابد شاید شنیده باشی
گفتم شراب لحفت ایا چه طعم دارد | گفتا کجی ز قسوم شاید چشیده باشی
گفتم که طعم از لب گفتا ز حرف جان بر | گفتم بکام وصلت خواهم رسید روزی
گفتا که بنیک بکر شاید رسیده باشی

خود را اگر نه بینی از وصل کل بچینی
کانرا تفاضل اینست خود را ندیده باشی

یا ظبی الجان الیک عنی | منوع لحزان الیک عنی
نفسی و عینی کم تحه عینی | یا ذات عدوان الیک عنی
غری عدلی عمری عدلی | یا ارض شیطان الیک عنی
قد سان جنی کم تجر جنی | یا ام غیلان الیک عنی
یا جان المنون ناحة الضور | یا اصل حرمان الیک عنی
خزانة الدار قتالة الجار | یا ام طغیان الیک عنی
باقه علیک عنی الیک | قد صرت حیران الیک عنی
روحی فتوحی علی حبوحی | فالقلب لهفان الیک عنی
قد بت شوقا الی لقاء | یا لیل هجران الیک عنی
یا فیض از هبه الیه یغب | انی انا الفان الیک عنی

عمری در روی و شوق کاری | دلی نزاری و چشمی اشکباری
جنون شوق و لنور گفتگوئی | خیال یاری و شهر یاری
بلا جو شمع بسوز و بگداز زهوشی | بسینه اتشی در جان شراری
هوای دیدار روی دیدار | ز عشق کارخان در سینه خاری
کجی نزادی و افغان نکاه مالد | نهاد کاه سوزی ساز کاری
میان اهوان در کوه و صحرا | ز کاه تا نام نا بردم کناری
بسوزی از کران تا بر کرانی | بارطال کران و نم خماری
کجی ستی کجی مستی نکاهی | نه ست و نیم هوشیاری
کجی ماتل کجی دیوانه کاهی | نه دیوانه ز عاقل هوشیاری
تو ای اخیالش کفتگوئی | ز نانی نه ز روحانیان نه غراری
کجی در وصل کرده بیقراری | کر فتکاه در هجران قراری
کجی در بزم وصل اندر نیزی | کجی دور از تو در شوق انتظاری

سری پر شور و فتنه پرسر نیاورد — دلی پر محنت و جان فگاری
نه سر را غیر درد سر کلاهی — نه تن را غیر رنج و زاری
نه دل را غیر درد دل دوایی — نه جان را غیر زاری چاره
نه جان را مونسی جز غصه غم — نه دل را هم بجز غم غمگساری
نه کس را با تو کاری غیر جانان — نه هم جانان ترا با غیر کاری
اگر اینها که گفتم دیده باید — خوشا حالی خوشا کار و بساری
در اینجای نه جای اهل آرام — که باشد از تکلف برکناری
بجز یاران برفته زنده نیست — دگر فیض و غم و کیم غمداری

ای دل بیخون اگر نمی آیی — بافته عشق برنمی آیی
عشق و مستی چه سازگار نهان — چه بشور و شر نمی آیی
خون تو کردن خودت باشد — از پرده اگر بدر نمی آیی
در عشق هلاک بیشویی آسان — در راه وفا ن اگر نمی آیی
ایشان که تمنای کرده در دل — ای غم ما تا بسر نمی آیی
بر من نکنی چو عمر سیدانم — تو بسر من دگر نمی آیی
از حسرت وصل دل بجان آید — ای هجر چرا بسر نمی آیی
در عشق بپایان نکنی ای آخر — گر ضعف تو در نظر نمی آیی

جانا ز غم تو چون رهایی یابم — در چشم تو چون گرانمایه آیم
تا کی کویم من از تو افغان تو — خون شد جگرم چرا نمی آیی
گفتی بنشین که خواهد آمد جان — جان منتظر چرا نمی آیی
ای مه همه شب ستاره بر می شمرم — با بوم و بروم چرا نمی آیی
عالم همه پر ز فتنه شد تو بچه رسم — تو در بچه رسم چرا نمی آیی

ببروی تو روز و شب نمیدانم — شمس و قمرم چرا نمی آیی
بی شمع رخ تو راه گم کردم — ای راهبرم چرا نمی آیی
ای من بفدای خاک پای تو — آخر ببرم چرا نمی آیی
تا سر تا پای من بیاساید — یکدم ببرم چرا نمی آیی
گفتی ای فیض در غم جوانی — از بد بترم چرا نمی آیی

ای شاهد رعنا همه دان کجایی — وی آب رخ بتان کجایی
ای جان همه جانها در جانت — وز نور رخت جهان کجایی
ای هیچ مکان ز تو تهی نه — وی بر تر از لامکان کجایی
ای چشم و چراغ عالم دل — ای جان جهان جان کجایی
من تاب فراق تو ندارم — ای از نظرم نهان کجایی
ای کام دل شکسته من — وای از روی روان کجایی
دیدار تو کس نمی نماید — ای در همه جا عیان کجایی
تا روی تو دل بود فسرده — ای کز تو عاشقان کجایی
در هجر تو سوخت فیض را دل — او را تو بیا گر کجایی

آنکه دلها میرباید هر نفس پنهان توئی — آنکه جان هر دو عالم میدهد ارزان توئی
آنکه داغ عاشقان را تازه سازد هر نفس — آنکه درد کهنه را مرهم کند درمان توئی
آنکه هر دم لطف را باد تازه عالمی — باز تقویش آنچه سازد میکند ویران توئی
آنکه ستم میکند هر لحظه از چشم و لبی — آنکه صد دل میکند از چین و مژگان توئی
آنکه هر دم جان دیگر جان بهت سازد ستم — آنکه جان ما شد فدای آن سر و قربان توئی
تشنه را سالک در رهرو بی خبر نیست — قبله را باید دلا ای جان تو ای جان توئی
عیش و عشرت فیض را از تو غم و محنت رسد — هم ستمگر هم تو هم بر هم زن سامان توئی

خوش آنم کز درم ای جان درآیی
درین غمخانه هجران درآیی

شبانروز انتظار تو کشیدم
چو خورشیدی به تابان درآیی

بیا این غربتی در رو ندارد
دمی ای یار در جان درآیی

سراپا فتنه بودی ز آن ندانم
کجا لطف از در احسان درآیی

بیا بت جان برافشانم ز شادی
کرم در کلبه احزان درآیی

کباب از دل کشم بنوای جانم
کرم در سینه بریان درآیی

بچشم در نیاید هر دو عالم
کرم در دیده گریان درآیی

ندانستم که دشوار است این کار
کآن بر دم بر آسان درآیی

اگر جان در رهت جانان کنی عرض
ببوزم وصل جاویدان درآیی

ای که هستی چنانکه می‌نمایی
این چه حسنست و این چه زیبایی

نشود دل بغیر تو خشنود
خسته عشق را تو می‌بایی

حسن بیحد و امدت دلربائی
که نوئی در کمال زیبایی

شور و سودای هر کسی ز تو هست
من شوریده از تو سودایی

هر دلی از غمی بود شیدا
دل من از غم تو شیدایی

می‌نهم سر بخاک تو در کوی
بیشم از غم تو صحرایی

در دل بیقرار من دیگر
نبت کجا یابد آسایی

من ز دیرینه بیدلی بودم
بر من تو دمی نمی‌پایی

دردی و زده بر خیزی
لحظه نزد من نمی‌پایی

من گمان داشتم مرا بینی
خود غلط بود آن تو خود رایی

هر چه پاکان کنی شاید
دل عاشق مرا تو نشناسی

شوق را زهد خشک نفروشد
ساهی جز ریا ندارد سودای

فیض اگر صبر میکنی ورنه
نیست کاری تو را بسودایی

روی جانان که فروغش همه کون و مکست
کی توان کرد نظر سوی عمران چینی

آن جمالی که ز ادراک عقول است برون
با که زاید طلعت خوبان چینی

با جابت زده تا قوت توانائی او
ان ترانی شنوی موسی عمران چینی

کو تو در هستی او هستی خود در بازی
شکل خویش بریزد همه انسان چینی

کم شوای ذره در آن مهر که تا سر خوبان
سر بر افراز در آن زلف پریشان چینی

نیستی کید رویان طلسم هستی را
اولیا را که نادرات ایشان چینی

دل چو در پای خوبان فیض جان هم بکند
کز سر جان چو گذشتی سر جانان چینی

جانا سزای درچنین زندگانی
کاش از عدم نکردی ای مهنگ زندگانی

ای پرده‌دار تا دل نزدوده کرد از زنگ زندگانی
تا دل نزدوده کرد از زنگ زندگانی

عبادات ریای سایه عجبت و من تخته
خوشا لیلة القدرهای زاهدان خشک زندگانی

ز خیار ریم غم و اندوه در دل میشود پیدا
چه عجب گر در تنی بود چنان مستی

بیدوست کز سرای عمر من بعجل
سر بر ندارم از خشت از تنگ زندگانی

در زندگی بچیدم مرکز کجا ایان روی
یارب بادرگم در زنگ زندگانی

اجزای جسم و جانم همرنگ شد بدوی
کو مرگ تا رهم از چنگ زندگانی

از بس بسینه کردم و بر خاک شد مژه
شد خود بشب ستاره از مشک زندگانی

دل تنگ شد ز رنگش و ز نگ صلح و جنگش
یارب خلاصیم ده از چنگ زندگانی

این زیم جان خود را در راه دوست دارد
تا چند باشی ای فیض در بند زندگانی

نیستم طوق از عقل و زهد ای جان نفروشی
دمی بگذرم از علم و فضل و زهد فروشی

زنده دلان خود بنا خورند و شوند مست
خوشا فنا نکنی و بجز بیخودان نروشی

این بیت در بعضی نسخه‌ها از غزل
بنگاشته میشود

عبادت ریاضت عجبیت و دل نخستی — خوش آید ناله‌های زار از نیستان زنی
زهشیاری غم و اندوه در دل بیشود پیدا — چه شادیها که در مستی بود پنهان زنی
مرا دین زیستی چیست عشق و دوستان عشق — که عقل از سر برد آید ترا در جان زنی
زجام عشق جانان زیست اگر کودی غوغا — دران مستی کرد چنگی کز رخ جانان زنی
اگر جان بر سر نهادی فیض صحبت است — کز فنی ملک جان و عیش جاوید آن زنی

دل چو بستم در ز تو رستم ز خودی — با تو پیوستم گستم از خودی
در رهِ عشقت ببرکشتم بسی — تا شدم چون تو برستم از خودی
رفته رفته با تو پیوستم ز خود — تا ربود خود گستم از خودی
آتش عشقت بجانم در گرفت — سوختم یکبار جستم از خودی
صد بیابان را بود از من رهِ تو — کوهها بر خویش بستم از خودی
چون شدم گاما فتادم از خود — در رهِ خود رای شکستم از خودی
قبله خود کرده بودم خویش را — دیدم اغرب پرستم از خودی
ناله کردم کای خدا رحمی بکن — زود در بکسل تو رستم از خودی
بخودم کن از خودم کاه کن — زانکه بی خود بد بدستم از خودی
کز خود بیخود شوم اکنون شوم — غافلم تا با خودستم از خودی
با خود ایم بیخود ایم گر ز خود — با خدایم چون گستم از خودی
با خدا فیضی بود از خود سکر — بی خدا طرفی نبستم از خودی
سر خدا از خود مرا آگاه کرد — بیخودم کرد و گستم از خودی
از خدا در بیخودی آگه شدم — چون خدا بکسست دستم از
از خودی در بیخودی واقف شدم — زان شدم واقف که رستم
نه خودی دارم کنون نه بیخودی — نه خود آگه نه رستم از خودی
می ندانم کیستم یا چیستم — اینقدر دانم گسستم از خودی

ندا کردم دل و جانرا دگر از من چه میخواهی — گذشتم دین و ایمانرا دگر از من چه میخواهی
بغیر از جان و ایمان خود چیزی نباشد چون در آدم — هم ایمانرا و هم جانرا دگر از تو چه میخواهی
فزای مردم درد ی دگر ی حرف بیان آن — بماند حرف در بیانرا دگر از من چه میخواهی
بیا ای همدم من کنج زیر شوم زندان — مطیع امر و فرمانرا دگر از من چه میخواهی
بخویشت آن دهم کنجی جهانی خویش در خود نه — بماند خویش و بیگانرا دگر از من چه میخواهی
پریشان میکنی زلفان که ایشانرا پریشان شو — پریشانم من ایشانرا دگر از من چه میخواهی
چو فیضی آمد و دیدی الدبه رویش میکن در — مسلم داشتم آنرا دگر از من چه میخواهی

دوری از رخسار جانان تا کی — من چنین زار و فغان تا کی
گاه گویم که کنم طاقت و نیست — این چنین هم نتوان تا کی
سوختن در فراقت تا چند — خستن و زار و ناتوان تا کی
دم کن ابر دیده دریا بند — غرقه بحر بکران تا کی
صبر از روی خوب تو تا چند — درغت از چه و فغان تا کی
بار نیکو بم تکیا ی — چند کویم نتوان تا کی
فیض خود را بزن بران آتش — دوری از رخ بنما چنان تا کی

ای بت عالم آرا بیا رخ بنما کی کی — از در دیده امد در ا رخ بنما کی کی
کوش بنا دم بدم چشم کشاده بر راه — تا تو در ا یم ببر رخ بنما کی کی
جان بقربان خرمنی در ا نی — بر خدا نی ز بهر رخ بنما کی کی
کرده سر بت شوم بیا خا ی — محو بهت شوم بیا رخ بنما
روی بروی بوده کی بر بشو — کشته خوشتر زنا کن رخ بنما
از بر من بروم و در بشو — لحظه لحظه تو نو بنو رخ بنما کی
پرده ز روی و رکا ی — چشم رقیب کور کن رخ بنما

سوختم زانش فراق سبلی | مردم از درد اشتیاق سبلی
نظری کن مرا زمن بستان | بشان آتش فراق سبلی
برخ و زلف تو بود طعمم | نه بدان سا عد و نه ساق سبلی
ان در و استانه جای منست | نه در او بان و نه رواق
تا کی غم خورم کمتم نخورم | از غم تلخ شد مذاق سبلی
رحم کن رحم کن کداخته ام | طاقت صبر کشت طاق
با وفا هیچ فیض عقد ببند | مرجفا را بده طلاق سبلی

بادیم دلربا نجوان سبلی | نهادیم جان بر سران سبلی
جمالی نمودند لرا ربود | بکشتیم در نبال ایشان سبلی
برفتیم تا واستانیم دلک | بادیم هم عاقبت جان بلی
چه کردند با ما ز جور و جفا | کشیدیم هم این و هم ان
ببردند جان و دل و عقل و کفو | گرفتند تقوی و ایمان سبلی
وفا کو مروت کجا رحم کی | نه دل بیمان ایشان بلی
نه زخمی شود بر نه در دی دوا | نه مرهم شوند نه درمان سبلی
تضرع مکن بیش سنگینلان | مریزاشک بر روی سندان
مکو بلی من سر در د کرد کا | مکو حال دل پیش ایشان بلی
بتق بر مکن از ما سوی الله نظر | که حق است خلاق خوبان

مرا سوی خود نمنای راهی | که غیر از تو نبی هیچم پناهی
سیاه دو یکر فتست کردم | ز تو هیچم کواست کن پناهی
لبوادم صورت ابلیس سرشت | سلیمانی نمود در کارشت
ز دامانت چو کوتاهست دستم | ز حسرت بکشم پوستم راهی

ترا نوام ترا خوام بجز تو | نخوام نه مالی و نه جاهی
مدام بهدایی ست دارد | ز چشمی کو دتی طوز نگاهی
فروزان دارد م خورشید دیش | پریشان دارد م زلف سیاهی
نکوان زلف را دود دل کیست | که هر پیش از نیاست اهی
بجانان داد جان اسوده شد بی | که جانرا نیست جز جانان پناهی

خوشا فال انکو دیدارش توبی | خوشا حال انکو کارش توبی
خوشان بدلی که پرسش کنی | خوشان یکسی که یارش شوی
خوش اشفته را که ایی پرسش | قرار دل بقرارش شوی
شفا یابدان درمنده که تو | انیس دل سوکوارش شوی
خوشا روزان عاشق زار تو | شبی ایی و در کنارش شوی
چو بیخود شود از لب و چشم تو | تو هوش دل هوشیارش توبی
کجی کاروبارش تو باشی درست | کجی روز کاروبارش شوی
شوی کا مخورشید روز خوشش | کجی شمع شبهای تارش شوی
کند فیض جوز جان فزایش ترا | خوشا کر تو شمع مزارش شوی
چه بی ایی ایی جان بر بن خاکدان | خوشا حال تو کو نثارش شوی

دریغ ام چو نور روانست ازین کی | این طرفه تر دیده نهانستان کی
ارباب حسن اکر صد جایی کرایند | لیکن نه چند جلوه و جانست ازین کی
کاری ازین دکانمان بر دکان | هم این هم ان نه این و نه انست
هم او جان و هم ز جان و ز جانان | چون با تو جان که جان جانست
در جان ز نهاده و کنان و نهانی | با ما ز ان زمان و مکانست
تا چند کوش بر خبر و چشم بر اثر | بکشای چشم دل که عیانست

تا کی این دون طلبی اکسیر نومیدت
بگذر ازین دون که مانند

در شان ان کی بیان کنت و کیف
برتر ز کف تکوین بیانت ان

خاموش از ان فیض که از وصف برتر است
دیگر مگو چنین و چنانت ان

حرفی نیافت جسم رسید فیضهای
فتاد در بریز نور تجلی و جوهری

شد م ز درون ناکام دل عالم
که شورد انبود جان غیر حیرتی

بانوار خود مرا در مقام راز جای داد
سخن کشید و بجای خویش بردم

کمال شنیدن و گفتن خود نمایش
بخویش از رسیدم زد و شاد

چه گفت تا چون بخود باز گشت
راست چون تو بین عندلیب شیدای

کجا روی ز در بزن کجا توانی رفت
بغیر در که راحت در جهان نیابی

بیا بیا بطلب هر چه خواهی از در ما
که هست اینجا هر مطلب بیابی

سجود کردم و گفتم مرا تو چیز بخش
که یافت بی تو در دو جهان نیازمندی

مرا ست لذتی ازین گاه چون تو بی
ز لجات چنین بی تو خوش نیابی

کرم بخویش بخواند ز روی جان بنم
درم ز پیش برانی خوشم بروی

خوشم بقهر تو چون لطف هر چه از تو بود
مرا چه یار ای تا تو در میانه نبودی

خوشا دلی که در و جای چون تو ای دارد
خوشا سری که در ان آستان تو ساید

کجا روم ز در تو کجا توانم رفت
کجا ست در دو جهان غیر درگه تو پناهی

دلم خوشست که در روی کعبه نزل
کراست چون تو یار الطیف بر زمینی

سرین و در تو تا نفس بود در تنم
کف فیض تو نبود غیر تو پناهی

از یاد روم خود را چون تو نباد
کردم مرین شادی بیرون چو نیاد

برا د خوشت چیم در خواب چو بستم
از خواب چو برخیزم او را تو بیاد

تا روی تو دیدم سن بر خویش ندیدم
تا بر اثر مشعشت در بر تو نیاد

گویند مرا تنها از خود بطر نباشد
من وقت تو در زیدم باشد بود آدی

گویند مرا زان کوی یاری کن تو ازان
سیکو تر کا باشد در بهر من آید

در زهد و ورع تکیه بر خویش کنا شما
زاهد بر زاقه زن شاید بکشاد

یک گفته بران نه هد یک گفته بر خویش
زین سر چو تر کم شد زان سر زایم

ای فیض فلاکن جان خود را ز خودی هان
یکبار کن اصلا چیزی نیستادی

ای شوخ جفا اندیز چندم تو بیدادی
در خاطر نا شادم از بهر فسادا ئی

چون از تو شکیبم من نا خن زنم بر دل
کردم چو فراموشت در دانه نیادئی

از دو ری پیدا نخی زنم پنهان
خون بعکدم از دل تو تان نوشادی

بر خویش نم نخی شاید نکنی دعوی
بیداد کنم بر خود باشد تو بدادا ئی

خود را بگنم از نم بر خاک رهت افتم
بر چهر تو بندم سد شاید ببدادئی

خشت بدم چون تافت حسن تو ربیعی
سن دل بگنم از تو شاید بگدادا ئی

در فید دام تا من ما شاکه در اری سر
بیرون نروم از قیدت باشد بتیادی

ای سر و رعیا ران ای مهتر نگاران
تا چند کنی بیداد آکاه بداد ا ئی

کندی چو دلا از بی فیض تو شتابد
باید که چنان کنی در در بنگادی

چون چهر نمای و راز گو شه سر بائی
چون نور چه کسانی برخ هر چه بینی و هر نمای

چون نه رخ افروزی در چهر چنی غائب
چون کاچه دهی از خود مردم بکنی کا بی

رخصت ندهد غیرت سه دو تی غیرت
سلت ندهد عشقت تا دل بکنم ایا بی

از کعبه بود ت از بیا مد چیست
از طوف شکعبت نکذاشت بکن نا بی

از بهر تمال بن چنها زده رکانت
وز بهر نگارین افکنده خطت دابی

مطرب شو و ساقی شو کیوند ا ئی تو
از سن اشری بکذار چیز حرفی میزنا بی

فی نظم کو تر بن چیزی دستم
بی صوف و بی حرف بجا بی و بکا بی

دل میبردم بطرب بی نغم و الحانی
جان میکشدم ساقی بی باده و جامی

ای فیض تو کان دل از مهر بریان
تا بر شود از عشق تو خونبری کامی

مهتاب زین ان انیس روحانی
شدم اسیر بلای فراق جانانی

برفت یار و از و بماند حسرتی در دل
من و خیال وی و گفتگوی پنهانی

برفت روشنی چشم و شد جهان تیره
نه شب شناسم و نه روز از پریشانی

بود که بار دگر خانه منش شود روزی
کنم بطلعت او باز دیده نورانی

شود که باز نهم لقمه ای میونش
وصال او بمن و بمن او صلش ارزانی

بود نامه شکین او فتد نظر مرا
کشم بدیده از ان سرمه سلیمانی

بدیدن خط او دیده ام شود روشن
بخواندن نخنش کنم کل افشانی

بیا وصال که تا زندگی نسر کیرم
بوصل تو ببرازیرم کران لوجانی

فیض تا نفسی هست ثروه و سیلی
که عنقریب رود زین سرا چه فانی

بیا ساقی بده جامی از انمیی
که جان تاشنان از لب بوسی

از ان می کاورد جان در ترنج
کند یکجرعه اش کلاشی را رشی

اکر زاهد کشد در رقص آید
بخال برده کر بزی شود چی

از ان می کز نوشش شیشه روان
سیه دل را کند هم رشید دانی

سیی کز بن برانجند خلاصی
سراپایم شود فانی مرا زی

بیا ساقی مرا از خویش برهان
یکی طرفی بیندم از خود فی

نه تاب وصل او دارم نه هجران
نه یاری میتوان بودن نه دیدن

بیا بی ده مرا از خویش رستان
بکو چون و بکو چند و بکو کی

بیا بی ده که عشق ایدم کوارات
که در کف جامی ایدیبای

بکن دامن بکوکی دم بدم ده
دلستان ندارد طاقت زکی

چی پاب بده ساقی شراب
چه میخواری تفاطرب بزنی

بیا مطرب بزن تا رد سنی
بیا ساقی بده جامی بر ازمی

بده ساقی شرابی از نبط و خم
بزن مطرب نوای بربط و نی

سیکر بیش فضل را بفضلی
زکف مکذاری در بحر فنا

بهاری کن سراسر را فیض
ز روی ساقی و جام بیاری

چه پای توام زمین چه پرسی
شیدای توام زمین چه پرسی

در دل پوسته جای داری
مای توام زمین چه پرسی

از سر تا پای صفت تست
انشای توام زمین چه پرسی

سرم هر سو بوی دانی
رسوای توام زمین چه پرسی

کفتی که چیکفتی و چه کردی
شوای توام زمین چه پرسی

کفتی که بدی تو با نکویی
کلای توام زمین چه پرسی

از اشنوی که خود دمیدی
من نای توام زمین چه پرسی

جانم صدف دو کوهران
در پای توام زمین چه پرسی

بر تو پنهانم اشکار ست
حال توام زمین چه پرسی

فردا چو دهم حساب امروز
فردای توام زمین چه پرسی

از من نا ید جز انچه خواهی
بر پای توام زمین چه پرسی

اوصاف تراست فیض مظهر
سیمای توام زمین چه پرسی

ای که مرا امتحان همی کنی
انچه پوشیده است پیدا میکنی

برده بری افکنی از کار ما
عیب پنهان اشکار میکنی

میکذاری بر سر ما صد بلا
پس شکیبایی تقاضا میکنی

سینه ی ما سوده ها صاف
پس حساب کرده ما میکنی

چشم خوشش وعده الحظ لحظ ساغری | لعل لبش کند بمن هر نفسی عنایتی
سوی بوی خط او نکند از کتاب حسن | عشق مرا و حسن او ست سوی نهایتی
زلف ز حسن تا بتا حسن ز حسن تا فزون | نقل حدیث میکند سلسله روایتی
روی بجوی او کنم از نگهش خجل شوم | چشم کند رعایتی غمزه کند سعایتی
حسن چو رو نمایدم یاد خدای ایدم | سوی حقیقت از مجاز میطلبم هدایتی
ای خوشا لقا بیا سوی خدا رهم نما | در ظلمات ره مرا باش ز نور رایتی
خیز و بیا ببزم من تا بهم از خویشتن | دشمن جان من منم هست عدو کفایتی
در برم ای بکنز تا بر دهم از خویش من | کشته امن و ز تو یم نشد مرا سرایتی
نیست عجب اگر کنم شکوه ز دشمنی چو تو | دوست ز دوست میکند یکدگر اکتفایتی
روی تو بینایدم روی خدایی در برو | عشق تو میکند مرا در ره حق هدایتی
بر در تو نشستام دل بوصال بسته ام | میطلبم ز لطف تو هجر ترا نهایتی
قصه دل کنم رقم لوح بسوزد و قلم | بر تو چو عرض میکنم میشنوی حکایتی
عقل نماند در سرم فیض بخواه مذهبی | عافله سنت عشق میکنم ارجنایتی

هر نفس از جناب دوست میرسدم بشارتی | سوی وصال خویشتن میکندم اشارتی
کعبه من جمال او میکنمش بدل طواف | اهل صفا کند سعی بهر چنین زیارتی
در عرفات عشق او هست متاع جان بها | از عرب لاهنش نظر وند نمارستی
ذبح منی کنیم ما تا ببریم از و لقا | نیست برای عاشقان بهتر از این تجارتی
سنگ بدون میزنم ملق هوای سر برم | در حرم رشام م تا نکند حسارتی
غسل کنم در آب چشم پاک شوم ز او چشم | چون بحرم نهم قدم تا نکنم طهارتی
سنگ سیاه شد نراه در حرم حضرت الله | برد بدرگش پناه خطوز یارتی
زنگم از آن ولیات شد ز وف او بین کو | بدهد حق بر یزاشک تا ببری بضاعتی
ای کرم کناه کوه نامه سیاه کوه | دامن مزن بگیر تا کند استعارتی

کعبه دل طواف کن سینه بهر صاف کن | خیمه دلربا بر اخوشتر از این عمارتی
کرد خلیل خرگهام بر در کعبه منتظر | تا رسد از کرامت شیر خدا بشارتی
دوست در آید از درم در قدمش برآیدم | بهر چنین شهادتی کی کنم استخارتی
در ره کعبه دلی بزخمی اگر رسد بتن | سود روان بود چو غم تن کشد از خسارتی
بی تو ان بیان نمود قصه عشق تو ز کس | هر ز هبوی کرد دل در طلب عبارتی
هر غزلی کطرح شد فیض بدیه کرد ثبت | معنی بکر آورد تا ببرد بکارتی

شاهد حسن جهان تو زندیه است کیی | هم چو شقایق بهم بر زور زندیه است کیی
پرتو ناقه بر عالم و بروت پنهان | شاهد ظاهر ستور زندیه است کیی
در جهان شیفته دارد بزخ نموده تو | حسن مزبره شهور زندیه است
حضت دور بهم تو اهرمزد یکیها | یا نه زیک چنین دور زندیه است
در جهان زست و زانت زیر عام است | اینچنین باده پور زندیه است کیی
جزو ل اهل خرابات که بوانکه تست | در جهان خانه معمور زندیه است کیی
نصرت و رایت است که بردار کشی | همچو منصور تو منصور زندیه است
میخورم زهر غنت بر ایجلاوه دلشاد | ماتمی را که بود صور زندیه است کیی
چون غزلهای دل انگیز جهان سوز تو نمیز | حقی بر اکه دهد فور زندیه است کیی

جزو ل تو نکرد سوز زندیه است کیی | بر زنل غیر خلت من زندیه است
لشکر بهمن نظر دل ز خود افکند | چون سر من ستور شور زندیه است
آفتاب فلک از دور کیان تابیده | آفتاب بخت از دور زندیه است
روی خورشید تو بر زلف تو تابیده | ماه و خورشید بهم دور زندیه است
لب کوثر بهاکه زان لب خوشتر بهم | چون لبت خانه ز نور زندیه است
این چه نفحه صفا در بدلها دمیده | مسیح در روح بشر چون زندیه است

بیندازد رویکی و هوس جوید ... زاهد اشل تو مغرور ندیدست
گفت بیوفا جوان وصالم بخواه ... اینچنین قاعده زور ندیدست
خیل سودای خط شعر تو ... بر شهید محض سور ندیدست

در دل و جان من چو جا داری ... روضهٔ رضوان چرا داری
آنکه دل در قبضهٔ بیوسته ... آبکی از خود ترش چبا داری
هر شب رود مرتو سینالم ... تو نگوئی چه سدها داری
تا امیدم سکن ز عود جانا ... امیدی که از خدا داری
اشنایی بجز تو نیست مرا ... تو بجز من بسی اشنا داری
چون تو بی اصل خوی و طرب ... در غم و محنتم چرا داری
سر خود سوزنم بآکسیرت ... که تو از حسن کیمیا داری
سوخت جانم در انتش دوری ... بیدلی را چنین روا داری
دشمنانرا بعیش خرم و شاد ... دوستان را در غم و بلا داری
هر مرا با تو نیکدیگوست ... فیض اخر ز اوکرا داری

دلهای سخت باید بر صید یار ترکی ... خاصان یار بودند بر کار کی حیا رکی
چند باید کند جان تا اشنا کرد دلی ... چند باید خورد غم تا غم خورد غمخوارکی
نالهٔ بیدل بیارا باید تا برحم اید دلی ... کارها بیرا باید تا بسازد کارکی
دارد غم در دل اما صد هزاران هر یکی ... سر صد کاری دران دلها نیارد بارکی
اشکها باید بدریا ریخت تا دریا شود ... بارش بیدل باید تا سر ورید غارکی
عمرها باید بجانبردن برای یک نظر ... کی میسر میشود با این قدر و مرتبه ارکی
کی حریف عشق باشد انکه روزی با شبی ... کرده باشد کار کی با پرده باشد کارکی
اندرین ره روزها باید بتحمل کرد و رفت ... کی رود کوتاه شب تا اب بجانها رکی

فیض در کفتن غزلها در وصف عشق و عاشقی ... خود درین ره پیش کردی عمر صرف کارکی

نیست تاج عشق را شایسته هر جا تارکی ... تارکی باید دو عالم را برای تارکی
اتشست این عشق بیسوز و بر و از باید دمغ ... خلد بیش برلکی کر بندد جز اتش خوارکی
کار باید کرد کار و راه باید رفت راه ... عشق را در خور نباشد هر حسی کارکی
راهها باید بریدن تا رسی در کوی عشق ... باد و دیدن بر بلندی نیست اسان کارکی
کی بکار از حقیقت اید هر بوالهوس ... کو نیارد صبر کردن بر بیابان خارکی
تا نه تن را بر ستانیم با رکاه عز تست ... بارها باید شدن تا بار یابی بارکی
زاری بیدل بابد کر بود در کاه دوست ... تا بجوشد بحر غفران و کوه رحمت بارکی
اه انسان باید تا بیرحم شد دلها رحیم ... کریه بسیار باید تا نماند نارکی
سهل باشد فیض اسان کردن در شوار خود ... سعی کن اسان کنی بر دیکری دشوارکی

یاد وصل اید دلم خشنود دارد اندکی ... مژده صحت مرض را سود دارد اندکی
لاف جفاجو کرچه سیدانم نمی اید وفا ... خاطرم را وعده اش خشنود دارد اندکی
کر چه بردد در خیالش کاغذین سیماب خط ... صفحه دلرا غبار الود دارد اندکی
میکشم هر چند سر در تا خالی شود ... باز بی چین دلم را دود دارد اندکی
کر بحالم چشم بر اداد کند هم دمی روا ... اب دیده سوزد لرا سود دارد اندکی
میشود لیلم نهار از کوشش لیل و نهار ... چرخ کردون روی در بهبود دارد اندکی
بیشود در عاشقی از کوشش کمی ... زلف سنش بر فقیران جود دارد اندکی
طاعت از من کو نیاید تا بمانم توی ... میکنم ان نیز تا رم برد دارد اندکی
بیکر نه زاهد بخت اند بساط شعر تو ... فیض این بس کفت و کوها سود دارد اندکی

عاشقانرا نشو و بستی سود دارد خیلکی ... عاقلان را ترک هستی سود دارد خیلکی

نیشوم خاک بر دش بر بن چوبی ارد کذد | پش اهل ناز بستی سود دارد خیلکی
عشق خوبان چوب تعلیمیت بر بندکی | عابدان را بت پرستی سود دارد خیلکی
باده مردافکن از چشم خوش ساقی بکش | عقل را این باده مستی سود دارد خیلکی
کو کیم قصد کشتنی یاد قهرش میکنم | یا چو لعل دلبر چوب دستی سود دارد خیلکی
رفد خشک ارد مغرور و نخوت و کبر و نی | زاهد ازابی پرستی سود دارد خیلکی
فیض اکو کردن کشد از طاعت کردنشان | بر تقاضای غرض هستی سود دارد خیلکی

ای که داری در جهان تن دماغ زندکی | باد بر جانت کوارا مرده و داغ زندکی
جز بلا و محنت و حرمان و نومیدی نبود | عارفان کردند در تنها سراغ زندکی
زندکی را جان نباشد زندکی جان نوشت | خشنود تن جان من دستان و داغ زندکی
کر حیات جاودان خواهی کذر کن زین حیات | بکذران این زندکی را در سراغ زندکی
جان کوارد بکو تن جانا نوزد دور نیست | زانجهان کیرد کلاغی این کلاغ زندکی
سوی کورستان برد اخترا این مرده فروش | رهنمایی کن سیادا این چراغ زندکی
هست ازاغ حقایق رهنمای عارفان | رهنماید خ جانا سوی باغ زندکی
میرساند عاقبت تا مقعد صدق خدا | جان بجانان متصل سازد بلاغ زندکی
راه عرفان عقابی کو چه تاریکست و نمناک | بیتوان رفتن ولیکن با چراغ زندکی
هست جای زندکی در جان پاک عارفان | میکند تا دان زجیم خود سراغ زندکی
زندکی دانیست پر شان زاضراب جهل | از پس مردن شود آکه زدماغ زندکی
دانش اندوز چو ابن زندکی را در یابد | ای خوش ان کو باشد در کف چراغ
در زمین دل نهال معرفت بنشان و رشن | تا بچینی برهای جان زباغ زندکی
کو چان نور عبادت زندکی بر وشن بود | هست نور بصر فت چشم و چراغ زندکی
قرب حق خواهی عبادت از سر اخلاص کن | صرف تحصیل محبت کن فراغ زندکی
میرسد مردم بکوش جان بدای اهل دل | زود زاد آخرت بر کیر کاخ زندکی

شور مجنون ستی و اتش اکر با بد ترا | بر کن از نیم بای عشق حق ایاغ زندکی
زندکی بر زندی و ستی بود و من غافل ازین | در هنر پیکر دم و دانش سراغ زندکی
اب تا آن زندکی هر چند اتش بود | خرمی از عشق دارد باغ و راغ زندکی
کشت کلزار حقایق جان و دل از فیض حق | سوی کلزار اکر داری دماغ زندکی
تا دلش بر وشن شد از انوار علم و معرفت | باده جان بیکشد فیض از ایاغ زندکی

خوشا دل اکه بر اسرار سازکیی | سزد جمالت اکر هست پرده بازکیی
زنالب نوزده دهی برون اید | درون بوته اخلاص اکر کدازکیی
بزیر هستی خود تا بکی نهان باشی | زخویش پرده برافکن که کشف رازکیی
عروج بر فلک سروری توانی کرد | بخاک در کریبان اکر نیازکیی
میانه کر توانی کزید در اخلاق | تر اسد که بر حق خوانی نمازکیی
چو شاهراه حقیقت نموده اند ترا | هزار حیف اکر ره دیکر بجازکیی
توانی انکه کی از معتربان کردی | دو رکعت از سر اخلاص اکر نمازکیی
در اصل بلقای اهل فنا زکیی | در اصل بلقای اهل فنا زکیی
برای اخرت ار توشه بدست ارب | بکور چون روی اسوده با در ازکیی
بمنذیل اده رسالت این جهان بکذر | بروی خویش دری از بهشت بازکیی
اکر ز مردم دوران بکذری بحق برسی | تر اسد که بر اهل دو کون نازکیی
کهی بعبوده و ثنای حق بپردازد دست | کدا ز منابت باطل احترازکیی
در حقایق تا بشاشود بروی تا ز | در بهجا ز بروی خود ارفرازکیی
تر ا بخلعت هستی ازان شرف دادند | کدا بمعرفت این جهاد را طرازکیی
چه مرا بیطلبی چون شد ابجز برای فیض | خوشست رک اکر بر اسرار سازکیی

ویزه بر اهل دل اکر نسیم درویشی | حیات تازه بود از نعیم درویشی

چه رشکها کند بر چون نقاب بر خیزد
سریر پادشهی بر کلیم درویشی

خورد نظاره عالم بهم چو می سنجید
بنیم ملک بجویند نیم درویشی

چه احسان و چه انجم چه آفتاب و چه ماه
برند رشک بر اهل نعیم درویشی

بست راحت نقدی که هست و نیست
زیادتی بود اجز غلیم درویشی

هزار شکر که پوست جسم و روح را
معطرست دماغ از نسیم درویشی

چه ابلهند کروهی که با کفاف معاش
نهند بر سر هم رز ز بیم درویشی

نرود جدا سر اسایش تیغ عنا
کر پاک شد نره ستقیم درویشی

برغم انف کروهی که سرکشند ای فیض
مکش تو پا سر هموار کلیم درویشی

کیی کر یافت نسیم نعیم درویشی
نیافت سوز طریق قویم درویشی

چو کرد لطف الهی مرا ز درویشان
شدم بهمت و کالا متیم درویشی

دکر چه عین کمالم کر فت این همت
شدم اسیر بلاست قیم درویشی

دکو بهمت ارواح پاک درویشان
زدم قدم بره ستقیم درویشی

خدای کرد کرامات ها کر یاران
نشستنی بر رضا بر کلیم درویشی

چه اکه بر سر راه امل زنان زانو
کست پا نطریق قویم

بزرکوار خدایا هزار شکر ترا
کر با ز روزی من شد نعیم

همین بس است که دارم بقدر کفاف
زیادتی بود اجز غلیم درویشی

هزار شکر کیین پوست فیض را دل جان
معطرست ز عطر نسیم درو

سری خوام از هوس پاکی
دلکی تیز بین در اکی

در تنهای پکران بحری
لب خشکی و چشم نماکی

درد دینی و فکر آخرتی
عشق پاکی و سینه چاکی

سر پر شوری و تنی رنجور
دل پر درد و جان غماکی

غم جانکاه و عشق روز افزون
اشک خونین و دامن پاکی

ستی بی خمار و دردسری
بادهٔ بی مزی و بی تاکی

نادراتین و خلوتکی
بیخود افتاده بر سر خاکی

تنی از خود تهی دلی لبریز
دامنی از سوای حق پاکی

ای خدا فیض را کر استکن
دل پاکی و حسن ادراکی

دل زهن برد شوخ بی باکی
تندخویی نخوی طربناکی

یارکی زیرکی ادا فهمی
رمز دانی بصیر و دراکی

بردهای پای صیادی
در فن صید جست و چالاکی

رهزن هر کجا دل و دینی
قتنه هر کرا ست ادراکی

افت جان هر نظر بازی
نخل خرمای هر هوسناکی

در هوایش ز اب چشم و آتش دل
ره من بسته بر سر خاکی

فیض دارد زین عشق ملام
جان ازاده دل پاکی

ساقیا چند سرشاری
ای مغنی اخی برتاری

تارهایی بابم از زنجیر عقل
مطرب دیوانکان بر دار

میکشد دلرا زهر سو دلبری
بردلم دستی بنه دلداری

جان لب امد ز عشق دلهای
شور بخت زان اهل تکراری

وه چه کرد این عشوه دلهای
الحذر زین طرز رفتار

نیست کس در جهان خرسند عشق
با تو دارم این بخت هشیار

تا کی این خواب غفلت ای یکدل
یکدل بیدار شو بیدار

زاهد تا کی کنی انکار عشق
بند بین بشنو بکن انکاری

تا کی از هر هوا سان بتی
محو شو در واحد قهاری

سکران مه کوشها کوشاد فیض | هان مکن اسرار را اظهار ده

کفتی چه می باید ترا دیوانکی دیوانکی | عقلم نمی سازد خوشا دیوانکی دیوانکی
عقلم عقال دل بود با یم ازو در کل بود | دلرا بتک شاید سوا دیوانکی دیوانکی
یارب ندانم چون کنم خود را چسان بیرون کنم | در دم را باشد دوا دیوانکی دیوانکی
از دام عقل و فنون نرهانده کم الا جنون | یارب کراست کن مرا دیوانکی دیوا
از نام در ننگ اسلام و ز عاقلی ننگ اسلام | نعم الجنون و جند ا دیوانکی دیوانکی
دادا ز دست عاقلان مرا دا ز غوغای زبان | ای عقل سیر ون رو ترا دیوانکی دیوانکی
صد شهر عقل و فنون باد ا فدای یک جنون | حضرا کوی ودشت وها دیوانکی دیوا
دیوانکی کاریست کاروبی عقلها عاریست عار | صد بار بر زین عقلها دیوانکی دیوا
نین نام و ننگ عاقلان بر کرفت ای فیض جان | دیوانه شو نعم الدوا دیوانکی دیوا

تو های و هوی بستا ز اچه دانی | تو شور بی برستا ز اچه دانی
در ا پر بر عشق ای قطره کم شو | تو بی تا قطره ها ز اچه دانی
بکوشت سر سلد ز اب حیاتی | تو از سر چشمه جا ز اچه دانی
ترا چون بر ز انعرفت نیست | رموز اهل عرفا ن ز اچه
بدر بانان ندا ری اشنایی | تو لطف و قهر سلطا ز اچه
چرا از هجر جانانت خبر نیست | تو قدر وصل جانا ز اچه دانی
ترا صبح وطن چون رفت از یاد | غم شام غربا ز اچه دانی
شراری در دلت از عشق چون نیست | تو اتشهای پنها ز اچه دانی
یکی سنکی نتا ده بر لب جو | تو قدر اب حیوا ز اچه دانی
بغیر از عیش تن عیشی نکردی | نعیم عالم جا ز اچه دانی
نخوردی در دی از بادهٔ عشق | صفای صاف نوشا ز ا

ز عشق و عاشقی تا می شنیدی | تو شور عشقیا ز ا چه دانی
ز درد سر ندانی درد دل را | تو درد و درد پنها ز ا چه
ندا ری تا ببار خورشید کردا | تو ان خورشید کردا ز ا چه دانی
دل از دست نکاری می بر اید | نکا ریدن نکا ر ا ز ا چه دانی
سرت پر شور بید ا رد و هانی | تو کان این ننک دا ز ا چه
ازین تا کذشته ا ز ا چه دانی | ازین تکذشته ا ز ا چه دانی
ترا جز درد درمان نیست لیکن | چو درد ت نیت درما ز ا
حدیثی ز ان دهان نشنیدی ای فیض | تو شور شکوستا ز ا چه دانی

وعده ها بر فرا ر ا بی نی | عهدها استوا ر ا بی نی
دسیدم تا نثا ر رویت کنم | نقد جان صد هزا ر ا بی نی
جان چه باشد که تا نثا ر کنم | بهتر از جان نثا ر ا بی نی
با تو پیوند ا بد محکم | وز خودم الفرا ر ا بی نی
ز انچه کردم بصد ر دیوصد ا ر | ندم و استغفا ر ا بی نی
سمیتا کوی کن مرا | ز اب چشم بحا ر ا بی نی
این کنا هان بشما ر مرا | تو بی شما ر ا بی نی
از برای ندا رک ما فات | نالهٔ زا ر زا ر ا بی نی
پیری از من کرفت الکار | در جوانیم کا ر ا بی نی
در خزان طبعها فسرده بود | ستی اندر بها ر ا بی نی
در میان نیست غیر در دیرین | زین خلا تو کنا ر ا بی نی
کاریت از فیض کو نیا بد را | کفت را بفو کا ر ا بی نی

امد بسیم تحفه نیا نی | بنود ز بد را و هلا بی

بعضی نسخه‌ها این رباعی را بعد از رباعی سوم نوشته‌اند

گفتا بکو ببین هویدا — صافی باده نهفته در هلالی
هان هان برخیز تا به بینی — بی پرده جمال بیزوالی
زان شه سینه زنان بزدای — تا جلوه کند در و جمالی
زین خال و خطت ان بکن دل — تا جان برسد بخط و خالی
وز غنج و دلالشان کذر کن — بکذر غنج و بین دلالی
جام خود را ز خود تهی کن — تا پر شود از بی وصالی
وانکه همه چشم شو نظر کن — در حسن و جمال بی مثالی
وانکاه بسوز در تماشا — چون فیض همان ز بحر خیالی

کفتم بعشق غارت دلها چه میکنی — دستی در از کرده و یغما چه میکنی
چندین هزار خانه دل شاد خراب تو — ای خانمان خراب بدلها چه میکنی
دادی باب و زاک بتان آب روی ما — با کل خان چه کردی و با ما چه میکنی
کفتم بلب ز بهر دل ما چه می بری — کفتا کنم بر تو تو دل را چه میکنی
بکشای چشم و نور ز رخ سا میان بین — در پرده خیال تماشا چه میکنی
من جلوه تا نموده تو ان خویش سیری — کر بر تو جلوه کنم ایا چه میکنی
چیزی ز ما بخواه بغیر از لقای ما — از دست غیر دوست تمنا چه میکنی
از خود بشوی دست و بدر های ما در ا — بردار دل ز خویش بجا با چه میکنی
بردار دل ز خویش و در این بحر غوطه خور — بر ساحل ایستاده تماشا چه میکنی
ای فیض عقل و هوش و دل و دین و جان ما — چون وصل دوست یافتی اینها چه میکنی

من نمیدانم چه در چشمی — اینقدر دانم که در جانی بمن
مغز من از بوی تو مدهوش شد — عنبری شکی کلی یا کلشنی
من نمیدانم همی یا افتاب — روشنی دیده های روشنی

یکی مستی در دل شب آمد ×
خسته کرد بدل از مرد و زنی

من نمیدانم که حوری یا ملک — اینقدر دانم ز خوبان احسنی
خیش هر کان یاکر شیر غرات — جان من کاندر دل من بر زنی
من نمیدانم خجالت چیست — اینقدر دانم که با من میکنی
هر چه هستی ای پری رو عالم جانکاه — خلق را هم جان شیرین هم تنی
او نخواهد جان بلب بر نفس او — تو هزین بر او جان میکنی

نجز شی میشود اکر روی عاشقان نکه میکنی — بنوازشی چه زیان دهد بنظوان نظر نکنی
نکه تشنه شراب نرانم نکخته خراب ایام — چه شود با نظری کنی سوی خال ما نکذری
ز برای هر که میکنی هر سه بری وفا و کرم — چه شود اکر تو با من زار کنی انچه با دکری
تو بین جو کرمه رایی نست بکم من انچه رضای تست — چه شود دل حزین مرا ز دل خود نست خبری
من خسته را طبیب نصانده بجز شراب صبا — چه شود بکو بکاسه سازی و با فتاده وفا کنی
چه بکو بود بسازی اکر شراب انست و کباب دل — نه هم شراب دکر خوری و نه فکر ما حکر کنی
چه سعادتی بود از ان اکر دوان شوی بکمان — فکنی خود نم بار خود سوی یار خود سفری
نه روی مرا بوصال او نه صبوری ز خیال او — تو درین معامله ای هما چه شود اکر اثری کنی
غزل بخوان ز شعر تو بود انکه در سخن افیض — زده مان خود فکنی ز ف زبان خود شکری

چه خواهد شد اکر تو ای ربابی — در ان شبی از در من نه ابی
در ان شبی از در هم بی حجابی — چو در جان ارباب معنی همانی
در ان شبی بر سر ما بیایی — بشادی و مستی کنم جان فشانی
در ان شبی بر سر خسته خود — طبیب دلم از در مهربانی
در ان شبی در بر و بر از لطف — که کیرم ز سر بر و زکا رجوانی
کنی از بهر خوان از کناهی — رخی را که شد از غمت زعفرانی

ازان پیشتر کز تن جان شاند | چه باشد ز هجران مرا وا رساند
چه باشد که در کالبد من دمی | ز جانی نشینی غباری نشانی
چه باشد شبی کو کنم روز با تو | نگریم مگر یک سر از زندگانی
چه باشد شبی در بهشت وصالت | بکام دل خود کنم کامرانی
چه باشد که شوی میهمانم | کنم تا جان فشانم من از شادمانی
کشم پیش تو با حضور دو دیده | گر بندهم از جان کنم چاکرانی
کنم دل نثار و کنم جان بقربان | خوش آن بهمان و خوش آن میزبانی
چه باشد که بینی ز فیض جمالت | کنم تا شادمانی کنند جاودانی

ای فدای غم تو جان کسی | که تو هم جانی و جانان کسی
تو جانی دگران کو تنزه بند | مه خلق بقربان کسی
لمن الملک تو سوزد اغیار | آتش قهر تو طوفان کسی
بفدای تو سر و سامانها | ای سر هر کس و سامان کسی
هر چه جز تو همه کفر است ضلال | نیست جز عشق تو ایمان کسی
درد تو بس بود مرا درمان | درد تو مایه درمان کسی
روی بنمائی و گر ننمائی | ان خویشی تو نه ان کسی
رحم کن رحم که بگداخت دلم | در غمت جان کسی جان کسی
فیض جان داد بجانان اخر | قطره پیوست بمان کسی

ای فدای تو دل و جان کسی | درد تو مایه درمان کسی
درد تو بس بود مرا دوزخ را | دور کن از سرم ای جان کسی
گر نکیری تو بجرم من چه شود | بگذری از سر عصیان کسی
گنهم را بگو بر سر عفو است | که تو بخشائی و غفران کسی

هر چه خواهی تو توانی کردن | پادشاهی تو و سلطان کسی
چه نمایم بتو با کوشش | گر ترا منبع احسان کسی
من کدامم تا بجائی ایم | کمتر از هیچ بعنوان کسی
من بخود هیچ و بتوان توام | نیستم هیچ مگر ان کسی
فیض را نیست بجز جان و دلی | ای فدای تو دل و جان کسی

در سینه ای عشق پنهان چه کردی | با دل چه کردی با جان چه کردی
از اشکی این را بخشی | با این چه کردی با ان چه کردی
با ظاهر من با باطن من | پیدا چه کردی پنهان چه کردی
تقوی و توبه بر باد دادی | با عقل و دین و ایمان چه کردی
من بسته بودم با تو بعهدی | از عهد من کوپان چه کردی
سامان و سر را درهم شکستی | با خان چه کردی با مان چه
پر داختی دل از شادمانی | بگداختی تن با جان چه کردی
در هستی من اتش فکندی | در نیستی ان همان چه
کز نیم دیده دریای اشکم | از بهر قوشن طوفان چه کردی
کز ذره از سوز در رنجم | مالک بدیدی نیران چه کردی
سر دادی کز در محشر ایی | سوزیدی اعمال سیان چه
در بان طلب در دری نباشد | کز در بودی دربان چه کردی
از دوست زاهد کار بودی | حور از چه کردی غلمان چه
با اتش عشق در جنت فیض | کز راه دادی رضوان چه

دل و دین و عقل و هوشم هر را باد دادی | ز کدام باده ساقی بمن خراب دادی
چه دل و چه دین چه ایمان همه گشت بی خبر | ژ هوای موج خود را چو بغرقاب دادی

دل عالمی ز جا شد چو نقاب بر گشودی
دو جهان بهم برآمد چو ز لف تاب دادی

در خرابی گشودی چو جمال خود نمودی
ره درد و غم ببستی چو شراب ناب دادی

زد و چشم نیم مستت بی تاب عاشقان را
ز لب و خوی جیبت شکر و کباب دادی

همه کس نصیب خود برد ز کوی حسنت الا
بن فقیر مسکین غم بیحساب دادی

هم سر خوش از وصالت بن و حسرت وخیالت
هم سر اشراب دادی و هم اسراب دادی

ز لب شکر و شت دل فیض خواست گاهی
نه اجابتم نمودی نه مراجواب دادی

دل زهر کس سر بایی تا خود ان کیستی
بر صف جانهازی تا خود تو جان کیستی

در جهان آتش زنی و خان و مان سوزی
خان و مان سوز جهانی خان و مان کیستی

جان بکف دارند خلقی بر تو ان بردت
تا که مقبول تو افتد تا تو ز ان کیستی

در جهان غیر تو کس چون نیست پیدا از تو ما
هر که پیدایی تو و اخر نهان کیستی

هر ستاعی هر که خواهد جلد در دکان تست
سر کران تا تا که و را یکان کیستی

نیست مانند تو در بازار وصیدان وجود
خود کدامین گوهری تو در دکان کیستی

لاله از تو داغدار و گل ز تو پیراهن دریده
تو کدامین لاله رو نرگستان کیستی

بر سر خاک رهت دلهای پاچون خاکروبی
تا کرا بی آتش و اب روان کیستی

ای جهانی در غم عشقت ز جان برخاسته
تا کرا خواهی تو و جان و جهان کیستی

چشم مست فتنه ات بر ویت کمان بالا بلا
خلق را شوب جان ارام جان کیستی

سوز و ناله قصه ای دلکار دیده است
ای کشاد جان و دل ایات شان

ز اتش عشق تو بسوزد چه در هجر و چه وصل
فیض را خود دو نخی اخر جان کیستی

دارد ز جفا نظام خوبی
هیچ و جفا کدام خوبی

از لاله عشق بخته کرده
باشد بعشق نام خوبی

ای سرتا پا همه نکویی
وی پا تا سر تمام خوبی

از یاد تو پر شده کدچنه
چشم دل من ز کام خوبی

هر دل که ز عشق تست شیدا
دارد در وی مقام خوبی

نظارگیان ز روی خوبت
پیوند علی الدوام خوبی

با شیدایان کوی عشقت
لطف تو کند مدام خوبی

از ناکه حلال نیست وصلت
باشد بروی حرام خوبی

قایم بتو تا ابد نکویی
در ظل تو ستدام خوبی

تا در دل فیض جای کردی
بیا رویش از کلام خوبی

هران دلکه با یار تست خوشی
ز کلزار حقیقت مست بوئی

ندارد او سر دنیی و عقبی
که دارد پای اسد شد کریمی

دلی کو شد اسیر زلف یاری
دو عالم را نیرزد بوی مویی

بود خاطر پریشان ز کر او را
رسد از زلف عنبر بوی توئی

کجی کو شد ز راه عشق اکاه
نیخواهد دکر راهی بجوئی

سری کو مست عشق شد نجوید
بودان جی ز در پا یا سبوئی

دل فیض از غم عشق ز بانها
سکر روزی به پیوندد بهوئی

دکر ارامی اکر بودی چه بودی
دکر کامی اکر بودی چه بودی

ز یار ناکزیر من دلم شاد
به پیغامی اکر بودی چه بودی

در بغا کار و با رعاشقی را
سر انجامی اکر بودی چه بودی

در بن غمها و محنتها کجی را
غم اشامی اکر بودی چه بودی

در بن ناکامی ز اندازه بردن
دلی کامی اکر بودی چه بودی

دلا تا چند در زلف نکویان
ندر دامی اکر بودی چه بودی

چه شد دستی با فیض بسود
نکو نامی اکر بودی چه بودی

کر ز خود و عقل خود یکدو نفس برتری
دست در پای مشوقه در و بر بستی

ره بخدا گر دیی در بخدا دادیی
دسته زکون و مکان نیستی هستی

پی بازل بردیی اب بقا خوردیی
عمر ابد بردیی دست فنا بستی

با همه بی همسم همدمی همه
از همه گستی با همه پیوستی

دل ز جهان کندیی برسته رهیدیی
از پل دوزخ چو باد برقتی و جستی

از درکات جحیم باخبر و پی اثر
در غرفات نعیم سرخوش و بنشستی

باده شراب طهور ساقی غلمان ز حور
منزل قصر بلور اطلس و استبرق

باده بنوشیدیی حوله فروشیدیی
حله بپوشیدیی تاج و کمر بستی

فیض ز دامانم اردست فرا داشتی
فی دل او خستی فی شده پابستی

دل و جانم اسیر غم تا کی
خسته محنت و الم تا کی

عمر را صرف هرزه کردن چند
سایه حسرت و ندم تا کی

دلم از فکرهای بیهوده
دایم الحزن و الغم تا کی

نقش باطل ازو و اصل
بر دل و جان من رقم تا کی

محنت و رنج تو بتو تا چند
غصه و درد و سیدم تا کی

کرده ها سنج پشیمان
گفته ها موریث ندم تا کی

ره بدین ده بطریق هدی
اعمی و اکم و اصم تا کی

جان علوی بقید تن تا چند
کان شادی اسیر غم تا کی

دوست محزون و محن یار چند
دشمنان شاد و بحرمان تا کی

از حق تا چند خوار و سبک
وان باطل ولی نعم تا کی

غفلت از یاد آخرت تا چند
غم دنیا و بیش و کم تا کی

حرف جمشید و بخت کاوس چند
با اوزید و تاج جم تا کی

گفتن حرفهای بیهوده
بنواهای زیر و بم تا کی

پیش ازین شاعری مکن اخیر
این بخشهای کم زکم تا کی

الرباعيات

با من بودی ست نمیدانستم
یا من بودی ست نمیدانستم
رفتم چو من از میان تو را دانستم
تا من بودی ست نمیدانستم

مستم ز ندای لا الٰه الا هو
هستم ز برای لا الٰه الا هو
این مستی من ز لا الٰه الا هوست
جانم بفدای لا الٰه الا هو

مستم ز ایاغ لا الٰه الا هو
جمله کل ایاغ لا الٰه الا هو
اسرار ازل که در دلم پنهان بود
دیدم بچراغ لا الٰه الا هو

دیدیم جلال لا الٰه الا الله
دیدیم جمال لا الٰه الا الله
از دوزخ و از بهشت آزاد شدیم
جستیم وصال لا الٰه الا الله

اندر حرم مزاد بدل شو خوای
از سرمستان باده الستی
کز جام حضور باشرابی دگرش
کز بیخودی ز سر حوالی

از نور نبی واقف این راه شدم
وز مهر علی عارف الله شدم
چون پیروی نبی و آلش کردم
ز اسرار حقایق همه آگاه شدم

شادی و طرب بغم فزاید بسیکن
تحصیل نوا به چنوایی بسیکن
بنشین چو ترا برآن شود دل بر کی
بسته در خمر و پادشایی بسیکن

عشق تو مرا غریب و بیدل بنواخت
در دل آتش فراق و اندوه بساخت
از خوان غمت بسی کدایی کردم
تا دل این بادشاهی انبوخت

ای حسن تو جلوه کرده در اسماء صفات
روی تو نهان در تتق انوار حیوة
الذات بجا بکبریای تو رسید
هیهات ازین خیال فاسد هیهات

ای نخجا صل خوب و زیبایی
سرچشمه بوی هر زیبایی
روشن بود از جمال تو هر دو جهان
پنهانی تو ز غایت پیدایی

ای حسن تو مجمع هر زیبایی
وی هر دو جهان ز عشق شیدایی
نگذاشته دانه تو دلی را بیدرد
سودای تو کرده عالمی سودایی

عشقت چو سر زد هوس دگر بنماند
در کام تخت اندام زین پرنیان
ای دل تو ز غم بسوز و ای جان بگداز
ای دل تو ز غم بسوز و ای جان بگداز

تو یار مرا ندیده معذوری
زان روی کلی نجیده معذوری
از کاشن عشق نچیدی نوزیده
در بهدشان چو ریده معذوری

سرخال شدم ز حسن خال تو نرفت
خون گشت دلم ز شوق وصال تو نرفت
هر چند هجران تو زکارم کرفت
از دل عکس جمال تو نرفت

جان رفت و دلم ز غم نیاسود هنوز
شد عمر و مرا امید بهبود هنوز
هر چند که قطع آرزوها کردم
چون نه بکریدم آرزو بود هنوز

ای فیض غم زبان سرسودت هست
با این همه در دایره بهبودت هست
هر پیر که بال سوخت در دیدهٔ تست
با آنکه تو بال سوختی دودت هست

ای فیض بیا بجانب حق بروان
این ره روی و رای خلق را یک سو کن
کاری که بمیزان خدا نا یدهٔ
بر هم زن و با جهانیان نیکو کن

ای فیض بیا دلی بدست آر انداز
زین بیهده خویش را بیکبار انداز
یعنی ز کمال هر چه اندوخته
از سر بردار و در ته یار انداز

ای فیض بیا که عمر ضایع نکنیم
چان شکنیم و میچ به جا نه کنیم
دل در سر زلف های یاری فکنیم
جان در سر غمزه های جانانه کنیم

مستانه مرا شراب دیگر باید
می دست دهد و سبو سبو می باید
کی کام بسای فلک الا بیم
چندانکه فراخور کلوی باید

ملا تو بحیث و گفتگو ارزانی
سوزیدن تو وجد و های و هو ارزانی
زاهد بتو اکبیر و جوانی ارزانی
مشوق بما و ما باو ارزانی

ایمان درست عشق کیشان دارند
هر چند که ظاهری پریشان دارند
مفتاح حقایق تو میجوئی فیض
زینان غافل مشو که ایشان دارند

ما هیچ اختیار ایشان دارند
ایشان کاحوال ما بر ایشان دارند
صد غم و نازان حوالهٔ ما میکنند
این قوم نکو چه تو و خویشان دارند

دلهای خلایق همه ایشان دارند
زیر شکن زلف پریشان دارند
در جای دگر بخش چو زلفشان
اری بخدا دل من ایشان دارند

در دایرهٔ زلف خوشت هنوز
در سر هوس روی نکوهت هنوز
هر چند که ریشه هوس بر کندم
در سینه ز ریشم ارزوهت هنوز

که در خم زلف کوی بندت
کم در کمر کسوی شک بوی بندت
جان بر سر دان نیز نخواهد ارزان
این رشته عمر زین بوی بندت

تن را در اشک شست و شو باید کرد
دل را ز غیر خویشت و یا باید کرد
چون پاک شود وجود تا ز کاید
انگه جا ز اثار او یا باید کرد

تن را کدام از انور من جانت
جا ز اد در باز تا شوم جانانت
از پای در ای تا بگیرم دستت
با در در باز تا شوم دربانت

فی اهل دلی که بشنوم زو رائی
کی باشد کی که را بر بالا فتا
فی منصفی که باشدم دساری
در عالم امکان کنم پروازی

در کوشش از و اخر دن خوشتر
پوشند ز خیر حق پریدن خوشتر
ای فیض مکن علاج کوشش زنهار
کافتا خلق تا شنیدن خوشتر

زین دار فنا پاک کشیدن خوشتر
پوشند ز اون دان پریدن خوشتر
دل کردن ز اندیشه دنیا خوشتر
در عاقبت کار رسیدن خوشتر

از صحبت خلق تنگ دلتنگ شدم
بس نام تکوی بی مسمی دیدم

وز دعوی ما جوی نیاید در بار شدم
از نام تکوی خویش در ننگ

کاوارث شاط دهر پژمرده چراست
دیبای ظلل افتاد سایا از خویش

در سینهٔ اهل دل امید دیدار است
در بزم دل اهل شوق نومیدی چرا

شبها بین چو زلف لیلا کالوده
روز سیهم بجوش سودا کالوده

مجنون بجنون بکوه و صحرا
را نزد ران بوادیم ارقاش تود

جان و دل بضوء نجم و بسیج و بحور
علم مرسی صدف گهر دان عرمان

اخلاق بدیت کف خوی و خالت
کز جان بطوفان عشق را بادانت

شادم که غمت همه جان خواهد بود
عشقت بادل را جان جانان خواهد

هجران تو تا کالبدم خواهد ماند
وصل تو حیات جاودانی خواهد

در راه طلب تمام دردم دردم
در وصف رخش قسم را نرد مردم مردم

گفتی که چرا نیکی در خود نبیر
از من خبرت نبود کردم کردم

از دست هوای نفس تم تم تم
از زیادهٔ عشق تو دست تم تم

ایجا پاداش هر چه کردم دیدم
از خویش وجود خویش برتم برتم

موقوف قیامت نیم ایجا بردند
خود را بخدای خویش پیوستم

ایجا محصول هر چه کشتم چیدم
اعمال و جزا بیکدگر بخشیدم

این جان تو عاقبت زتن خواهد جست
این تن تو عاقبت بجان خواهد باخت

دیدم دیدم که هر چه کردم دیدم
از چرخ جان عیار تن جوز نجم

دیدم دیدم که هر چه کشتم چیدم
دیدم دیدم که پای تا سر دیدم

دیدم دیدم که موقوف تو چیست
دیدم دیدم که گر همی تفلیست

دیدم دیدم که هر دعا یم دیدست
دیدم دیدم که دیده در تو خریدست

دیدم دیدم که هر چه دیدم تو بود
دیدم دیدم که دیده دیدم خود بود

دیدم دیدم که بشنیدم این تو
دیدم دیدم که جان شنیدم جز تو

بگذشته ز این و آن خبر پرسیدم
بگذشته ز این و آن خبر پرسیدم

اخر به رخ خویش دیدم مقصود
دیدم دیدم که او من بود دیدم

آنکس که دلم ز دست در بر خسته است
در بان دلم لطف او پیوسته است

آنکس که دل شکسته را نپرهاست
در بان شکستگان بدو دوست است

کی باشد کز بجان خود پردازم
کی باشد کز بجان خود پردازم

کی باشد کز خویش رهایی یابم
کی باشد کز تن روان برانم

گویند مرا که با تو شومم
گویی نکنی ز خویش ناهشتومم

تا کی کندم دعا قبای عز عزیز
ای عشق بیا زیاده تا هشتومم

افسوس که از وقت بیهوده گذشت
انفاس عزیز بوده نابوده گذشت

خوش آنکه باخلاص رهی عود
الوده دنیی نشد آسوده گذشت

از شرم گناه شاید از خود گریم
از ابر بهار بر خود آذر گریم

آنکس باید گریست نامش نشته
چون عمر وفا نکند چون گریم

از راه هوای نفس مردم کردند
بر چون عقل او خویش گردم کردند

از دست من آه میکند لیل و نهار
در کابد زمانه در دمم کردند

یارب تو مرا بخواهش من مگذار
جان را بهوای طاعتت رهگذار

جان صافی کش سیلک تعلق بس است
معتاد صفا بدار دی دن مگذار

یارب تو مرا بکوی زشت مگیر
از معصیتم بگذر و طاعت پذیر

چون مهر تو نیی و آن او نیست دنیی
نزد تو شفاعتم کند دست نگیر

مهرت سرشت خون مرا و کار من
جا کرد چو جان بتن در ا بشر کل من

آن مهر علی و مهر او کرد علیت
محصول دو عالم من و ماحاصل من

یارب چو تو هدی و هدایت بکرد
اصناف مهمات کفایت بکرد

بر توفیق هدایتم بکرد ار بدار
شکر کز انچه را عنایت کردی

یارب جانرا غذا ز دانش دادی
دل را دادی رفیق دانش شادی

توفیق عمل بعلم هم نیز بداد
ان هم تو بعبد نیم و هم یاد دی

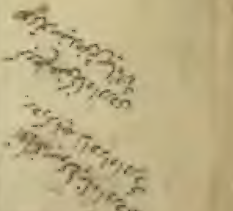

از لذت عیش و جهان سیر شدم
در ماتم عزیز و احبام در دشتم

چندی چو زان بزیک و بوزینه شاد
اخر بیقین اخرت مرد شدم

میکرد جهان بخویشتن خرسندم
پنداشت بزیک و بوزینه مرا

چون داد مرا خویش از ان اندر بر کشت
بگذشت زمانه و بود او بوزینه

ابر کشش دهر عاقبت کفتن بداد
هر دوست که بود جز خدا دشمن شد

جز مهر خدای هر چه در دل کاشتم
حاصل اندر وی دانه صد خرمن شد

شد ساعد کز زین شیدم بگذشت
شد باصره کاندرین گه دیدم کژ گشت

با کس که برم رحمتش فی الفور باند
از بس بدلم زین شیدم بگذشت

بشنو ز یکی بکو بهندار ببین
نیکو بشنو نکو کن و نیکو بین

از انکه برای خویش پسندد دیگر
بپسند بدیگری نکو بینی همین

نیکی است بکس بخویش نیکی کردن
از از کس ست خویشتن از زدن

القصه بخویش نیکی انچه کنی
نیکی و بدی بکس نشاید کردن

ای انکه ز جهان نداری ننگ
بر تن چو روا نئی تو بر دیگر تنگ

بیرون ز جهان انچه نگنجد در تو
مردی چو پسند نایدت روز نبرد

تا چند ز راب زنان سخن خواهی گفت
خوابی خوردن بروز نی جامه خفت

امروز ز از تو اگر خوی نخرید
در روز جزا خوای ارزید بگفت

در میان تو و ما سست تو ان
بار عصیان تو کوهست تو ان

امروز بکن آنچه تو انی کردن
فردا که رود جان ز دست تو ان

مغرور بحسن خود مشو دست بدار
نزد علما نیست شوخی بسیار

در حضرت دوستان چو زیبا باشی
نزد دشمن بایدت شوخ بباشی

نی زاهدم و نه عابدم و نه عاشق
نی صالح و متقیم و نی هم زاهد

از بهر چه امید بر جهان چون بندم
نی در قرآن این سخن کنم نی در فاق

حیران خودم کز آن کجا می آیم
از بهر چه آمدم چرا می بایم

خواهم بکجا روم چو از بود و نبود
نی در دوزخ نه در بهشت را می یابم

ای وصل تو جانفزا و هجر تو جانکاه
وز دست من از تو این و صد کوتاه

در هجر تو بیکدانم و بیکوم
لا حول و لا قوة الا بالله

ای روی تو مجمع همه زیبائی
وز زلف تو سرکش دل شیدائی

جان در غم تو همچو سمن می بائی
از عارض و زلف را کجا می یابی

ای نوش لبان چنانکه من دانم تو
پنهان پنهان چنانکه من دانم تو

لب بر لب چنانکه تو دانی و منی
جانم ببدن چنانکه من دانم تو

از ناز بدروی کز چه پیچیدی
شاباش کرشمه صد چندانی

تو از کبر و منی و بخود بینی
ما بیم و نیاز و زاری و مسکینی

کمر بر لب و کمر نازکی
کمر زلف کن زف و کمر نازکی

خود هم شوخی خویشان را یا
مارا سوزی بکه خویش را سازی

کمر بر لطف بی و کمر نازکی
کمر در رخم فراز و کمر نازکی

کمر را نیم از درت چندین فرخ
کاهی طلبی و صبر مرا نکنی

ایشان احوال پریشان دارند
ایشان این کمر کیشان دارند

جای رحمت نازنینان رحمی
تکی دل عاشقان پریشان دارم

ان نازو ستمگری که ایشان دارند
از دولت عاشق پریشان دارند

با دوست بجفا کنند یاری چندان
کیشان این کمر کیشان دارند

با وصل تو دست در کمر نتوان کرد
یا درد فراق هم بسر نتوان کرد

چون جان کار غیر جانانی
جز اله راه بی اثر نتوان کرد

تا کی بجفا دل من فرسودن
تا چند غم بر غم افزودن

با من تو همی نبینی شرمی هرگز
من چند توی نیتوانم بودن

گوید چو برش روم چه هردم نالی
در هم زدم چرا بهم می نالی

ای بریت ای بار بیایم چکنم
ای جان ندارا چه جان میسوزانی

ای خسته روان سر کوی بیمار
زان لب دشنام رو بروی سالار

لب بیدهدت شفا ز بیماری
در دا و ردا دوای او میسازد

ان شوخ چو رخ زم سیر صحرا میکرد
در هر قدمی هزار دل ما میکرد

هر خنده کزان لعل شکرخا میکرد
کویی که هجا ز دل ما واپس کرد

آمد ببرم صحر گهی مست خرام
در دست گرفته ساغری از می ناب

گفتا که بیا بنوش از این جام شراب
مستی شراب بهتر از بیدردی خواب

آمد ببرم صحر گهی از در لهو
سرمست و خراب جامه ها بر ره جو

گفتم که که بوده ست گفتا که توئی
دین دار هزار صلاح ما را که کرد

گر دی که دی تا جگر م خون کردی
هوشم بردی جنونم افزون کردی

بر ملکت دلم شبیخون کردی
یکبار مرا ز خویش بیرون کردی

که غمزه که سینه ها بما کردی
هر دم در دل نوع دگر جا کردی

القصه ز ما عقل و خرد کی فتی
یارا بخود نوست رشید ا

از مات کزین نیست بما مات کن
هر لحظه ز ما تهی دیدبان کن

ما باقی بیشمار یک یک با ما باش
رو سوی جمال شاهد چیره کش

پوسته بعشق بتلا باد کسی
جز درد و غم عشق مبیناد کسی

عشق است حیات جاودانی یارب
در عشق و غم عشق بمیراد کسی

دل گفت که زان صحبت دم کن
چون افلاطون نشین اندر خم کن

گفتم که فراغت از جهان میخواهی
عاشق شو و در حبیب خود گم کن

تو طلعت جان فزای مستوری
در عالم حسن جریده معذوری

فی از نفحات قدس بوی برگ
فی زان بهما چیده معذوری

از حسن بتان مکن اراده یاد
مستی و طرب کنی در عالم شاد

جون صاف شود وجود تا ته باشد
تا با تو چها کند در این عالم باک

گفتی که ز عشق کار ما خواهد خست
از شاه این باده چه نیت عزم درست

مستی ز می عشق نیاز مد مقصود
رفتن ز جهان نه جنبیت عزم درست

دانی ز چه عشق کار مان مبطلو
با بر چه ساز و سوز شان بطلو

آنست ز نخ مرهوب و ز بت مرغوب
آکاه شدند در بن جان مطلو

از عشق مجاز کوی چیست عزم
زان جا شی عشق حقیقیست

از جلوه حسن دوست در روی نکو
تعلیم طریق عشقبازیست عزم

افتاد چو دل بلعبت یاری در بست
از عهد که کرده بود با توبه شکست

تا چار زیاد را و بد سالک را
سر رشته عاشقی چو اید در دست

یا نه مستی و صلا زمانست ازو
یک جرعه وصل افزار ستانی زیبست

یک جام شراب وصل از آن لب خوشتر
یک ساقی دلربا بالم و جلیبست

جا نرا چه کنم دلم ترا میخواهد
شا نرا چه کنم دلم ترا میخواهد

گفتی که از این کهن رها نت بدهم
از چه کنم دلم ترا میخواهد

جانرا چه کنم حیات باقی خواهم
می را چکنم جمال ساقی خواهم

گفتی که بفردوس ترا جای دهم
فردوس چه سیکنم تلاقی خواهم

از جمله رشته اند و ختم
در راز تو با الی الله اوخته ام

این جامه پرهیز که در بر دارم
هر چند مواد ریبن در و خته

کاهی شادی و سینه صحرا صحرا
کاهی اندوه و دیده دریا دریا

زاغیار گسسته با خدا پیوسته
شکوی و شکایتی و تنها تنها

تا چند در آتش هوا خواهی سوخت
تا کی آتش ز خویش خواهی افروخت

زینسان تا کرت شود فروزان آتش دل
دوزخ دوزخ ذغیر خواهی اندوخت

در مهر چو شود شوخ محبت پرورد
فرخ فرخ زخلق باید شد و رد

چون نتوانی بطور یاران بودن
ان بی نمکی شور فزاید بر شور

بر دل چو کند تنگ محبت منزل
میبار شک تا شود صحرا کل

دریا در یا چو اشک میریزد چشم
صحرا صحرا فراخ میکرد دل

خواهی که مرا ز خویشتن دور کنی
از مرگ بتو علاج رنجور کنی

ای بر دشتی دیدن زن و در شو
دل بید هدت چشم مرا کور

در جان منی ترا چه سان نشانم
در مان منی ترا چه سان نشانم

از چشم کزان لب حیاتم جاریست
تو از منی ترا چه سان نشانم

ای جان جهان راه بکویت بردم
ای کج نهان راه بکویت بردم

از خویش نشان تو نشانی دادی
اخر بنشان راه بکویت بردم

رفتم از خود نشان بکویت بردم
پنهان پنهان راه بکویت بردم

هر کس که رسید از دلیلی رسید
من راه بکوی تو بکویت بردم

بوی تو مرا والهٔ و حیران دارد
خوی تو مرا والهٔ و حیران دارد

پیوسته بدان سوی دو چشم باز است
روی تو مرا والهٔ و حیران دارد

عشق تو ز بود من نشانی نگذاشت
حسن تو مرا بمن زمانی نگذاشت

هر جا نگرم تو در نظر می آیی
روی تو ز مین و اسمانی نگذاشت

یادت کردم بود و نبودم همه رفت
عشقت اسلام ز دودم همه رفت

نگذاشت نعمت ز جسم و جانم اثری
ان هم پاشید تا ز پودم همه رفت

با او بودن نباشدم یارایی
بی او باشم کشدم انتهایی

با او بی او چو هیچ یک نتوان بود
اخر بچه سان زیم من شیدایی

تا چند ز غصه و الم فرسایم
روز وصل ترا بغم پیمایم

تا کی ز وصال دوستا شم محروم
در مطبخ هجر خون دل پالایم

افسوس که عمر شد بیهوده تلف
افسان عزیز رفت و نگذاشت خلف

بر جسم جان نماند بجز داغ الم
بر جبهه دل نماند بجز داغ اسف

ای جان مرا روان ز جان اندر تن
از نور تو دیده بصیرت روشن

زان پیش کز اقلیم شهادت بروم
بگشای دری ز غیب در سینه من

گر فیض بود نیک و گر بد از تو
ور تو نکنیش قبول و گر دور ازتو

کوران دهیش بهوی تصدق ز تو است
ور هم نهیش پیش ره سد از تو

هر چند که نامه عمل گشت سیاه
هر چند که فرد بر روی گناه

نومید شو نهان ز توحید شو
ان الله یغفر الذنوب جمیعا

خواهم بکنم که نه نخواهم نکنم
خواهم بکنم توبه نخواهم شکنم

لیکن چو نخواهم نتوانم خواهم
خواهم نتوانم که نخواهم چه کنم

هر چند که سیه کند نامه من
هر چند خطر ز پیش ایدم پس

سهلست که بهر شتی دوزخیان
یک قطره ز بحر عفو او بس

در هر دو جهان خدای را باید بس
تا کس نباشد که جز خدا خواهد کس

از آنکه خدا کس بود و بس باشد و بس
گو صد خطرش ز پیش ایدم پس

دیدم دیدم که هر چه دیدم خوش بود
زهری که بناکام کشیدم خوش بود

ان چیز که سیمرغ نادیدم خوش باد
اخر چو بکنه ان نرسیدم خوش بود

ای آنکه بدیدن بصیرت کوری
ز اظلیم معارف بفراغ دوری

ما چشم بصیرتیم و اهل بینی
کوری نبری بکوی ما سعدیرا

کفتی که ز غیر دوست دوری یکسو
برجور و جفای او صبوری

بینا مرد دوست بیند و مهر و وفا
با ناپنا بگو که کوری میکن

کفتی که ز غیر دوست بگسل پیوند
خرسند شو بهیچ جزان دل بند

جز دوست هر انچه کنی دیگر هست
با شم خرسند یا نباشم خرسند

صد شکر که فرد و بن بر نیم دادند
در پرده بنقد حور عینم دادند

از علم بیین امدم از عین بحق
از جام رضا بر دیقینم دادند

خوش انکه خیال چون تو یاری دارد
در عشق تو خاطرش قراری دارد

با انکه بیان جمع چون شمع بود
با یاد تو از جهان کناری دارد

باشد باشد که یار حاضر باشد
باشد باشد که یا زناظر باشد

باشد که در اول نظر اخر کردم
تا یار مرا اول و اخر باشد

از نخل عطای تو ثمرها چیدم
بسیار بدی کردم و احسان دیدم

هستی تو مرا ز من فزون تر خواهان
حاشا که کنی دوزخیانرا نومیدم

ای انکه شدی غریب تر در بر کاه
از قهر الدروسی لطف الله

از قابل توبه قابل توبه شوی
لا حول ولا قوة الا بالله

ای انکه توانگر نابشوی
حیفست در بن بجوکه تر نابشوی

از اتش خجلت سکی ابشوی

ای آنکه گمان بری که داری هیچ چیز
یا بی باقی گر ز فانی گذری

ای آنکه ز عرصه عدم می آیی
بر عمر تو هر دمی که می افزاید

دل گاه گهی بسوی غفلت نروی
چون باز شوی ز گمرهی باز آیی

چون باز شوی بر رویم از غیب دری
ای یار خدا بسوی این در بنشین

از سوز تو پا تا سرم همدیده تر
تن گرید و جان سوزد و دل آه کشد

خود را بمحیط خط اندار قرین
بر سوخته کار دست ندارد دیگر

در بحث بسی گفت و گو چیدم
چون مغز رسید بر میانه نداشت

کز دخترِ رز نخن کشد اعراب راز
تا دم بر بی سخن گوته کن

اینک روی از جان گذاری هیچ چیز
داری همه چیز گر نداری هیچ چیز

واسوی وجود دم بدم می آیی
اندم ان دم ز عمر کم می آیی

تی از خود و تی خدای را هم نبری
هر سوی شود بتن مرا بال و پری

از هر سر مو کنم بر و پیش نظری
تا هر سر موی من شود چشم تری

در جان و دل افکنم ز افغان آذر
شاید نکنی بر من بیجان نظر

سر در سر ه ان نگار دلباز و سمن
با آتش عشق دوست در بساز و بسوز

بر قدر سخن شنیدم و فهمیدم
خود گفتم و خود شنیدم و خود دیدم

کاهی بتصید میشود دوز و باز
تا باز شود بحرف لب بند باز

ای فیض بسی موعظه گفتی بیهوده
نوری بدلی نمی بینم من

بر گوش نکردی در و سفتی بیهوده
بر خانه تاریک که رفتی بیهوده

ای فیض بسی موعظه گفتی گفتی
یک خفته ز گفته تو بیدار نشد

بر کوه هر بی نظیر سفتی سفتی
احسنت کز این فسانه خفتی خفتی

تم بالخیر والخیر

انجامه عاقبت آمیزه الله

۴۸۱

کتابخانه
مجلس سنا